

Fra idé til industri – oftere og raskere

Siva legger til rette for bærekraftig industriell verdiskaping og produksjon i hele Norge.

Innhold

1 Siva i tall	3
2 Samfunnsoppdrag og hovedresultater	5
3 Leders betraktninger	9
4 Styrets beretning for 2023	10
5 Bærekraft	17
6 Bedriftshistorier fra Sivastrukturen	25
7 Eierskap i innovasjonsselskaper	26
8 Næringshage- og inkubasjonsprogrammene	33
9 Norsk katapult	44
10 Siva Eiendom	55
11 Tilretteleggerrollen industriparken	65
12 Styring og kontroll i virksomheten	69
13 Organisasjon og ledelse	72
14 Årsregnskap	73
Vedlegg 1 Dypdykk eierskap i innovasjonsselskaper	96
Vedlegg 2 Dypdykk næringshage- og inkubasjonsprogrammene	101
Vedlegg 3 Dypdykk Norsk katapult	121
Vedlegg 4 Dypdykk Siva Eiendom	139
Vedlegg 5 Redegjørelse for aktsomhetsvurdering iht. Åpenhetsloven	146

1

Siva i tall

Siva bidrar til bærekraftig industriell verdiskaping og produksjon i hele Norge.

Inkubasjonsprogrammet

Totalt antall bedrifter i 2023

2 061

BEDRIFTER

Samlet verdiskaping hos bedriftene i 2022

758

MILLIONER KRONER

2023 var det første året i Sivas nye tiårige næringshage- og inkubasjonsprogrammer.

Næringshageprogrammet

Totalt antall bedrifter i 2023

2 544

BEDRIFTER

Samlet verdiskaping hos bedriftene i 2022

15,8

MILLIARDER KRONER

2023 var det første året i Sivas nye tiårige næringshage- og inkubasjonsprogrammer.

Eierskapsvirksomheten

71

INNOVASJONSSKAPER

3,2

MILLIONER KRONER INVESTERT I 2023

Norsk katapult

5

KATAPULTSENTRER

8

KATAPULTNODER (PILOT)

1325

GJENNOMFØRTE PROSJEKTER I 2023

1467

BEDRIFTER HAR BENYTTET KATAPULTSENTRERENS
TJENESTETILBUD I 2023

Eiendomsporteføljen

Kun datterselskap

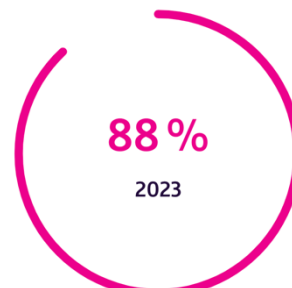
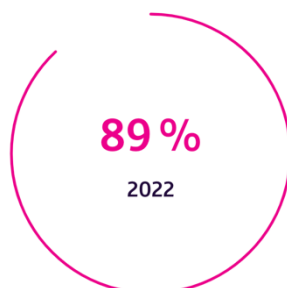
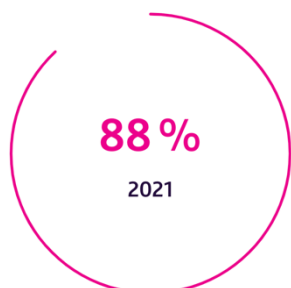
219 000

KVADRATMETER

27 750

ENDRING FRA I FJOR

Utleiegrad

Avkastning

Avkastning 2021

29%

Avkastning 2022

-14%

Avkastning 2023

-3,3%

2

Samfunnsoppdrag og hovedresultater

Siva – Selskapet for industrivekst, er et statsforetak eid av Nærings- og fiskeridepartementet (NFD). Vi bidrar til å realisere Regjeringens næringspolitikk på oppdrag fra departement og fylkeskommuner.

Siden etableringen i 1968 har Siva bygget opp en nasjonal infrastruktur med partnere bestående av næringshager, inkubatorer, innovasjonsselskaper, katapultsentre og industriaktører.

Gjennom denne strukturen får om lag 10 000 bedrifter over hele landet tilgang til kompetanse, fasiliteter, nettverk, potensielle partnere og erfaringsdeling som gjør at de raskere kan lykkes med sin vekst og utvikling. Eller som vi sier i Siva: fra ide til industri - oftere og raskere.

Siva er en viktig del av virkemiddelapparatet, som også forsterker innsatsen som Innovasjon Norge, Forskningsrådet, fylkeskommunene og andre bidrar med direkte til bedriftene.

Med tilstedeværelse i alle regioner og næringseiendommer over 100 steder i hele landet, bidrar vi til bærekraftig industriell verdiskaping og produksjon i hele Norge.

Figur 2.1: Formål – hovedmål, delmål

FORMÅL

Gjennom vår eiendoms- og innovasjonsvirksomhet er vi statens virkemiddel for tilretteleggende eierskap og utvikling av bedrifter og nærings- og kunnskapsmiljøer. Siva har et særlig ansvar for å fremme vekstkraften i distriktene.

HOVEDMÅL

Siva skal utløse lønnsom næringsutvikling i bedrifter og regionale nærings- og kunnskapsmiljøer.

Delmål I

Siva skal gjennom sine eiendomsinvesteringer senke barrierer for etablering der markedsmekanismer gjør dette spesielt krevende, også for større industrielle eiendomsprosjekt.

Delmål II

Sivas innovasjonsaktiviteter skal tilrettelegge for etablering og utvikling av bedrifter i nærings- og kunnskapsmiljø, og koble disse sammen i regionale, nasjonale og internasjonale nettverk.

St. Meld. 22 (2011-2012) «Verktøy for vekst – om Innovasjon Norge og Siva SF» angir målstruktur for vårt oppdrag og arbeid.

Strategien for å realisere dette, kan oppsummeres i figuren under.

Figur 2.2: Sivas strategi

Virkemidler

Vi utfører vårt samfunnsoppdrag gjennom ulike tilbud og virkemidler.

Eiendom

Sivas eiendomsvirksomhet drives gjennom det heleide datterselskapet Siva Eiendom Holding AS (SEH). Holdingselskapet er selvfinansierende og med krav til økonomisk avkastning.

Eiendomsinvesteringer

Siva utvikler og investerer i industribygg og infrastruktur som bidrar til grønn industriutvikling, når markedet ikke klarer å løfte prosjektene alene. Gjennom våre eiendomsinvesteringer bidrar vi til å løfte og utvikle næringer som er nye og umodne, eller bedrifter med behov for omstilling og vekst.

Eiendomsforvaltning

Siva er hel- og deleier i en eiendomsportefølje med en verdi på til sammen 2,4 milliarder kroner. Vår eiendomsportefølje består av 42 bygg på til sammen 219 000 kvadratmeter og omfatter 307 leieforhold, med stor spredning geografisk og bransjemessig.

Gjennom forvaltning og utvikling bidrar vi til at industri og innovative bedrifter kan vokse og utvikle seg.

Eierskap i innovasjonsselskaper

Siva er medeier i 71 innovasjonsselskaper over hele landet. Gjennom vårt eierskap bidrar og tilrettelegger vi til at innovasjonsselskapene utnytter sitt potensial og er viktige pådrivere for nyskaping i sin region.

Innovasjon

Våre innovasjonsaktiviteter finansieres gjennom tilskudd over statsbudsjettet og investeringskapital.

Næringshageprogrammet

Gjennom næringshageprogrammet bidrar Siva med tilskudd, kompetanse, verktøy og et nasjonalt nettverk til 39 næringshager over hele landet. Gjennom næringshageprogrammet bidrar vi til å skape levedyktig og

fremtidsrettet næringsliv i distriktene.

Inkubasjonsprogrammet

Gjennom inkubasjonsprogrammet bidrar Siva med tilskudd, kompetanse, verktøy og et nasjonalt nettverk til 35 inkubatorer som omfattes av programmet. Gjennom inkubasjonsprogrammet bidrar vi til å skape morgendagens konkurransedyktige bedrifter.

Norsk katapult

Siva har ansvar for ordningen Norsk katapult, som så langt består av fem nasjonale katapultsentre og åtte regionale katapultnoder (pilot) Dette er industrielle testsentre der bedrifter kan teste og forbedre sine produkter, før de rulles ut i produksjon. Sammen med internasjonalt ledende bedrifter og institutter bidrar vi til å tilgjengeliggjøre fasiliteter, utstyr og kompetanse for bedrifter i hele Norge.

Siva bidrar til bærekraftig industriell verdiskaping og produksjon i hele Norge

Figur 2.3

I hele landet

39 næringshager
35 inkubatorer
5 katapultsentre
8 katapultnoder (pilot)
71 innovasjonsselskaper
42 bygg på til sammen 219 000 kvadratmeter
307 leieforhold

I nord

9 næringshager i program
7 inkubatorer i program
7 eiendomsselskaper
15 innovasjonsselskaper
2 katapultnoder (pilot)

I vest og midt

18 næringshager i program
14 inkubatorer i program*
13 eiendomsselskaper
32 innovasjonsselskaper
3 katapultsentre
3 katapultnoder (pilot)

I sør og øst

12 næringshager i program
15 inkubatorer i program
10 eiendomsselskaper
24 innovasjonsselskaper
2 katapultsentre
3 katapultnoder (pilot)

* Startuplab har avdeling (inkubator) i Bergen.

Eiendomsvirksomheten består av morskapet Siva Eiendom Holding AS og 30 eiendomsselskap. I tillegg er det eierskap i ni tilknyttede selskap og ett selskap med eierandel under 20 prosent.

Resultatkjede og hovedresultater

Sivas virkemidler bidrar til å utvikle en grunnleggende infrastruktur for innovasjon og næringsutvikling som:

- gjør det lettere for gründere og bedrifter å få tilgang på kapital, nettverk, kompetanse og testfasiliteter
- senker barrierene for etablering av næringsvirksomhet der eiendomsmarkedet er krevende
- forsterker effekten av andre offentlige virkemidler rettet mot næringsutvikling

Hovedresultatene er oppsummert i hvert av virksomhetskapitlene

- eierskap i innovasjonsselskaper
- næringshage- og inkubasjonsprogrammene
- norsk katapult
- eiendomsvirksomheten

Figur 2.4: Resultatkjede 2023

3

Leders betraktninger

En styrket organisasjon

Norsk næringsliv skal gjennom den største omstillingen i moderne tid. Det grønne skiftet vil være krevende, men også by på muligheter, og Norge har satt seg ambisiøse mål. Et av regjeringens viktige virkemidler for å nå disse målene er Siva - Selskapet for industrivekst. Gjennom 2023 har vi jobbet med å tydeliggjøre vår rolle og våre virkemidler samtidig som vi har videreført arbeidet med å effektivisere måten vi jobber på.

Norsk og internasjonalt næringsliv står midt i en grønn omstilling som griper inn i alle måter de opererer på. Under lanseringen av regjeringens oppdaterte veikart for grønt industriløft i fjor, fastslo Jonas Gahr Støre at norsk næringsliv skal gjennom den største omstillingen i moderne tid. Det grønne skiftet vil være krevende, men også by på muligheter, og statsministeren var klar på at regjeringen vil spille på lag med næringslivet for at de skal lykkes. Dette samarbeidet er nødvendig for å nå de ambisiøse målene som er satt. Innen 2030 skal norsk industri kutte klimagassutslippene med 55 prosent, samtidig som eksport fra fastlandet skal øke med 50 prosent.

Et av regjeringens viktige virkemidler for å nå disse målene er Siva - Selskapet for industrivekst. Vårt samfunnsoppdrag er å støtte bærekraftig industriell verdiskapning og produksjon i hele Norge. Gjennom 2023 har vi jobbet med å tydeliggjøre vår rolle og våre virkemidler samtidig som vi har videreført arbeidet med å effektivisere måten vi jobber på. Ved å tilpasse organisasjonen, prosessene og strukturene våre, skal vi sammen med resten av virkemiddelapparatet være i bedre stand til å gjennomføre vårt oppdrag. Vårt mål er å være en pålitelig ressurs og samarbeidspartner for industrien og næringslivet, med fokus på å akselerere utviklingen av gode ideer til bærekraftig og verdiskapende virksomhet.

Fremtidens utfordringer krever et nært og tillitsfullt samarbeid mellom privat og offentlig sektor. Globale og komplekse utfordringer som klimaendringer, økonomisk usikkerhet og konflikter gjør at dette samarbeidet er viktigere enn noen gang. USA og EU har lagt frem nye virkemidler for å stimulere utviklingen av egen grønn industri. For at Norge skal nå klimamålene og forbli konkurransedyktige, må vi tilpasse og forsterke våre egne virkemidler. Det globale markedet krever bærekraftige løsninger, noe som betyr at norsk næringsliv må omstille seg for å fortsatt lykkes i internasjonal konkurranse. For å bidra til en rask og effektiv omstilling må vi lytte til industriaktørens behov og tilpasse egne tjenester og verktøy deretter.

Omstillingsambisjonene krever prioritering, engasjement, mot og vilje. Dette har vi mye av i Siva, og jeg vil takke våre ansatte og samarbeidspartnere for innsatsen i året som har gått. 2023 var travelt, men vi er forberedt på at 2024 blir enda travlere, og vi ser frem til å bidra til bærekraftig industriutvikling over hele landet.

Fjoråret var spennende og innholdsrikt for Siva. Vår årsrapport presenterer et utvalg av høydepunktene.

4

Styrets beretning for 2023

En tydeligere og enda mer effektiv virksomhet

I september 2023 la regjeringen frem Veikart 2.0 til Grønt industriløft. I forbindelse med fremleggelsen uttalte statsministeren at norsk industri står foran den største omstillingen norsk økonomi har sett i moderne tid. Siva – selskapet for industrivekst, har et samfunnsoppdrag som er helt sentralt i denne omstillingen, og direkte knyttet til å støtte industrien i sin omstilling og utvikling.

I snart seks tiår har Siva vært en viktig aktør i etableringen og utviklingen av industri i hele landet, i nært samarbeid med private industriaktører. For å løse dagens og fremtidens utfordringer, i et verdensbilde preget av klimaendring, krig, energikrise og inflasjon, er denne typen godt, tillitsfullt og forutsigbart samarbeid mellom staten og private viktigere enn noensinne.

Dette utfordrer også virkemiddelapparatets evne til å bidra til effektiv og rask omstilling. I 2023 har Siva derfor jobbet med å gjøre sine virkemidler tydeligere og mer tilgjengelig. Samtidig har selskapet fortsatt arbeidet med å bli enda mer effektiv. Ved å tilpasse og optimalisere organisasjon, prosesser og strukturer, vil Siva enda bedre oppfylle sitt oppdrag og være en pålitelig ressurs og samarbeidspartner for industrien og næringslivet.

Siva har oppnådd betydelige milepæler gjennom selskapets ulike virkemidler. For eiendomsverktøyet inkluderer dette blant annet å legge ned grunnsteinen for et nytt verftsbygg på Skjervøy med MOEN-gruppen, en avtale om fremtidige aksjekjøp med VGM Follum AS, og nedleggelse av grunnsteinen for den fjerde og siste utvidelsen av Siva Innovasjonssenter Tromsø. Sistnevnte blir verdens nordligste bygg med sertifiseringen BREEAM-NOR Outstanding. I løpet av året fikk Siva også tildelt 1,1 milliard kroner i ekstra midler til eiendomsinvesteringer. Dette vil sette oss i stand til å løfte flere og større prosjekter, og stimulere til grønn industrivekst i Norge.

På industriområdet ble det i 2023 inngått kontrakt med åtte nye katapultnoder (pilotprosjekter), hvor formålet er å øke tilgangen på testfasiliteter og industrikompetanse i distriktene. I 2024 skal det etableres en permanent struktur, med mål om 5-10 noder. Et høydepunkt for Siva var også at ESA avsluttet den formelle undersøkelse av katapultordningen, og konkluderte med at investeringsstøtten er gitt i tråd med statsstøtteregelverket. Klargjøring av industriområder er en ny og viktig rolle for Siva, hvor flere milepæler ble nådd, og hvor vi i løpet av året gikk fra prosjekt til permanent satsing.

Inngangen til året markerte starten for de nye, tiårige programmene som er utviklet og besluttet i nært samarbeid med Fylkeskommunene. Sivas næringshage- og inkubasjonsprogram har vist seg som effektive virkemidler. De nye programmene bygger på et bredt kunnskaps- og erfaringsgrunnlag fra programmene som de siste årene har levert rekordresultater.

Siva er en sentral pådriver for bærekraft i norsk industri. Vi erkjenner at dagens og fremtidens utfordringer krever innovative løsninger som ikke bare er økonomisk lønnsomme, men også tar hensyn til miljøet og samfunnet som helhet. Gjennom våre partnerskap og investeringer prioriterer vi prosjekter og initiativer som fremmer bærekraftig utvikling.

I sum er dette avgjørende for at Siva på best mulig måte kan bidra til bærekraftig industriell verdiskaping og produksjon i hele Norge, gjennom å akselerere de gode prosjektene fra de er på idéstadiet og frem til industriell produksjon.

Årsrapporten dokumenterer at Siva leverer godt på sitt oppdrag. Det skal vi fortsette med i 2024 der vi har en målsetting om å effektivisere og forsterke våre verktøy som skal stimulere til industriutvikling og omstilling. Det er viktig for Siva, og det er viktig for nasjonen Norge.

Oppdragsbrevet fra Nærings- og fiskeridepartementet for 2024 og ulike bestillinger gjennom året, gir retningen for Sivas videre arbeid. Styret mener Siva er godt posisjonert for å bidra til å realisere regjeringens og fylkeskommunenes næringspolitikk og de målsettingene som er satt.

Sivakonsernet består av morselskapet Siva SF og 26 datterselskaper i Siva Eiendom Holding. I tillegg er det eierskap i 86 innovasjons-, eiendoms- eller investeringsselskaper, hvorav 32 selskaper med eierandel under 20 prosent. Hovedkontoret ligger i Trondheim. Styret og daglig leder er dekket gjennom styreansvarsforsikringen til morselskapet Siva SF. Ordningen har et øvre dekningstak på 100 millioner kroner.

Måloppnåelse

Selskapets målstruktur er angitt i Meld. St. 22 (2011-12) – Verktøy for vekst, med hovedmål:

Siva skal bidra til innovasjon og næringsutvikling gjennom eiendomsvirksomhet og utvikling av sterke regionale innovasjons- og verdiskapingsmiljøer i alle deler av landet. Siva har et særlig ansvar for å bidra til å fremme vekstkraft i distriktene.

Siva har hovedkontor i Trondheim, og er med sine 56 årsverk en liten og effektiv virksomhet med aktivitet i hele landet. Sammen med dyktige partnere, og gjennom aktiv utvikling av «Sivastrukturen», bidrar vi til at om lag 10 000 bedrifter får tilgang til kompetanse, nettverk og fasiliteter, og raskere realiserer sine forretningsambisjoner. Omstilling, innovasjon og effektive virkemidler er nødvendig for å stimulere til verdiskaping i hele landet.

Prioriteringer i 2023

Styret mener Siva har jobbet fokusert og levert godt på prioriteringene i oppdragsbrevet for 2023.

Effektiv drift, målrettet innsats og riktig kompetanse

Siva har konsolidert stab og støttefunksjonene fra fire til to avdelinger. Samtidig er organisasjonen styrket faglig, blant annet med konsernadvokat, med mål om mindre og mere rettet bruk av konsulenttjenester. Det er igangsatt et internt prosjekt – “Effekten av Siva” for bedre målstyring.

Det er gjennomført en omfattende strategiprosess for å tydeliggjøre Siva som – Selskapet for industrivekst – og rette innsatsen enda mere effektivt mot regjeringens mål om 55 prosent kutt i klimagassutslipp og økt eksport fra fastlandet med 50 prosent. Ny organisering er lagt på plass. Dette legger til rette for bedre

ressursutnyttelse på tvers, og sterkere samspill mellom Sivas virkemidler for å forsterke effekten for kunden. Sivas klimarapportering er utviklet videre i 2023, og presenteres i årsrapporten.

Grønn omstilling

Siva har etablert prosesser og kriterier som sikrer at prosjekt som bidrar til grønn omstilling og økt industriell produksjon og eksport prioriteres. Det største prosjektet i 2023 har vært bygging av industribygget Siva Morrow Eyde Energipark for batteriproduzenten Morrow. Bygget vil ferdigstilles og produksjon planlegges igangsatt 3. kvartal 2024.

Regjeringens eksportmål

Siva prioriterer eiendomsinvesteringer og katapultprosjekter som er industrielle og har potensial til ny, mere effektiv eller økt produksjon. Investeringer i «single purpose bygg» medfører større risiko enn flerbruksbygg, og vi registrer at prosjektene blir større. Det stiller krav til høy kvalitet i investeringsvurderinger og beslutninger, og god porteføljestyring. Siva har gode prosesser og god industriell innsikt som det jobbes aktivt med å utnytte både i forbindelse med investeringer og forvaltning.

Størrelsen på eiendomsprosjektene og utvidelsen av mandatet til også å omfatte industritomter og parker, krever en sterkere balanse for å håndtere risikoen.

Eiendomsvirksomheten

I 2023 har Siva videreført arbeidet med å frigjøre eiendoms kapital der hvor virkemiddelet har realisert sitt potensial og «oppdraget er utført». Salg av industrilokalet på Drag i Nordland til leietaker The Quartz Corporation er et godt eksempel på effekten av Siva sine eiendomsinvesteringer. Siva arbeider aktivt for at våre eiendommer skal være bærekraftig og attraktive, og har i 2023 blant annet jobbet med energikartlegging og implementering av tiltak for å redusere energiforbruket. Siva har, som en del av Eiendomssektorens veikart mot 2050, implementert samtlige av strakstiltakene 1-10 for mer klima- og miljøvennlig bygging og drift, og videre forpliktet seg til strakstiltakene 11-20.

Tilrettelegger av industritomter

Siva har i 2023 utviklet rollen og i samarbeid med Invest in Norway (IN) kartlagt og prioritert tomter og industri parker under utvikling. Et viktig arbeid i 2023 har vært å fastsette kriterier for prioritering, avklare barrierer og etablere samarbeid og partnerskap med private aktører. Det har vært jobbet konkret med mulige investeringer i Frier Vest og Haugalandet Næringspark. Ved utgangen av 2023 er Siva sammen med en energiaktør i prosess med Frier Vest hvor det arbeides med et potensielt medeierskap.

Katapultordningen og testfasiliteter i distriktene

ESA har funnet at investeringsstøtte gitt i katapultordningen har vært håndtert i henhold til gruppeunntaket i statsstøttereguleringen, og har avsluttet den formelle undersøkelsen av ordningen. Norsk katapult vurderes å være effektiv, og viser til gode resultater. Det er stor vilje blant industripartneren til videre utvikling av eksisterende testsenter, og avklaringen av ESA undersøkelsen legger til rette for det. Siva har i 2023 gjennomført forsøksordningen med testfasiliteter i distriktene (noder) og evaluert effekten av disse. Resultatene er gode, og det legges opp til utlysning av testfasiliteter i distriktene i 2024.

Grønn plattform

Siva har bidratt i videreføringen av Grønn plattform i samarbeid med Innovasjon Norge og Forskningsrådet. Det er økning i antall søknader fra tidligere, og nesten 75 prosent av bedriftene som deltar er SMB (små og mellomstore bedrifter). Det er en stor økning fra tidligere, og viser at mobilisering gjennom innovasjonsstrukturen fungerer. Alle katapultsentrene deltar i søknader, og samlet er de representert i 33 av de 52 søknadene.

Utvikling av samarbeidsmodell (VMA 2.0, virkemiddelapparatet)

Siva bidrar aktivt inn i VMA 2.0-arbeidet med dedikert representant i prosjektgruppen.

Resultat

Årsregnskapet for 2023 er satt opp under forutsetning av fortsatt drift. Det bekreftes herved at forutsetningen for fortsatt drift er til stede. Årsresultatet for morselskapet er på 31,1 millioner kroner mot 11,7 millioner kroner fra året før. Endringen skyldes hovedsakelig mottatt utbytte og andre finansposter. Konsernet har et negativt årsresultat på 60,9 millioner kroner mot negativt 267 millioner kroner året før. I 2022 ble det tatt større nedskrivninger i eierpostene knyttet til GC Rieber Eiendom AS, samt inngått en ny kreditoravtale mellom datterselskapet Sivafjorden Eiendom AS og Norsun AS. I 2023 skyldes i hovedsak det negative resultatet nedskrivningen av eiendomsverdien i Siva Bømlø Eiendom AS.

Inntektsført tilskudd i selskap og konsernregnskapet er 483 millioner kroner, mot 450 millioner kroner året før. Forvaltning av Inkubasjonsprogrammet, Næringshageprogrammet og Norsk katapult har et resultat som går i balanse, hvilket sikres gjennom at samlede kostnader finansieres med tilskudd.

Konsernet har i 2023 hatt en økning i leieinntekter på 16 prosent sammenlignet med fjoråret. Økningen henger sammen med høyere utleiegrad på enkelte eiendommer, samt justering av leiekontrakter med renteavhengig leieelement. Det er kostnadsført 19,7 millioner kroner i renter og provisjoner på statskasselånet som dekkes av mottatt konsernbidrag fra Siva Eiendom Holding AS.

Siva har deltatt i emisjoner i innovasjonsselskaper på 3 millioner kroner i 2023. Det er ikke kostnadsført eller aktivert forsknings- og utviklingsaktivitet i årets regnskap. Det har ikke oppstått forhold etter regnskapsårets slutt som har vesentlig betydning for regnskapet. Styret mener at årsregnskapet gir et rettvise bilde av selskapets og konsernets eiendeler, gjeld, finansielle stilling og resultat. Samlet kontantstrøm fra driften i konsernet var på 27,8 millioner kroner, mens resultat før skattekostnad var minus 55,9 millioner kroner. Differansen skyldes i hovedsak ordinære avskrivninger, og nedskrivning av aksjer og lån.

Konsernets likviditetsbeholdning var 1,527 milliarder kroner per 31.12.2023.

Finansiell risiko

Innovasjonsaktiviteten finansieres med tilskudd, og omfanget av aktivitetene styres av bevilgningene over statsbudsjettet. Det vurderes at denne aktiviteten ikke medfører finansiell risiko.

Finansiering av egenkapitalinntekter i Siva Eiendom Holding AS er delvis gjort gjennom statskasselån til Siva SF. Lånet er på 700 millioner kroner, tilsvarende 24 prosent av egenkapitalen til eiendomsvirksomheten, og den finansielle risikoen er knyttet til rente- og provisjonskostnader.

Eiendomsvirksomheten er eksponert for markedsrisiko gjennom gjeldssiden i balansen, der endringer i rentenivå vil påvirke konsernets kontantstrøm. Eiendomsvirksomheten er også eksponert for kredittrisiko i utleiemarkedet. Selskapet skal gjennom sitt mandat påta seg en risiko ved å investere i samfunnsøkonomisk lønnsomme prosjekter der det ikke er tilstrekkelig tilgjengelig privat kapital, men det er forventet at bedriftsøkonomisk lønnsomhet møter Sivas avkastningskrav.

Statsforetaket vil ha høyere risiko enn andre eiendomsinvestorer ved å investere i prosjekter som ikke fortrenger private aktører inntil markedssvikten er reparert. Dette gjør at konsernet er ekstra eksponert med tanke på leietakere som går konkurs eller har økonomiske problemer. Bygg som er tilpasset en bestemt leietaker i desentrale strøk vil ha en lavere annenhåndsverdi enn i sentrale strøk, og det kan ta lengre tid å finne nye leietakere. Sivas evne til å ta risiko er muliggjort ved at eiendomsporteføljen er balansert mellom investeringer i industribygg og innovasjonssenter, og samtidig diversifisert på bransjer og geografi. Større investeringer på industriområde blant annet gjennom investeringer i Industritomter og parker, større prosjekt og investeringene i flere enbruks-industribygg vil øke risikoen i porteføljen. Dette kompenseres delvis ved at Siva besitter kompetanse på bransjer og lokale markeder som gjør at vi bedre kan vurdere lønnsomheten i investeringene enn mindre spesialiserte investorer.

Eiendomsvirksomheten er basert på utleie til et stort antall leietakere innen mange ulike bransjer over hele landet. Leiemarkedet påvirkes av makroøkonomiske endringer som endring i BNP, konsumprisindeks og sysselsetting. Ledighet i porteføljen og leieendringer ved reforhandling av eksisterende kontrakter påvirker løpende kontantstrøm og kan dermed medføre likviditetsrisiko. Konsernets likviditetssituasjon vurderes å være god. Refinansieringsrisikoen knyttet til konsernets finansiering vurderes å være lav.

Konsernet har etablert et finansielt rammeverk. For industribygg er deler av renterisikoen, i dagens portefølje, overført til leietaker gjennom leiekontrakten. Den øvrige renterisikoen som faller på utleier reduseres ved aktiv bruk av rentesikringsinstrumenter. Refinansieringsrisiko knyttet til konsernets finansiering reduseres ved å inngå langsiktige låneavtaler og spre låneforfall.

Konsernets likviditet plasseres i norske banker. Overskuddslikviditet ut over behov knyttet til løpende drift og planlagte investeringer kan plasseres i norske rentefond med risikoprofil «Investment grade» eller bedre.

HR og HMS

Sykefraværet i 2023 var 4,7 prosent, en liten nedgang sammenlignet med sykefraværstall for 2022.

I 2023 var det en turnover på 11 prosent, en nedgang sammenlignet med 2022. Det har ikke blitt rapportert om alvorlige arbeidsuhell eller ulykker som har resultert i materielle skader eller personskader i 2023.

Siva følger opp og måler medarbeidernes opplevelse av arbeidsmiljøet i sine årlige arbeidsmiljøundersøkelser i regi av Great Place To Work Institute (Trust Index-undersøkelsen). I 2023 var det 54 ansatte som deltok i arbeidsmiljøundersøkelsen, en svarsgrad på 87 prosent. Overordnet er resultatet fra arbeidsmiljøundersøkelsen meget godt og viser en fremgang sammenlignet med 2022. Siva har signifikant bedre resultat sammenlignet med nasjonal tillitsindeks. Resultatet fra arbeidsmiljøundersøkelsen er tilgjengelig for alle medarbeidere. Alle avdelinger har gjennomført avdelingsvis gjennomgang av resultatene, og satt fokus på forbedringsområder og bevaringsområder.

Siva SF har etablert et arbeidsmiljøutvalg (AMU) som møtes minimum fire ganger pr. år. For 2023 har det vært arbeidstakersiden som har ledet AMU.

Siva er opptatt av at alle ansatte skal få muligheten til å utvikle seg og vokse i sine roller. Vi jobber systematisk med kompetanseutvikling i organisasjonen både på individ- og organisasjonsnivå. Kompetanse- og medarbeiderutvikling skjer gjennom nye oppgaver og fellesundervisning. Alle medarbeidere får tilbud om minimum en utviklingssamtale i året.

Redegjørelse om likestilling og diskriminering

I 2023 var det sysselsatt 54,2 årsverk i morselskapet, og totalt 61 i konsernet. Det er ingen ansatte i Siva som har ufrivillig deltid. Alle ansatte i Siva tilbys 100% stilling, og det er kun ved frivillighet og/eller helsemessige årsaker til at ansatte har redusert stilling.

26 av de ansatte er kvinner og 30 menn. Sivas ledergruppe bestod ved årsskifte av fire menn og tre kvinner. Styret i Siva er bredt sammensatt med representanter fra industri og næringsliv, og består av fire kvinner og fire menn.

Siva har som mål å være en arbeidsplass der det råder full likestilling mellom kvinner og menn. Det skal ikke forekomme forskjellsbehandling grunnet kjønn i saker som for eksempel lønn, avansement, rekruttering med mer. Det legges opp til at alle ansatte har lik mulighet til kompetanseutvikling, uavhengig av kjønn, alder eller hvilken rolle du har i organisasjonen. Vi har i dag lik fordeling i alle roller mellom kvinner og menn. Vi har høy bevissthet rundt mangfold og inkludering i vårt arbeid, og dette er forankret i ledergruppen. Vi er i våre stillingsutlysninger bevisst på at teksten ikke skal virke ekskluderende på kjønn, alder eller etnisitet.

Aktivitets- og redegjørelsesplikten er en plikt for alle arbeidsgivere til å jobbe aktivt med likestilling og ikke-diskriminering. I Siva har man særlig fokus på følgende områder i arbeidet med å fremme likestilling og hindre diskriminering;

- rekruttering
- forfremmelse og utviklingsmuligheter
- tilrettelegging for mangfold og mulighet for å kombinere arbeid og familieliv
- lønn og arbeidsforhold
- arbeidsmiljø

I forbindelse med det årlige lønnsoppgjøret sammenlignes lønnsnivå mellom de ulike stillingskategoriene og kjønn for å sikre at det ikke er lønnsforskjeller basert på kjønn i egen rapport. Lønnsrapport basert på kjønn og stillingskategori gjennomføres medio april 2024.

Ytre miljø

Siva har utarbeidet klimaregnskap for 2023. Det skilles mellom direkte utslipp (scope 1), indirekte utslipp fra innkjøpt energi (scope 2) og indirekte utslipp fra innkjøpte varer og tjenester, herunder reisevirksomhet (scope 3). For å få en mest mulig komplett oversikt er klimaregnskapet basert på regnskapsdata. Det betyr at det beregnes klimagassutslipp for alle transaksjoner gjennom hele året. Beregningene er i henhold til GreenHouse Gas-protokollen.

Klimagassutslippene utgjorde i 2023 totalt 12 979 tonn CO₂-ekvivalenter for Siva SF og Siva Eiendom Holding AS. Tallene inkluderer utslipp hos innovasjonsselskapene som inngår i Sivastrukturen ved at tilskuddsmidler og investeringer er transaksjoner som inkluderes i beregningene.

Majoriteten av klimagassutslippene som er direkte koblet til driften av Siva SF er knyttet til flyreiser. Disse utslippene er redusert med 21 prosent sammenlignet med 2022. Oppfølging av innovasjonsselskapene, katapultene og eiendomsselskapene er virksomhetskritisk aktivitet for Siva. Redusert reiseaktivitet er oppnådd uten at Sivas måloppnåelse er svekket. Tiltakene har vært bedre planlegging av reiseaktiviteten, fysiske reiser har blitt erstattet med digitale møter og en del flyreiser er erstattet med togreiser. Det er videre gjennomført et pilotprosjekt for mer eksakt kartlegging av klimagassutslippene fra selskapene i Sivastrukturen. I prosjektet er det kartlagt utslipp for over 50 selskap. Erfaringene fra prosjektet vil benyttes i det videre arbeidet med å kartlegge og motivere for redusert klimafotavtrykk for Sivastrukturen over tid.

Samfunnsansvar

Siva har etiske retningslinjer og verdier som uttrykker selskapets holdninger i møte med kunder, leverandører, kollegaer og øvrige omgivelser. Brudd på retningslinjene kan få konsekvenser for ansettelsesforholdet. Alle ansatte har varslingsplikt om kritikkverdige forhold, og Siva har rutiner for ansatte som ønsker å varsle. I utgangspunktet skal det varsles internt i linjen, men det kan også varsles via tillitsvalgte og/eller vernetjenesten. I 2023 var det ingen varslingssaker i Siva.

Siva tar aktivt samfunnsansvar i hele leverandørkjeden ved at selskapet i anskaffelsesprosesser vurderer både sosiale og miljømessige standarder, i tillegg til andre faktorer ved valg av leverandører. Vi stiller krav til bærekraft i alle våre anskaffelser. Siva har etablert rutiner for aktsomhetsvurdering i henhold til Åpenhetsloven, og rapportering og innsynsrett er ivaretatt via hjemmesidene på siva.no.

Fremtidsutsikter

Sivas rolle som pådriver for bærekraftig industriell utvikling er kraftig styrket i 2023, gjennom den nye rollen som tilrettelegger for industriområder og en kraftig styrking av vår evne til å løfte nye industriprosjekter med 1 milliard kroner i ekstra investeringskapital. Ved inngangen til 2024 ble Siva i tillegg utfordret på å utrede en mulig finansieringsordning for produksjonsutstyr i industrien, med utgangspunkt i budsjettforliket mellom regjeringen og SV.

En etterlengtet avklaring av rammebetingelsene for katapultordningen, sammen med økt økonomisk handlingsrom og tydelig posisjon som selskapet for industrivekst, danner et godt utgangspunkt for å være en attraktiv partner for bærekraftig industrietablering og omstilling.

Tempoet i omstillingen av norsk industri må opp skal vi nå nasjonale ambisjoner og internasjonalforpliktelser. Resultatene fra 2023 viser at Siva sammen med hele Sivastrukturen gjør en forskjell. Nye oppdrag og utvidet handlingsrom framover forsterker dette.

Siva, selskapet for industrivekst – fra idé til industri, oftere og raskere.

Trondheim, 29.02.2024

Styret/ledelsen for Siva – Selskapet for industrivekst SF

Kjell Roland
Styrets leder

Kjersti Veum
Styremedlem

Heine Østby
Styremedlem

Arve Ulriksen
Styremedlem

Tine Rørvik
Styremedlem

Maja Adriaansen
Styremedlem

Are Tomasgard
Styremedlem

Anne-Hilde Bråtebæk
Styremedlem

Jon Morten Ertsaas
Administrerende direktør

5

Bærekraft

Betydelig innsats for et bærekraftig næringsliv

Siva kobler aktiv næringspolitikk og grønn omstilling gjennom våre prioriteringer og utformingen av våre virkemidler. Gjennom å tydelig vektlegge bærekraft, og prioritere ideer og bedrifter som vil være konkurransedyktige i et marked som krever grønne løsninger, sørger vi for at næringslivet i hele landet øker sin konkurransekraft og blir viktige bidragsyttere i den grønne omstillingen.

De nasjonale klimagassutslippene skal reduseres med 55 prosent innen 2030. Eksporten utenom olje og gass skal økes med minst 50 prosent i samme periode. Dette krever aktiv innsats. Vi bidrar gjennom å aktivt innrette våre virkemidler for å skape størst mulig samlet verdiskaping, i tråd med FNs bærekraftsmål og innenfor økosystemenes tålegrenser.

Sivas bærekraftsrapportering gjøres årlig, og følger samme periode som økonomirapporteringen. Vi rapporterer på bærekraft i så stort omfang som mulig, for alle deler av vår virksomhet – og for både opp- og nedstrøms aktiviteter.

Ambisjoner og mål

Våre ambisjoner og mål bygger på selskapets bærekraftstrategi, som gjelder for perioden 2022 – 2030.

Siva prioriterer ideer og bedrifter som vil være konkurransedyktige i et marked som krever grønne og bærekraftige løsninger.

Dette får betydning for hvordan vi jobber, med hva, og med hvem.

Vår innsats fører til

- raskere innovasjonstakt i næringslivet, mot en grønn og bærekraftig omstilling
- skalering av grønne og bærekraftige bedrifter
- utvikling av grønne arbeidsplasser over hele landet
- etablering av ny grønn industri i Norge
- økt grønn internasjonal konkurransekraft

Program

Programaktiviteten sørger for raskere innovasjonstakt mot en grønn og bærekraftig omstilling i næringslivet. Det skjer blant annet gjennom måltall for innovasjonsselskapene, som måler hvordan bedriftene som benytter innovasjonsselskapenes tjenester utvikler seg langs skalaen for sustainability readiness level (SRL). Mer informasjon om denne skalaen finnes i kapittelet om næringshage- og inkubasjonsprogrammene.

Programaktiviteten bidrar også til utvikling av grønne arbeidsplasser ved at et av måltallene måler andelen bedrifter som har bærekraft som sentralt element i sin forretningsmodell. Et annet måltall er andelen bedrifter som bidrar til minst et av miljøkategoriene i EUs taksonomiordning. Dette påvirker prioriteringene i den daglige driften til innovasjonsselskapene, og bidrar gjennom dette til grønn omstilling av næringslivet.

Norsk katapult

Det grønne skiftet krever at ny teknologi utvikles, demonstreres og tas i bruk så raskt som mulig. Dette øker behovet for testfasiliteter som kan utnyttes i bedriftenes innovasjons- og utviklingsarbeid, og for å dokumentere at ny teknologi fungerer. Gjennom katapultordningen bygger Siva opp en relevant, fremtidsrettet og nasjonal testinfrastruktur til nytte for bedrifter over hele landet.

Eiendom

Sivas eiendomsvirksomhet bidrar til raskere innovasjonstakt, skalering av bærekraftige bedrifter og utvikling av grønne arbeidsplasser over hele landet på to måter. Den første er å stille høye krav til virksomhetene vi investerer for. Virksomhetene med den beste bærekraftprofilen prioriteres. Den andre måten er å søke de mest bærekraftige løsningene og stille høye krav til leverandørene i alle nye byggeprosjekter og i utviklingen av vår eksisterende bygningsmasse. Dette vil påvirke byggenæringen, bidra til etablering av ny grønn industri i Norge og øke konkurransekraften til norsk næringsliv.

Eierskap

Innovasjonsselskapene bidrar til raskere innovasjonstakt i næringslivet, mot en grønn og bærekraftig omstilling. Som medeier har Siva fokus på å støtte og påvirke innovasjonsselskapene, blant annet gjennom opplæring og kompetansebygging, samt deling av beste praksis.

Sivastrukturen kan forvente at vi

Bærekraftstrategien vil spesielt bidra til følgende av FNs bærekraftsmål

- prioriterer ideer og bedrifter som vil være konkurransedyktige i et marked som krever grønne og bærekraftige løsninger. I tilfeller der dilemma oppstår mellom ulike bærekraftshensyn, skal hensyn til klima og miljø vektlegges.
- optimaliserer, utvikler og tilbyr programmer og ordninger som bidrar til bærekraftig og grønn omstilling, og dermed verdiskaping og sysselsetting
- tar en nasjonal koblings- og koordineringsrolle for utvikling og oppbygging av ny og eksisterende industri

Program

Siva er tydelig i sine forventninger som stilles til næringshagene og inkubatorenes prioriteringer av ideer og bedrifter som vil være konkurransedyktige i framtidens markeder. Vi måler innovasjonsselskapene på antall kompetansehevende tiltak innenfor bærekraft som ansatte skal delta på i løpet av året. Dette suppleres med målinger på antall kompetansehevende tiltak innenfor bærekraft som tilbys næringslivet i regi av næringshagene og inkubatorene i samme periode. Andel bedrifter som har kvinnelig gründer og/eller kvinnelig daglig leder og/eller kvinnelig styreleder inngår også i målingene.

Norsk katapult

De nasjonale katapultsentrene skal være spydspisser innenfor sine områder. På denne måten har de en sentral koblings- og koordineringsrolle i utvikling og oppbygging av ny grønn industri og omstilling av eksisterende industri. Siva gjennomfører årlige strategialogor med alle katapultsentrene, hvor deres posisjon og rolle i prioriterte grønne verdikjeder er på agendaen, samt hvordan deres kapasiteter kan benyttes i omstilling av eksisterende industri.

Eiendom

Siva stiller høye krav til prosjektene vi investerer i. Dette gjelder både selve bygningen, produksjonen og virksomheten som skal bruke bygningen. Kort sagt, prosjektene vi finner mest attraktive er de som i størst grad bidrar med bærekraftig industriell verdiskaping. Hensikten er at prosjektene skal bidra til å styrke konkurransevnen til norsk industri i markeder som etterspør grønne og bærekraftige produkter.

Eierskap

Vi setter søkelys på bærekraft gjennom å være en aktiv eier, og gjennom styrearbeid. For innovasjonsselskapene er det spesielt viktig at bærekraft blir en betydelig faktor i selskapenes beslutningsprosesser og operasjonelle planer. Dette fordi innovasjonsselskapene gjennom sitt arbeid med nyetablering og eksisterende næringsliv, kan prioritere og støtte opp under de mest bærekraftige idéene og løsningene.

Vi er en aktiv eier som

- utfordrer og bidrar til ambisiøse, bærekraftige satsinger, samt reduserer klimafotavtrykket i innovasjonsselskapene og vår eiendomsutvikling
- søker utvikling og uttesting av nye grønne og bærekraftige løsninger

Tiltak og prioriteringer vi gjør som eiendomsselskap

Prioriteringer for å lykkes med klima- og miljømålene i eiendomsprosjekter innebærer:

- utvikling og uttesting av nye grønne og sirkulære løsninger
- benytte allerede utbygd areal fremfor utbygging av uberørt natur
- dersom uberørte områder berøres, kartlegger vi mulighetene for regenerativ aktivitet

I alle investeringsprosjekt forsøker vi å påvirke naturmangfoldet positivt gjennom å:

- iverksette tiltak for å sikre naturmangfold og økosystemer, og som et minimum redusere egen negativ påvirkning
- rapportere på måloppnåelse gjennom anerkjente standarder for rapportering av naturrisiko og påvirkning på naturmangfold og økosystemer, f.eks. ved BREEAM-NOR sertifisering

Tiltak og prioriteringer vi gjør gjennom vårt eierskap i innovasjonsselskap

Innovasjonsselskapene har en viktig rolle for å bidra til at Norge skal nå sine bærekraftsmål, og tilbyr kompetanse og tjenester med særlig fokus på et grønt skifte i norsk industri og næringsliv.

Siva setter fokus på bærekraft gjennom å være en aktiv eier, og gjennom styrerepresentasjon. De fleste av selskapene har kommet godt i gang med tydelige mål og strategier for sitt bærekraftarbeid. For innovasjonsselskapene er det spesielt viktig at dette blir en viktig faktor i deres beslutningsprosesser og operasjonelle planer. De kan gjennom sitt arbeid med nyetablering og eksisterende næringsliv prioritere og støtte opp under de mest bærekraftige idéene og løsningene.

Siva har fokus på å støtte og påvirke innovasjonsselskapene, blant annet gjennom opplæring og kompetansebygging, samt deling av beste praksis. Gjennom dette ønsker vi å øke bevisstheten og forståelsen for bærekraftige utfordringer og løsninger.

I 2022 startet Siva et arbeid for å øke bevisstheten om ESG-faktorer (Environment, Social, and Governance) i egen organisasjon. Dette handler blant annet om hvordan vi skal prioritere våre investeringer og aktiviteter, konkrete utfordringer til innovasjonsselskapene på likestilling og etikk, og hvordan vi best mulig skal sette selskapene i stand til å ta i bruk verktøy og prosesser for å støtte det grønne skiftet i norsk næringsliv.

For å lykkes med klima- og miljømålene skal vi

Som selskap

- prioritere bærekraftig omstilling i alle strategiske diskusjoner og aktiviteter
- redusere vårt klima og miljøfotavtrykk
- gi råd til våre oppdragsgivere som sikrer bærekraftig grønn innovasjon og omstilling av næringslivet
- ivareta likestilling og mangfold
- jobbe i og gjennom strategiske partnerskap og samarbeidsfora
- optimalisere, utvikle og tilby programmer og ordninger fra ide til industri som sørger for grønn omstilling
- prioriteres hensyn til klima og miljø, i tilfeller der dilemma oppstår mellom ulike bærekraftshensyn

Tiltak og prioriteringer vi gjør som selskap

- årlig revidere og implementere Siva sine strategier. Fagområdene konkretiserer bærekraftstrategien med egne handlingsplaner.
- vurdere klima- og miljømåloppnåelse i alle beslutninger, også saker til ledermøtet og styret
- redusere vårt klima og miljøfotavtrykk med minst 50 prosent innen 2030, sammenlignet med 2019

- kontinuerlig søke nye måter å utføre vårt arbeid på
- stille krav som offentlig innkjøper, utover minimumskrav

21 prosent reduksjon i klimafotavtrykket fra flyreiser

Siva har satt seg som mål å halvere klimafotavtrykket knyttet direkte til egen virksomhet, innen 2030. For å oppnå dette, må reiseaktiviteten reduseres og mer klimavennlige transportmidler benyttes. Sivas oppdrag krever at det etableres og vedlikeholdes sterke relasjoner både regionalt og nasjonalt. Det betyr at vi må tenke nytt og smartere når vi skal opprettholde, utvikle og vedlikeholde de gode relasjonene vi har med våre samarbeidspartnere, selv med redusert reisevirksomhet.

Mot slutten av 2022 ble klimagassutslippene knyttet til våre kontorlokaler og vår reiseaktivitet kartlagt. Resultatet viste at det aller meste av utslippene var et resultat av reisevirksomheten. På grunnlag av dette satte vi oss som mål at klimagassutslippene skal halveres innen 2030, og at de skulle reduseres med 20 prosent i løpet av 2023 sammenlignet med 2022.

Resultatet ble at klimagassutslippene fra reisevirksomheten i 2023, er om lag 21 prosent lavere enn i 2022. Sammenligner vi 2023 med 2019, er det en reduksjon på over 40 prosent.

I tillegg legger vi inn kontinuerlig innsats i arbeidet med å redusere energibruk i egne lokaler, minimere avfall og kildesortere. Dette skjer i samarbeid med utleier, som jobber systematisk med effektiv bygningsdrift.

Tiltaksanalyse

En egen arbeidsgruppe ble etablert for å samle inn informasjon og være en ressurs for hele selskapet. Det ble blant annet gjennomført spørreundersøkelser blant de ansatte for å kartlegge muligheter og utfordringer, og se på hvordan man kunne endre praksis. Målet om 20 prosent reduksjon av klimagassutslippene ble utledet delvis på grunnlag av dette. Medarbeiderne ble også involvert i arbeidet gjennom workshops og temalunsjer.

Viktige avveininger mellom tid, kostnad, klimagassutslipp og verdiskaping

Vi har lagt vekt på å ha konstruktive drøftinger internt om hvordan besparelser i tid, kostnader og klimagassutslipp på den ene siden, må veies opp mot tett oppfølging av innovasjonsselskapene og eiendommene rundt om i landet.

Miljøfyrtårnsertifisering

I juni 2022 ble Siva SF miljøfyrtårnsertifisert. Gjennom dette har vi forpliktet oss til å iverksette tiltak og ta ansvar for å redusere belastningen på miljøet. Det jobbes kontinuerlig for at hver enkelt ansatt skal få økt bevissthet og kompetanse på området.

Prioriterte bærekraftsmål

Bærekraftstrategien vil spesielt bidra til følgende av FNs bærekraftsmål

- 5. Likestilling mellom kjønnene: *Oppnå likestilling og styrke jenters og kvinners stilling i samfunnet.*
- 8. Anstendig arbeid og økonomisk vekst: *Fremme varig, inkluderende bærekraftig økonomisk vekst, full sysselsetting og anstendig arbeid for alle.*
- 9. Industri, innovasjon og infrastruktur: *Bygge solid infrastruktur og fremme inkluderende og bærekraftig industrialisering og innovasjon.*
- 12. Ansvarlig forbruk og produksjon: *Sikre bærekraftige forbruks- og produksjonsmønstre.*
- 13. Stoppe klimaendringene: *Handle umiddelbart for å bekjempe klimaendringene og konsekvensene av dem.*
- 17. Samarbeid for å nå målene: *Samarbeide i partnerskap for å nå målene.*

Figur 5.1

Klimagassutslipp i 2023

For å få kartlagt så mye som mulig av klimagassutslippene har Siva inngått et samarbeid med Morescope AS. Basert på regnskapsdata beregnes klimagassutslippene opp- og nedstrøms basert på alle økonomiske transaksjoner. Beregningene gjøres i henhold til GreenHouse Gas-protokollen.

I klimagassutslippene for Siva SF inngår også tilskudd til Sivastrukturen. Dette er en nedstrøms aktivitet som vi inkluderer i våre utslippstall. I utslippstallene for Siva Eiendom Holding AS inngår regnskapsdata for 35 eiendomsselskap. Utslipp fra leietakeres energibruk i industribygg er ikke inkludert i rapporteringen, da dette er informasjon som er bedriftsspesifikke og ikke tilgjengelige på generelt grunnlag.

Vårt mål er at Sivastrukturen over tid skal redusere sitt klimafotavtrykk. For å få til dette har vi satt i gang et arbeid med å etablere et nullpunkt som vil bli en referanse for videre utvikling. Det er samlet inn regnskapsdata for 51 av innovasjonsselskapene som utgjør Sivastrukturen. Hvert enkelt selskaps utslippstall er korrigeret ved å se på tilskuddet fra Siva som andel av total omsetning.

Klimagassutslippene fordeles på scope 1, 2 og 3. Denne fordelingen er per nå ikke 100 prosent korrekt da ikke alle transaksjoner er korrekt identifisert. Som eksempel vil klimagassutslipp fra innkjøpt energi til egen bruk som skal rapporteres som scope 2 for mange selskap rapporteres som scope 3. Dette skyldes at

energibruken i egne lokaler inngår i leiekostnaden som utleier fakturerer selskapet og ikke som en egen faktura.

Tabell 5.1: Samlede utslipp for Siva, tonn CO₂-ekvivalenter. Tabellen inkluderer CO₂-utslipp basert på alle økonomiske transaksjoner Siva har foretatt i 2023, inkludert alle tilskudd.

	Totalt	Scope 1	Scope 2	Scope 3
Siva SF*	4 227	-	-	4 227
Siva Eiendom Holding AS	12 979	-	2 189	10 790
Sivastrukturen**	1 502	22	35	1 445

* Tallene for Siva SF inkluderer også utslippene i Sivastrukturen basert på totale tilskuddsmidler til innovasjonselskapene.

** Inkluderer utslipp basert på økonomiske transaksjoner i 51 av innovasjonselskapene.

Detaljerte utslippstall for Siva SF

Siva har i løpet av 2023 gjort en rekke tiltak for å redusere klimagassutslippene knyttet til egne kontorlokaler. Gjennom økt bruk av digitale løsninger har vi redusert forbruket av kontordrevisita som for eksempel papir, toner til printer og skriveblokker. Det er også beregnet klimagassutslipp for innkjøp. Dette vil brukes som grunnlag for å gjøre tiltak, hvor hensikten er å redusere utslippene over tid. Siva deltar for øvrig i Statens innkjøpsavtale hvor det stilles krav til bærekraft.

Siva er miljøfyrtårnsertifisert. Et av tiltakene vi følger opp som del av dette er kildesortering av eget avfall. Energibruken i egne lokaler følges opp av utleier, som har energioppfølgingssystem som sikrer effektiv drift. I forbindelse med flytting til nye kontorlokaler ble det i 2023 besluttet at møbler og inventar skulle tas med videre.

Nedenfor er utslippene for Siva SF spesifisert på kategoriene energi, avfall og reiser. Sammenlignet med 2022 er klimagassutslippene knyttet til energibruk redusert med 18 prosent. Tilsvarende reduksjon for avfall er 0,4 prosent, og for flyreiser og overnatting er reduksjonen 26 prosent.

Tabell 5.2: Detaljerte utslippstall for Siva SF. Tabellen ser kun på utslipp generert fra energibruk i egne lokaler, avfall og reisevirksomheten.

Kategori	Type	Mengde	Enhet	Utslippsfaktor	Enhet	Klimapåvirkning (tCO ₂ e)
Energibruk	Elektrisitet	96 869,0	kWh	0,011	kg CO ₂ e/kWh	1,07
Energibruk	Fjernvarme	7 680,9	kWh	0,171	kg CO ₂ e/kWh	1,31
Totalt		104 549,9				2,38
Kategori	Type	Mengde	Enhet	Utslippsfaktor	Enhet	Klimapåvirkning (tCO ₂ e)
Avfall	Elektronikk	186,4	kg	0,021	kg CO ₂ e/kg	3,97
	Glass	44,5	kg	0,021	kg CO ₂ e/kg	0,95
	Papp	340,8	kg	0,021	kg CO ₂ e/kg	7,25
	Plast	75,2	kg	0,021	kg CO ₂ e/kg	1,60
	Matavfall	592,0	kg	0,021	kg CO ₂ e/kg	12,60
	Restavfall	647,7	kg	0,021	kg CO ₂ e/kg	13,78
Totalt		1 886,6	kg		kg CO₂e/kg	40,15
Kategori	Type	Mengde	Enhet	Utslippsfaktor	Enhet	Klimapåvirkning (tCO ₂ e)
Tjenestereiser	Fly	479 392,0	km	0,127	kg CO ₂ e/km	60,9
Tjenestereiser	Overnatting	322,0	Overnattinger	6,80	kg CO ₂ e/natt	2,2
Totalt						63,12

Åpenhetsloven

Åpenhetsloven trådte i kraft i 2022. Den skal fremme virksomheters respekt for menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold, samt sikre allmenheten tilgang på informasjon. Publisering av redegjørelser for aktsomhetsvurderinger er én måte allmenheten får tilgang til slik informasjon på.

Sivas redegjørelse omfatter kartlegging og risikovurdering både av egen virksomhet, vår leverandørkjede og Sivas datterselskaper.

[Redegjørelse for aktsomhetsvurdering](#) (siva.no). Se også vedlegg 5 Redegjørelse for aktsomhetsvurdering iht. Åpenhetsloven.

Vi har i vårt arbeid med åpenhetsloven og tilhørende aktsomhetsvurderinger tatt utgangspunkt i [OECDs veileder og rammeverk for aktsomhetsvurderinger for ansvarlig næringsliv](#).

6

Bedriftshistorier fra Sivastrukturen

THE QUARTZ CORP

Høyteknologisk
industrieventyr på Hamarøy

VOW GREEN METALS

Siva investerer 152 millioner i
ny grønn industri

NORSKIN MATERIALS

Marint reststoff kan bli havets
gull

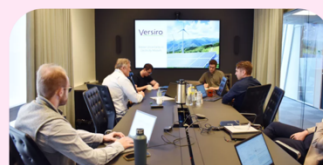
AMOGY

Avkarboniserer internasjonal
skipsfart med ammoniakk

CYAN ENERGY

Produserer lynkjappe ladere
for transport

VERSIRO

Sivainkubator bistår i
stabiliseringen av
kraftmarkedet med AI-basert
løsning

Se casene på arsrapport23.siva.no

7

Eierskap i innovasjonsselskaper

En aktiv eier og pådriver for nyskaping

Ved utgangen av 2023 hadde Siva eierskap i 71 innovasjonsselskaper i hele landet. Vi er styrerepresentert i de fleste selskapene i vår portefølje, og styrevervene bekles av interne ressurser. På den måten er vi tett på selskapene vi eier, og bidrar med kompetanse, regional forståelse og nettverk.

Eierskap i innovasjonsselskaper er ett av Sivas virkemidler for å legge til rette for etablering og utvikling av bedrifter. Eierskapet skal bidra til bærekraftig vekst i industri og næringsliv. En undersøkelse fra 2021 blant daglige ledere i selskaper tilknyttet vår portefølje, viser at mer enn 7500 bedrifter i hele Norge fikk bistand fra innovasjonsselskaper hvor vi er medeier.

Siva bidrar til å koordinere private og offentlige aktører, og er utløsende for at andre eiere investerer i og utvikler selskapet. Gjennom vårt eierskap knytter vi selskapene sammen i en unik, nasjonal innovasjonsstruktur som gjør at næringslivet lettere kan få tak i relevant spisskompetanse. Som eier er vi en pådriver for at selskapene samhandler godt, utfyller hverandre, og deler kompetanse og nettverk. Siva er opptatt av å utvikle solide innovasjonsselskaper som tilbyr relevante og gode tjenester til norsk næringsliv.

Siva er minoritets-eier i selskapene. I 31 av dem er eierandelen mindre enn 20 prosent, og i de resterende eier vi mellom 20 og 46,6 prosent. Selskapene er spredt over hele landet og i alle fylker. 61 av 71 selskaper er operatører av Sivas næringshage- og inkubasjonsprogrammer, og de fleste er etablert sammen med industrielle aktører og kommuner i sine respektive regioner. Totalt har Siva mobilisert en innskutt kapital i disse selskapene på nærmere 1 milliard kroner.

Innovasjonsselskap er en fellesbetegnelse for selskap som har som formål å stimulere til mer innovasjon og utvikling i næringslivet. Dette gjør de gjennom å tilby kommersielle tjenester til næringslivet, delta i næringsrettede prosjekter, og formidle offentlig og privat finansierte ordninger for næringsutvikling på nasjonalt, regionalt og lokalt nivå. I mange tilfeller tar innovasjonsselskapet også ansvar for å mobilisere og koordinere bedrifter inn mot andre næringsrettede virkemidler. I de fleste tilfeller fungerer innovasjonsselskapene som inkubator, næringshage og/eller teknologioverføringskontor (TTO). Innovasjonsselskapene har som regel både offentlige og private eiere, og er til stede i både byer og distriktet. Selv om innovasjonsselskapene har mange likhetstrekk, er det stor variasjon i selskapenes tjenestetilbud, størrelse og geografiske nedslagsfelt.

Sivas eierandel varierer fra 1,1 prosent til 46,6 prosent i de ulike selskapene. Vi etterstreber å være en utløsende og tilretteleggende aktør, og dette innebærer ulike tilpasninger. Sivas ambisjon er at selskapene skal balansere sin drift, og at aktiviteten deres skal ha ekstern finansiering. Egenkapital skal i utgangspunktet ikke finansiere drift. Det er vedtektsfestet hos de fleste selskapene at eiere ikke skal motta

utbytte, men at eventuelle driftsoverskudd skal føres mot egenkapitalen og benyttes til videre utvikling av selskapet.

Se vedlegg 1: Selskaper og eierandel

Sivas mål med eierskapet i innovasjonsselskapene er å

- legge til rette for etablering og utvikling av bedrifter, og at de raskere lykkes med sin vekst og utvikling
- koordinere private og offentlige aktører for å etablere og utvikle innovasjonsselskapene
- utvikle og profesjonalisere en infrastruktur for innovasjon og næringsutvikling i hele landet, for at næringslivet lettere skal få tak i relevant spisskompetanse
- påvirke innovasjonsselskapenes utvikling for å bidra til industriutvikling og verdiskaping i hele landet, økt eksport, reduserte utslipp fra og bærekraftig omstilling av næringslivet.

Både den nasjonale strukturen av innovasjonsselskaper og hvert enkelt selskap bidrar til at virksomheter i hele landet finner relevante samarbeidspartnere og drar nytte av offentlige virkemidler. Innovasjonsselskapene er viktige brikker i de regionale økosystemene for innovasjon. Når disse fungerer godt, kan det bidra til mer bærekraftig vekst i industri og næringsliv.

I mange tilfeller kan det være lite attraktivt for en privat aktør å bære kostnaden ved å etablere og utvikle et innovasjonsselskap alene. Dette skyldes at selskapets formål som regel er samfunnsmessig (i motsetning til høyest mulig avkastning), samtidig som gevinstene fra en velfungerende drift av selskapet i stor grad er kunnskaps- og næringsutvikling som kommer mange aktører til gode. Det kan også være mangel på tillit til at en privat aktør skal koordinere dette. Ettersom velfungerende innovasjonssystemer bidrar til store samfunnsøkonomiske gevinster, taler det for at det offentlige bør ha en rolle i å sørge for at slike systemer er på plass.

Dette er rollen Siva jobber for å utfylle på best mulig måte. Vi er minoritetseier i 71 innovasjonsselskaper lokalisert i hele landet, fra urbane til rurale strøk. Siva er den eneste med eierandel i alle disse selskapene, som sammen utgjør en nasjonal struktur. Vi jobber med å utvikle denne strukturen slik at kompetanse og nettverk lettere kan deles på tvers. Erfaringsdelingen kommer ikke bare innovasjonsselskapene selv til gode, men også andre tilknyttede aktører fra næringsliv, kunnskapsmiljøer og andre deler av virkemiddelapparatet. Undersøkelser viser at Siva har vært utløsende for at selskapene har blitt etablert, og at Siva bidrar til kunnskapsoverføring mellom innovasjonsselskapene.

Viktige hendelser

- Januar: Industriutvikling Vest AS styrkes mot Osterøy gjennom en rettet emisjon, Siva bidrar med 66 000 kroner i en emisjon i Sør-Hedmark Næringshage AS
- April: Universitet i Stavanger og Helse Stavanger styrker sine eierskap i Validé AS
- August: Siva bidrar med tre millioner kroner i en emisjon i Smart Innovation Holding AS
- November: Newspace North AS sikres finansiering til viderearbeid med romsatsing på Andøya

Figur 7.1: Verdikjede

INNSATS-FAKTORENER	AKTIVITET INN I SIVASTRUKTUREN	TJENESTER OG PRODUKTER	EFFEKTER FOR NÆRINGSLIVET	EFFEKTER FOR SAMFUNNET
6 årsverk	Utvikling	Nettverk	Innovasjonsevne	Verdiskaping
3,2 mill. kr Investert i 2023	Investorer	Kompetanse	Konkurranseskraft	Levedyktige lokalsamfunn
Verdier for 134,5 mill. kr i eierskapsporteføljen	Aktiv eier	Kapital	Omstillingsevne	Bærekraftig omstilling
				Arbeidsplasser

Resultater og effekter

Etablering og utvikling av en nasjonal innovasjonsstruktur av innovasjonsselskaper er en viktig effekt av Sivas eierskap. Som et resultat av denne strukturen blir selskapene også koblet sammen med de andre virkemidlene i Siva. Sammen med 1500 medeiere har innovasjonsselskapene en samlet innskutt kapital på rundt 1 milliard kroner.

Innovasjonsselskapene bidrar med kompetanse og relevante tjenester for nyetableringer og eksisterende næringsliv i hele landet. De er viktige pådrivere for innovasjon og utvikling gjennom egne initiativ innenfor en rekke områder, eksempelvis investeringsfond, kompetanseprogrammer og klyngeutvikling.

- 7500 bedrifter fikk en form for bistand fra 71 innovasjonsselskaper der Siva er medeier (2021-tall).
- Styreledere i innovasjonsselskapene opplever Siva som en aktiv, strategisk bidragsyter i selskapenes styre. Kompetansen som eier i flere innovasjonsselskaper oppleves som komplementær i styrerommet, ifølge spørreundersøkelse.
- Samlede driftsinntekter i innovasjonsselskapene var på 1296 millioner kroner i 2022, mot 1191 millioner kroner i 2021.
- Samlet årsresultat i innovasjonsselskapene var på 3,6 millioner kroner i 2022, mot 28,1 millioner kroner i 2021.

Av 71 innovasjonsselskaper der Siva er medeier, er 33 operatører av Sivas nasjonale næringshageprogram, mens de resterende 37 er innovasjonsselskaper av ulik karakter (forsknings- og kunnskapspark, inkubatorer og andre utviklingselskaper). Total kostpris for selskapsporteføljen per 31.12.2023 er 178,6 millioner kroner, mens bokført verdi er 134,5 millioner kroner.

Det er store variasjoner i selskapenes økonomiske resultater. Det største underskuddet var på -8,7 millioner kroner (-10,7 millioner kroner i 2021), mens det største overskuddet var på 19,1 millioner kroner (10,8 millioner kroner i 2021)¹. Økte driftsinntekter i porteføljen er positivt fordi det viser at aktivitetsnivået i selskapene øker. Selv om noen selskaper står for betydelig større omsetning og årsresultat enn andre, har mange økt driftsinntektene sine fra 2021 til 2022. Dette er i tråd med utviklingen de siste årene. Siva har siden 2015 redusert antall innovasjonsselskaper i porteføljen fra 99 til 71. Samtidig har det ikke vært en tilsvarende nedgang i omsetningen. Dette er i tråd med arbeidet Siva har lagt ned i perioden for å bidra til flere robuste selskaper.

¹ Driftsresultat og årsresultat for Norwegian Research Centre AS er ikke inkludert. Selskapet har langt større omsetning enn de andre selskapene og er derfor tatt ut av sammenligningen for å gi et mer riktig bilde av situasjonen i porteføljen.

[Mål- og resultatstyring](#) (MRS) er et av de grunnleggende styringsprinsipper i staten. Sivas eierskap i innovasjonsselskaper måles på to indikatorer i tillegg til støttende analyser (se figur). Måloppnåelsen vurderes som god.

1. Tildelinger og oppdrag til innovasjonsselskap:

Innovasjonsselskapene fikk i 2022 bevilget 316 millioner kroner i tildelinger fra offentlige aktører, inkludert EU-programmer. Disse bevilgningene utgjør rundt 24 prosent av de totale inntektene i selskapene.

Flere av innovasjonsselskapene fungerer som sekretariat eller har en støttende rolle for én eller flere klynger i Norwegian Innovation Clusters. Rundt halvparten av innovasjonsselskapene i Sivas portefølje fungerer som førstelinjetjeneste for én eller flere kommuner.

2. Spørreundersøkelse rettet mot styreledere (kvantitativ):

Siva oppleves som en aktiv, strategisk bidragsyter i selskapenes styre, og kompetansen som eier i flere innovasjonsselskaper oppleves som komplementær i styrerommet. Sammenlignet med forrige spørreundersøkelse er betydelig større andel av styrelederne enige i at Siva evner å tilføre selskapet kompetanse og nettverk gjennom sitt eierskap. Samtidig er det en markant nedgang i andel styreledere som mener at Sivas eierskap har vært avgjørende for at selskapet ble etablert, og færre mener at Sivas fokus på eierstyring har kommet selskapet til gode gjennom å profesjonalisere styringen av selskapet.

I MRS-rapporten kan du lese mer om hvordan Siva har levert på indikatorene vi skal måles på.

Figur 7.2: Oversikt over MRS-indikatorer

Se vedlegg: MRS-rapporten

Nytte for bedriftene

Siva utvikler gode innovasjonsstrukturer med sterk forankring i lokale og regionale kunnskaps- og næringsmiljø. Vår tilstedeværelse bidrar til at virksomheter i hele landet finner relevante samarbeidspartnere og drar nytte av offentlige virkemidler. Bedrifter som får bistand, kan dra nytte av andres erfaringer og raskere lykkes med sin vekst og utvikling.

Vi utøver vårt eierskap i generalforsamling og på eiermøter. Vi er en aktiv eier som legger til rette for at innovasjonsselskapene utnytter sitt potensial og er en viktig pådriver for nyskaping i sin region.

Gjennom god eierstyring og selskapsledelse bidrar vi til å fremme resultater for den etablerte strukturen, redusere risikoen ved virksomheten, sikre verdiene som er investert, samt en positiv verdiutvikling, både bedrifts- og samfunnsøkonomisk. God eierstyring utøves gjennom å bruke generalforsamlingen og valgkomité, regulere vedtekter, stille klare forventninger til selskapet, ha dialog med andre eiere og tilby kunnskapsdeling gjennom fagsamlinger. Siva støtter, vurderer og deltar ved behov i selskapstransaksjoner som bidrar til måloppnåelsen. Gjennom styreverv bidrar Siva i utviklingen av innovasjonsselskapene.

Utvikling av eierskapsporteføljen

Siva vurderer kontinuerlig hensiktsmessig struktur i eierskapsporteføljen gjennom fisjoner og fusjoner, salg og kjøp av aksjer, samt mobilisering av nye og eksisterende medeiere. Investeringer i innovasjonsselskaper gjøres med Sivas egenkapital. Disponibel investeringskapasitet består av frigjort kapital i porteføljen av innovasjonsselskaper gjennom utbytte, salg, kapitalnedskrivning eller avvikling.

Disponibel investeringskapasitet ved inngangen til 2024 er 27 millioner kroner. Se også evaluering av eierskapsporteføljen i Dypdykk – MRS-rapporten.

Siva bidrar til å etablere og utvikle en struktur for innovasjon og næringsutvikling på flere måter. I noen tilfeller har hensikten vært å gjøre selskapene større og mer robust, i andre er det for å bedre eiersammensetningen eller for å implementere nye forretningsområder og -modeller. Denne utviklingen er i tråd med Sivas strategi, hvor vi ønsker at selskapene skal ha flere virksomhetsområder for å være en sterk utviklingsaktør i regionen. I slike prosesser er det tett dialog med flere eiere, herunder universitet- og høyskolemiljø og sentrale, private næringslivsaktører. Vi har også deltatt i strategiske samarbeid med fylkeskommunene for å sørge for at selskapene bidrar til næringsutvikling i tråd med regionale planer.

I tillegg til å forvalte eierskapet i innovasjonsselskapene, hadde Siva ved utgangen av 2023 eierskap i fem ulike investeringsselskaper, som vist i tabell 7.1 (Les mer). Siva søker å avhende sine aksjer i samtlige investeringsselskaper, i tråd med styringssignaler fra Nærings- og fiskeridepartementet (NFD). Totalt er kostprisen for disse selskapene 22,3 millioner kroner. Flere av selskapene har tatt høy risiko gjennom såkorninvesteringer i bedrifters tidlige fase, og tapt kapital som følge av det. Sivas ambisjon er uansett å oppnå størst mulig avkastning på kapitalen som er investert.

Tabell 7.1: Sivas eierskap i investeringsselskaper pr. 31.12.23.

Selskap	Org.nr.	Etablert	Sivas eierandel i %	Sivas kostpris i kr
Akershus Teknologifond AS	993 297 836	2008	5,6	2 574 423
Hammerfest Næringsinvest AS	980 505 138	1998	24,2	1 020 000
Validé Invest I AS	817 651 402	2016	23,7	5 204 380
Komm-In AS	996 758 001	2011	6,8	4 400 000
Leiv Eiriksson Nyskaping AS*	984 829 906	2002	12,6	9 140 640
				22 339 443

*Leiv Eiriksson Nyskaping AS ble i løpet av 2017 gjort om fra et innovasjonsselskap til et rent investeringsselskap.

Styrearbeid

Siva er styrerepresentert i et utvalg av selskapene i vår portefølje, og styrevervene bekles av interne ressurser. På denne måten kan vi være tettere på selskapene vi eier, og bidra med kompetanse, regional forståelse og nettverk. Alle ansatte med styreverv i innovasjonsselskapene inngår i Sivas styrestall, som er et nettverk for kompetanseheving og profesjonalisering av eget styrearbeid. Siva var i 2023 styrerepresentert i 63 selskaper.

Blant innovasjonsselskapene i porteføljen var andelen kvinner med stilling daglig leder 42 prosent ved utgangen av 2023. Andelen kvinnelige styreledere var 19 prosent, mens andel kvinnelige styremedlemmer var 42 prosent.

Siva har over tid hatt fokus på å gjennomføre en stor andel styre- og eiermøter digitalt, blant annet for å redusere våre klimautslipp i forbindelse med reiser. Selv om Siva har spart ressurser i form av reisekostnader og -tid, har det også begrenset vår fysiske tilstedeværelse.

Resultatene fra en spørreundersøkelse rettet mot styrelederne i innovasjonsselskapene i høsten 2023, viser at omtrent halvparten av styrelederne anser digital tilstedeværelse i henholdsvis styremøter og ulike eierforum som et fullgodt alternativ til fysisk tilstedeværelse. Dette er færre enn i forrige undersøkelse, som ble gjennomført januar 2022. Om lag halvparten av styrelederne mener viktige aspekter ved Sivas eierutøvelse tapes ved økt digital tilstedeværelse, mens 56 prosent mener viktige aspekter ved Sivas oppfølging av selskapene i styrerommet tapes. Oppsummert går tilbakemeldingene i retning av at en kombinasjon av fysisk og digital tilstedeværelse er en god løsning. Fysisk tilstedeværelse oppleves som særlig viktig for strategiske diskusjoner, behandling av krevende saker, og for å bygge opp nettverk, relasjoner og forståelse av selskapene.

Medeiere

Sivas eierskapsverktøy har mobilisert 1500 medeiere i selskapsporteføljen. Eierskapet i innovasjonsselskapene skal bidra til å forankre og engasjere regionens næringsliv, og Siva har vært en utløsende faktor for å etablere denne strukturen. Gjennom eiermøter og generalforsamlinger søker Siva å være en aktiv eier, gjennom å klargjøre roller og sikre ryddige beslutninger. God eierstyring og selskapsledelse bidrar til å redusere risikoen ved virksomheten, sikre verdiene som er investert, samt en positiv verdiutvikling, både bedrifts- og samfunnsøkonomisk.

Samsillet med de andre eierne i innovasjonsselskapene bidrar også til å bygge regionale, nasjonale og internasjonale nettverk. Gjennom eierskapet i innovasjonsselskapene når Siva norske industriaktører som ikke nødvendigvis er i målgruppen for vår programaktivitet (næringshage- og inkubasjonsprogrammene), men som har stor betydning for næringsutvikling og vekst.

Bærekraft

Innovasjonsselskapene har en viktig rolle for å bidra til at Norge skal nå sine bærekraftsmål, og tilbyr kompetanse og tjenester med særlig fokus på det grønne skiftet i norsk industri og næringsliv.

Vi setter fokus på bærekraft gjennom å være en aktiv eier, og gjennom styrearbeid. For innovasjonsselskapene er det spesielt viktig at bærekraft blir en betydelig faktor i selskapenes beslutningsprosesser og operasjonelle planer. Dette fordi innovasjonsselskapene gjennom sitt arbeid med

nyetablering og eksisterende næringsliv, kan prioritere og støtte opp under de mest bærekraftige idéene og løsningene.

Siva har fokus på å støtte og påvirke innovasjonsselskapene, blant annet gjennom opplæring og kompetansebygging, samt deling av beste praksis. Gjennom dette ønsker vi å øke bevisstheten og forståelsen for bærekraftige utfordringer og løsninger. Eksempler på dette er hvordan Siva skal prioritere sine investeringer og aktiviteter, konkrete utfordringer til selskapene på likestilling og etikk, samt sette selskapene i stand til å ta i bruk verktøy og prosesser for å støtte det grønne skiftet.

Ressursbruk

Team Eierskap har seks årsverk. Sivas ressursbruk knyttet til eierskap i innovasjonsselskaper fordeler seg på tre aktiviteter: utviklingsarbeid, eierskapsoppfølging og styrerepresentasjon i selskapene.

Utviklingsarbeid omfatter arbeid med utvikling av eierskap som virkemiddel og porteføljeutvikling, herunder salgsprosesser og investeringsbeslutninger. Ressursbruk knyttet til eierskapsoppfølging omfatter forberedelse, deltakelse og reise i forbindelse med generalforsamlinger og eiermøter. Styrerepresentasjon omfatter tilsvarende for styremøter. Sivas medarbeidere mottar ikke styrehonorar fra selskapene for sine verv.

8

Næringshage- og inkubasjonsprogrammene

En drivkraft for bærekraft og vekst i hele Norge

2023 var det første året i Sivas nye tiårige næringshage- og inkubasjonsprogrammer. I løpet av året har drøyt 4600 bedrifter fått bistand av 39 næringshager og 35 inkubatorer, som er programoperatører og våre partnere, og som utgjør en viktig del av den nasjonale Sivastrukturen. Her har bedriftene fått tilgang til kompetanse, nettverk, partnere og kapital og muligheten til å dra nytte av andres erfaringer for å raskere lykkes med sin vekst og utvikling.

Sivas oppgave er å bidra til at programoperatørene utvikles til relevante og sterke næringshage- og inkubatormiljøer, som bidrar til bærekraftig omstilling og vekst i norsk industri og næringsliv. Næringshagene og inkubatorene er tett på næringslivet og samlet tilbyr de mer enn 600 rådgivere til gründere og oppstartsbedrifter. Bedriftene får oppfølging i en kritisk fase av utviklingen og blir koblet opp mot relevante virkemidler, investorer, industrielle partnere, forskningsmiljø m.m. De siste årene har bedriftene i økende grad fått hjelp fra flere programoperatører, på tvers av de to programmene. Dette er en stor styrke med Sivas nasjonale struktur, og sikrer et godt og relevant kompetansetilbud uavhengig av geografi. Programaktiviteten kan oppsummeres i områdene kompetanse, tilskudd og nettverk. Tilskudd til den enkelte næringshage og inkubator er viktig, men likevel bare en del av det som utgjør samlet programinnhold og leveranse fra Siva. Gjennom programmene får operatørene tilgang til kurs, samlinger, utviklingssamtaler, ekstrasatsinger m.m. Tabell 8.1 oppsummerer Sivas kompetanse- og nettverksbidrag overfor programoperatørene.

Tabell 8.1: Oversikt over dagens tilbud av kompetanse og nettverk.

Aktivitet	Innhold
Utviklingssamtalen	Et verktøy som brukes aktivt for å gi tilbakemelding til hver enkelt inkubator og næringshage om forbedringspunkter, utvikling over tid og hvordan egen inkubator og næringshage presterer sammenlignet med gjennomsnittet for alle inkubatorene og næringshagene. Gjennom utviklingssamtalen bidrar Siva med innspill og tilbakemeldinger til videreutvikling av programoperatørene og beste praksis fra andre inkubatorer og næringshager. Programoperatørene mottar også en skriftlig tilbakemelding i form av en egen rapport. Utviklingssamtalene består av et scorebasert verktøy for kvalitativ evaluering av inkubator og næringshage der man gjennomgår alle sider ved driften samt utviklingspotensialer av inkubatoren og næringshagen. Utviklingssamtalene gjennomføres årlig.
Kundetilfredshetsundersøkelsen	Kundetilfredshetsundersøkelsen er et verktøy som brukes aktivt for å gi tilbakemelding til hver enkelt inkubator og næringshage om utvikling over tid og hvordan egen inkubator og næringshage presterer sammenlignet med gjennomsnittet for alle inkubatorene og næringshagene. Undersøkelsen gir svar på hvor tilfreds bedriftene er med tilbudet de mottar i inkubatoren/næringshagen

Webinarer i regi av kompetanseplattformen	Siva har i forbindelse med oppstart av en ny programperiode forsterket sitt tilbud om kompetansehevede tiltak til programoperatørene ved å lansere en serie med webinarer skreddersydd på bakgrunn av innspill og uttrykte behov fra programoperatørene. Formålet er å skape en aktiv deling- og samhandlingsarena der programoperatørene deler sine erfaringer og relevante verktøy for arbeid med bedriftene i innovasjonsprogrammene. Program for webinarene i kompetanseplattformen ble forankret i programrådet, programstyret, og er utarbeidet i samarbeid med FIN og Foreningen Næringshagene i Norge. Gjennomgåtte temaer i 2023 var knyttet til bærekraftig verdiskaping, internasjonalisering, eksport, ESG, ulike ordninger for SMB-finansiering, immaterielle rettigheter, patent, samt samarbeid mellom offentlige virkemidler.
Fagsamlinger	Fagsamlinger brukes til kompetanseutvikling og -overføring. Disse samlingene har ulike tema og har som mål å forsterke og videreutvikle operatørenes programaktivitet. I 2023 arrangerte Siva i samarbeid med Future Frogs en digital workshop om lønnsom bærekraft. Kursholderne har lang erfaring med kurs og undervisning i dette fagfeltet fra institusjoner for høyere utdanning, NTNU og UiO. Workshopen samlet 135 deltakere, og evalueringen viser at deltakerne var meget fornøyde.
Siva partnersamling	Siva partnersamling 2023 ble arrangert i Oslo, Clarion Hotel Oslo tirsdag, 14. november og Forskningsparken onsdag, 15. november. Aleap, Sharelab, Startuplab og OCCI var lokalt vertskap. Målgruppen for samlingen var Sivas innovasjonsstruktur med inkubatorer, næringshager, katapultsentre og fylkeskommuner. Samlingen hadde nærmere 200 deltakere. Tittel og tema på årets samling var «Raskere, sterkere sammen». Målet med temaet var å sette fokus på den sterke innovasjonsstrukturen som er utviklet, og inspirere til enda mer samspill og samarbeid i strukturen, gjennom erfaringsdeling, innlegg og nettverksbygging.
Kickoff nye programmer	1. januar 2023 var det oppstart av de nye næringshage- og inkubasjonsprogrammene og starten på en ny tiårig programperiode. Det ble gjennomført kick-off for de nye næringshage- og inkubasjonsoperatørene den 15. og 16. februar 2023 i Trondheim. Heading for kick-off var «Ti nye år- Sammen skal vi bidra til bærekraftig omstilling og økt eksport i hele Norge». Det var til sammen 196 personer som deltok på kick-off.
Sivadag og AVI-dag	Siva arrangerte "Siva-dag" 24. august 2023 for nye inkubatorledere, næringshageledere og andre ressurspersoner der det gis informasjon om Siva (alle avdelinger), programmene og erfaringsutveksling fra en inkubator og næringshage. I tillegg ble det gjennomført en digital "AVI-dag" for inkubatorene (17. oktober) og næringshagene (18. oktober) med ca 50 deltakere på hvert arrangement.
Ekstrasatsinger	Siva har gjennom en avtale med Foreningen Næringshagene i Norge gitt foreningen ansvaret for å følge opp prosjekter innenfor ekstrasatsingene. Formålet er å styrke næringshagenes aktiviteter ved å utvikle ny arbeidsmetodikk, relevante og fremtidsrettet verktøy, samt moderne samarbeidsformer for å arbeide mer effektivt og oppnå bedre resultater i næringshageprogrammet.
Rapporteringssystem	AVI (et arbeids- og rapporteringsverktøy (database) hvor hver inkubator og næringshage registrerer data og kan hente relevant informasjon fra) brukes til analyse, dokumentasjon, rapportering av bl.a. programoperatørenes bruk av midler og utvikling av selskapene i porteføljen. AVI viser status på hvordan programmålene nås. AVI gir viktig informasjon og oversikt for programoperatørene, samt gir tilgang til en del verktøy og andre programrelaterte temaer. Dagens rapporteringssystem vil bli erstattet av et nytt rapporteringssystem i februar 2024 (gjennom et samarbeid med Innovasjon Norge og Flerbedriftsportalen).
Studieturer	Siva tilrettelegger for deltakelse på konferanse ICBI-INBIA (International Business Incubation Association) i USA for programoperatørene med mål om kompetansepåfyll og kunnskap internasjonale trender innenfor fagfeltet samt etablering av internasjonale nettverk. I 2023 ble konferansen arrangert i Detroit 23 april til og med 26. april 2023, og Siva deltok med en representant. I tillegg deltok det en person fra en inkubator.
Tilgjengeliggjøring av testfasiliteter	Gjennom prosjektet "tilgjengeliggjøring av testfasiliteter og teknologisk kompetanse for SMBer" skal det legges til rette for at næringshagene og inkubatorene bidrar aktivt med å tilgjengeliggjøre testfasilitetene i katapult-sentrene til SMBer over hele landet.
Delingsplattform	DigiUnity, selskapet som leverte SivaNett har meldt oppbud fra og med 1. november 2023. Det blir en større gjennomgang av behov før en eventuelt ny permanent løsning for delingsplattform er på plass. Som midlertidig løsning brukes Wetransfer for deling av presentasjoner, opptak og andre filer. SivaNett bidro til mer synliggjøring og større samarbeid mellom programoperatørene gjennom erfaringsdeling. Et godt eksempel på dette er Kunnskapsparken Bodø som har delt sin erfaring med utvikling av selskapet Norskin som har benyttet seg av flere av virkemidlene til Siva.

Hovedmålet til næringshageprogrammet er å legge til rette for utvikling av bærekraftige og omstillingsdyktige bedrifter. Dette gjøres gjennom å bidra til økt verdiskaping, basert på lokale fortrinn. Næringshageprogrammet er et distriktpolitisk virkemiddel.

Med en visjon om å «Utvikle bærekraftig og fremtidsrettet næringsliv i distriktene» bidrar Siva med tilskudd, kompetanse, verktøy og et nasjonalt nettverk til 39 næringshager over hele landet. Næringshagene er programoperatørene av Sivas næringshageprogram. De er innovasjonsselskap med privat aksjemajoritet, som sammen med andre aktører utgjør et sterkt innovasjonsmiljø. Næringshagene skal utvikle og tilby tjenester til bedrifter for å bidra til vekst og omstilling av industri og næringsliv. Næringshagene initierer og tilrettelegger for kompetanse- og nettverksaktiviteter, og tilbyr faglige tjenester, rådgivning og verktøy for små og mellomstore bedrifter.

Programmet er finansiert av fylkeskommunene gjennom Kommunal- og distriktsdepartementet (KDD). Fylkeskommunene er oppdragsgivere. Innsatsen skal bidra til vekstkraftig næringsliv i regioner og distrikt. Støtte til næringshager skal hovedsakelig skje innenfor virkeområdet distriktsrettet investeringsstøtte.

Hovedmålet til inkubasjonsprogrammet er økt nasjonal verdiskaping. Dette skal skje gjennom effektivt å identifisere, kommersialisere og videreutvikle gode idéer til nye vekstbedrifter, og bidra til ny vekst i etablerte virksomheter.

Inkubasjonsprogrammet har en visjon om å utvikle fremtidens bærekraftige vekstbedrifter. Programmet skal bidra til økt nasjonal verdiskaping og eksport i bedrifter med internasjonalt vekstpotensial. En viktig del av arbeidet består i å utvikle sterke team, koble bedriftene opp mot strategiske samarbeidspartnere som næringsliv, FoU- og kapitalmiljø, og bidra til at bedriftene raskest mulig kommer ut i markedet.

Inkubatorene er programoperatørene av Sivas inkubasjonsprogram. De benytter tilskuddet fra Siva til å tilføre bedriftene profesjonell forretningsutviklings- og bransjekompetanse.

En inkubator gjør det lettere og raskere for bedrifter å vokse og nå sitt verdiskapingspotensial. De 35 inkubatorene tilbyr tjenester innen bedriftsetablering, rådgiving og forretningsutvikling. I tillegg tilbys et fysisk miljø eller en innovasjonsarena hvor bedriftene kan lære av hverandre. Inkubasjon skal bidra til flere konkurransedyktige nystartede bedrifter og vekst i etablerte bedrifter, ved å lette tilgangen til kompetanse, kapital og nettverk.

Inkubasjonsprogrammet eies av Kommunal- og distriktsdepartementet (KDD). Fylkeskommunene er oppdragsgivere.

Begge programmene var i 2023 finansiert av Kommunal- og distriktsdepartementet, via fylkeskommunene som oppdragsgivere. Samlet tildeling var på 240,2 millioner kroner. Inkludert i dette beløpet er 12 millioner kroner som fylkeskommunene Agder, Nordland, Trøndelag, Vestfold og Telemark bevilget til næringshagene og inkubatorene i sine respektive fylker, utover differensieringsmodellene til Siva. Åtte av fylkeskommunene har også tildelt programmene ekstraordinær prisjustering, som samlet utgjorde 4,7 millioner kroner. Midlene Siva har mottatt i oppdrag fra fylkeskommunene i 2023 er i sin helhet utbetalt til programoperatørene. I tillegg har Siva utbetalt til sammen 8,8 millioner kroner fra egne oppsparte midler. Totalt betyr det at det er tilført 249 millioner kroner til næringshagene og inkubatorene i 2023.

Viktige hendelser

- Januar: Ferdigstilling programrapportering 2022
- Februar: Kick-off i Trondheim for de nye programmene (ca. 200 deltakere)

- Mars: Godkjenning måltall og budsjett programoperatører 2023. Oppstart med reviderte kundetilfredshetsundersøkelser for de nye programmene i regi av Samfunnsøkonomisk analyse.
- April: Lansering av kompetanseplattformen
- Mai: Thams Innovasjon tas opp i næringshageprogrammet. Utvidet regionalrapportering sendt til fylkeskommunene
- Juni: Fagdag om lønnsom bærekraft (digital). Studietur for inkubatorer til Detroit. Nasjonalt styringsmøte med fylkeskommunene
- August: Digital sivadag for nye ressurspersoner i næringshagene og inkubatorene. Oppstart av arbeidet med Flerbedriftsportalen i samarbeid med Innovasjon Norge.
- September: Oppstart utviklingssamtaler 2023/2024
- Oktober: Digital AVI-dag for inkubatorer og næringshager
- November: Siva partnersamling i Oslo for inkubatorer, næringshager, katapultsentre og fylkeskommuner (200 deltakere). Nasjonalt styringsmøte med fylkeskommunene. Fellesmøte mellom programstyret og programrådet
- Desember: Godkjenning måltall og budsjett programoperatører 2024

Figur 8.1: Verdikjede

INNSATS-FAKTORENER	AKTIVITET INN I SIVASTRUKTUREN	TJENESTER OG PRODUKTER	EFFEKTER FOR NÆRINGSLIVET	EFFEKTER FOR SAMFUNNET
10,6 årsverk 249 mill. kr tilskudd til næringshage/inkubator 19 mill. kr til gjennomføring og administrasjon	Videreutvikling og forsterkning av et nasjonalt nettverk av innovasjonsselskaper Mobilisering	Kompetanse Nettverk Tilskudd	Innovasjonsevne Bærekraftig konkurransekraft Omstillingsevne Økt konkurransekraft internasjonalt og nasjonalt Økt evne til kompetanseutvikling Samarbeid og partnerskap Nettverk Motvirker systemsvikt	16,5 milliarder kroner i verdiskaping Sysselsetting Bærekraftig omstilling Økt eksport Realisering av regionale fortrinn og strategier som bidrar til å styrke regionene Levende lokalsamfunn Bolyst

Resultater og effekter

Gjennom programvirksomheten har Siva bidratt til å utvikle sterke og relevante innovasjonsmiljøer i hele Norge. Disse inngår i et nasjonalt nettverk kalt sivastrukturen, som bidrar til økt bærekraft, vekst og verdiskaping i næringslivet lokalt, regionalt og nasjonalt.

- 2544 målbedrifter i næringshageprogrammet
- 2061 bedrifter i inkubasjonsprogrammet
- 16,5 milliarder kroner i verdiskaping for bedriftene i 2022
- Høy overordnet kundetilfredshet med inkubatorene og næringshagene i bedriftene
- Høy tilfredshet blant næringshage- og inkubatorlederne med Sivas nasjonale næringshage- og inkubasjonsprogram og Siva som virkemiddelaktør

[Mål- og resultatstyring](#) (MRS) er et av de grunnleggende styringsprinsipper i staten. Sivas programvirksomhet måles ved hjelp av styringsindikatorer (vekst i omsetning og verdiskaping, samt kundetilfredshet) og støttende analyser. 2023 er det første året i de nye næringshage- og

inkubasjonsprogrammene. Vi har derfor ikke mål på vekst/endring, og resultatene som presenteres er et statusbilde for bedriftene i program i 2023.

1. Omsetning og verdiskaping i bedriftene:

Inkubatorbedriftene hadde en samlet omsetning på 6,5 milliarder kroner i 2022. Om lag åtte av ti bedrifter hadde mindre enn fem millioner kroner i omsetning. Samlet verdiskaping for inkubatorbedriftene i 2022 var 758 millioner kroner. Litt over halvparten av bedriftene hadde negativ verdiskaping i 2023.

Samlet hadde målbedriftene (den endelige kunden eller brukeren av programmene, den som mottar innovasjonsstøtten) i næringshageprogrammet en omsetning på 52,2 milliarder kroner i 2022. Om lag en av ti har en omsetning på mer enn 50 millioner kroner. Samlet verdiskaping for målbedriftene i næringshageprogrammet i 2022 var 15,8 milliarder kroner. Åtte av ti målbedrifter hadde positiv verdiskaping. Målbedriftene i næringshageprogrammet har en vesentlig høyere omsetning og verdiskaping enn inkubatorbedriftene. Dette er naturlig med tanke på at det er eldre bedrifter i næringshageprogrammet enn inkubasjonsprogrammet.

2. Kundetilfredshet

Bedriftene rapporterer om høy overordnet kundetilfredshet med inkubatorene og næringshagene i Sivas nasjonale programmer. Ni av ti bedrifter vil anbefale sin inkubator/næringshage til andre bedrifter.

Inkubator- og næringshagelederne i de aller fleste selskapene vurderer at Sivas programaktivitet er avgjørende for bredden i tilbudet og omfanget av aktiviteten de selv tilbyr. Alle rapporterer at de enten ikke ville vært i drift, eller at de ville hatt redusert tilbud uten Sivas nasjonale programmer. Samlet sett har lederne høy tilfredshet med programmene og Siva som virkemiddelaktør.

I kundetilfredshetsundersøkelsen utdyper lederne hvorfor Sivas nasjonale program skaper verdi. Her vektlegger de spesielt at Sivas ansatte er enkle å samarbeide med, at de er tilgjengelige og har relevant kompetanse til å bistå næringshagen/inkubatoren. Videre trekkes det frem at troverdigheten til egen inkubator/næringshage har blitt styrket som følge av tilknytningen til Siva. I sum rapporterer lederne høy kundetilfredshet med de nasjonale programmene og med Siva som virkemiddelaktør.

3. Sysselsetting

Målbedriftene i næringshagene hadde i 2023 totalt 30 689 ansatte. Gjennomsnittlig antall ansatte var 12,2, og medianen var fire ansatte.

4. Antall bedrifter i programmene

I det første året i det nye næringshageprogrammet, fikk 2544 målbedrifter bistand fra næringshagene. Fylkene Troms og Finnmark, Trøndelag og Innlandet hadde flest målbedrifter i næringshageprogrammet. Blant de 2 061 bedriftene som var i inkubasjonsprogrammet i 2023, var det flest bedrifter i fylkene Vestland, Nordland, Oslo og Trøndelag.

5. Andel bedrifter med kvinnelig ledelse

Kvinnelig ledelse defineres her som kvinnelig daglig leder og/eller styreleder og/eller gründer. Én av tre målbedrifter (35,2 prosent) i næringshageprogrammet hadde kvinnelig ledelse i 2023. Disse bedriftene mottok cirka 31 prosent av innovasjonsstøtten. Blant bedriftene i inkubasjonsprogrammet var det 31,5 prosent med kvinnelig ledelse, og de mottok 31,5 prosent av innovasjonsstøtten. I begge programmene var det færrest kvinner som hadde rollen som styreleder. I næringshageprogrammet var det flest kvinner i rollen som daglig leder, mens flest kvinner hadde rollen som gründer i inkubasjonsprogrammet.

I MRS-rapporten kan du lese mer om hvordan Siva har levert på indikatorene vi skal måles på.

Figur 8.2: Oversikt over MRS-indikatorer.

Se Vedlegg 2: 1. MRS-rapporten

- *1.1 Omsetning og verdiskaping i bedriftene i inkubatorer og næringshager*
- *1.2 Kundetilfredshet*
- *1.3 Datagrunnlag for analyse*
- *1.4 Fylkesvis fordeling av bedriftene i program*
- *1.5 Vurdering av indikatorene*

Nytte for bedriftene

Totalt var det 2544 målbedrifter i næringshageprogrammet og 2061 bedrifter i inkubasjonsprogrammet.

Om lag ni av ti bedrifter angir i kundetilfredshetsundersøkelsen at de er fornøyde eller svært fornøyde med bistanden de har fått av inkubatoren/næringshagene. Samme andel vil anbefale sin næringshage/inkubator til andre bedrifter. 62 prosent av bedriftene i næringshagene og 73 prosent av bedriftene i inkubatorene rapporterer at næringshagen/inkubatoren har vært viktig eller svært viktig for utviklingen til bedriften så langt. Funnene viser at næringshagene og inkubatorene har en betydelig positiv effekt for bærekraftig omstilling og vekst i bedrifter over hele landet.

Siva legger til rette for kompetanseheving og nettverksbygging i og mellom næringshagene og inkubatorene som er operatører i våre programmer, og opplever stor vilje og evne fra deres side til å dele. Dette bidrar til at de oppleves som relevante og nyttige, for bedriftene som benytter seg av deres tjenester og som får tilgang til kompetansen som hele Sivastrukturen besitter.

En evaluering gjennomført av SSB i 2018 viser at bedriftene som er en del av programmene har en bedre økonomisk utvikling enn sammenlignbare bedrifter².

Programoperatørene

I 2023 var det 35 inkubatorer i Sivas inkubasjonsprogram og 39 næringshager i Sivas næringshageprogram. De er spredt over hele landet. Næringshagene skal hovedsakelig være lokalisert i virkeområdet for distriktsrettet investeringsstøtte, mens inkubatorene er lokalisert også i større byer. Det er programoperatører i alle landets fylker. I 2023 finner vi bedrifter som var aktive i programmene i 321 av landets 356 kommuner (90 prosent).

Totalt har programoperatørene blitt tilført 249 millioner kroner i 2023. Dette er finansiert med oppdrag fra fylkeskommunene med 240,2 millioner kroner. Disse fordeler seg med 138,5 millioner kroner til inkubatorene og 101,7 millioner kroner til næringshagene. De differensierte tilskuddsmodellene utgjør 223,5 millioner kroner samlet for begge programmene. Siva har, utover oppdragene fra fylkeskommunene, tildelt totalt 8,8 millioner kroner til programmene av egne, oppsparte midler. Dette er tilskudd utbetalt i forbindelse med prosjektet «tilgjengeliggjøring av testfasiliteter og teknologisk kompetanse for SMBer».

Hvert år utarbeider inkubatorene og næringshagene måltall for aktiviteten det kommende året. For 2023 hadde næringshagene samlet ambisjon om å jobbe med totalt 2399 målbedrifter. Inkubatorene hadde ambisjoner om å jobbe aktivt med 1986 bedrifter. Samlede måltall om totalt antall aktive bedrifter i program i løpet av året ble nådd med henholdsvis 2544 og 2061 bedrifter.

Se Vedlegg 2:

- *2. Programoperatører*
- *3. Tilskudd til programoperatørene*
- *4. Fylkesvis fordeling av tilskudd*
- *5. Differensierte tilskuddsmodeller*

Forprosjekter og ekstraordinære satsinger

På oppdrag fra Trøndelag fylkeskommune ble det i 2023 gjennomført et forprosjekt innenfor programvirksomheten. Formålet var opptak av ny programoperatør, og resultatet ble at Thams Innovasjon ble tatt opp i næringshageprogrammet.

Nordland fylkeskommune bevilget midler for geografisk utvidelse av næringshage- og inkubasjonsprogrammene i Nord-Salten og Sør-Helgeland, samt arrangement for å synliggjøre katapultsentrene for næringslivet i Nordland. Det ble totalt bevilget 2,5 millioner kroner til disse prosjektene (midlene ble utbetalt i 2022, men geografiprojektene ble i all hovedsak gjennomført i 2023). Vestland fylkeskommune bevilget totalt 3,1 millioner kroner til to oppdrag for geografisk utvidelse av næringshageprogrammet i henholdsvis Sunnfjordregionen og Hardanger/Sunnhordland.

Foreningen Næringshagene i Norge har gjennom avtale med Siva hatt ansvaret for å følge opp fire prosjekter innenfor ekstrasatsingene. Prosjektene skal styrke næringshagenes aktiviteter ved å utvikle ny arbeidsmetodikk, relevante verktøy, samt moderne samarbeidsformer for å arbeide mer effektivt og oppnå bedre resultater i næringshageprogrammet.

² Kilde: Fjærli, E., Iancu, D.-C. og Raknerud, A. (2018). Effekten av Sivas virkemidler på vekst og verdiskaping. Oslo: SSB-rapport 2018/17.

«Tilgjengeliggjøring av testfasiliteter og teknologisk spisskompetanse for SMBer» er et fylkesoverskridende prosjekt, med høy aktivitet, god utbredelse, og som setter tydelige regionale avtrykk. 32 av 39 næringshager (82 prosent) har målbedrifter som har sendt inn mulige katapultprosjekter til ekspertteamet. Tilsvarende har 33 av 35 inkubatorer (94 prosent) bedrifter som har sendt inn mulige katapultprosjekter. Ekspertteamet har vurdert totalt 430 mulige katapultprosjekter, hvorav 265 fikk innvilget støtte. Sivafondet har totalt innvilget i overkant av 26 millioner kroner til disse prosjektene. Sivafondet er nå avsluttet, og de siste innvilgede prosjektene vil gjennomføres i 2024. Sivafondet ble våren 2023 avløst av en nytt fond (Sivafondet 2.0) i regi av katapultordningen.

Alle prosjektene nevnt ovenfor utgjør programmidler utover ordinære tilskudd. Formålet er økt aktivitet i programmene, et bedre og mer omfattende tilbud til bedriftene i program, samt utvikling av programmene og programoperatørene.

Se Vedlegg 2: 7. Forprosjekter og ekstrasattinger

Samarbeid og styringsdialog med fylkeskommunene

Fylkeskommunene er oppdragsgivere for næringshage- og inkubasjonsprogrammene. Den enkelte fylkeskommune er oppdragsgiver på regionalt nivå, mens fylkeskommunene samlet er oppdragsgivere på programnivå og nasjonalt. En viktig del av forvaltningen av programmene er å være en profesjonell og effektiv oppdragstaker for fylkeskommunene, hver for seg og samlet på fellesoppdraget.

Styringsdialogen med fylkeskommunene er omfattende, og krever tid og ressurser av Siva. Det gjør at vi kommer enda tettere på regionale behov og fortrinn. Årshjulet for den regionale og nasjonale styringsdialogen fra Kommunal- og distriktsdepartementet (KDD) er førende for samarbeidet. Vi opplever økt bevissthet rundt årshjulet fra fylkeskommunene. I 2023 har det vært en forbedring når det gjelder utbetaling av tilskudd og oversendelse av oppdragsbrev fra fylkeskommunene til Siva. Vi opplever at både samarbeidet og styringsdialogene med fylkeskommunene har fungert godt. Samtidig var det flere fylkeskommuner som ikke prioriterte å gjennomføre styringsmøter, spesielt på høsten.

Programstyret for næringshage- og inkubasjonsprogrammene har fullmakt til å koordinere fylkeskommunenes oppdragsgiveransvar for Sivas næringshage- og inkubasjonsprogrammer. Programstyret har gjennom sin rolle bidratt til å styrke den regionale medvirkningen i Sivas programvirksomhet, og vært avgjørende for utvikling av den nasjonale styringsdialogen. Styret består av fem representanter fra fylkeskommunene, samt observatører fra KDD, Innovasjon Norge og Norges forskningsråd. Siva er sekretariat. Det er gjennomført syv møter i 2023. Sentralt i styrets arbeid har vært oppfølging av årshjulet for programmene, med budsjettinnspill på kap. 553 post 61 for 2024, satsingsforslaget for 2025-2027 og innspill til KDD på Sivas rammer på administrasjons- og gjennomføringskostnader. 2023 var første året i de nye næringshage- og inkubasjonsprogrammene, og det har vært viktig for styret å bidra til en god og effektiv implementering. Programstyret og Nærings- og plankollegiet har hatt løpende dialog gjennom året, og programstyret deltok blant annet på det nasjonale styringsmøtet mellom Siva og fylkeskommunene.

Nasjonalt programråd er et rådgivende organ for Siva og programstyret. Programrådet består av representanter fra fylkeskommunene, Innovasjon Norge, Næringshagene i Norge og Foreningen for Innovasjonsselskaper i Norge. Det er gjennomført fem møter i 2023. Programrådet gir innspill på saker som skal behandles i Programstyret, og skal løfte relevante saker opp til diskusjon.

Gjennomføring av regionale styringsmøter er en sentral del av styringsdialogen. Det etablerte årshjulet for post 61 legger opp til at fylkeskommunene inviterer til to halvårlige styringsmøter per fylke. Første halvår ble det gjennomført syv av elleve regionale styringsmøter, mens det i andre halvår ble gjennomført fire regionale styringsmøter. Det ble gjennomført to nasjonale styringsmøter med fylkeskommunene, disse ble gjennomført i regi av Nærings- og plankollegiet 9. juni og 8. november.

Siva har i tråd med årshjulet oversendt årsrapportering og tertialrapporteringer til fylkeskommunene. Satsingsforslag 2024-2025 på kapittel 553 post 61 «Mobiliserende og kvalifiserende næringsutvikling» ble sendt til fylkeskommunene ved programstyret.

Bærekraft

I dag er bærekraft ikke bare et tillegg, men en nøkkelindikator for konkurransekraft. Å måle hvor bærekraftig en bedrift er, gir ikke bare et øyeblikksbilde av dens påvirkning på miljø og samfunn, men også innsikt som kan forme strategien for fremtidig vekst.

Bærekraft er gjennomgående i det nye inkubasjonsprogrammet og næringshageprogrammet, og defineres i bred forstand innenfor økonomiske, sosiale, og miljømessige aspekter. Det stilles krav til at programoperatørene inkluderer bærekraft i sine tjenester, og at det så langt som mulig skal benyttes som et konkurransefortrinn i utvikling av forretningsmodeller og bærekraftig omstilling.

Kundetilfredshetsundersøkelsen viser at 36 prosent av målbedriftene i næringshageprogrammet rapporterer at næringshagen har vært ganske eller svært viktig for at bedriften har blitt mer bærekraftig. Tilsvarende svarer 29 prosent at næringshagen har vært ganske eller svært viktig for at bedriften har blitt mer klima- og miljøvennlig. Tilsvarende tall for bedriftene i inkubasjonsprogrammet er 23 prosent og 19 prosent.

I begge programmene brukes SRL-skalaen for måling av bærekraft. SRL-skalaen (Sustainable readiness level) angir bedriftens modenhetsnivå når det kommer til å integrere bærekraft i sin forretningsmodell. Skalaen er utviklet av SISP (Swedish Incubators & Science Parks), Vinnova og Kungliga Tekniska högskolan (KTH) i Sverige. Måltallene er knyttet til årlig endring i nivå på SRL-skalaen. I 2023 har vi ikke endringstall, men tabell 8.2 viser hvordan næringshagene og inkubatorene har plassert bedriftene sine på SRL-skalaen i 2023.

Tabell 8.2: Innplassering av bedriftene i SRL-skalaen per 2023, fordelt på program.

Nivå	Beskrivelse	Andel bedrifter i inkubasjonsprogrammet (n=1925)	Andel bedrifter i næringshageprogrammet (n=1976)
9	Bærekraftsstrategien bidrar til konkurransekraft og inntektsvekst, og gir et bevisst bidrag til relevante deler av FNs mål for bærekraftig utvikling	2,2 %	0,4 %
8	Forretningsmodellen og driften er finjustert basert på måling og evaluering, ved hjelp av KPIer for bærekraft, for å forberede skalering/vekst	1,6 %	0,4 %
7	Måling, rapportering og kommunikasjon om resultater og effekter av bærekraftsarbeidet implementeres	1,9 %	1,0 %
6	Bærekraft er forankret i hele teamet og virksomheten	5,1 %	3,9 %
5	Forretningsmodellen inkludert bærekraft testes/valideres mot potensielle kunder/brukere	9,7 %	8,9 %
4	Forretningskonsept inkludert bærekraftshypotese er testet/validert mot potensielle kunder/brukere	11,0 %	11,1 %
3	Første beskrivelse av verdiskaping og behovet for å integrere bærekraft i forretningsideen/-modellen	21,1 %	25,9 %
2	Noe bevissthet om hvordan bærekraft påvirker den planlagte virksomheten	31,6 %	34,6 %
1	Ingen eller svært lav bevissthet om hvordan bærekraft påvirker planlagt virksomhet	15,8 %	13,8 %

SRL-skalaen viser ni ulike utviklingsnivåer og hva som kreves for å definere de ulike nivåene. I 2023 har alle programoperatører plassert sine bedrifter på relevant nivå i skalaen. I forkant av dette arrangerte Siva et webinar for erfaringsdeling om bruk av SRL-skalaen. Tabellen viser at majoriteten av bedriftene i begge program ligger på de tre laveste nivåene av modenhet. Dette er naturlig siden dette er nye programmer, og det er først nå Siva har innført krav om rapportering på modenhetsnivå. I tillegg er størstedelen av bedriftene i inkubasjonsprogrammet tidlig i sine utviklingsløp, og man kan anta at bevisstheten rundt bærekraft som del av forretningsmodell har vært lav. Det samme gjelder næringshageprogrammet, hvor det er mange små bedrifter med begrensede ressurser.

Videre benyttes EUs taksonomi for måling av bærekraft i begge program. Tabellen 8.3 viser andel bedrifter som næringshagene og inkubatorene mener oppfyller de ulike kravene i 2023.

Tabell 8.3: Andel bedrifter som oppfyller de ulike kravene i EUs taksonomi i 2023, fordelt på program.

EU-taksonomi	Beskrivelse av miljømålene	Andel bedrifter i inkubasjonsprogrammet (n=2047)	Andel bedrifter i næringshageprogrammet (n=2544)
EU1	Begrensning av klimaendringer	27,5 %	23,6 %
EU2	Klimatilpasning	18,3 %	22,2 %
EU3	Bærekraftig bruk og bevaring av vann- og havressurser	13,3 %	11,0 %
EU4	Omstilling til en sirkulær økonomi	22,1 %	19,6 %
EU5	Forebygging av bekjempelse av forurensing	18,0 %	16,2 %
EU6	Beskyttelse og gjenopprettelse av biologisk mangfold og økosystemer	9,4 %	11,3 %

Tabellen viser at næringshagene og inkubatorene mener flest bedrifter i program oppfyller miljømålene som omhandler klima og klimatilpasning. At programmene er næringsnøytrale og dekker hele landet gjør at det er relativt stor spredning i bransjer, og dermed hvilke miljømål som oppfylles.

Hver bedrift kan oppfylle flere av miljømålene. Analyser viser at 53 prosent av målbedriftene i næringshagene ikke oppfyller noen av miljømålene. 18,9 prosent oppnår ett av målene, mens 3,9 prosent vurderes å svare opp fem eller seks av miljømålene. Blant bedriftene i inkubasjonsprogrammet var det 51,6 prosent som ikke oppfyller noen av miljømålene, mens 18,9 prosent svarer opp ett av miljømålene. 4,4 prosent av bedriftene vurderes å oppfylle alle seks miljømålene.

Ressursbruk

Team inkubator og næringshage har litt i overkant av ti årsverk. Sivas ressursbruk knyttet til programaktiviteten fordeler seg på leveranser til programoperatørene på kompetanse, nettverk og tilskudd, samt forvaltning av programmene. Leveransene skal bidra til å profesjonalisere jobben programoperatørene gjør overfor bedriftene i program. Forvaltningsoppgavene skal profesjonalisere programdriften og inkluderer kontinuerlig programutvikling, rapportering og dokumentasjon av resultater og effekter av programaktiviteten, samt styringsdialog og samarbeid med oppdragsgivere og programeier.

9

Norsk katapult

Raskere fra idé til marked

Over 1400 bedrifter fra hele landet benyttet seg i 2023 av et stadig voksende kompetanse- og tjenestetilbud under ordningen Norsk katapult. Katapultene har i løpet av året tilgjengeliggjort utstyr, teknologi og kompetanse i mer enn 1300 prosjekter, og hjelper bedriftene med å ta ideer fra konseptstadiet og frem til markedsintroduksjon på en raskere, rimeligere og bedre måte.

I samarbeid med Norges fremste industrimiljø legger ordningen Norsk katapult til rette for etablering og utvikling av katapulter (industrinære testarenaer) på utvalgte områder med stor verdi for fremtidens industri og næringsliv i Norge. Gjennom disse testarenaene får norske bedrifter enkelt tilgang til utstyr, teknologi og kompetanse hos landets fremste industrimiljø, og kan teste, verifisere og kvalifisere sine produkter, tjenester og prosesser. Resultatet er mer innovasjon, raskere omstilling og styrket konkurransekraft i bedriftene. Norsk katapult er derfor et viktig bidrag til mer bærekraftig industriell verdiskaping og produksjon i Norge.

Tabell 9.1: Oversikt over dagens tilbud av kompetanse og nettverk til katapultene.

Aktivitet	Innhold
Styringsdialog	Basert på katapultenes årsrapportering gjennomfører Siva styringsdialoger. Tema er resultater, prioriteringer og andre aktuelle tema.
Strategidialog	Tema for de årlige strategidialogene mellom Siva og katapultsentrene er status, strategiske veivalg og ambisjoner for utvikling. Prosjektleder/daglig leder og styreleder i katapulten er faste deltakere, sammen med representanter fra Siva. I tillegg inviteres katapultens partnere.
Samhandlingsmøter (fysiske samlinger)	Samhandlingsmøtene arrangeres hvert halvår, og bidrar til å koordinere aktiviteter, dele kunnskap og erfaringer, bygge nettverk og øke samhandlingen mellom katapultene. Deltakerne består av representanter fra Siva og katapultsentrene.
Statusmøter	Jevnlige digitale statusmøter adresserer aktuelle tema og bidrar til tett og god dialog mellom Siva og katapultene.
Studieturer	Jevnlige studieturer skal tilrettelegge for internasjonalt samarbeid og læring for katapultene, samt bidra til den konseptuelle utformingen av katapultordningen.

Norsk katapult ble lansert i 2017 som ett av ni prioriterte tiltak i Industrimeldingen «Industrien – grønnere, smartere og mer nyskapende». Her ble det pekt på at Norge skal være en ledende industri- og teknologinasjon, og at norsk industri og næringsliv kontinuerlig må jobbe for å bli grønnere, smartere og mer nyskapende.

Formålet med ordningen er å bygge opp en nasjonal testinfrastruktur som skal være til nytte for bedrifter over hele landet. Den skal bidra til bærekraftig industriell verdiskaping og produksjon i hele Norge.

Det er Siva som har det operative og strategiske forvalteransvaret for Norsk katapult.

Katapultordningens hovedmål er følgende:

Bidra til at bedrifter raskere, rimeligere og bedre evner å utvikle idéer fra konseptstadiet og frem til markedsintroduksjon.

Katapultene etableres og utvikles innenfor områder som er definert som særlig viktig for fremtidens industri og næringsliv i Norge. Hittil er det etablert katapulter med testkapasiteter og tjenestetilbud innenfor følgende fem prioriterte områder:

- Manufacturing (produksjonsteknologi)
- Utvikling og test av materialer (materialteknologi)
- Digitalisering (digitale teknologier)
- Fornybar energi
- Havnæringer (havbruk og undervannsteknologi)

Den langsiktige ambisjonen er å utvikle katapulter innenfor syv til ni nasjonale katapultområder.

Siva forvalter ordningen Norsk katapult på oppdrag fra Nærings- og fiskeridepartementet (NFD). Bevilgningen fra NFD til Siva for arbeid med Norsk katapult i 2023 var 188,3 millioner kroner, inklusive 40 millioner kroner til Grønn plattform og 40 millioner kroner til «Testfasiliteter i distriktene» (katapultnoder).

Viktige hendelser

- Januar: Kontraktinngåelse med åtte nye katapultnoder (pilotprosjekter) hvor formålet er å øke tilgangen på testfasiliteter og industrikompetanse i distriktene.
- Februar: Kick-off for katapultnoderes pilotprosjekter
- April: Samhandlingsmøte for katapultene på Verdal
- August: Samhandlingsmøte for katapultene på Stord
- Desember: ESA avslutter den formelle undersøkelsen av katapultordningen og konkluderer med at investeringsstøtten er gitt i tråd med statsstøtteregulverket. Tildeling til Grønn plattform-prosjekter, hvor katapultsentrene deltar i åtte av ni prosjekter.

Figur 9.1: Verdikjede

INNSATS-FAKTORER	AKTIVITET INN I SIVASTRUKTUREN	TJENESTER OG PRODUKTER	EFFEKTER FOR NÆRINGSLIVET	EFFEKTER FOR SAMFUNNET
7 årsverk 178,6 mill. kr samlet forbruk	Videreutvikling og forsterking av en relevant, fremtidsrettet og nasjonal testinfrastruktur	Kompetanse Nettverk Tilskudd	Økt innovasjons-evne Raskere omstilling Styrket konkurransekraft	Raskere industriell verdiskaping og grønn omstilling i norsk industri og næringsliv

Resultater og effekter

Katapultene er industrielle sentre der bedrifter kan teste og forbedre sine produkter før de ruller ut i produksjon. Sammen med internasjonalt ledende norske industribedrifter og institutter, tilgjengeliggjør katapultsentrene utstyr, teknologi og kompetanse til bedrifter over hele landet til en verdi som er ti ganger større enn den offentlige støtten via Siva. For mange bedrifter er dette avgjørende for å ta ideer fra konseptstadiet og frem til markedsintroduksjon på en raskere, rimeligere og bedre måte.

- 1469 bedrifter fra hele landet benyttet katapultenes tjenestetilbud i 2023.
- 77 prosent av antall registrerte bedrifter er kategorisert som små og mellomstore bedrifter.
- Totalt for ordningen er 1325 ulike prosjekter gjennomført eller pågående i 2023.
- Omtrent 50 prosent av de konkrete prosjektene som kommer inn til katapultsentrene har også vært innom en sivainkubator, sivanæringshage eller klyngeprogrammet.
- Katapultsentrene deltar i åtte av ni Grønn plattform-prosjekter som fikk tildeling i 2023.

De 1469 bedriftene som benyttet katapultenes tjenestetilbud i 2023 kommer fra alle landets fylker. Noen kommer også fra utlandet. En stor andel er små og mellomstore bedrifter. Katapultenes bidrag viser seg å være et viktig verktøy i bedriftenes utviklingsløp. Dette gjenspeiles blant annet i at cirka 20 prosent er tilbakevendende kunder.

Av 1325 prosjekter i 2023, har 869 kommet direkte via administrasjonen i katapultsenteret. Dette er prosjekter som med stor sannsynlighet ikke ville blitt gjennomført uten katapultens hjelp og bistand. 411 prosjekter er det vi omtaler som prekvalifiseringsprosjekter. Her får små og mellomstore bedrifter en innledende avklaring på behov, og forutsetningene blir tilpasset før det gjennomføres et konkret prosjekt. De resterende 458 er konkrete test- og kompetanseprosjekter. I tillegg er 353 prosjekter gjennomført via katapultenes kjernepartnere på utstyr som er saminvestert med Siva. I 2023 har katapultordningen også hatt åtte katapultnoder i pilot med testfasiliteter i distriktene, hvor det totalt er gjennomført 103 prosjekter.

Av de 458 konkrete test- og kompetanseprosjektene i katapultsentrene kommer 213 fra sivainkubatorer, sivanæringshager og klyngeprogram. Dette utgjør 46 prosent av totalen, og viser hvordan virkemidlene i Siva og de ulike aktørene i virkemiddelapparatet utfyller hverandre til det beste for bedriftene. God og effektiv samhandling er avgjørende for at bedriften skal få den beste hjelpen, og i riktig fase i utviklingsløpet.

[Mål- og resultatstyring](#) (MRS) er et av de grunnleggende styringsprinsipper i staten. Norsk katapult måles på tre hovedindikatorer og ti underindikatorer. Disse kan også forstås som styringsindikatorer for ordningen. Måloppnåelsen for 2023 vurderes som god. I MRS-rapporten kan du lese mer om hvordan Siva har levert på indikatorene vi måles på.

Figur 9.2: Oversikt over MRS-indikatorer.

Se Vedlegg 3: MRS-rapporten

Nytte for bedriftene

For å kunne lykkes med industrialisering av norsk industri og teste banebrytende løsninger for det grønne skiftet, trenger norske bedrifter tilgang til relevante testfasiliteter og kompetanse. De trenger enkel og god tilgang til utstyr, og arenaer der de kan få kunnskap og lære hvordan ny teknologi kan brukes til å øke produktiviteten og styrke konkurranseevnen. Katapultene bidrar til dette, og trykker bedriftene i sine teknologiinvesteringer.

Hos katapultsentrene får bedriftene:

- Tilgang til industrinære testfasiliteter (utstyr og teknologi) og kompetanse
- Hjelp til å utvikle, teste og kvalifisere produkter, tjenester og prosesser
- Et tilpasset tilbud, enten det er noen timers møte for nødvendige avklaringer, problemløsning i workshops, tester i labskala, eller lengre innovasjonsløp

I tett samhandling med sivainkubatorer, sivanæringshager, klynger og andre koblingsaktører fører katapultenes bidrag til at bedrifter raskere, rimeligere og bedre utvikler ideer fra konseptstadiet og frem til markedsintroduksjon.

Resultater fra kundetilfredshetsundersøkelsen indikerer at katapultene leverer på samfunnsoppdraget og bidrar til å styrke bedriftenes innovasjonsevne. Svarene viser at katapultenes bidrag i de fleste tilfeller er utløsende for gjennomføringen eller realiseringen av innovasjon, og at bedriftene får hevet sin egen kompetanse. Bedriftene opplever at det er lett å få tilgang til katapultenes tjenestetilbud. Hele ni av ti kan tenke seg å benytte det igjen, eller anbefale bruken til andre.

Katapultene

I samarbeid med landets fremste industrimiljø tilbyr katapultene enkel og effektiv tilgang til utstyr, teknologi og kompetanse, slik at bedrifter over hele landet kan teste, verifisere og kvalifisere sine produkter, tjenester og prosesser. Katapultene fungerer som en koblingsboks mellom de store industrielle lokomotivene, og de små og mellomstore bedriftene.

Tabell 9.2: Oversikt over katapultsentrenes tjenesteområder.

MANUFACTURING TECHNOLOGY iPilot EXPERIMENT CENTER siva	FUTURE MATERIALS iPilot EXPERIMENT CENTER siva	DIGICAT iPilot EXPERIMENT CENTER siva	SUSTAINABLE ENERGY iPilot EXPERIMENT CENTER siva	OCEAN INNOVATION iPilot EXPERIMENT CENTER siva
PRODUKSJONSTEKNOLOGI	UTVIKLING OG TEST AV MATERIALER	DIGITALISERING I PRAKSIS	GRØNNE ENERGI LØSNINGER	HAVNÆRINGER
Industri 4.0 Automatisert produksjon Design for manufacturing Automatisert montasje Lean og produktivitet Additiv manufacturing Sprøytstøping og viking Metallforming og – bearbeiding	Metaller og mineraler Plast og kompositt Pulverteknologi Materialtesting Klimatesting og levelidsforlengelse Sirkulærøkonomi og resirkulering Additiv produksjon Batteriteknologi	Virtuell prototyping: test og validering av produkt, tjeneste og konsepter Kunstig intelligens Digitale tvillinger: utvikling og anvendelse Fjernstyring og autonomi Automasjon og sensorikk (IoT)	Flytende havvind Smarte energiløsninger Test om bord på skip Grønn skipsfart / grønne drivstoff (ammoniakk og hydrogen) Co2-lagring	Havbruk RAS-lab Havovervåking og subsea-løsninger Trykktesting Additiv prototyping Havmineraler

Katapultene utvikler og leverer tjenester på tre ulike prosjektkategorier (se tabell 9.3). Det er forventet at katapultene leverer tjenester på alle kategoriene, men at hovedtyngden er i form av

enkeltbedriftsprojekter. Det er også en ambisjon og en forventning at det skal «spinne ut» enkeltbedriftsprojekter fra flerbedrifts- og fyrtårnprojekter.

Tabell 9.3: Prosjektkategorier

Enkeltbedriftsprojekter	Flerbedriftsprojekter	Fyrtårnprojekter
Prosjekter gjennomført på oppdrag for én brukerbedrift (kunde). Unike barriereutfordringer adresseres. <ul style="list-style-type: none"> • Problem/behovsavklaring (prekvalifisering) • Test, verifisering, kvalifisering • Kompetanse 	Prosjekter hvor flere bedrifter går sammen for å løse en felles problemstilling. Behovsutfordringer adresseres. Kompetanseløft er ofte sentrale målsetninger i disse prosjektene.	Banebrytende og ofte større FoU-prosjekter hvor målet er å øke konkurransekraften til norsk næringsliv, særlig relatert til grønn omstilling. Katapultene leder prosjektet eller bidrar i arbeidspakker. Eksempelvis Grønn plattform- eller EU-prosjekter.

Katapultsentrene har i 2023 en god fordeling av prosjekter mellom de tre kategoriene. Totalt ble det gjennomført og igangsatt 869 prosjekter via katapultadministrasjonen i katapultsentrene. Av disse er 761 enkeltbedriftsprojekter og 108 flerbedriftsprojekter, hvorav 55 er fyrtårnprojekter. Enkeltbedriftsprosjektene utgjør 88 prosent, mens flerbedriftsprosjektene (som også inkluderer fyrtårnprosjektene) utgjør 12 prosent.

Fordeling pr katapultsenter

Tabell 9.4: Fordeling av antall prosjekter per prosjektkategori per katapultsenter.

	Totalt	Enkeltbedriftsprojekter	Flerbedriftsprojekter	Fyrtårnprojekter*
Manufacturing Technology	163	135 (83 %)	28 (17 %)	9
Future Materials	162	137 (85 %)	25 (15 %)	18
DigiCat	214	188 (88 %)	26 (12 %)	3
Sustainable Energy	165	143 (87 %)	22 (13 %)	21
Ocean Innovation	165	158 (96 %)	7 (4 %)	4
Sum antall prosjekter	869	761 (88 %)	108 (12 %)	55

* Fyrtårnprojekter er også flerbedriftsprojekter og er inkludert i summen på kolonne fire. Det er derfor ikke regnet ut prosent av fyrtårnprojekter.

Forvaltning og utvikling av ordningen

Siva jobber kontinuerlig med å videreutvikle og profesjonalisere ordningen Norsk katapult. I tillegg til de faste oppfølgingspunktene som beskrevet i tabell 9.1, har Siva gjennomført følgende aktiviteter i 2023:

Pilotprosjekter med testfasiliteter i distriktene (katapultnoder)

For å øke tilgjengeligheten til testfasiliteter og industrikompetanse for bedrifter over hele landet ble det i statsbudsjettet for 2022 bevilget 40 millioner kroner til «testfasiliteter i distriktene». Som et resultat av dette ble det i starten av 2023 igangsatt pilotprosjekter med åtte katapultnoder, tilknyttet de fem eksisterende katapultsentrene. Katapultnodene skal gjennom pilotprosjektene utvikle og tilgjengeliggjøre industrielle testfasiliteter og kompetanse i sin region, samt mobilisere bedrifter til katapultordningen.

Pilotprosjektene brukes til å høste erfaringer og teste hvordan en slik struktur kan innordnes i Norsk katapult på permanent basis. De har på kort tid vist lovende resultater som er i tråd med den ønskede effekten av «testfasiliteter i distriktene». I løpet av 2023 har katapultnodene gjennomført 103 forskjellige prosjekter og testet ut sitt tilbud på hele 132 bedrifter. 71 prosent av disse er kategorisert som små og mellomstore bedrifter (SMB).

Tabell 9.5: Oversikt over katapultnoderenes pilotprosjekter.

Fasilitator	Region	Tematisk fokusområde	Tilknytning til katapultsenter
Cod Cluster	Nordland, Troms og Finnmark	Fiskeri med særlig fokus på bioprosessering, samt videreføring og bearbeiding av fisk (særlig hvitfisk)	Samarbeidsavtale med Ocean Innovation, men også kobling til Manufacturing Technology med fokus på produksjon
Kunnskapsparken Helgeland	Nordland	Prosessindustri og fornybar energi med særlig fokus på batteri og CCUS	Samarbeidsavtale med Sustainable Energy, men også kobling også Future Materials med fokus på prosessindustri
Proneo	Trøndelag	Manufacturing med fokus på avansert produksjon, automatisering og robotisering	Samarbeidsavtale med Manufacturing Technology
iKuben	Møre og Romsdal	Manufacturing med særlig fokus på sirkulære verdikjeder	Samarbeidsavtale med Manufacturing Technology, men også kobling til Future Materials med fokus på sirkularitet
Manufacturing Technology Jæren	Rogaland	Manufacturing med fokus på avansert produksjon, automatisering og robotisering	Samarbeidsavtale med Manufacturing Technology
Powered by Telemark	Telemark	Prosessindustri og fornybar energi med særlig fokus på hydrogen	Samarbeidsavtale med Sustainable Energy, men også kobling til Future Materials med fokus på prosessindustri
Kongsberg Technology Cluster	Viken	Manufacturing og fornybar energi med særlig fokus på avanserte systemer (systems engineering)	Samarbeidsavtale med både Manufacturing Technology og Sustainable Energy
Smart Innovation Norway	Viken	Digitale teknologier med særlig fokus på AI og bruk av data	Samarbeidsavtale med DigiCat

Utllysning for å etablere en permanent nodestruktur (med testfasiliteter i distriktene) og opptak av katapultnoder ble offentliggjort i første kvartal 2024.

Mobiliseringsprosjektet og Sivafondet

Siva har vi over tid jobbet med å tilgjengeliggjøre og øke kunnskapen om Norsk katapult som et attraktivt verktøy hos våre partnere i næringshage- og inkubasjonsprogrammene. Målet er å sette dem bedre i stand til å mobilisere små og mellomstore bedrifter til katapultsentrene. Dette har gitt bedre samarbeid mellom våre egne virkemidler, og et mer helhetlig utviklingsløp for bedriftene. Gjennom mobiliseringsprosjektet får bedriftene også mulighet til å søke støtte fra Sivafondet, og benytte seg av Norsk katapult sitt ekspertteam (se faktaboks). Mobiliseringsprosjektet har hatt en nasjonal effekt i samtlige fylker ved at flere bedrifter har tatt i bruk katapultsentrene over hele landet.

Siva har fra 2023 valgt å videreføre mobiliseringsprosjektet og Sivafondet i ny form (Sivafondet 2.0). Dette innebærer at også bedrifter fra utvalgte klynger kan benytte seg av ekspertteamet og søke støtte via Sivafondet.

Som utgangspunkt skal bedriftskunder av katapultene finansiere kjøp av katapulttjenester selv, eller gjennom andre støtte- og finansieringsordninger. Mindre bedrifter og oppstartsselskaper (SMBer) har ikke nødvendigvis de samme finansielle musklene som større virksomheter. Å legge til rette for at SMBer kan ta i bruk katapultordningen er viktig. Siva har derfor etablert Sivafondet som en finansiell prosjektstøtte for SMBer som ikke har tilgang til andre finansieringsmuligheter. Bedriftene får 60 prosent i prosjektstøtte.

Siva har også satt ned et «ekspertteam» med representanter fra inkubatorer, næringshager og klynger som forvalter Sivafondet og som vurderer hvilke prosjekter som får tildelt prosjektstøtte.

Ekspertteamet består av utvalgte personer i inkubatorer, næringshager og klynger som har fått i oppdrag fra Siva å vurdere potensielle prosjekter som skal inn til katapultene og som ønsker å benytte seg av sivafondet. Det er altså ekspertteamet som administrerer hvem som skal få støtte fra iva-fondet på oppdrag fra Siva.

Siva anser mobiliseringsprosjektet 2.0 som et strategisk viktig initiativ av følgende to hovedgrunner:

- Bedriftene får enkel tilgang på utstyr, teknologi og kompetanse hos katapultene
- Inkubatorer, næringshager, klynger og katapultviser i praksis hvordan de samarbeider på en sømløs måte – med bedriften i fokus

I løpet av 2023 har 78 bedrifter med henvisning fra inkubatorer, næringshager og klynger mottatt prosjektstøtte fra Sivafondet for gjennomføring av katapultprosjekter.

Ny finansieringsstruktur (aktivitetsbasert støtte)

Siva har fra 2023 lansert en fornyet finansieringsstruktur for katapultsentrene, i tråd med katapultsentrenes planlagte utvikling og skalering. Dette innebærer finansiering mot seks innsatsområder, og defineres som aktivitetsbasert støtte. Formålet er at støtten skal:

1. Bidra til at små og mellomstore bedrifter får relevante tjenester tilpasset sine forutsetninger og behov – **(Prekvalifisering SMBer)**
2. Bidra til at bedrifter som har potensial og gjennomføringsevne i større grad lykkes med industriell skalering – **(Industriell skalering)**
3. Bidra til utvikling og implementering av nye tjenester til nytte for bedrifter i hele landet – **(Tjenesteutvikling)**
4. Bidra til å forsterke eksisterende teknologi, slik at eksterne brukere får økt tilgang og nytteverdi – **(Teknologiutvikling)**

5. Bidra til at katapultsentrene posisjonerer seg i samarbeid med andre aktører for større og mer banebrytende FoUI-prosjekter (fyrtårnprosjekter) – **(Posisjonering fyrtårnprosjekter)**
6. Bidra til å styrke kompetansen, samarbeidet og samhandlingen i det enkelte katapultsenter, eller mellom katapultsentrene og katapultnodene – **(Kompetanseløft gjennom opplæring)**

Katapultsentrene har i løpet av 2023 arbeidet aktivt med alle innsatsområder, og har en god balanse i sine aktiviteter.

Grønn plattform

I 2023 ble tredje utlysning i Grønn plattform gjennomført. Ni nye prosjekter ble tatt opp i satsingen, og det totale antallet er nå oppe i 32. Katapult deltaker i åtte av de ni prosjektene som fikk støtte i 2023, og i 21 av den totale porteføljen. Første generasjon Grønn plattform-prosjekter går nå inn i sitt tredje og siste år i satsingen, og skal etter planen avsluttes i løpet av 2024.

Gjennom satsingen Grønn plattform ønsker regjeringen å utløse mer og raskere investeringer i grønne, bærekraftige løsninger og produkter. Målet er å styrke norsk verdiskaping og eksport, og sette Norge i stand til å gjennomføre grønn omstilling, skape grønn vekst og reduserte utslipp. Grønn plattform skal også gjøre norske bedrifter og forskningsinstitusjoner bedre rustet til å utnytte mulighetene som åpner seg gjennom EUs Green Deal-satsing innenfor i forsknings- og innovasjonsprogrammet Horisont Europa.

Forskningsrådet, Innovasjon Norge og Siva står sammen om satsingen, og forvalter i fellesskap midlene som tildeles søkerne. Sivas støtte gis gjennom ordningen Norsk katapult, og går til de katapultsentrene som deltaker i Grønn plattform-prosjekter.

Se Vedlegg 3: Grønn plattform-prosjekter som involverer katapultsentrene

ESA og katapultordningen

Ordnningen Norsk katapult har vært under monitorering av EFTAs overvåkningsorgan ESA siden 2018. ESA konkluderte i 2021 med at investeringsstøtte gitt til katapultsentrene ikke var forenelig med gruppeunntaket (GBER) (artikkel 27) i statsstøttereguleringen. Norske myndigheter har vært uenige i ESAs konklusjon i monitoreringen, og besluttet å melde tilbake til ESA at deres krav om tilbakebetaling av investeringsstøtten ikke ville bli tatt til følge.

I september 2022 ble det åpnet en formell undersøkelse av katapultordningen for å gjennomgå saken på nytt, og vurdere om investeringsstøtten likevel kunne bli godkjent under andre deler av regelverket i EØS-avtalen.

Som et resultat av den formelle undersøkelsen konkluderte ESA i slutten av 2023 med at investeringsstøtten likevel er gitt i tråd med statsstøttereguleringen, og at den er forenelig med EØS-avtalen. ESA har besluttet å avslutte den formelle undersøkelsen av katapultordningen.

Videre satsing på Norsk katapult

Norsk katapult har etablert seg som en viktig ordning for fornyelse og omstilling av norsk næringsliv, og bidragsyter til bærekraftig industriell verdiskaping og produksjon i hele Norge.

Dagens katapulttilbud dekker imidlertid bare deler av de kompetanseområdene og den kapasiteten som er etterspurt og nødvendig for å utløse raskere omstilling i Norge. Det er behov for en forsterket satsing på Norsk katapult, for å øke tilgangen til testfasiliteter og styrke kompetanse- og tjenestetilbudet.

Prioritert utviklingsvei for Norsk katapult:

- Forsterket satsing innenfor dagens område for eksisterende katapultsenter
- Utvidet katapultområde naturlig relatert til virksomheten i eksisterende katapultsentre
- Opptak av nye nasjonale katapultsentre
- Økt distribusjonskapasitet
- Forsterket og utvidet kompetanse- og tjenestetilbud (industrielle kompetanseprogrammer)

Et bredere og tyngre tilbud fra katapultene er svært viktig for å kunne lykkes med en akselerert industrisatsing. I sum vil foreslåtte tiltak sikre nødvendig nasjonal kapasitet på områder med stor etterspørsel, og samtidig som det legges grunnlag for god utvikling på områder som kan gi Norge unike konkurransefortrinn. Investeringene anses som avgjørende for at Norge skal kunne ha en ledende posisjon innenfor større EU-finansierte prosjekter. Katapultstrukturen legger allerede i dag til rette for større EU-finansierte prosjekter som tiltrekker seg internasjonale aktører og investeringer til Norge – samtidig som brorparten av utviklingsarbeidet legges til landet og dermed bidrar til utvikling av norsk underleverandørindustri på nye områder. Tiltaket vurderes som effektiv virkemiddelbruk, fordi det bygger på tilgjengeliggjøring av allerede eksisterende utstyr, samt co-investeringer i nytt utstyr med private aktører.

Basert på pilotprosjekter med testfasiliteter i distriktene er det også en klar anbefaling at katapultnodene videreføres som en permanent ordning, og som en integrert del av katapultstrukturen. En utlysning på etablering av katapultnoder ble offentliggjort i første kvartal 2024.

På sikt er ambisjonen for ordningen å etablere katapulter (både senter og noder) innenfor syv-ni katapultområder av stor verdi for fremtidens industri i Norge.

Bærekraft

Katapultordningen fortsetter i 2023 å være et viktig verktøy for bærekraftig verdiskaping og grønn omstilling i Norge. Det grønne skiftet krever at ny teknologi utvikles, demonstreres og tas i bruk så raskt som mulig. Dette øker behovet for testfasiliteter som kan utnyttes i bedriftenes innovasjons- og utviklingsarbeid, og for å dokumentere at ny teknologi fungerer. Tilgangen til slike fasiliteter og kapasiteter er utfordrende for bedriftene, særlig for SMBer. Både investeringsnivå og risiko knyttet til utvikling, industrialisering og bruk av ny teknologi er kapitalkrevende, særlig på nye grønne områder og for å få frem bærekraftig industriproduksjon i Norge. Katapultenes bidrag fører til skalering av grønne og bærekraftige bedrifter, grønn omstilling samt etablering av ny grønn industri i Norge.

De nasjonale katapultsentrene er spydspisser innenfor sine områder, og har derfor en sentral koblings- og koordineringsrolle i utvikling og oppbygging av ny og eksisterende industri. Siva gjennomfører årlige strategialoger med alle katapultsentrene, hvor deres posisjon og rolle i prioriterte grønne verdikjeder er på agendaen, samt hvordan deres kapasiteter kan benyttes i omstilling av eksisterende industri. Siva vil fra 2024 forsterke dette ved å etablere katapultnoder tilknyttet de nasjonale katapultsentrene, og med det bygge opp industrielle landslag av katapulter som komplementerer og utfyller hverandre.

Ressursbruk

Sivas ressursbruk knyttet til ordningen Norsk katapult fordeler seg på følgende aktiviteter:

- Styring og oppfølging av katapultene
- Administrasjon og utvikling av ordningen (inkl. følgeevaluering)
- Utlysninger
- Oppfølging av prosjekter

Avdeling industri har åtte årsverk, hvor syv årsverk er direkte tilknyttet ordningen Norsk katapult. I tillegg henter vi inn innleide tjenester for å understøtte aktiviteten vi allerede utfører. Samlet ressursbruk for arbeid med Norsk katapult for 2023 er sammenstilt i tabellen nedenfor.

Tabell 9.6: Ressursbruk for arbeid med Norsk katapult i 2023.

Utbetalt tilskudd til katapultene	146,7 millioner kroner
Egne kostnader og tjenestekjøp	31,9 millioner kroner
Sum	178,6 millioner kroner

10

Siva Eiendom

Eiendom som verktøy for omstilling og grønn vekst

Eiendomsvirksomheten har ved utgangen av 2023 majoritetseierskap i 42 bygg med 307 leieforhold, på til sammen 219 000 kvadratmeter. I løpet av året er det solgt flere bygg og eierposter, samtidig som nye bygg er reist. Utleiegraden har en marginal nedgang, fra 89 til 88 prosent. Årets driftsresultat er på -18 millioner kroner, og snittavkastning siste fem år er på 6,57 prosent.

Sivas eiendomsinvesteringer skal bidra til et bærekraftig næringsliv, ved å senke barrierene for etablering av grønn industri, nærings- og kunnskapsmiljøer. Siva skal være utløsende for investeringer som er spesielt krevende for private aktører å gjøre alene. Med Siva som medinvestor realiseres investeringer, og det mobiliseres privat kapital som ikke ville blitt investert, eller som ville blitt realisert på et senere tidspunkt. I samspill med de andre virkemidlene i Siva sin verktøykasse og det øvrige virkemiddelapparatet, bidrar eiendomsinvesteringene til økt verdiskaping og spredning av kunnskap, kompetanse og nettverk.

Gjennom eiendomsinvesteringer og forvaltning av bygg bidrar vi til at industri- og innovative bedrifter kan vokse og utvikle seg.

Siva er hel- og deleier i en eiendomsportefølje med stor spredning, geografisk og bransjemessig.

Våre eiendomsinvesteringer er tilpasset næringslivets behov. Vi bidrar til å utvikle næringsarealer for nye næringer, eller bedrifter med behov for omstilling og vekst. Siva har et spesielt ansvar for næringer og geografiske områder med svak tilgang på privat kapital. Vi investerer i prosjekter ut fra en helhetsvurdering, basert på vårt samfunnsoppdrag om å bidra til bærekraftig industriell verdiskaping og produksjon i hele Norge. Sivas eiendomsvirksomhet er organisert gjennom det heleide datterselskapet Siva Eiendom Holding AS.

Offentlige virkemidler er viktige for å raskere kunne realisere nyetableringer i grønn industri, og for å styrke Norges vertskapsattraktivitet internasjonalt. For å utløse samfunnsøkonomisk lønnsomme prosjekter er det i etableringsfasen behov for tilstrekkelig risikovillig kapital, kompetanse på industribygging og koblinger til relevante strukturer for innovasjon og næringsutvikling. Tilgangen på slik kapital er imidlertid svak. Dette gjelder spesielt i distriktene og i første fase av en etablering. Det grønne skiftet og pågående omstillinger i næringslivet har økt behovet ytterligere. Sivas samfunnsoppdrag fyller dette behovet gjennom eiendomsinvesteringer der det ellers er lav risiko- og investeringsvilje.

Eiendomsporteføljen i tall:

- 16 heleide eiendomsselskap
- 23 deleide eiendomsselskap
- 42 bygg under egen forvaltning, som utgjør:

- 219 000 kvadratmeter
- 307 leieforhold
- Utleiegrad på 88 prosent
- Totalverdi på ca. 2,3 milliarder kroner
- Årsresultatet for hele eiendomsporteføljen var -77,8 millioner kroner
- Totalverdi på hele Siva Eiendom Holding sin portefølje er 3,9 milliarder kroner

Siva har i 2023 bearbeidet omkring 50 henvendelser om mulige eiendomsinvesteringer. Disse blir vurdert opp mot Siva sitt formål, modenhet i prosjektet, bærekraftparametre og forretningscase. Sammenlignet med 2022 har henvendelsene dreid i retning av industribygg. Siva ser en klar trend i at prosjektene som nå henvender seg er mer kapitalkrevende enn tidligere. Estimert investeringsramme på mottatte henvendelser for 2023 var på omtrent 8 milliarder kroner, sammenlignet med cirka 5 milliarder kroner i 2022.

Eiendomsvirksomheten løses på oppdrag fra Nærings- og fiskeridepartementet og er i utgangspunktet selvfinansierende. Det vil si at Siva ikke mottar regelmessige kapitalinnskudd fra eier, men forvalter den tilførte egenkapitalen. Eiendomsvirksomheten er organisert som et aksjeselskap, og det ble i 2010 etablert et avkastningskrav til egenkapitalen i selskapet. I slutten av 2023 ble eiendomsvirksomheten styrket med 1 milliard kroner i tilført egenkapital, hvilket gjør Siva mer relevant som virkemiddel for større industrielle eiendomsprosjekter. Organisasjonsformen gjør at Sivas eiendomsvirksomhet kan være en pragmatisk aktør som raskt responderer på markedets utvikling. Et eksempel på dette er avtalen med Vow Green Metals AS (VGM), der Siva har inngått en avtale om å kjøpe aksjene i et eiendomsselskap som leietaker utvikler. Å kontinuerlig utvikle måten eiendomsvirksomheten opererer på, er en forutsetning for å være fleksibel og konstruktiv i møtet med nye næringer og verdikjeder.

Investeringer i eiendom er en langsiktig forpliktelse, hvor vi som utvikler, eier og forvalter til enhver tid må tilrettelegge for leietakers vekst og utvikling. En vesentlig del av Sivas eiendomsvirksomhet består av forvaltning og utvikling av eksisterende eiendomsportefølje, tilpasset næringslivets behov. Eksempler på dette er anleggene på Herøya og i Tromsø. I løpet av 2023 har Siva hatt pågående byggeprosjekt i Tromsø; 4. byggetrinn, Arendal; batterifabrikk for Morrow Batteries og Skjervøy; verftsbygg. Sivas investeringskapasitet er avhengig av frigjøring av kapital gjennom salg av eiendom. Det arbeides aktivt med salg, med særlig fokus på eiendom der vi anser at vårt formål/oppdrag er utført. Et eksempel på dette er salget av Siva Drag Eiendom AS, der leietaker The Quartz Corporation (TQC) kjøpte bygget for selv å videreutvikle anlegget. Salg av eiendom kan imidlertid være langsiktige prosesser. Styrket egenkapital er viktig for å unngå uforutsigbarhet knyttet til nye investeringer fremover. Salg av eiendommer vurderes fortløpende og beslutninger avhenger av samlet risiko, dynamikk og balanse i eiendomsporteføljen.

Viktige hendelser

- Mars: Salg av Siva Luster Eiendom AS
- Mai: Salg av Kongsvinger 10, salg av aksjeandel i GC Rieber Eiendom AS
- Juni: Avtale om bygging av verftsbygg på Skjervøy med MOEN-Gruppen
- September: Tildeling av 1 milliard kroner i ekstra midler til eiendomsinvesteringer
- Oktober: Grunnsteinsnedleggelse for nytt verft på Skjervøy (Siva Skjervøy Eiendom AS)
- November: Salg av Siva Drag Eiendom AS. Avtale om fremtidig aksjekjøp med VGM Follum AS
- Desember: Signerte strakstiltak 11-20, som viderefører forpliktelsen til bærekraftig eiendomsdrift i samarbeid med Grønn byggallianse.

Figur 10.1: Verdikjede

INNSATS-FAKTORER	AKTIVITET INN I SIVASTRUKTUREN	TJENESTER OG PRODUKTER	EFFEKTER FOR NÆRINGSLIVET	EFFEKTER FOR SAMFUNNET
15 årsverk	Utvikler	Nettverk	Innovasjonsevne	Verdiskaping
699,3 mill. kr investert i 2023*	Investorerer	Partnere	Konkurranseskraft	Levedyktige lokalsamfunn
Verdier for 2,3 mrd. kr i eiendomsporteføljen	Eier	Kompetanse	Omstillingsevne	Bærekraftig omstilling
	Forvalter	Innovasjonssenter		Arbeidsplasser
		Industribygg		

*I 2023, som i 2022, måler vi kun egenforvaltet portefølje (> 50 % eierskap)

Resultater og effekter

Siva har samarbeidet med Menon Economics for å etablere en modell som estimerer den samfunnsøkonomiske effekten og ringvirkningene som følger av eiendomsinvesteringene, basert på tidligere investeringer. Utviklingen av modellen ble igangsatt høsten 2022, og skal ferdigstilles våren 2024. Beta-versjonen synliggjør de store effektene og ringvirkningene som følger av Sivas eiendomsinvesteringer, og viser at Siva har en effektiv påvirkning på verdiskaping gjennom eiendomsverktøyet.

- Årsresultat på -77,8 millioner kroner
- Driftsresultat på -18 millioner kroner
- Solgt eiendommer og eierandeler for til sammen 139 millioner kroner
- Utleiegraden redusert fra 89 til 88 prosent
- Snittavkastning siste fem år på 6,57 prosent. Kravet er 4,18 prosent.

Siva Eiendom Holding AS (SEH) leverte et negativt driftsresultat på -18 millioner kroner. Dette er en nedgang 31,3 millioner kroner fra 2022. Nedgangen skyldes primært nedskrivninger av driftsmidler. Negativt årsresultat etter skatt på -77,8 millioner kroner forklares ved tap på salg av aksjeposter i GC Rieber Eiendom AS, i tillegg til økte rentekostnader. Verdiene fra SEH som konsolideres inn i Siva SF er avlagt etter god regnskapsskikk (GRS). SEH vil i tillegg avlegge et konsernregnskap for regnskapsåret 2023 etter internasjonal rapporteringsstandard (IFRS) i løpet av våren 2024. Snittavkastning siste fem år på 6,57 prosent er over kravet på 4,18 prosent.

Siva har de siste årene hatt særlig søkelys på verdiskaping, eksport og bærekraft, med fokus på tilrettelegging for industri og industrielle testsentre.

I tillegg er det pågående byggeprosjekter i Tromsø, Arendal og Skjervøy. Det er også gjennomført salg av eiendommer og eierandeler.

[Mål- og resultatstyring](#) (MRS) er et av de grunnleggende styringsprinsipper i staten. Sivas eiendomsvirksomhet måles på fire indikatorer i tillegg til støttende analyser (se figur 10.2). Måloppnåelsen vurderes som god.

1. **Omsetningsvekst hos leietakerne:** Samlet hadde bedriftene som inngår i oversikten en omsetning på 4,44 milliarder kroner i 2022. Dette er en økning på 972 millioner kroner fra 2021. Det tilsvarer en gjennomsnittlig omsetningsvekst på 98,2 prosent fra 2018 til 2022, og en gjennomsnittlig vekst på 37 prosent fra 2021 til 2022.

2. **Avkastning på eiendomsinvesteringene:** Årets avkastningsberegning viser en avkastning for 2023 på -2,83 prosent, og en snittavkastning på 6,57 prosent siste fem år. Dette er over kravet på 4,18 prosent.
3. **Utleiegrad:** Utleiegraden er redusert fra 89 prosent i 2022 til 88 prosent i 2023. Andelen industribygg har hatt en reduksjon fra 66 prosent i 2022, til 61 prosent i 2023. Dette skyldes salg av flere industribygg enn innovasjons- og næringsbygg. Andelen industribygg vil øke betydelig i 2024/2025 grunnet prosjekter under oppføring.
4. **Medinvestorbarometeret:** Medinvestorbarometer er ikke gjennomført. Dette har sin bakgrunn i at Siva har svært få nye prosjekter med flere investorer, og få respondenter gjør målingen lite relevant.

I MRS-rapporten kan du lese mer om hvordan Siva har levert på indikatorene vi skal måles på.

Figur 10.2: Oversikt over MRS-indikatorer.

Se Vedlegg 4: MRS-rapporten

Nytte for bedriftene

Mobilisering av privat kapital til eiendomsinvesteringer skjer både gjennom investeringer i kombinerte innovasjonsbygg og kontorbygg, og i industrieiendom. Når Siva investerer i industrieiendom, mobiliseres i tillegg privat kapital til tunge investeringer knyttet til prosessutstyr, drift og utvikling i bedriften.

Kompetanse, nettverk og kapital gir industrien risikoavlastning

Siva er et statlig virkemiddel, og skal være en trygg forretningspartner for aktører som eksempelvis skal oppskalere sin produksjon. Når Siva investerer i en eiendom, investeres det indirekte i leietakerens virksomhet fordi det reduserer leietakerens samlede egenkapitalbehov. Dette er risikoavlastning i praksis – Siva investerer i bygget og leier ut til virksomheten, mens virksomheten senker sin barriere for verdiskaping. Den vanligste kjøperen av et sivabygg er leietakeren selv, men Siva gir leietakeren rom til å vokse ved risikoavlastning i de mest kritiske fasene av virksomhetens livsløp. Kompetanse, nettverk og kapital er verktøyene som gjør at Siva kan bære risikoen som avlastes.

Siva tilfører eiendomskompetanse i de prosjektene selskapet er en del av. Dette gjelder spesielt ved utvikling av industribygg. Industribedriftenes spisskompetanse er knyttet til produksjonen, og ikke

eiendomsutvikling. For å oppnå best mulig resultat, engasjerer Siva den kompetansen som trengs. Samarbeidet mellom industribedriften, Siva og ekstern kompetanse bidrar også i mange tilfeller til å optimalisere produksjonsprosessen. Dette bidrar igjen til å krympe byggets fotavtrykk. Dette er et viktig ledd i Sivas bærekraftarbeid, og krever høy bygg- og prosesssteknisk kompetanse.

Eiendomsvirksomheten bruker Sivas nettverk aktivt for å markedsføre eiendomsverktøyet. En andel av alle henvendelser til eiendomsavdelingen er bedrifter som er, eller tidligere har vært, en målbedrift i Sivastrukturen. Når Siva engasjerer seg i et prosjekt, kartlegges bedriftenes fremtidige behov. Dersom det anses som relevant, kan bedriften settes i kontakt med andre eller flere aktører i nettverket. Det er også flere eksempler på sivabygg som huser selskaper i sivastrukturen, eksempelvis Utrøna Innovasjonssenter som huser næringsshagen Nordveggen.

Sivas tilgang på kapital er avgjørende for å realisere prosjekter. Etablering eller oppskalering av industriell produksjon er svært kapitalkrevende, og ved at Siva investerer i eiendomsmassen avlastes industribedriftens totale kapitalbehov. Dette er et helt sentralt element når Siva skal utløse industriell virksomhet. Det samme gjelder for innovasjonssentre, der målet er å utløse positive ringvirkninger i form av kunnskapsdeling og synergieffekter. Disse effektene er ikke åpenbart bedriftsøkonomiske insentiver for en privat investor, men svært viktige for samfunnet som helhet. Inntektene på utleie av arealer i innovasjonssentrene viser at Sivas leieinntekter er sammenliknbare med øvrige kontorbygg i nærområdet.

Leietakernes nytte

Kundetilfredshetsundersøkelsen (KTU) utført i 2023 viser at Siva, i likhet med bransjen for øvrig, hadde en nedgang i kundetilfredshet fra 2022- 2023 på noen punkter. Vi registrerer at våre leietakere opplever våre medarbeidere på en positiv og god måte, samt at våre kunder i hovedsak er fornøyde med produktet vårt. Samtidig er det en erkjennelse av at vi må bli dyktigere til å håndtere avvik, forbedre vår kommunikasjon ut mot leietakerne, samt etablere en enda tydeligere profil innen miljø og bærekraft.

Eiendomsporteføljen

Siva driver utstrakt grad av forretningsutvikling gjennom eiendomsvirksomheten. Både ved investeringer i nye bygg og utvikling av eksisterende bygningsmasse, arbeides det med å optimalisere sammensetningen av leietakere for å stimulere og tilrettelegge for lønnsom næringsutvikling og industri. I eksisterende bygninger krever dette stadige tilpasninger, samtidig som økonomien i det enkelte prosjekt ivaretas. Det jobbes kontinuerlig med utvikling av virksomheten gjennom styrking av kompetanse som Siva vil trenge fremover.

Eiendomsvirksomheten består av morselskapet Siva Eiendom Holding AS og 16 heleide eiendomsselskap i tillegg til 23 deleide eiendomsselskap.

Eiendomsporteføljen i tall:

- 16 heleide eiendomsselskap
- 23 deleide eiendomsselskap
- 42 bygg under egen forvaltning, som utgjør:
 - 219 000 kvadratmeter
 - 307 leieforhold
 - Utleiegrad på 88 prosent
 - Totalverdi på ca. 2,3 milliarder kroner
- Årsresultatet for hele eiendomsporteføljen var -77,8 millioner kroner

- Totalverdi på hele Siva Eiendom Holdning sin portefølje er 3,9 milliarder kroner

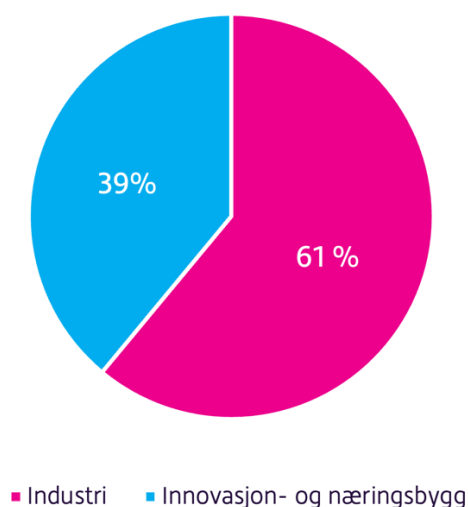
Analyse av porteføljen viser blant annet at mesteparten av den private kapitalen som blir mobilisert er knyttet til investeringer i bedriftenes arbeidende kapital. Den viser også at hver krone fra Siva utløste 43 øre annen kapital, hvorav 36 øre er privat og syv øre er annen offentlig kapital. Risikoen har økt de siste årene. Salg og nyinvesteringer har i perioden ikke ført til vesentlige endringer i bransjefordeling. Fylkesvis fordeling av porteføljen målt i areal, viser at Siva Eiendom har størst arealer i Vestfold og Telemark, Innlandet, og Troms og Finnmark. Eiendomsmassen befinner seg primært i mindre sentrale strøk.

Siva skal gå inn i samfunnsøkonomisk lønnsomme prosjekter der andre normalt ikke ville investert, og slik påta seg en større risiko enn andre eiendomsaktører. Målet er å trekke seg ut av investeringene når privat kapital er tilgjengelig, med mindre det er strategisk riktig å videreføre engasjementet. Slik mobiliseres privat kapital samtidig som Siva får frigitt kapital til å investere i nye prosjekter der behovet er større.

Av porteføljens totale eiendomsmasse på 219 000 kvadratmeter utgjør andelen industribygg 61 prosent og innovasjons- og næringsbygg 39 prosent (Figur 10.3). I 2022 var tilsvarende fordeling industribygg 66 prosent og innovasjons- og næringsbygg 34 prosent. Sammenlignet med forrige års porteføljensammensetning ser vi at andelen industribygg er redusert, mens andelen innovasjons- og næringsbygg har hatt en økning. Dette skyldes at det er solgt flere industrieiendommer.

Figur 10.3: Totalareal fordelt på type virksomhet.

Totalareal fordelt på type virksomhet

Se Vedlegg 4: Porteføljeanalyse

Investeringer

I 2023 mottok Siva rundt 50 henvendelser om mulige eiendomsinvesteringer. Dette er på samme nivå som i 2022. Av disse ble tre styregodkjent for investering, mens flere prosjekter er under bearbeidelse.

I tillegg til dette ble tre utviklingsprosjekter i eksisterende portefølje bearbeidet, hvorav et besluttet igangsatt. Samlet utgjør henvendelsene i 2023 en estimert totalinvestering på bortimot 8 milliarder kroner. Dette er prosjekter innenfor ulike bransjer, teknologier, geografisk plassering, størrelse og modenhet før eventuell investering.

Siva vurderer alle henvendelser om eiendomsinvesteringer i lys av vårt samfunnsoppdrag; «bærekraftig industriell verdiskaping og produksjon i hele Norge».

I 2023 har vi videreført og hatt særlig fokus på å tilrettelegge for nasjonale mål om økt verdiskaping, sysselsetting, eksport og bærekraft.

Å vurdere, utvikle og investere i mulige eiendomsprosjekt er prosesser som ofte går over flere år. Utviklingen av et eiendomsprosjekt skjer i samarbeid med den bedriften det skal bygges for, og er direkte avhengig av virksomhetens egen utvikling, blant annet på områder som teknologi og kompetanse. Det påvirkes også av eksterne faktorer som for eksempel marked og kapitaltilgang.

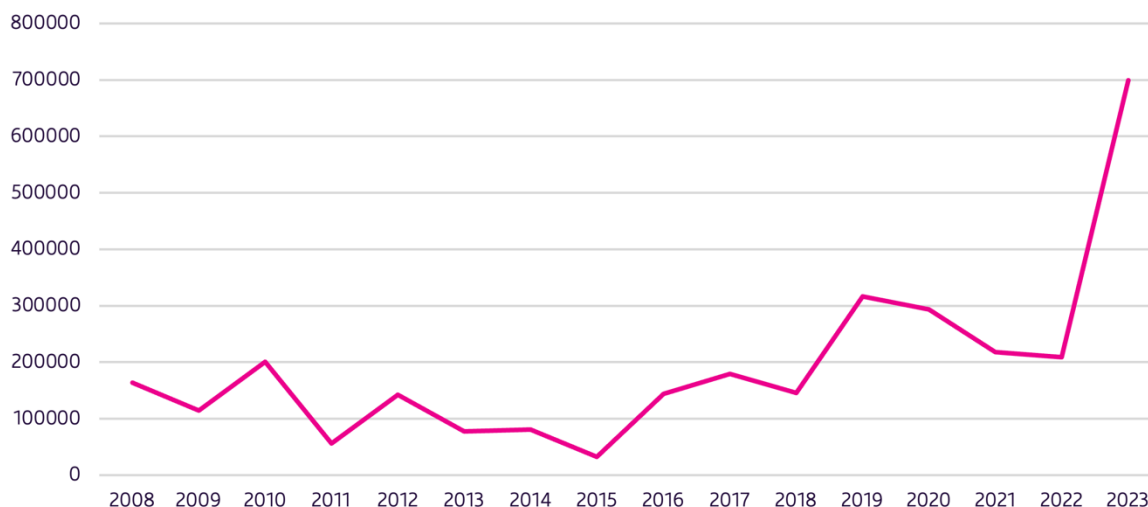
Siva har i 2023 gjennomført eller startet på investeringer på totalt 699,3 millioner kroner (egenkapital), illustrert i Figur 10.4. De største investeringene var i Arendal og Tromsø.

Siva Morrow Eyde Energipark (Arendal) ble etablert i august 2022 i partnerskap med Morrow Batteries AS. Allerede i september 2022 ble grunnstenen lagt ned og byggingen igangsatt. Prosjektet er Sivas største industri-investering hittil. Batterifabrikk 1 i Eyde Energipark blir på totalt 19 000 kvadratmeter grunnflate, og med 8 000 kvadratmeter mesaninetasje. Fabrikken er den første av fire byggetrinn og vil kunne produsere mer enn 1 GWh battericeller årlig. Hele prosjektet er ventet å stå ferdig i 2028.

I 2022 ble byggetrinn 4 ved Siva Innovasjonssenter Tromsø igangsatt, der første fløy er planlagt ferdigstilt juni 2024. Det nye kontorbygget har ambisjon om å oppnå sertifiseringsgraden BREEAM Outstanding, og er nå godt i rute for å oppnå dette. BREEAM har de siste årene blitt bransjestandard for bærekraftssertifisering, og Outstanding er det høyest mulige sertifiseringsgraden. Etter ferdigstilling, vil innovasjonssenteret være verdens nordligste BREEAM Outstanding-sertifiserte bygg.

På Skjervøy bygger Siva fremtidens verft for Moen-Gruppen og Olsens Verft. Anlegget skal bygge, utruste, reparere og vedlikeholde fartøy. Prosjektet er et resultat av flere aktører som trekker i samme retning, og verftet er første byggestein i et «maritimt kjøpesenter», bestående av flere aktører med ulike tjenester, som skal etableres på tilstøtende arealer på industriområdet Sandøra Øst. Siva investerer 100 millioner kroner i anlegget, som består av en sliphall på 2100 kvadratmeter og kontor/servicefunksjoner på 750 kvadratmeter. Prosjektet er planlagt å være ferdig sommeren 2024.

Siva besluttet i 2023 å investere i industrifasilitetene til Vow Green Metals med 152 millioner kroner.

Figur 10.4: Årlige egenkapitalinvesteringer (målt i 1000 kr).

Bærekraft

Sivas eiendomsvirksomhet skal bidra til grønn omstilling, og bruker sin markedsrett til å påvirke i riktig retning på to nivåer. Det første nivået er å stille høye krav til virksomhetene Siva investerer for, og i utvelgelsesprosessen prioritere de med høy bærekraftsprofil. Det andre nivået er å etterspørre bærekraftige løsninger i alle nye byggeinvesteringer og videreutvikling av eksisterende eiendomsmasse. Siva skal kun bygge "grønne bygg for grønne virksomheter". Et eksempel fra 2023 er etableringen av Vow Green Metals anlegg på Follum, som med sin produksjon vil redusere sine kunders klimagassutslipp med 100 000 tonn CO₂ årlig.

Eiendomsbransjen står for en betydelig del av de totale klimagassutslippene på verdensbasis, og det hviler et ansvar på bransjeaktørene for å redusere disse. Siva har et ambisiøst mål om å være blant landets ledende eiendomsaktører på bærekraft. Eiendomssektorens vegkart mot 2050, og strakstiltakene for en mer klima- og miljøvennlig oppføring og drift av bygg, er implementert i alle beslutningsprosesser i Siva. Dette er et samarbeid med Grønn byggallianse, som gir tilgang på kompetanse og veiledning. Siva signerte i 2022 Grønn byggallianses ti strakstiltak for eiendomssektoren. Etter implementering av disse, signerte Siva i 2023 avtale om implementering av strakstiltak 11-20. Dette arbeidet har vært toneangivende for eiendomsavdelingen gjennom 2023, og vil fortsette i 2024.

Siva stiller høye krav i alle nye eiendomsprosjekter. Utgangspunktet er at alle nye eiendommer utvikles med mål om å oppnå sertifisering innen BREEAM-standarden eller tilsvarende sertifiseringsordning. Ved nybygg krever dette klimagassregnskap, miljøvennlige materialvalg, god avfallshåndtering og bygningsstandard. Tilsvarende standarder vil også tilstrebes ved ombygging eller videreutvikling av eksisterende bygningsmasse.

En viktig erfaring eiendomsvirksomheten har gjort seg de siste årene, er at kriteriene for BREEAM-sertifisering ikke er tilpasset høyt spesialiserte industribygg. Dette blir ekstra synlig i distriktene, fordi flere eksterne faktorer som bidrar til et bærekraftig livsløp for drift av bygget, ikke er tilstrekkelig etablert. Dette kan eksempelvis være tilgang til kollektivtrafikk. En annen viktig erfaring, er at mange henvendelser om eiendomsprosjekter har kommet langt i sitt utviklingsløp uten å ta høyde for BREEAM-sertifisering før Siva

engasjeres i prosjektet. I disse tilfellene er det av økonomiske og praktiske grunner ikke mulig å implementere BREEAM-sertifisering slik Siva helst skulle ønsket. Når dette skjer, må Siva ha en mer pragmatisk tilnærming til gjennomføring av prosjektet. Normalt løses dette ved at bygget utvikles videre, med mål om å oppnå sertifisering BREEAM In-Use så raskt som mulig etter realisering.

Siva arbeider også for å etablere ny metodikk innen oppføring av bygg ved gjenbruk av bygningsmaterialer. I 2022 ble det igangsatt et pilotprosjekt, der målsetningen er å gjenbruke mest mulig av et eksisterende industribygg gjennom demontering, flytting og remontering av elementene i ny konfigurasjon. Siva har knyttet til seg gode samarbeidspartnere, og prosjektet har blitt utviklet videre i 2023. Endelig investeringsbeslutning vil tas på våren 2024.

Siva har innledet et samarbeid med Entro for rådgivning på å drifte byggene mer bærekraftig, og som i tillegg følger opp Enovas initiativ rundt energikartlegging. Det anses som særlig viktig at Siva, som forvalter av offentlig kapital, tar en ledende rolle og bidrar til at eiendomsbransjen minimerer sitt fotavtrykk. Det vil fremover være viktig å vise ved eksempel at bærekraftige valg ikke går på bekostning av økonomisk gevinst. Et eksempel på dette er prosjektet i Tromsø, der markedet har vist økt betalingsvilje for byggets svært høye bærekraftsprofil.

Ressursbruk

Sivas ressursbruk knyttet til eiendomsvirksomheten fordeler seg på områdene investering og forvaltning. Begge disse områdene er fagtekniske, og har mange løpende prosesser som for eksempel utvikling av eksisterende eiendommer, kundeoppfølging og markedsføring.

Forvaltning

- rehabilitering av eksisterende leieareal
- tiltak for vedlikehold og oppgradering av bygg
- tiltak for energieffektivisering
- leietakeroppfølging
- markedsføring og innsalg
- eierskap og selskapsstyring
- forretningsutvikling i samarbeid med leietakere
- kunnskapsdeling i bransjeforum

Investering

- behandling av henvendelser i tråd med arbeidsprosesser, herunder ulike analyser av investeringscase (inkludert bærekraft)
- utvikling av industriprosjekt sammen med mulig leietaker
- utvikling av eiendomsprosjekt før bygging (inkludert BREEAM)
- gjennomføring av byggeprosjekt med tett koordinering med leietaker
- markedsføring av eiendomsvirksomheten

Avdeling eiendom har 15 årsverk fordelt på investering og forvaltning. Eiendommene er spredt over hele landet, og krever en del reisevirksomhet. Siva har fokus på å begrense reisevirksomheten samtidig som rollen som byggherre og byggeier ivaretas. Det benyttes også en del stedlige forvaltningsressurser, for å kunne ha lokal representasjon, og samtidig redusere reisevirksomheten.

God eierstyring og selskapsledelse har stor betydning for å fremme resultater i selskapene. Sivas eierskapsforvaltning baseres på aksjelovens bestemmelser og statens prinsipper for godt eierskap. God eierstyring og selskapsledelse bidrar til å redusere risikoen ved virksomheten, sikre verdiene som er investert, samt legge til rett for en positiv verdiutvikling.

I eiendomsselskaper Siva ikke forvalter selv ivaretar Siva sine eierinteresser gjennom styrerepresentasjon. Dette er selskaper som forvalter betydelige verdier og som drar nytte av Sivas kompetanse innenfor investering, eiendomsforvaltning og næringsutvikling. Slik er Siva en aktiv bidragsyter til næringsutvikling i hele landet, også utenom de engasjementene som forvaltes i egen regi. Det er utfordrende å kvantifisere synergier av denne innsatsen, men de synes å være betydelige både lokalt og/eller nasjonalt der Siva er medeier.

11

Tilretteleggerrollen industriparkeer

En drivkraft for fremtidens grønne industriområder

Siva har i 2023 kartlagt tilgjengelig industriareal og aktuelle pilotprosjekter, og etablert samarbeid med relevante virkemiddelaktører, myndigheter og industrielle partnere. Det er også samlet innsikt fra nylig etablerte industriområder. Vi har i løpet av året bidratt til klargjøring av ett grønt industriområde, og er i ferd med å bearbeide flere områder for investering.

Sivas tilretteleggende eierskap i industriområder bidrar til at Norge får etablert grønne industriområder og industriparkeer raskere, mer forutsigbart og til lavest mulig kostnad. Ved hjelp av risikoavlastende egenkapital i tidlig fase bidrar Siva til klargjøring av tomt, landing av kunder, og mobilisering av privat kapital for videreutvikling av industriparkeen. Siva som deleier forutsetter at området utvikles til industriparkeer med felles infrastruktur.

Tilgang på store investeringsklare industriområder er en flaskehals i utviklingen av grønn industri i Norge. Lange ledetider på særlig egnede industriområder med tilstrekkelig areal og krafttilgang bidrar til at vi taper i konkurransen om nye store industrietableringer.

Klargjøring av grønne industritomter er et viktig bidrag for fremtidens industri, og Siva skal være en drivkraft i arbeidet. I 2023 startet vi arbeidet med å svare opp vår nye rolle som tilrettelegger av industriområder.

I løpet av året har vi jobbet med å kartlegge aktuelle industriområder og modne prioriterte investeringscase. Vi har sett spesielt på barrierer for etablering av grønn industri, og har jobbet med å utvikle samarbeidsmodeller med andre virkemidler og industrielle partnere.

Siva har samarbeidet spesielt med InvestIN for å kartlegge og prioritere industriparkeer. En samarbeidsmodell med Siva som utløsende medinvestor er lagt til grunn i dialog med aktuelle industrielle og finansielle partnere, for å klargjøre attraktive industriområder.

Siva har etablert god dialog med relevante myndigheter og interesseorganisasjoner, og prosjektarbeidet bruker innsikt fra kunnskapsgrunnlag for Nasjonal strategi for industriparkeer, DOGAs dialogverktøy for grønne industrietableringer og landsdekkende firepartssamarbeid om industrielle symbioser. På denne måten sikrer vi at satsingen blir koordinert på tvers av virkemidler og at alle krefter drar i samme retning.

Viktige hendelser

- Februar: etablering av samarbeid med relevante partnere og virkemiddelaktører
- Mars: erfaringsoverføring fra nylig etablerte industriområder
- April: kartlegging av tilgjengelige industriarealer, i samarbeid med InvestIN
- Mai: utarbeiding av kriterier og kravspesifikasjon for industriområder
- Juni: identifisering av pilotprosjekter

- August: bearbeiding av pilotprosjekt (investeringscase nummer 1) og styrebeslutning med hensikt om investering, i samarbeid med industriell partner
- September: brofinansiering for utløsning av byggelån for klargjøring av industriområde
- Oktober: tilført egenkapital på revidert statsbudsjett
- November: bearbeiding av investeringscase nummer 2 med trolig investeringsbeslutning i 2024, i samarbeid med InvestIN og Eksfin
- Desember: fra prosjekt til permanent satsing i Siva

Figur 11.1: Verdikjede

INNSATS-FAKTORENER	AKTIVITET INN I SIVASTRUKTUREN	TJENESTER OG PRODUKTER	EFFEKTER FOR NÆRINGSLIVET	EFFEKTER FOR SAMFUNNET
1,5 årsverk	Utvikling	Nettverk	Synergi	Verdiskaping
100 mill. kr lånt ut i 2023	Investering	Partnerskap	Sirkularitet	Levedyktige lokalsamfunn
Tilført egenkapital	Eierskap	Kompetanse	Konkurranseskraft	Bærekraftig omstilling
	Forvaltning	Industripark	Omstillingsevne	Arbeidsplasser

Resultater og effekter

Uten klargjorte arealer med industriell infrastruktur, avstår industriaktørene å etablere seg. Uten forpliktelser fra industriaktørene har ikke industriparkene kapital til å klargjøre arealene. Ved at Siva går inn med risikokapital i denne fasen, løser Siva "høna-og-egget"-problematikken knyttet til disse etableringene.

- kartlagt industriens behov og markedsituasjon i samarbeid med VMA
- etablert samarbeidsmodell for investering i industripark
- bidratt til å klargjøre tomt for grønn industri på Frier Vest
- innledet samarbeid om neste investering i industripark

Siva ser at det er et behov for å klargjøre grønne industriparker raskere, samlokalisere grønne verdikjeder, videreutvikle eksisterende industriområder, koble regionale, nasjonale og internasjonale nettverk og virkemidler og mobilisere privat kapital, for å realisere internasjonalt konkurransedyktig grønn industri i Norge.

Klargjøring av tomter og felles industri-infrastruktur krever betydelige investeringer før nye aktører ønsker å forplikte seg. Høy usikkerhet rundt framdrift, og hvor raskt en kan få på plass kunder, gjør det krevende å mobilisere tilstrekkelig privat kapital og holde i industripark-konseptet.

Marginene i nye grønne verdikjeder er betydelig lavere enn for olje- og gassrelatert virksomhet. Få/ingen kunder tør å forplikte seg før de har trygghet for at prosjektene blir realisert. Eksisterende kunder i modne industriparker kan heller ikke belastes for hele kostnaden ved omforming eller utvidelse. Her spiller Siva med partnere en viktig rolle i å avlaste risiko tidlig.

Nytte for bedriftene

Industriparker med utstrakt samhandling mellom industribedrifter er nøkkelen til redusert klima- og naturpåvirkning. De er også kraftsentre for norsk eksport. Siva ser at tilretteleggende eierskap sammen

med kommuner og industrielle partnere, med felles mål om industrielle symbioser og utvikling til industripark, er nødvendig for å:

- få utviklingen i gang
- sikre at industrien samlokaliseres,
- holde i industripark-konseptet over tid

Vårt samarbeid med InvestIN understøtter at de fleste nye industriprosjekter ønsker å ligge i nærheten av havn og annen industri, og at det er fornuftig å prioritere noen områder som er store nok til å kunne huse ulike industrier og samlokalisering av grønne verdikjeder. Fokus på sirkularitet og reduksjon av klimautslipp og naturinngrep har blitt forutsetninger for lønnsomhet. Å ha industriområder med muligheter for karbonfangst- og lagring, hydrogen, energigjenvinning og tilgang til damp er en viktig konkurransefaktor. Siva ser potensial i samarbeid med lokale industrielle partnere innen industripark-infrastruktur og fornybar energi, som kan være interessert i å eie industripark-infrastruktur på lenger sikt.

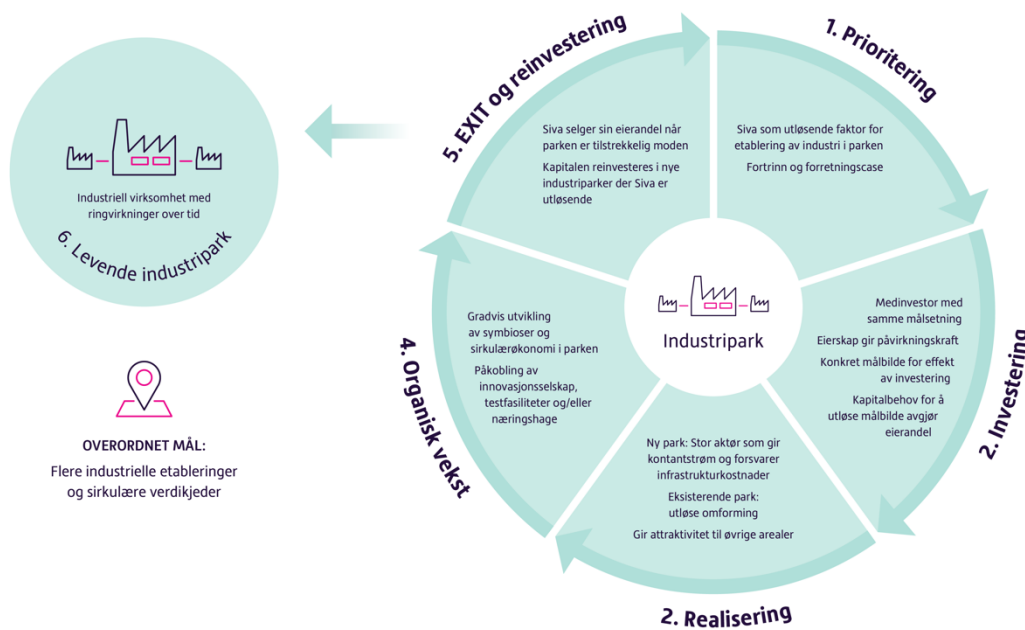
Sivas rolle som deleier av industriparke

Siva kan både bidra til å senke terskelen for etablering av industri og samlokalisering av grønne verdikjeder, og bidra til bedre koordinering og etablering av felles løsninger for industrielle symbioser.

Industriparker er et sentralt verktøy for industrivekst, og alle Sivas virkemidler kan tas i bruk i utviklingen av disse. Siva ønsker å bidra til industriutvikling ut over samlokalisering av industri. Det innebærer investering i felles industripark-infrastruktur, etablering av fellestjenester, samt kompetansedeling mellom bedriftene. Siva kan ta et koordineringsansvar, og prioritere innsatsen der det virkelig monner.

For at de offentlige virkemidlene og aktørene skal virke sammen på en god og effektiv måte, er det viktig med felles prioritering av områder og verdikjeder. Siva ser særlig potensial i omforming av eksisterende industriområder nær havn, og i prioritering av de grønne verdikjedene med tanke på samlokalisering og lokal tildeling, produksjon og deling av kraft.

Figur 11.2: Sivas strategi for realisering av industriområder med samlokalisering av grønn industri, utvikling til industripark og gjenbruk av investert kapital.

Bærekraft

Sivas medeierskap i industripark bidrar til raskere klargjøring av grønne industriområder, og tilrettelegging for samlokalisering av grønne verdikjeder. Når Siva trer inn, forutsettes det at det legges til rette for sirkulære løsninger gjennom utvikling og investering i industri-infrastruktur, fellesløsninger og industrielt tjenestetilbud.

Samlokalisering av grønn industri, samt omforming av eksisterende industriområder, utløser synergier, gir effektiv ressurs- og arealbruk og bidrar til å redusere påvirkningen på naturen. Vi ser derfor på industripark som en viktig motor for bærekraftig industriell verdiskaping og produksjon.

Ressursbruk

Sivas ressursbruk knyttet til industriområder fordeler seg på to aktiviteter: Tilretteleggerrollen og Frier Vest.

Arbeidet har vært organisert i en prosjektgruppe på tvers av organisasjonen, med oppstart i februar, og har omfattet omtrent 1,5 årsverk. Prosjektleder for arbeidet startet i Siva sommeren 2023.

12

Styring og kontroll i virksomheten

Siva forvalter offentlige midler på vegne av hele det norske samfunnet. Forvaltningen skal skje i henhold til gjeldende lover og retningslinjer, og bidra til mest mulig verdiskaping per krone. Dette krever profesjonell styring og kontroll.

Målstyring

Hovedmålet for Siva er å tilrettelegge for bærekraftig vekst og utvikling i industri og næringsliv i hele landet. For å styrke vår måloppnåelse er alle ansatte involvert i systematisk arbeid med organisasjonskultur, basert på Sivas verdier – engasjert, profesjonell og åpen. Siva følger eiers mål- og resultatstyringssystem (MRS) og rapporterer tertialvis på oppnåelse og eventuelle avvik. I tillegg rapporterer vi årlig til eier og oppdragsgivende departement. Detaljert måloppnåelse i 2023 er kommentert i de ulike kapitlene i årsrapporten.

Internkontroll og risikostyring

Risikostyring

God risikostyring og en velfungerende internkontroll er viktige forutsetninger for Siva sin måloppnåelse. Selskapet jobber aktivt med å identifisere, vurdere, og proaktivt håndtere et vidt spekter av risikoer: fra finansielle og operative, til strategiske og compliance-relaterte. Vår tilnærming er integrert og forankret i daglig drift og strategisk beslutningstaking, med sterk vekt på internkontrollsystemer som sikrer effektivitet, pålitelighet i finansiell rapportering, samt etterlevelse av relevante lover og forskrifter. Siva rapporterer årlig på risiko til styret og Nærings- og fiskeridepartementet (NFD).

Internkontroll

En naturlig del av driften til Siva er koordinerte risiko- og kontrollaktiviteter. De mest sentrale risikoområdene følges løpende gjennom året, samt i en årlig gjennomgang av ledelsen. Sivas internkontroll er tilpasset selskapets virksomhet, og er integrert i virksomhetsstyringen. Det er laget en langsiktig plan fram mot 2030 som skal sikre kontinuitet i arbeidet de kommende årene. I tillegg er selskapets internkontroll gjenstand for vurdering i revisors kontrollhandlinger og evaluering av selskapet. Siva følger løpende opp virksomhetens risiko for brudd på lover og forskrifter. Siva jobber for at interne policyer, retningslinjer og rutiner til enhver tid er oppdatert og i samsvar med gjeldende lover og forskrifter.

IT og støttesystemer

Siva jobber kontinuerlig for å benytte IT-systemer og verktøy som bidrar til å løse vårt samfunnsoppdrag på en bærekraftig og effektiv måte. Vi har hatt fokus på å forbedre sikkerheten på interne applikasjoner, automatisering av manuelle prosesser, samt utvikling av nye rapporteringsløsninger som skal sikre bedre oppfølging av effektiv drift. For første gang er det tatt i bruk et rapporteringsverktøy som ved hjelp av regnskapsdata beregner CO2-utslippene til hele konsernet. Det har også vært jobbet med automatisk rapportering av ansattes CO2-utslipp knyttet til flyreiser.

HR og HMS

Per 31. desember 2023 var det 56 ansatte i Siva, fordelt på 54,2 årsverk. Alle som ansattes i Siva tilbys 100 prosent stilling. De som går i redusert stilling gjør dette av eget ønske, eller har helserelaterte plager.

Åtte ansatte sa opp sin stilling i 2023. Det utgjør en turnover på elleve prosent, som er en nedgang sammenlignet med 2022. Det har ikke blitt rapportert om alvorlige arbeidsuhell eller ulykker som har resultert i materielle skader eller personskader i 2023.

Sykefraværet i 2023 var 4,7 prosent, en liten nedgang sammenlignet med sykefraværstall for 2022.

Sivas øverste ledergruppe bestod ved årsskiftet av fire menn og tre kvinner. Styret i Siva er bredt sammensatt med representanter fra industri og næringsliv, og består av fire kvinner og fire menn.

Siva monitorerer medarbeidernes opplevelse av arbeidsmiljøet i sine årlige arbeidsmiljøundersøkelser i regi av Great Place To Work Institute (Trust Index-undersøkelsen). I 2023 var det 54 ansatte som deltok i arbeidsmiljøundersøkelsen, en svargrad på 87 prosent. Siva hadde en høyere score totalt sett og innenfor "alt tatt i betraktning" for arbeidsmiljøet i 2023 sammenlignet med 2022. Overordnet er resultatet fra arbeidsmiljøundersøkelsen meget godt. Siva har signifikant bedre resultat sammenlignet med nasjonal tillitsindex. Resultatet fra arbeidsmiljøundersøkelsen er tilgjengeliggjort for alle medarbeidere. Alle avdelinger har gått gjennom resultatene og satt fokus på forbedrings- og bevaringsområder.

Siva SF har etablert et arbeidsmiljøutvalg (AMU) som møtes minimum fire ganger per år. For 2023 har det vært arbeidstakersiden som har ledet AMU.

Siva er opptatt av at alle ansatte skal få muligheten til å utvikle seg og vokse i sine roller. Vi jobber systematisk med kompetanseutvikling i organisasjonen både på individ- og organisasjonsnivå. Det legges opp til at alle ansatte har lik mulighet til kompetanseutvikling, uavhengig av kjønn, alder eller hvilken rolle du har i organisasjonen. Kompetanse- og medarbeiderutvikling skjer gjennom nye oppgaver og fellesundervisning. Alle medarbeidere får tilbud om minimum en utviklingsamtale i året.

Siva har som mål å være en arbeidsplass der det råder full likestilling mellom kvinner og menn. Det skal ikke forekomme forskjellsbehandling grunnet kjønn i saker som for eksempel lønn, avansement, rekruttering med mer. Vi har i dag lik fordeling i alle roller mellom kvinner og menn. Vi har høy bevissthet rundt mangfold og inkludering i vårt arbeid, og dette er forankret i ledergruppen. Vi har likestilling, inkludering og mangfold som tema i våre AMU-møter. Vi måler opplevelsen på diskriminering og likestilling i medarbeiderundersøkelsen, og har det med som eget punkt i vernerunden. Vi er i våre stillingsutlysninger bevisst på at teksten ikke skal virke ekskluderende på kjønn, alder eller etnisitet.

Aktivitets- og redegjørelsesplikten er en plikt for alle arbeidsgivere til å jobbe aktivt med likestilling og ikke-diskriminering. I Siva har vi særlig fokus på følgende områder i arbeidet med å fremme likestilling og hindre diskriminering;

- rekruttering
- fremmelse og utviklingsmuligheter
- tilrettelegging for mangfold og mulighet for å kombinere arbeid og familieliv
- lønn og arbeidsforhold
- arbeidsmiljø

Siva har etiske retningslinjer og verdier som uttrykker selskapets holdninger i møte med kunder, leverandører, kollegaer og øvrige omgivelser. Brudd på retningslinjene kan få konsekvenser for ansettelsesforholdet. Alle ansatte har varslingsplikt om kritikkverdige forhold, og Siva har rutiner for ansatte som ønsker å varsle. I utgangspunktet skal det varsles internt i linjen, men det kan også varsles via tillitsvalgte og/eller vernetjenesten. I 2023 var det ingen varslingssaker i Siva.

Siva tar aktivt samfunnsansvar i hele leverandørkjeden ved at selskapet i anskaffelsesprosesser vurderer både sosiale og miljømessige standarder, i tillegg til andre faktorer ved valg av leverandører. Vi stiller krav til bærekraft i alle våre anskaffelser.

Siva har for 2023 gjennomført aktsomhetsvurderinger i henhold til Åpenhetsloven. Sivas redegjørelse for aktsomhetsvurderingene er tatt med som vedlegg til årsrapporten.

13

Organisasjon og ledelse

Siva er lokalisert i Trondheim og hadde 56 ansatte ved utgangen av 2023. Vi arbeider kontinuerlig med utvikling av kompetansen i organisasjonen og effektiviteten i virkemidlene som selskapet har til rådighet.

26

kvinner

30

menn

56

ansatte

* Ved utgangen av 2023

Sivas ledergruppe per mars 2024

Portrettfoto: Berre AS

JAN MORTEN ERTSAAS
administrerende direktør

GAUTE MOLDESTAD
direktør Industriutvikling

ANDREAS KRÜGER ENGE
direktør Strategi og
samfunnskontakt

KRISTIN ERIKSEN
direktør Innovasjonsprogram
og industrielle testfasiliteter

STEINAR JØRSTAD
finansdirektør

LISE BARTNES AALBERG
direktør Eierskap og eiendom

14

Årsregnskap

Admincontrol

List of Signatures Page 1/1

 Siva SF - Konsernregnskap 2023.pdf

Name	Method	Signed at
Rørvik, Tine	BANKID	2024-03-06 10:47 GMT+01
Tomasgard, Are	BANKID	2024-03-05 22:12 GMT+01
Østby, Heine	BANKID	2024-03-05 21:24 GMT+01
Roland, Kjell	BANKID	2024-03-05 17:54 GMT+01
Ulriksen, Arve	BANKID	2024-03-05 15:47 GMT+01
Adriaensen, Maja Hvammen	BANKID	2024-03-08 06:13 GMT+01
Bråtebæk, Anne-Hilde	BANKID	2024-03-07 13:04 GMT+01
Ertsaas, Jan Morten	BANKID	2024-03-07 11:06 GMT+01
Veum, Kjersti	BANKID	2024-03-06 17:00 GMT+01

This file is sealed with a digital signature. The seal is a guarantee for the authenticity of the document.
External reference: C3D351E5C10441A4804CC76E4CEED065

Siva SF Resultatregnskap

Siva		Konsern			
2022	2023	Beløp i 1 000 kroner	Note	2023	2022
DRIFTSINNEKTER OG DRIFTSKOSTNADER					
-	-	Leieinntekter		199 444	171 942
-	-	Gevinst ved salg av eiendom		47 071	8 384
449 943	483 095	Tilskudd næringsutvikling	1	483 095	449 943
32 122	33 629	Annens driftsinntekt		38 261	59 705
482 065	516 724	Sum driftsinntekter		767 871	689 975
71 685	80 852	Lønnskostnad	2,3,4	83 108	73 325
429	349	Avskrivning på varige driftsmidler	5	86 318	77 579
-	-	Nedskrivning av varige driftsmidler	5	72 000	15 200
375 800	400 950	Utbetalte tilskudd		400 950	375 800
33 263	34 545	Annens driftskostnad	2	141 922	132 475
481 176	516 697	Sum driftskostnader		784 297	674 379
889	27	Driftsresultat		-16 426	15 596
FINANSINNEKTER OG FINANSKOSTNADER					
18 487	19 700	Inntekt på investering i datterselskap	6,7	-	-
-	-	Inntekt på investering i tilknyttet selskap	6,7	31 686	-3 204
-	-	Gevinst investering i tilknyttet selskap		-	-
6 183	13 421	Annens renteinntekt		42 879	23 078
244	17 104	Annens finansinntekt	1	28 804	10 461
1 952	5 201	Verdiøkning av finansielle instrumenter	8	5 201	1 952
26 866	55 425	Sum finansinntekter		108 569	32 288
-2 753	3 000	Nedskrivning av finansielle eiendeler	7	32 919	228 694
18 488	19 744	Renter og provisjoner statskasselan	10	19 744	18 973
-	-	Annens rentekostnad		62 552	35 524
280	23	Annens finanskostnad	1	32 842	913
16 015	22 767	Sum finanskostnader		148 057	284 104
10 852	32 659	Netto finansresultat		-39 487	-251 816
11 741	32 686	Ordinært resultat før skattekostnad		-55 914	-236 221
-	1 540	Skattekostnad	12	4 977	30 468
11 741	31 146	ÅRSRESULTAT		-60 891	-266 689
		Minoritetenes andel av årsresultatet		-31 058	1 142
		Majoritetens andel av årsresultatet		-29 832	-267 831
OVERFØRINGER					
11 741	14 846	Overført til/fra annen egenkapital			
-	16 300	Utbytte			
11 741	31 146	Sum overføringer			

This file is sealed with a digital signature.
The seal is a guarantee for the authenticity
of the document.

Document ID:
C3D351E5C10441A4804CC76E4CEED065

Siva SF
Balanse pr. 31. desember

Siva		Beløp i 1 000 kroner		Konsern	
2022	2023	Note	2023	2022	
EIENDELER					
Anleggsmidler					
Immaterielle eiendeler					
-	-				
-	-	13	28 450	31 809	
Utsatt skattefordel					
Sum immaterielle eiendeler					
Varige driftsmidler					
-	-				
714	681	5,11	2 298 175	1 853 322	
714	681	5	835	4 074	
Tomter, bygninger og annen fast eiendom					
Driftsløsøre, inventar, verktøy, kontormaskiner o.l.					
Sum varige driftsmidler					
Finansielle anleggsmidler					
1 445 667	2 545 667	6	-	-	
95 732	95 732	7	459 847	428 162	
-	-		87 732	73 444	
38 769	38 769	7	242 339	495 662	
25	3	11	143 847	43 619	
1 580 193	2 680 171		933 765	1 040 886	
Andre fordringer					
Sum finansielle anleggsmidler					
Sum anleggsmidler					
Omløpsmidler					
Fordringer					
1 198	-				
2 890	15 018	11	15 949	18 143	
20 202	41 924		46 948	11 935	
24 289	56 942		62 897	30 078	
Kundefordringer					
Andre fordringer					
Konsernfordringer					
Sum fordringer					
Investeringer					
108 582	113 783	8	113 783	108 582	
108 582	113 783		113 783	108 582	
Finansielle instrumenter					
Sum investeringer					
Bankinnskudd, kontanter og lignende					
252 749	1 330 007	9	1 527 895	622 896	
Sum omløpsmidler					
385 621	1 500 731		1 704 575	761 556	
SUM EIENDELER					
1 966 528	4 181 583		4 965 800	3 691 648	

This file is sealed with a digital signature.
The seal is a guarantee for the authenticity
of the document.

Document ID:
C3D351E5C10441A4804CC76E4CEED065

Siva SF
Balanse pr. 31. desember

Siva		Konsern		
2022	2023	Note	2023	2022
Beløp i 1 000 kroner				
EGENKAPITAL OG GJELD				
Egenkapital				
Innskutt egenkapital				
785 511	785 511		785 511	785 511
-	1 100 000	10	1 100 000	-
785 511	1 885 511		1 885 511	785 511
Sum innskutt egenkapital				
166 735	181 581		482 336	528 060
166 735	181 581	10	482 336	528 060
Sum opptjent egenkapital				
Minoritetsinteresser				
		10	107 925	140 584
952 246	2 067 092		2 475 772	1 454 154
Sum egenkapital				
Gjeld				
Avsetning for forpliktelser				
17 628	11 436		11 436	17 628
17 628	11 436	4	11 436	17 628
Sum avsetning for forpliktelser				
Annen langsiktig gjeld				
700 000	700 000		700 000	700 000
-	-	11	1 096 764	1 053 841
-	-	11	30 544	30 536
700 000	700 000		1 827 307	1 784 378
Sum langsiktig gjeld				
Kortsiktig gjeld				
-	-		321 048	118 891
42	13 241	11	26 026	16 663
-	1 540	12	1 917	1 749
4 564	5 376		5 463	4 649
1 526	1 105 393		-	-
-	16 300		17 900	-
290 521	261 206	1	278 930	293 536
296 654	1 403 056		651 284	435 489
Sum kortsiktig gjeld				
Sum gjeld				
1 014 283	2 114 492		2 490 028	2 237 494
SUM EGENKAPITAL OG GJELD				
1 966 528	4 181 583		4 965 800	3 691 648

Trondheim, 31.12.2023 / 29.02.2024

I styret for Siva SF

Kjell Roland
Styrets leder

Tine Rørvik
Nestleder

Maja Hvammen Adriaensen
Styremedlem

Kjersti Veum
Styremedlem

Heine Østby
Styremedlem

Arve Ulriksen
Styremedlem

Are Tomasgard
Styremedlem

Anne-Hilde Bråtebæk
Styremedlem

Jan Morten Schjelderup Ertsaas
Administrerende direktør

This file is sealed with a digital signature.
The seal is a guarantee for the authenticity
of the document.

Document ID:
C3D351E5C10441A4804CC76E4CEED065

Siva SF Kontantstrømanalyse

Siva			Konsern	
2022	2023	Beløp i 1 000 kroner	2023	2022
KONTANTSTRØMMER FRA OPERASJONELLE AKTIVITETER:				
11 741	32 686	Resultat før skattekostnad	-55 914	-236 220
-	-	Periodens betalte skatt	-1 749	-1 487
-	-	Gevinst/tap ved salg av driftsmidler	-47 071	-8 384
-226	-129	Gevinst/tap ved realisasjon av aksjer	16 069	-14 079
-	-	Mottatt utbytte	-	17 500
429	349	Ordinære avskrivninger	86 318	77 579
-	-	Nedskrivning av driftsmidler	72 000	15 200
-2 753	3 000	Nedskrivning aksjer og lån	32 919	228 693
2 017	1 198	Endring kundefordringer	2 194	11 081
-1 723	13 199	Endring leverandørgjeld	9 363	5 572
-1 899	-6 192	Netto endring pensjonsforpliktelse	-6 192	-1 899
-18 487	-19 700	Tilbakeført resultat i DS/TS	-31 686	3 204
14 695	-46 089	Endring i andre tidsavgrensingsposter	-48 414	-728
3 793	-21 679	Netto kontantstrømmer fra operasjonelle aktiviteter	27 837	96 032
KONTANTSTRØMMER FRA INVESTERINGSAKTIVITETER:				
-	-	Innbetaling ved salg av varige driftsmidler	62 048	15 657
-43	-316	Utbetaling ved investering varige driftsmidler	-678 903	-207 838
787	496	Innbetaling ved salg av aksjer	238 432	70 644
-2 548	-2 401	Utbetaling ved investering aksjer	-3 000	-18 465
-1 804	-2 222	Netto kontantstrøm fra investeringsaktiviteter	-381 423	-140 003
KONTANTSTRØMMER FRA FINANSIERINGSAKTIVITETER:				
-	-	Innbetalinger nye statskasselån	-	-
-	-	Utbetalinger statskasselån	-	-
-	-	Kursregulering statskasselån	-	-
-	-	Innbetalinger ny langsiktig gjeld	437 830	-
-	-	Utbetaling nedbetaling langsiktig gjeld	-259 755	-
-	-	Utbetaling nedbetaling kortsiktig gjeld konsern	-	-
-1 741	-12 128	Netto endring andre kort- og langsiktige fordringer	-14 288	-23 230
-	1 100 000	Innbetalt ny egenkapital	1 100 000	55 520
-	-	Endring balanseposter, pga. tilgang/avgang konsernselsk.	-	2 694
19 000	18 487	Netto utbetalt/mottatt konsernbidrag	-	-
-	-	Utbetalt utbytte	-	-
17 259	1 106 359	Netto kontantstrøm fra finansieringsaktiviteter	1 263 786	34 984
19 249	1 082 458	Netto endring i bankinnskudd, kontanter og lignende	910 200	-8 987
342 083	361 332	Beholdning av bankinnskudd, kontanter og lignende pr 01.01.	731 478	740 465
361 332	1 443 790	Beholdning av bankinnskudd, kontanter og lignende pr 31.12.	1 641 678	731 478

This file is sealed with a digital signature.
The seal is a guarantee for the authenticity
of the document.

Document ID:
C3D351E5C10441A4804CC76E4CEED065

Siva SF

Noter til regnskapet 2023

Regnskapsprinsipper

Årsregnskapet er satt opp i samsvar med regnskapsloven av 1998 og god regnskapsskikk i Norge.

Konsolideringsprinsipper

Konsernregnskapet omfatter Siva SF med datterselskaper hvor Siva SF har bestemmende innflytelse som følge av juridisk eller faktisk kontroll. Konsernregnskapet er utarbeidet etter ensartede regnskapsprinsipper for like transaksjoner i alle selskaper som inngår i konsernregnskapet. Alle vesentlige transaksjoner og mellomværende mellom selskaper i konsernet er eliminert.

Aksjer i datterselskaper er eliminert i konsernregnskapet etter oppkjøpsmetoden. Dette innebærer at det oppkjøpte selskapets eiendeler og gjeld vurderes til virkelig verdi på kjøpsdøgnpunktet, og eventuell merpris ut over dette klassifiseres som goodwill. For deleide datterselskaper er kun Siva SF sin andel av goodwill inkludert i balansen.

Hovedregel for vurdering og klassifisering av eiendeler og gjeld

Eiendeler bestemt til varig eie eller bruk er klassifisert som anleggsmidler. Andre eiendeler er klassifisert som omløpsmidler. Fordringer som skal tilbakebetales innen et år er klassifisert som omløpsmidler. Ved klassifisering av kortsiktig og langsiktig gjeld er tilsvarende kriterier lagt til grunn.

Omløpsmidler er vurdert til laveste av anskaffelseskost og virkelig verdi.

Anleggsmidler vurderes til anskaffelseskost, men nedskrives til gjenvinnbart beløp dersom dette er lavere enn bokført verdi, og verdifallet forventes ikke å være forbigående. Anleggsmidler med begrenset økonomisk levetid avskrives planmessig.

Annen langsiktig gjeld og kortsiktig gjeld er vurdert til pålydende beløp.

Eierandeler

Investeringer i datterselskaper vurderes etter kostmetoden. Investeringene blir nedskrevet til virkelig verdi dersom verdifallet ikke er forbigående og det må anses nødvendig etter god regnskapsskikk. Mottatt utbytte og konsernbidrag fra datterselskapene er inntektsført som finansinntekt.

Større investeringer i tilknyttede selskaper og felles kontrollert virksomhet innarbeides etter egenkapitalmetoden i morselskapets regnskap og i konsernregnskapet. For mindre investeringer i tilknyttede selskaper og felles kontrollert virksomhet anvendes kostmetoden.

Aksjer hvor selskapet ikke har betydelig innflytelse, er vurdert etter kostmetoden.

Driftsinntekter og kostnader

Inntektsføring skjer etter opptjeningsprinsippet, som normalt vil være leveringstidspunktet for varer og tjenester. Kostnader medtas etter sammenstillingsprinsippet, dvs. at kostnader resultatføres i samme periode som tilhørende inntekter inntektsføres. Viderefakturering av kostnader til leietakere angående eiendommene er klassifisert som driftsinntekt.

Rentesikring

Selskapet har låneavtaler med flytende rente, og benytter rentebytteavtaler til å endre renten til fast rentesats. Sikringene behandles som regnskapsmessig sikring av flytende rente på egen gjeld, og eventuelle mindreverdier på rentebytteavtalene resultatføres ikke.

Skattekostnad og utsatt skatt

Skattekostnad består av betalbar skatt og endring i utsatt skatt. Utsatt skatt/skattefordel er beregnet på alle forskjeller mellom regnskapsmessig og skattemessig verdi på eiendeler og gjeld. Utsatt skatt er beregnet på grunnlag av de midlertidige forskjeller som eksisterer mellom regnskapsmessige og skattemessige verdier, samt skattemessig underskudd til fremføring ved utgangen av regnskapsåret. Netto utsatt skattefordel balanseføres i den grad det er sannsynlig at denne kan bli utnyttet. Utsatt skatt avsettes som langsiktig gjeld i balansen. I balansen på konsernet vises utsatt skatt og utsatt skattefordel konsolidert fra mor og datterselskaper.

Siva har vesentlige beløp i skattemessig underskudd til fremføring. Selskapets overskudd består stort sett av tilnærmet skattefrie inntekter i form av resultatandel fra andre selskaper og aksjeutbytte. Fordi det er tvil om selskapet kan nyttiggjøre seg det skattemessige underskuddet fullt ut i overskuelig fremtid, har man valgt å ikke oppføre utsatt skattefordel med sitt fulle beløp i regnskapet.

This file is sealed with a digital signature.
The seal is a guarantee for the authenticity
of the document.

Document ID:
C3D351E5C10441A4804CC76E4CEED065

Note 1 - Sammenslåtte poster (Beløp i hele tusen)

Siva			Tilskudd næringsutvikling	Konsern	
	2022	2023		2023	2022
	255 885	267 864	Overførte programmidler fra foregående år	267 864	255 885
	461 922	450 317	Årets bevilgning programmidler	450 317	461 922
	717 807	718 181	Disponible programmidler	718 181	717 807
	-449 943	-483 095	Anvendt og inntektsført	-483 095	-449 943
	267 864	235 086	Overført til senere anvendelse	235 086	267 864

Programmidlene er bevilgninger fra Kommunal- og distriktsdepartementet (KDD), Nærings- og fiskeridepartementet (NFD) og Fylkeskommuner.

Midler overført til senere anvendelse er balanseført som kortsiktig gjeld.

			Annen finansinntekt	
	2022	2023	2023	2022
	225	129	Gevinst ved salg av aksjer	14 852
	19	16 974	Andre finansinntekter	13 952
	244	17 104	Sum andre finansinntekter	28 804

			Annen finanskostnad	
	2022	2023	2023	2022
	238	-	Tap ved realisasjon aksjer/lån	30 884
	42	23	Andre kostnader	1 957
	280	23	Sum andre finanskostnader	32 842

Note 2 - Lønnskostnader, godtgjørelser, revisjonshonorar m.m. (Beløp i hele tusen)**Lønnskostnader**

Siva			Konsern	
	2022	2023	2023	2022
	50 367	55 335	Lønn	57 081
	8 579	11 422	Folketrygdavgift	11 692
	8 591	10 788	Pensjonskostnader (se note 4)	10 857
	4 148	3 306	Andre ytelser	3 477
	71 685	80 852	Sum	83 108
	58	59	Antall årsverk sysselsatt i regnskapsåret	61

Revisor

Godtgjørelse til revisor og samarbeidende selskaper ekskl. merverdiavgift fordeler seg slik:

Siva			Konsern	
	2022	2023	2023	2022
	264	166	Ordinær revisjon	799
	-	-	Andre attestasjonstjenester	-
	-	-	Skatte- og avgiftsrådgivning	-
	-	26	Generell rådgivning	448
	264	192	Sum	1 247

This file is sealed with a digital signature. The seal is a guarantee for the authenticity of the document.

Document ID:
C3D351E5C10441A4804CC76E4CEED065

Note 3 - Ytelser til styret og ledende ansatte (Beløp i hele tusen)**Styrets erklæring om fastsettelse av lønn og annen godtgjørelse til ledende ansatte.**

Styret vil legge følgende retningslinjer frem for avstemning på selskapets foretaksmøte:

*Erklæringen er utarbeidet i tråd med allmennaksjelovens bestemmelser, regnskapsloven, retningslinjer for ansettelsesvilkår for ledere i statlige selskaper og i samsvar med Nærings- og fiskeridepartementets forventninger til oppfølging av disse i brev av 18.07.11.

For 2024 har lederlønnspolitikken vært basert på følgende retningslinjer:

Siva legger til grunn en nøktern lederlønnspolitikk, samtidig som man må ha konkurransedyktige betingelser totalt sett. Lønn og øvrig kompensasjon skal reflektere den enkelte medarbeiders ansvarsområde, erfaring og oppnådde resultater. Siva skal ikke være lønnsledende, men inspirerende og meningsfylte oppgaver samt kompetanseutviklende miljøer skal være ledende motivasjonsfaktorer. Det benyttes ikke bonuser eller andre varierende lønnspløgg. Disse prinsippene søkes også hevdet i selskaper der Siva er medeier.

I tillegg til fast lønn kan ledende ansatte ha naturaltelser som firmabil, avis, forsikringsordning, telefon- og bredbåndsordning. Så langt som mulig søkes det å legge naturaltelsene inn i den faste grunnlønnen.

For administrerende direktør er gjensidig oppsigelsesfrist 6 måneder. Etter nærmere bestemmelser kan administrerende direktør ha rett til skiltvederlag tilsvarende fast lønn i inntil 6 måneder etter utløpet av oppsigelsesfristen. For øvrige ledende ansatte er oppsigelsestiden tre måneder, og det benyttes ikke etterlønsavtaler.

Styret vedtar årlig lønnsjustering for administrerende direktør. Administrerende direktør fastsetter lønn og øvrige godtgjørelser for ledende ansatte. Justering av fastlønn fastsettes blant annet på bakgrunn av lønnsutviklingen i samfunnet generelt.

De ovenfor nevnte retningslinjer har blitt fulgt gjennom 2023. Fra 2024 vil lederlønnspolitikken følge de samme retningslinjene som lå til grunn for 2023.

Ytelser til styret		Styrehonorar	Styrehonorar
		2023	2022
Kjell Roland	Styreleder	270	259
Tine Rørvik	Nestleder	189	181
Maja Hvammen Adriaensen	Styremedlem	170	163
Arve Ulriksen	Styremedlem	170	163
Heine Østby	Styremedlem	170	163
Anne-Hilde Bråtebæk	Styremedlem (01.07 - 31.12)	85	-
Are Tomasgard	Styremedlem (01.07 - 31.12)	85	-
Kjersti Veum	Ansattvalgt styremedlem	170	61
Bernt-Rune Berntsen	Ansattvalgt observatør	85	30
	Avgåtte styremedlemmer og observatører	-	152
Samlede godtgjørelser		1 394	1 172

Styreleder og styremedlemmer har ikke mottatt godtgjørelser utover styrehonorar.

Styreleder og styremedlemmer mottar ikke godtgjørelser eller økonomiske fordeler fra andre konsernselskaper.

Styreleder og styremedlemmer har ingen rett til særskilte vederlag ved avslutning av styrevervet.

Det er ingen utlån fra selskapet eller andre konsernselskaper til styreleder eller styremedlemmer.

This file is sealed with a digital signature.
The seal is a guarantee for the authenticity
of the document.

Document ID:
C3D351E5C10441A4804CC76E4CEED065

Ytelser til ledende ansatte		Lønn	Andre godt-	Samlet	Samlet
			gjørelser	gødtgjørelse	gødtgjørelse
		2023	2023	2023	2022
Jan Morten Ertsaas	Adm.dir (01.03 - 31.12)	1 667	17	1 683	-
Andreas Krüger Enge	Direktør	1 583	20	1 603	1 732
Kristin Eriksen	Direktør	1 494	20	1 514	1 354
Lise Bartnes Aalberg	Direktør	1 537	20	1 556	1 524
Steinar Jørstad	Direktør	1 432	20	1 452	663
Gaute Moldestad	Direktør	1 398	20	1 418	1 367
	Avgåtte ledende ansatte	1 325	21	1 347	2 392
Samlede godtgjørelser		10 435	137	10 572	10 566

Ytelserne til administrerende direktør og ledende ansatte består av fast lønn og naturallytelser som forsikringsordning og telefon- og bredbåndsordning. Det benyttes ikke bonuser eller andre former for resultatavhengig godtgjørelse.

Ledende ansatte mottar ikke godtgjørelser eller økonomiske fordeler fra andre konsernselskaper. Det er ingen utlån fra selskapet eller andre konsernselskaper til administrerende direktør eller øvrige ledende ansatte.

Ledende ansatte har lik pensjonsordning som selskapets øvrige ansatte, se note 4.

Kostnadsført pensjon til ledende ansatte		Pensjoner	
		2023	2022
Jan Morten Ertsaas	Adm.dir (01.03 - 31.12)	122	-
Andreas Krüger Enge	Direktør	145	140
Kristin Eriksen	Direktør	142	137
Lise Bartnes Aalberg	Direktør	262	375
Steinar Jørstad	Direktør	136	83
Gaute Moldestad	Direktør	149	145
	Avgåtte ledende ansatte	150	382
Samlede godtgjørelser		1 107	1 261

This file is sealed with a digital signature.
The seal is a guarantee for the authenticity
of the document.

Document ID:
C3D351E5C10441A4804CC76E4CEED065

Note 4 - Pensjon (Beløp i hele tusen)

Selskapet er pliktig til å ha tjenestepensjonsordning etter lov om obligatorisk tjenestepensjon. Siva SF har kollektiv pensjonsordning for sine ansatte i Statens Pensjonskasse (SPK) som oppfyller disse krav. Ytelene er alders-, uføre-, ektefelle- og barnepensjon. Ordningen dekker ytelser av pensjonsgrunnlag opp til 12G og gir en alders- og uførepensjon på 66 % av pensjonsgrunnlag ved full oppjening. Forøvrig har selskapet avtalefestet førtidspensjonsordning (AFP) fra 62 år. Pensjonsbetalingene fra SPK er garantert av den norske stat (pensjonsloven §1).

Siva betaler inn en årlig premie til SPK og er ansvarlig for finansieringen av ordningen. Ordningen i SPK er likevel ikke fondsbasert. Det simuleres derfor en forvaltning av fondsmidler («fiktive fond») som om midlene var plassert i statsobligasjoner. I simuleringen legges det til grunn at obligasjonene holdes til forfall.

Pensjonsordningen i Statens pensjonskasse (SPK) er lukket for nye ansatte fra og med 1. januar 2017. Sivas nye tjenestepensjonsordning er en innskuddsordning med en innskuddssats på 7 % for pensjongivende lønn opp til 7,1 ganger folketrygdens grunnbeløp (G) og 15 % for pensjongivende lønn mellom 7,1G og 12G.

Siva		2022		2023		Konsern 2022	
		Sammensetning av periodens pensjonskostnad					
	2 623	1 722	Nåverdi av årets pensjonsopptjening	1 722	2 623		
	2 404	4 598	Rentekostnad av pensjonsforpliktelsen	4 598	2 404		
	-3 002	-5 054	Avkastning på pensjonsmidler	-5 054	-3 002		
	292	184	Arbeidsgiveravgift av pensjonskostnaden	184	292		
	6 008	4 138	Resultatført estimeringstap/(gevinst)	4 138	6 008		
	4 005	5 200	Andre pensjonskostnader (innskuddsordning m.m.)	5 200	4 123		
	12 377	10 788	Netto pensjonskostnad etter arbeidsgiveravgift	10 857	12 448		

Siva		31.12.2022		31.12.2023		Konsern 31.12.2022	
		Balanse					
	-155 898	-162 789	Pålepte pensjonsforpliktelser	-162 789	-155 898		
	105 023	115 126	Pensjonsmidler (til markedsverdi)	115 126	105 023		
	-7 173	-6 721	Periodisert arbeidsgiveravgift	-6 721	-7 173		
	40 420	42 948	Ikke resultatført virkning av estimatavvik	42 948	40 420		
	-17 628	-11 436	Balanseført pensjonsforpl. inkl. aga	-11 436	-17 628		

Siva		Antall personer omfattet av ordningen		Konsern	
	16	16	Aktive	16	16
	21	22	Pensjonister	22	21
	37	38	Totalt	38	37

Siva		2022		2023		Konsern 2022	
		Økonomiske forutsetninger					
	3,00 %	3,10 %	Diskonteringsrente	3,10 %	3,00 %		
	3,50 %	3,50 %	Lønnsregulering	3,50 %	3,50 %		
	3,25 %	3,25 %	G-regulering	3,25 %	3,25 %		
	2,60 %	2,80 %	Pensjonsregulering	2,80 %	2,60 %		
	5,00 %	5,00 %	Frivillig avgang	5,00 %	5,00 %		
	4,70 %	4,80 %	Forventet avkastning	4,80 %	4,70 %		
	10,00 %	10,00 %	Korridor for estimatavvik	10,00 %	10,00 %		

This file is sealed with a digital signature. The seal is a guarantee for the authenticity of the document.

Document ID:
C3D351E5C10441A4804CC76E4CEED065

Note 5 - Varige driftsmidler (Beløp i hele tusen)

Siva

	Tomter	Ferdige bygg	Bygg under oppføring	Driftsløse, inventar o.l	Sum
Anskaffelseskost 01.01	-	-	-	6 370	6 370
Tilgang i året	-	-	-	316	316
Avgang i året	-	-	-	-	-
Anskaffelseskost 31.12	-	-	-	6 686	6 686
Akkumulerte avskrivninger 31.12	-	-	-	6 006	6 006
Akkumulerte nedskrivninger 31.12	-	-	-	-	-
Mottatte investeringsstilskudd 31.12	-	-	-	-	-
Balanseført verdi pr. 31.12	-	-	-	681	681
Årets avskrivninger	-	-	-	349	349
Avskrivningssatser	-	-	-	10-33 %	-
Avskrivningsplan: Lineær					
Årets nedskrivninger	-	-	-	-	-
Årlig leie av ikke balanseførte driftsmidler	-	4 090	-	2 975	7 065

Konsern

	Tomter	Ferdige bygg	Bygg under oppføring	Driftsløse, inventar o.l	Sum
Anskaffelseskost 01.01	79 523	2 496 260	309 087	8 937	2 893 807
Tilgang i året	3 282	228 494	658 779	316	890 871
Avgang i året	-812	-128 297	-	-	-129 109
Overføring til ferdig bygg	-	-	-211 968	-	-211 968
Anskaffelseskost 31.12	81 993	2 596 457	755 898	9 253	3 443 601
Akkumulerte avskrivninger 31.12	-	912 374	-	8 419	920 792
Akkumulerte nedskrivninger 31.12	-	208 218	-	-	208 218
Mottatte investeringsstilskudd 31.12	-	50	-	-	50
Internegevinst	-	15 531	-	-	15 531
Balanseført verdi pr. 31.12	81 993	1 460 284	755 898	835	2 299 010
Årets avskrivninger	-	85 660	-	658	86 318
Avskrivningssatser	-	2-10 %	-	10-50 %	-
Avskrivningsplan: Lineær					
Årets nedskrivninger	-	72 000	-	-	72 000
Årlig leie av ikke balanseførte driftsmidler	-	4 428	-	2 975	7 403

Nedskrivninger i ferdige bygg kan tilskrives følgende selskapet i konsernet.

Selskap	Årets nedskrivninger
Siva Bemlo Eiendom AS	62 500
Siva Oppdal Eiendom AS	8 500
Siva FE Telebygget AS	1 000

Avgangen i ferdige bygg kan i hovedsak tilskrives salget av 2 datterselskap og salg av 2 eiendommer.

Solgte datterselskap	Avgang til anskaffelseskost
Siva Drag Eiendom AS	68 808
Siva Luster Eiendom AS	3 078

This file is sealed with a digital signature. The seal is a guarantee for the authenticity of the document.

Document ID:
C3D351E5C10441A4804CC76E4CEED065

Note 6 - Datterselskaper (Beløp i hele tusen)

Selskap	Stiftelsesdato	Konsolidert (ja/nei)	Foretnings- kontor	Stemme- andel	Eier- andel
Siva Eiendom Holding AS	05.03.2019	ja	Trondheim	100,00 %	100,00 %
Siva Eiendomstomter AS	23.10.2020	ja	Trondheim	100,00 %	100,00 %
Siva Skjervøy Eiendom AS	23.10.2020	ja	Trondheim	100,00 %	100,00 %
Siva Lenvik Eiendom AS	23.10.2020	ja	Trondheim	100,00 %	100,00 %
Siva Andenes Eiendom AS	23.10.2020	ja	Trondheim	100,00 %	100,00 %
Siva Finnfjord Eiendom AS	23.10.2020	ja	Trondheim	100,00 %	100,00 %
Siva Kaldfjord Eiendom AS	23.10.2020	ja	Trondheim	100,00 %	100,00 %
Siva Halden Eiendomstomt AS	23.10.2020	ja	Trondheim	100,00 %	100,00 %
Siva Høyanger Eiendom AS	20.11.2020	ja	Trondheim	100,00 %	100,00 %
Siva Ardal Eiendom AS	20.11.2020	ja	Trondheim	100,00 %	100,00 %
Siva Kjeller Eiendom AS	07.09.2001	ja	Trondheim	100,00 %	100,00 %
Siva Kongsvinger Eiendom AS	24.04.2002	ja	Trondheim	100,00 %	100,00 %
Siva Lista Eiendom AS	24.04.2002	ja	Trondheim	100,00 %	100,00 %
Siva Oppdal Eiendom AS	14.02.2018	ja	Trondheim	100,00 %	100,00 %
Siva Tromsø Eiendom AS	24.04.2002	ja	Trondheim	100,00 %	100,00 %
Siva Utvikling 5 AS	28.04.1988	ja	Trondheim	100,00 %	100,00 %
Siva Utvikling 6 AS	04.03.2020	ja	Trondheim	100,00 %	100,00 %
Siva Amot Eiendom AS	08.05.2007	ja	Trondheim	100,00 %	100,00 %
Siva Andalsnes Eiendom AS	28.02.2007	ja	Trondheim	100,00 %	100,00 %
Sivafjorden Eiendom AS	24.04.2002	ja	Trondheim	100,00 %	100,00 %
Siva Herøya AS	17.06.1991	ja	Trondheim	88,00 %	88,00 %
Siva Herøya Drift AS	10.11.2020	ja	Trondheim	100,00 %	100,00 %
Siva Halden Eiendom AS	05.01.2011	ja	Trondheim	80,00 %	80,00 %
Siva Børnlo Eiendom AS	05.03.2019	ja	Trondheim	66,00 %	66,00 %
Siva Morrow Eyde Energi Park AS	08.07.2021	ja	Trondheim	67,00 %	67,00 %
Siva Fjellregionen Eiendom AS	14.02.2018	ja	Trondheim	62,34 %	62,34 %
Siva FE Energibyggget AS	02.01.2019	ja	Trondheim	100,00 %	100,00 %
Siva FE Kompetansesenteret AS	02.01.2019	ja	Trondheim	100,00 %	100,00 %
Siva FE Nytrøa 1 AS	02.01.2019	ja	Trondheim	100,00 %	100,00 %
Siva FE Parkveien AS	02.01.2019	ja	Trondheim	100,00 %	100,00 %
Siva FE Rammsmoen AS	30.06.2008	ja	Trondheim	100,00 %	100,00 %
Siva FE Telebygget AS	02.01.2019	ja	Trondheim	100,00 %	100,00 %
Siva FE Utvikling 1 AS	02.01.2019	ja	Trondheim	100,00 %	100,00 %
Siva FE Veksthuset AS	20.09.2013	ja	Trondheim	100,00 %	100,00 %
Siva FE Havsjøveien AS	03.11.2011	ja	Trondheim	71,16 %	71,16 %
Siva Verdal Eiendom AS	24.10.2002	ja	Trondheim	54,00 %	54,00 %
Siva Utvikling 8 AS	02.05.2022	ja	Trondheim	100,00 %	100,00 %

This file is sealed with a digital signature.
The seal is a guarantee for the authenticity
of the document.

Document ID:
C3D351E5C10441A4804CC76E4CEED065

Selskap	Egenkapital i følge siste årsregnskap	Årsresultat i følge siste årsregnskap
Siva Eiendom Holding AS	3 007 349	-10 549
Siva Eiendomstomter AS	25	-5
Siva Skjervøy AS	3 187	-639
Siva Lenvik Eiendom AS	6 731	685
Siva Andenes Eiendom AS	8 981	15
Siva Finnfjord Eiendom AS	11 663	2 521
Siva Kaldfjord Eiendom AS	7 188	556
Siva Halden Eiendomstomt AS	7 758	98
Siva Høyanger Eiendom AS	15 672	750
Siva Kjeller Eiendom AS	49 312	359
Siva Kongsvinger Eiendom AS	70 071	39 868
Siva Lista Eiendom AS	28 401	3 086
Siva Oppdal Eiendom AS	17 984	-9 698
Siva Tromsø Eiendom AS	105 335	-8 000
Siva Utvikling 5 AS	995	-46
Siva Utvikling 6 AS	77	-30
Siva Amot Eiendom AS	22 042	294
Siva Andalsnes Eiendom AS	21 742	1 824
Siva fjorden Eiendom AS	113 706	12 844
Siva Herøya AS	27 833	-16 956
Siva Herøya Drift AS	3 994	0
Siva Halden Eiendom AS	27 232	836
Siva Bømlo Eiendom AS	-16 456	-79 753
Siva Morrow Eyde Energipark AS	176 526	-81
Siva Fjellregionen Eiendom AS	56 365	-5 034
Siva FE Energibyget AS	7 534	-72
Siva FE Kompetansesenteret AS	94	-4 834
Siva FE Nytrøa 1 AS	5 560	457
Siva FE Parkveien AS	1 439	-315
Siva FE Rammsmoen AS	5 610	405
Siva FE Telebygget AS	100	-2 167
Siva FE Utvikling 1 AS	75	-99
Siva FE Veksthuset AS	3 673	-3 423
Siva FE Havsjøveien AS	10 817	438
Siva Verdal Eiendom AS	42 215	-527
Siva Utvikling 8 AS	44	-34

This file is sealed with a digital signature.
The seal is a guarantee for the authenticity
of the document.

Document ID:
C3D351E5C10441A4804CC76E4CEED065

Note 7 - Aksjer Siva SF (Beløp i hele tusen)

Siva SF

Tilknyttede og felleskontrollerte selskaper

Selskap	Eierandel	Anskaffelses- kost	Balanseført
Innoventus Sør AS	46,60 %	6 133	4 744
Halti Næringshage AS	37,38 %	204	204
Kobben AS	35,43 %	3 402	2 402
Thams Innovasjon AS	34,00 %	2 209	2 109
Norinova AS	33,39 %	15 586	15 586
Aggrator Inkubator As AS	33,33 %	150	150
Fjordhagen AS	33,33 %	106	106
Hermelikken Kulturnæringshage AS	32,59 %	216	216
Næringshagen i Ullensvang AS	30,93 %	155	155
Landsbyen Næringshage AS	30,58 %	500	0
OsloTech AS	30,49 %	19 994	19 994
Klosser Innovasjon AS	30,41 %	3 250	3 250
Kystinkubatoren AS	30,00 %	303	303
T-Lab AS	29,52 %	2 713	1 638
Oslo Cancer Cluster Incubator AS	29,06 %	2 029	2 029
Kunnskapsparken Helgeland AS	28,69 %	3 518	3 518
Næringshagen Midt-Troms AS	28,63 %	201	201
Aksello AS	28,57 %	702	602
Sognefjorden Næringshage AS	28,33 %	343	343
Sentrum Næringshage AS	27,95 %	2 465	0
Skåppå AS	27,29 %	603	603
Klar Bedrift AS	27,03 %	352	352
Kværnhuset Industri-inkubator AS	26,67 %	402	0
Hallingdal Næringshage AS	26,27 %	550	550
Smart Innovation Holding AS	25,44 %	5 609	3 500
Kunnskapsparken Bodø AS	25,32 %	2 010	2 010
Teal AS	25,32 %	500	350
Kjeller Innovasjon AS	25,08 %	13 015	6 000
Newspace North AS	25,00 %	50	50
Nordkappregionen Næringshage AS	25,00 %	255	255
Gulen og Masfjorden Utvikling AS	24,79 %	3 835	3 835
Sunnmøre Kulturnæringshage AS	24,39 %	50	50
INAM AS	24,36 %	502	502
Sør-Hedmark Næringshage AS	24,33 %	145	145
Hammerfest Næringsinvest AS	24,19 %	1 020	1 020
AKP Blue Innovation Arena AS	24,04 %	3 000	800
AKP AS	23,95 %	2 030	2 030
Validé Invest I AS	23,69 %	5 204	3 300
Orinor AS	23,20 %	2 654	2 454
Pågang Næringshage AS	22,50 %	225	125
Protomøre Kunnskapspark AS	22,35 %	3 232	3 232
Suldal Vekst AS	22,22 %	200	200
Vestlandets Innovasjonsselskap AS	22,20 %	11 397	5 700
Vindel AS	20,23 %	1 019	1 019
Telemark Næringshage AS	20,20 %	100	100
Sum Siva SF		122 138	95 732

This file is sealed with a digital signature.
The seal is a guarantee for the authenticity
of the document.

Document ID:
C3D351E5C10441A4804CC76E4CEED065

Andre aksjer

Selskap	Eierandel	Anskaffelses-	
		kost	Balanseført
Rorosregionen Næringshage AS	19,46 %	436	436
Industriutvikling Vest AS	18,18 %	500	500
Stryn Næringshage AS	18,18 %	147	147
Sør-Østerdal Næringshage AS	17,30 %	95	95
Proventia AS	16,67 %	750	750
Kongsberg Innovasjon AS	16,67 %	2 500	2 500
Proneo AS	16,23 %	252	252
Pro Barents AS	16,01 %	3 961	3 961
Lister Nyskaping AS	15,79 %	585	0
Kunnskapsparken Vestland	15,27 %	1 000	1 000
Linken Næringshage AS	15,22 %	35	35
Egga Utvikling AS	15,16 %	628	628
Mer Innovasjon AS	15,14 %	438	0
Hardanger og Voss Næringshage AS	15,10 %	255	255
Validé AS	14,82 %	13 498	10 000
6AM Accelerator AS	14,56 %	3 200	0
Buskerud Næringshage AS	14,09 %	103	103
Nasjonalparken Næringshage AS	13,89 %	100	100
KUPA AS	13,47 %	3 236	3 236
Lindesnesregionen Næringshage AS	13,12 %	502	202
Leiv Eiriksson Nyskaping AS	12,65 %	9 141	2 100
Vaager Innovasjon AS	12,15 %	22	22
Atheno AS	11,15 %	721	419
Valdres Næringshage AS	10,55 %	504	0
SINTEF Manufacturing AS	10,03 %	903	903
Komm-In AS	6,83 %	4 400	3 000
Inviro AS	6,21 %	167	0
Akershus Teknologifond AS	5,85 %	2 574	2 574
Tindved Kulturhage AS	4,53 %	750	750
Blått Kompetansesenter AS	3,30 %	255	0
NORCE Norwegian Research Centre AS	1,11 %	4 800	4 800
Sum Siva SF		56 460	38 769

This file is sealed with a digital signature.
The seal is a guarantee for the authenticity
of the document.

Document ID:
C3D351E5C10441A4804CC76E4CEED065

Noteopplysninger aksjer - Tilknyttede og felleskontrollerte selskaper, og andre aksjer i Siva Eiendom Holding AS

Større investeringer i tilknyttede selskaper og felles kontrollert virksomhet innarbeides etter egenkapitalmetoden i morselskapets regnskap og i konsernregnskapet. For mindre investeringer i tilknyttede selskaper, felleskontrollert virksomhet og andre aksjer anvendes kostmetoden.

Beløp i 1 000kr

Selskap vurdert etter egenkapitalmetoden:

Selskaps navn Forretningskontor	Norway's Best Group AS Aurland		OCCI Holding AS Oslo		NMK Holding AS Ålesund	
	2022	2023	2022	2023	2022	2023
Eierandel	36,48 %	36,48 %	40,71 %	40,71 %	40,00 %	40,00 %
Kostpris aksjer IB	35 516	35 516	91 711	86 420	52 477	23 158
Endring kostpris			-5 291		-29 319	
Kostpris aksjer UB	35 516	35 516	86 420	86 420	23 158	23 158
EK 100%	502 253	482 753	194 161	231 670	75 591	75 503
Andel egenkapital	183 222	176 108	79 043	94 313	30 236	30 201
Forskjell	147 705	140 592	-7 377	7 893	7 078	7 043
Årets resultat	-46 090*	-19 500	28 502	37 510	33 514**	-88 278
Andel av årets resultat	-13 171	-7 114	21 799	15 270	13 641	-35
Avskrivning merverdier			-833	-833	-339	-339
Årets resultatandel	-13 171	-7 114	20 966	14 437	13 302	-374
Resultatført tidligere år	160 876	147 705	10 826	31 792	-4 977	8 325
SUM	147 705	140 592	31 792	46 229	8 325	7 951
UB konsernverdi	183 222	176 108	118 212	132 649	31 483	31 109

*Sammenligningstallet "Årets resultat 2022" for Norway's Best Group er korrigert etter at endelig skatteeffekt for regnskapsåret 2022 forelå

** Sammenligningstallet "Årets resultat 2022" for NMK Holding AS er korrigert etter omklassifisering av utbytte og tilbakebetalt kapital

Selskap vurdert etter kostmetoden:

Selskaps navn Forretningskontor	Eierandel/ Stemmeandel	Anskaffelseskost	Balanseført verdi	
			01.01.23	31.12.23
Astafjord Industrier AS	Gratangen	35,71 %	2 500	2 250
Blått Kompetansesenter Eiendom AS	Frøya	40,00 %	5 600	5 600
Koksa Eiendom AS	Bærum	37,11 %	225 579	5 200
Kunnskapsparken Eiendom AS	Molde	34,00 %	1 662	1 662
Magnorgården AS	Magnor	30,26 %	700	250
Siva Sunnmøre AS	Herøy	49,00 %	3 917	3 423
Sunnadal Næringsseiendom AS	Sunnalsøra	26,78 %	7 037	7 037
Sum tilknyttede selskaper			304 173	25 422
GC Rieber Eiendom AS	Bergen	4,90 %	593 892	456 893
Sum andre aksjer			593 892	203 569

This file is sealed with a digital signature.
The seal is a guarantee for the authenticity
of the document.

Document ID:
C3D351E5C10441A4804CC76E4CEED065

Note 8 - Finansielle instrumenter (Beløp i hele tusen)

Finansielle instrumenter vurdert til virkelig verdi etter regnskapsloven § 5-8.

	Anskaff. kost	Markeds- verdi	Periodens resultatførte verdiendring
Pengemarkedsfond	106 631	113 783	5 201

Note 9 - Bankinnskudd (Beløp i hele tusen)

I posten for bankinnskudd inngår egen konto for bundne skattetrekksmidler for Siva SF med 3 200. Konsernets bundne skattetrekksmidler er 3 450.

Note 10 - Egenkapital (Beløp i hele tusen)**Morselskap**

	Aksjekapital	Annen egenkapital	Sum egenkapital
Egenkapital 31.12.22	785 511	166 735	952 246
Årets resultat	-	31 146	31 146
Kapitalforhøyelse	1 100 000	-	1 100 000
Avsatt utbytte	-	-16 300	-16 300
Egenkapital 31.12.23	1 885 511	181 581	2 067 092

Statsforetaket Siva eies 100 % av Det Kongelige Nærings- og fiskeridepartement (NFD).

Konsern - Endring i annen egenkapital for majoritet

	Annen egenkapital
Annen egenkapital 01.01.23	528 060
Årets resultat	-29 832
Avsatt utbytte	-16 300
Andre endringer	408
Opptjent egenkapital 31.12.23	482 336

Endring i minoritetsinteresser

	Annen egenkapital
Minoritetsinteresser 01.01	140 584
Årets resultat	-31 058
Avsatt utbytte til minoritet	-1 600
Avgang datterselskap	-
Andre endringer	-
Minoritetsinteresser 31.12	107 925

This file is sealed with a digital signature. The seal is a guarantee for the authenticity of the document.

Document ID:
C3D351E5C10441A4804CC76E4CEED065

Note 11 - Fordringer, pantstillelser, garantier, gjeld og rentesikring (Beløp i hele tusen)**Fordringer med forfall senere enn ett år**

	Morselskap		Konsern	
	2023	2022	2023	2022
Andre fordringer	-	-	143 847	43 619

Pantstillelser og garantier

	2023	2022
Langsiktig gjeld til kredittinstitusjoner	1 096 764	1 053 841
Kortsiktig gjeld til kredittinstitusjoner	321 048	118 891
Sum	1 417 812	1 172 733

Balansført verdi av eiendeler pantsatt for egen gjeld	2 299 010	1 857 396
Kundefordringer	-	-
Sum	2 299 010	1 857 396

Siva Eiendom Holding AS er selvskyldnerkausionist for datterselskap i konsernets eiendomsfinansiering i bank. Pr. 31.12 var samlet lånesaldo 988 047.

Selskapet er med i konsernkontoordningen for konsernet Siva Eiendom Holding AS. Dette innebærer at alle selskap som inngår i ordningen er solidarisk ansvarlig for det samlede netto trukne beløp. Det var ikke trekk på konsernkonto pr. 31.12.

Gjeld og rentesikring

Gjeld som forfaller mer enn fem år etter regnskapsårets slutt:	Morselskap		Konsern	
	2023	2022	2023	2022
Gjeld til kredittinstitusjoner	-	-	19 688	21 563

Forfallsstruktur konsern	2024	2025	2026	2027	2028	Etter 2028
Langsiktig gjeld til kredittinstitusjoner:	321 720	211 247	158 557	254 978	130 575	19 688

Gjennomsnittlig rente for langsiktig gjeld til kredittinstitusjoner er 6,0 prosent pr. 31.12.

8 prosent av langsiktig rentebærende gjeld gjelder leieforhold hvor leien reguleres i henhold til endringer i markedsrenten.

For resterende del av konsernets langsiktige rentebærende gjeld har Siva Eiendom Holding AS selv risikoen for endringer i rentenivå.

58 prosent av total gjeld er sikret gjennom rentebytteavtaler med en snitt durasjon på 5,7 år.

This file is sealed with a digital signature.
The seal is a guarantee for the authenticity
of the document.

Document ID:
C3D351E5C10441A4804CC76E4CEED065

Beløp	Startdato	Utløpsdato	Betaler rente	Mottar rente	Markeds- verdi 31.12
46 000	11.2017	12.2025	2,23 %	3 mnd Nibor	1 352
46 000	11.2017	12.2027	2,40 %	3 mnd Nibor	1 615
46 000	09.2020	12.2028	0,92 %	3 mnd Nibor	4 975
46 000	11.2017	12.2029	2,56 %	3 mnd Nibor	1 629
46 000	12.2025	12.2030	3,51 %	3 mnd Nibor	-1 159
46 000	11.2017	12.2031	2,70 %	3 mnd Nibor	1 536
46 000	06.2024	12.2032	3,67 %	3 mnd Nibor	-2 069
46 000	06.2020	12.2032	1,17 %	3 mnd Nibor	7 228
46 000	12.2018	12.2033	2,44 %	3 mnd Nibor	2 842
46 000	09.2019	12.2034	1,87 %	3 mnd Nibor	5 471
46 000	12.2018	12.2035	2,48 %	3 mnd Nibor	2 938
46 000	09.2019	12.2036	1,89 %	3 mnd Nibor	5 953
46 000	06.2020	12.2037	1,38 %	3 mnd Nibor	8 854
46 000	11.2021	12.2038	1,99 %	3 mnd Nibor	5 839
644 000					47 003

Statskasselån

Det er vedtekstfestet at Siva SF kun kan oppta lån i statskassen. Fra 2007 har lånerammen i statskassen vært 700 000. Innenfor lånerammen kan Siva ta opp nye lån samt refinansiere eksisterende lån ved forfall. Det er således ingen refinansieringsrisiko knyttet til statskasselånene. Opplåningen i statskassen var som følger per 31.12.23:

Forfall	Beløp
2024	55 000
2025	60 000
2026	265 000
2029	95 000
2030	70 000
2031	155 000
	700 000

Låneopptakene i statskassen har sin basis i Statens egne innlån i sertifikat- og obligasjonsmarkedet.

Hvert låneopptaks rente er fast over lånets løpetid. Siva kan velge å innfri disse lånene før de forfallstidspunkter som er angitt ovenfor.

I tillegg til rentebetjening er Siva pålagt å betale en låneprovisjon til Staten på 1% av årlig gjennomsnittlig lånesaldo.

Gjennomsnittlig rente inklusive låneprovisjon for statskasselånene var 2,6 prosent per 31.12.23.

Øvrig langsiktig gjeld

For statsforetaket gjelder beløpet netto utbetalt overkurs ved låneopptak i statskassen (kursreguleringsfond). For det enkelte lån fordeles over- eller underkurs over lånets løpetid og inntekt- eller kostnadsføres i samsvar med dette.

This file is sealed with a digital signature.
The seal is a guarantee for the authenticity
of the document.

Document ID:
C3D351E5C10441A4804CC76E4CEED065

Note 12 - Skatt (Beløp i hele tusen)

Siva	2022	2023	Årets skattekostnad fremkommer slik:	2023	Konsern 2022
-	1 540		Betalbar skatt	1 917	7 587
-	-		For mye avsatt betalbar skatt	-	-
-	-		Endring i utsatt skatt	3 060	22 881
-	1 540		Skattekostnad	4 977	30 468

Siva	2022	2023	Betalbar skatt i balansen	2023	Konsern 2022
-	1 540		Årets betalbare skattekostnad	1 917	7 587
-	-		Skatt på avgjitt konsernbidrag	-	-5 838
-	1 540		Betalbar skatt i balansen	1 917	1 749

Siva	2022	2023	Avstemming fra nominell til faktisk skattesats	2023	Konsern 2022
11 741	32 686		Årsresultat før skatt	-55 914	-236 220
2 583	7 191		Forventet inntektskatt etter nominell skattesats	-12 301	-51 968
-4 643	-4 779		Skatteeffekten av følgende poster:		
-	1 540		Permanente forskjeller	1 308	30 649
2 061	-2 412		Avskåret rentefradrag	1 540	-
-	1 540		Endring ikke utlignet forskjeller	14 430	51 788
-	-		Skattekostnad	4 977	30 468
0 %	5 %		Effektiv skattesats	-9 %	-13 %

Spesifikasjon av grunnlag for utsatt skatt/utsatt skattefordel

Siva	2022	2023		2023	Konsern 2022
-963	-841		Driftsmidler	-117 238	-57 554
-	-		Omløpsmidler	-4 512	-2 593
-4 367	-3 493		Gevinst- og tapskonto	10 093	-15 258
-	-		Avsetning til forpliktelse	-	-
-17 628	-11 436		Netto pensjonsforpliktelse	-11 436	-17 628
-	-		Andre forskjeller	-	-
-126 017	-100 866		Avskåret rentefradrag til fremføring	-100 866	-126 017
-315 849	-312 072		Underskudd til fremføring	-617 601	-616 544
-464 823	-428 709		Sum	-841 560	-835 594
464 823	428 709		Forskjeller som ikke utlignes	723 902	691 006
-	-		Grunnlag utsatt skatt/skattefordel	-117 658	-144 588
-	-		Utsatt skatt/ skattefordel (-)	-28 450	-31 809

I enkelte datterselskaper er skattereduserende midlertidig forskjell mellom regnskaps- og skattemessige verdier knyttet til anleggsmidler høye. I tillegg er det foretatt nedskrivning av bygg. Forskjellene her antas å reversere så langt inn i fremtiden at det anses i samsvar med god regnskapskikk å ikke foreta utligning.

Forklaring av endring utsatt skattefordel 01.01 - 31.12	
Utsatt skattefordel 01.01	31 809
Endring utsatt skatt	-3 060
Utsatt skatt på solgte datterselskap	-299
Utsatt skattefordel 31.12	28 450

This file is sealed with a digital signature. The seal is a guarantee for the authenticity of the document.

Document ID:
C3D351E5C10441A4804CC76E4CEED065

Statsautoriserte revisorer
Ernst & Young AS

Havnegata 9, 7010 Trondheim
Postboks 1299 Pirsenteret, 7462 Trondheim

Foretaksregisteret: NO 976 389 387 MVA
Tlf: +47 24 00 24 00

www.ey.no
Medlemmer av Den norske Revisorforening

UAVHENGIG REVISORS BERETNING

Til generalforsamlingen i Siva - Selskapet For Industrivekst SF

Konklusjon

Vi har revidert årsregnskapet for Siva - Selskapet For Industrivekst SF som består av selskapsregnskapet og konsernregnskapet. Selskapsregnskapet og konsernregnskapet består av balanse per 31. desember 2023, resultatregnskap for regnskapsåret avsluttet per denne datoen og noter til årsregnskapet, herunder et sammendrag av viktige regnskapsprinsipper.

Etter vår mening oppfylder årsregnskapet gjeldende lovkrav og gir et rettviseende bilde av selskapets og konsernets finansielle stilling per 31. desember 2023 og av deres resultater for regnskapsåret avsluttet per denne datoen i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge.

Grunnlag for konklusjon

Vi har gjennomført revisjonen i samsvar med International Standards on Auditing (ISA-ene). Våre oppgaver og plikter i henhold til disse standardene er beskrevet nedenfor under *Revisors oppgaver og plikter ved revisjonen av årsregnskapet*. Vi er uavhengige av selskapet og konsernet i samsvar med kravene i relevante lover og forskrifter i Norge og *International Code of Ethics for Professional Accountants* (inkludert internasjonale uavhengighetsstandarder) utstedt av International Ethics Standards Board for Accountants (IESBA-reglene), og vi har overholdt våre øvrige etiske forpliktelser i samsvar med disse kravene. Innhentet revisjonsbevis er etter vår vurdering tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon.

Øvrig informasjon

Øvrig informasjon omfatter informasjon i årsrapporten bortsett fra årsregnskapet og den tilhørende revisjonsberetningen. Styret og daglig leder (ledelsen) er ansvarlig for den øvrige informasjonen. Vår konklusjon om revisjonen av årsregnskapet dekker ikke den øvrige informasjonen, og vi attesterer ikke den øvrige informasjonen.

I forbindelse med revisjonen av årsregnskapet er det vår oppgave å lese den øvrige informasjonen med det formål å vurdere hvorvidt det foreligger vesentlig inkonsistens mellom den øvrige informasjonen og årsregnskapet eller kunnskap vi har opparbeidet oss under revisjonen, eller hvorvidt den tilsynelatende inneholder vesentlig feilinformasjon. Dersom vi konkluderer med at den øvrige informasjonen inneholder vesentlig feilinformasjon, er vi pålagt å rapportere det. Vi har ingenting å rapportere i så henseende.

Ledelsens ansvar for årsregnskapet

Ledelsen er ansvarlig for å utarbeide årsregnskapet og for at det gir et rettviseende bilde i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge. Ledelsen er også ansvarlig for slik intern kontroll som den finner nødvendig for å kunne utarbeide et årsregnskap som ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller feil.

Ved utarbeidelsen av årsregnskapet må ledelsen ta standpunkt til selskapets og konsernets evne til fortsatt drift og opplyse om forhold av betydning for fortsatt drift. Forutsetningen om fortsatt drift skal legges til grunn for årsregnskapet med mindre ledelsen enten har til hensikt å avvike selskapet, konsernet eller virksomheten, eller ikke har noe annet realistisk alternativ.

Revisors oppgaver og plikter ved revisjonen av årsregnskapet

Vårt mål er å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet som helhet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller feil, og å avgi en revisjonsberetning som inneholder vår konklusjon. Betryggende sikkerhet er en høy grad av sikkerhet, men ingen garanti for at en revisjon utført i samsvar med ISA-ene, alltid vil avdekke vesentlig feilinformasjon. Feilinformasjon kan skyldes misligheter eller feil og er å anse som vesentlig dersom den enkeltvis eller samlet med rimelighet kan forventes å påvirke de økonomiske beslutningene som brukerne foretar på grunnlag av årsregnskapet.

Som del av en revisjon i samsvar med ISA-ene, utøver vi profesjonelt skjønn og utviser profesjonell skepsis gjennom hele revisjonen. I tillegg:

- identifiserer og vurderer vi risikoen for vesentlig feilinformasjon i årsregnskapet, enten det skyldes misligheter eller feil. Vi utformer og gjennomfører revisjonshandlinger for å håndtere slike risikoer, og innhenter revisjonsbevis som er tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon. Risikoen for at vesentlig feilinformasjon som følge av misligheter ikke blir avdekket, er høyere enn for feilinformasjon som skyldes feil, siden misligheter kan innebære samarbeid, forfalskning, bevisste utelatelser, uriktige fremstillinger eller overstyring av intern kontroll.
- opparbeider vi oss en forståelse av den interne kontrollen som er relevant for revisjonen, for å utforme revisjonshandlinger som er hensiktsmessige etter omstendighetene, men ikke for å gi uttrykk for en mening om effektiviteten av selskapets og konsernets interne kontroll.
- evaluerer vi om de anvendte regnskapsprinsippene er hensiktsmessige og om regnskapestimatene og tilhørende noteopplysninger utarbeidet av ledelsen er rimelige.
- konkluderer vi på om ledelsens bruk av fortsatt drift-forutsetningen er hensiktsmessig, og, basert på innhentede revisjonsbevis, hvorvidt det foreligger vesentlig usikkerhet knyttet til hendelser eller forhold som kan skape betydelig tvil om selskapets og konsernets evne til fortsatt drift. Dersom vi konkluderer med at det eksisterer vesentlig usikkerhet, kreves det at vi i revisjonsberetningen henleder oppmerksomheten på tilleggsopplysningene i årsregnskapet, eller, dersom slike tilleggsopplysninger ikke er tilstrekkelige, at vi modifiserer vår konklusjon. Våre konklusjoner er basert på revisjonsbevis innhentet frem til datoen for revisjonsberetningen. Etterfølgende hendelser eller forhold kan imidlertid medføre at selskapet og konsernet ikke kan fortsette driften.
- evaluerer vi den samlede presentasjonen, strukturen og innholdet i årsregnskapet, inkludert tilleggsopplysningene, og hvorvidt årsregnskapet gir uttrykk for de underliggende transaksjonene og hendelsene på en måte som gir et rettviseende bilde.
- innhenter vi tilstrekkelig og hensiktsmessig revisjonsbevis vedrørende den finansielle informasjonen til enhetene eller forretningsområdene i konsernet for å kunne gi uttrykk for en mening om konsernregnskapet. Vi er ansvarlige for å fastsette strategien for, samt å følge opp og gjennomføre konsernrevisjonen, og vi har et udelt ansvar for konklusjonen på revisjonen av konsernregnskapet.

Vi kommuniserer med styret blant annet om det planlagte omfanget av og tidspunktet for revisjonsarbeidet og eventuelle vesentlige funn i revisjonen, herunder vesentlige svakheter i den interne kontrollen som vi avdekker gjennom revisjonen.

Trondheim, 22. mars 2024
ERNST & YOUNG AS

Revisjonsberetningen er signert elektronisk

Christian Ronæss
statsautorisert revisor

Uavhengig revisors beretning - Siva - Selskapet For Industrivekst SF 2023

A member firm of Ernst & Young Global Limited

PENNEO

Signaturene i dette dokumentet er juridisk bindende. Dokument signert med "Penneo™ - sikker digital signatur". De signerende parter sin identitet er registrert, og er listet nedenfor.

"Med min signatur bekrefter jeg alle datoer og innholdet i dette dokument."

Christian Ronæss

Statsautorisert revisor

På vegne av: EY

Serienummer: 9578-5994-4-555967

IP: 147.161.xxx.xxx

2024-03-22 09:57:26 UTC

Penneo Dokumentmøkkel: GTOYC-4JNOC-NAXZV-KLFWD-GGKY1-E1PC3

Dokumentet er signert digitalt, med **Penneo.com**. Alle digitale signatur-data i dokumentet er sikret og validert av den datamaskin-utregnede hash-verdien av det opprinnelige dokument. Dokumentet er låst og tids-stemplet med et sertifikat fra en betrodd tredjepart. All kryptografisk bevis er integrert i denne PDF, for fremtidig validering (hvis nødvendig).

Hvordan bekrefter at dette dokumentet er originalen?

Dokumentet er beskyttet av ett Adobe CDS sertifikat. Når du åpner dokumentet i

Adobe Reader, skal du kunne se at dokumentet er sertifisert av **Penneo e-signature service <penneo@penneo.com>**. Dette garanterer at innholdet i dokumentet ikke har blitt endret.

Det er lett å kontrollere de kryptografiske beviser som er lokalisert inne i dokumentet, med Penneo validator - <https://penneo.com/validator>

Vedlegg 1

Dypdykk eierskap i innovasjonsselskaper

MRS-rapport

Sivas hovedmål er å utløse lønnsom næringsutvikling i bedrifter og regionale nærings- og kunnskapsmiljøer. Selskapets delmål 2 er å bruke innovasjonsaktivitetene til å koble nærings- og kunnskapsmiljøer sammen i regionale, nasjonale og internasjonale nettverk.

Eierskap i innovasjonsselskaper er et verktøy som bidrar til å etablere og utvikle en struktur som tilrettelegger for disse nettverkene. Strukturen kan sies å ha en direkte effekt knyttet til å utløse næringsutvikling gjennom det innovasjonsselskapene tilbyr til næringslivet i form av nettverk, kompetanse og kapital. Strukturen bidrar videre til næringsutvikling ved at øvrig næringsliv, aktører innenfor forskning og utvikling osv., nyter godt av en kompetent regional og nasjonal struktur, og har en indirekte effekt gjennom å forsterke virkningene av andre offentlige virkemidler.

Det er valgt ut to styringsindikatorer som suppleres og belyses av støttende analyser. De to styringsindikatorene er:

1. Tildelinger og oppdrag til innovasjonsselskap (effektindikator)
2. Spørreundersøkelse rettet mot styreledere (resultatindikator)

1. Tildelinger og oppdrag til innovasjonsselskap (effektindikator)

Tildelinger og oppdrag er et sentralt mål for innovasjonsselskapenes virksomhet. Målet er økning i oppdragsmengde målt i kroner. Tildelingene i 2022 beløp seg til 316 millioner kroner. Dette er en nedgang på 20 prosent fra 2021. Det er spesielt tildelingene fra Forskningsrådet og Sivas programaktivitet (næringshage- og inkubasjonsprogrammene) som er redusert siste år (avslutning av forrige programperiode). Selskapene har de siste årene hatt en liten økning på tildelinger fra EU-programmer.

Samspillsdatabasen gir en oversikt over innovasjonsselskapenes virksomhet i relasjon til og på oppdrag for en rekke offentlige aktører, da den viser selskapenes samlede oppdrag og tildelinger.

En positiv utvikling indikerer at selskapene besitter en etterspurt kompetanse, attraktivitet, og evner å forvalte og utvikle flere ordninger og oppdrag på en god måte. Dette vil igjen tillate at samordningsgevinster kan tas ut, og virkemiddelapparatet blir mer effektivt.

Videre vil innovasjonsselskaper som mottar tildelinger og tilskudd fra flere ulike ordninger være rustet til å utvikle, og ivareta kompetanse innenfor næringsutvikling. Dette vil igjen skape en kontinuitet og kvalitet i innovasjonsinfrastrukturen.

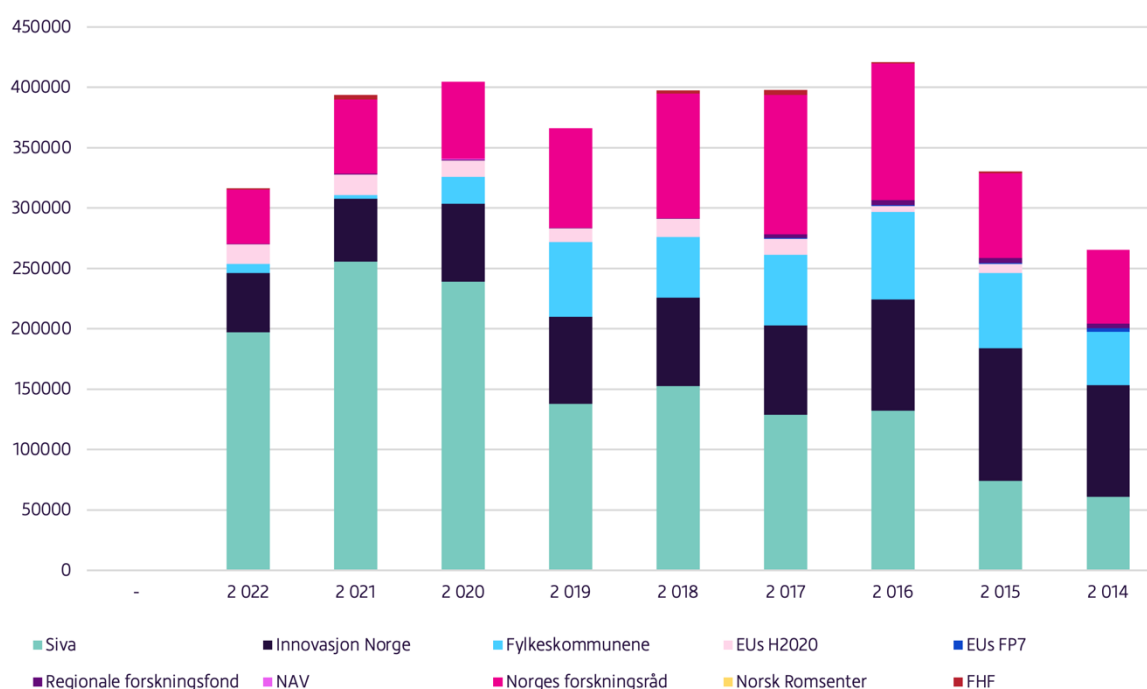
Denne indikatoren må ses i sammenheng med antall selskaper i Sivas portefølje. Sivas målsetting om «færre, sterkere selskaper med økt nedslagsfelt» indikerer at antall selskaper i porteføljen over tid bør reduseres, samtidig som vi ønsker å se en positiv utvikling i indikatoren fra Samspillsdatabasen.

Indikatoren må ses på i et langsiktig perspektiv da effekten av færre og sterkere selskap ikke vil komme til syne umiddelbart, men over tid.

En undersøkelse fra 2021 viser at omtrent 7500 selskaper fikk en form for bistand fra innovasjonsselskapene i 2020³. Det er utfordrende å isolere effekten på verdiskapingen i bedriftene, men samlede oppdrag og tildelinger kan gi en pekepinn på hvor mye det øvrige virkemiddelapparatet og offentlige aktører bruker innovasjonsselskapene. Dette kan igjen si noe om øvrig etterspørsel etter selskapene og deres kompetanse.

Utviklingen av innovasjonsselskaperes tildelinger og oppdrag fra utvalgte aktører i perioden 2014-2022 vises i Figur 7.3. Tildelingene til selskapene i Sivas portefølje har samlet sett gått ned i perioden fra 2017 til 2022. Dette kan ha sammenheng med at flere av oppdragene skjer via anskaffelser og ikke tildelinger.

Figur 7.3: Tildelinger til innovasjonsselskapene fra offentlige aktører⁴. Beløp i 1000 kroner, faste 2017-priser.

Operasjonalisering av ulike næringsrettede virkemidler og gjennomføring av prosjekter på vegne av kommuner og fylkeskommuner, er en stor del av virksomheten for de fleste innovasjonsselskaper. Oppdrag fra flere aktører bidrar til at innovasjonsselskapene blir flerfunksjonelle, solide og kompetente. Når de forvalter eller gjennomfører oppdrag på en god måte, kan det bidra til flere samordningsgevinster. På den måten blir virkemiddelapparatet mer effektivt.

³ Resultat fra en spørreundersøkelse til daglig ledere i innovasjonsselskapene i januar 2021. 70 av 72 selskaper har svart på undersøkelsen.

⁴ Tildelinger til Norwegian Research Centre AS er ikke inkludert. Selskapets tildelinger er langt større enn for de andre selskapene og er derfor tatt ut av sammenligningen for å gi et mer riktig bilde

Eksempler på offentlig finansierte virkemidler

- kapital fra Preså Kornordningen og annen tidligfasekapital
- det statlig finansierte klyngeprogrammet Norwegian Innovation Clusters
- etablererveiledning
- FORREGION
- ordninger/prosjekter på oppdrag fra fylkeskommunene

2. Spørreundersøkelse rettet mot styreledere (kvantitativ)

I høsten 2023 ble det gjennomført en spørreundersøkelse rettet mot styreledere i innovasjonsselskapene hvor Siva er medeier. Denne gjennomføres annet hvert år, og resultatene er en del av mål- og resultatstyringen av eierskapsvirkemidlet. Formålet med undersøkelsen er å kartlegge effekten av Sivas eierskap; vise hvorvidt vårt eierskap er utløsende for at selskapene blir etablert og utvikler seg, og i hvilken grad vi bidrar til å utvikle selskapene på en annen måte enn det andre aktører gjør. Svarprosenten for undersøkelsen var 71 prosent, noe konsultentselskapet BDO omtaler som en «god» svarprosent.

Spørsmålene er inndelt i seks deler. De fire første handler om Sivas bidrag til selskapenes etablering og utvikling gjennom fire ulike eierroller:

- Drivstoff: tilførsel av kapital til selskapet
- Styring: sørge for at ledelsen maksimerer selskapets verdi
- Komplementære ressurser: tilføre selskapet kompetanse, relasjoner og andre ressurser som kreves for å lykkes
- Seleksjon: sørge for at kapital og kompetanse flyter fra ulønnsomme til lønnsomme områder gjennom investerings- og avhendingsbeslutninger

I tillegg er det to deler hvor vi undersøker styreledernes opplevelse av Sivas arbeid med bærekraft, og hvor godt Sivas digitale tilstedeværelse fungerer.

Resultatene viser at styrelederne er fornøyde med Siva som medeier, at de synes vi gjør en verdifull jobb som styrerepresentanter, og at de er spesielt fornøyde med Siva som en strategisk bidragsyter med et verdifullt nettverk.

Sammenlignet med forrige spørreundersøkelse fra vinteren 2021-2022, er det en betydelig større andel av styrelederne som synes Siva evner å tilføre selskapet ressurser i form av kompetanse og nettverk gjennom sitt eierskap – fra 57 prosent i 2022 til 74 prosent i 2023. Det er fortsatt en stor andel (72 prosent) av styrelederne som mener at Sivas kompetanse som eier i flere innovasjonsselskaper oppfattes som komplementær i styrerommet.

I denne undersøkelsen er det imidlertid en betydelig lavere andel av styrelederne som mener at Sivas eierskap var avgjørende for at selskapet ble etablert (47 prosent), sammenlignet med den forrige (70 prosent). I den siste undersøkelsen svarte 37 prosent av styrelederne at Siva sitt fokus på eierstyring har kommet selskapet til gode gjennom å profesjonalisere styringen av selskapet, mens 48 prosent mente dette i 2022. Det har også vært en liten tilbakegang innenfor temaet bærekraft, hvor styrelederne mener at Sivas eierskap i mindre grad enn før bidrar til å styrke innovasjonsselskapets arbeid på dette området.

Selskaper og eierandel

Tabell 7.2: Eierandel i innovasjonsselskaper

Selskap	Eierandel Siva	Selskap	Eierandel Siva
6AM Accelerator AS	14,56 %	Newspace North AS	25,00 %
Aggrator Inkubator Ås AS	33,33 %	Norce Holding AS	1,11 %
Akershus Teknologifond AS	5,85 %	Nordkappregionen Næringshage AS	25,00 %
Aksello AS	28,57 %	Norinnova AS	33,39 %
Atheno AS	11,15 %	Næringshagen i Ryfylke AS	22,22 %
Blått Kompetansesenter AS	3,30 %	Næringshagen i Ullensvang AS	30,93 %
Buskerud Næringshage AS	14,09 %	Næringshagen Midt-Troms AS	28,63 %
Egga Utvikling AS	15,16 %	Orinor AS	23,20 %
Fjordhagen AS	33,33 %	Oslo Cancer Cluster Incubator AS	29,06 %
Gulen og Masfjorden Utvikling AS	24,79 %	OsloTech AS	30,49 %
Hallingdal Næringshage AS	26,27 %	Pro Barents AS	16,01 %
Halti Næringshage AS	37,38 %	Proneo AS	16,23 %
Hammerfest Næringsinvest AS	24,19 %	Protomore Kunnskapspark AS	22,35 %
Hardanger og Voss Næringshage AS	15,98 %	Proventia AS	16,67 %
Hermetikken Kulturnæringshage AS	32,59 %	Pågang Næringshage AS	22,50 %
Inam AS	24,36 %	Rørosregionen Næringshage AS	19,46 %
Industriutvikling Vest AS	18,18 %	Sentrum Næringshage AS	27,95 %
Innoventus Sør AS	46,60 %	Sintef Manufacturing AS	10,03 %
Inviro AS	6,21 %	Skåppå AS	27,29 %
Kjeller Innovasjon AS	25,08 %	Smart Innovation Holding AS	25,44 %
Klar Bedrift	27,03 %	Sognefjorden Næringshage AS	28,33 %
Klosser Innovasjon AS	30,41 %	Stryn Næringshage AS	18,18 %
Kobben AS	35,43 %	Sunnmøre Kulturnæringshage AS	24,39 %
Komm-In AS	6,83 %	Sør-Hedmark Næringshage AS	24,33 %
Kongsberg Innovasjon AS	16,67 %	Sør-Østerdal Næringshage AS	17,30 %
Kunnskapsparken Bodø AS	25,32 %	T:Lab AS	29,52 %
Kunnskapsparken Helgeland AS	28,69 %	Teal AS	22,47 %
Kunnskapsparken Vestland AS	15,27 %	Telemark Næringshage AS	20,20 %
Kupa AS	12,80 %	Thams Innovasjon AS	34,00 %

Kværnhuset Industri-inkubator AS	26,67 %	Tindved Kulturhage AS	4,53 %
Kystinkubatoren AS	30,00 %	Valdres Næringshage AS	15,74 %
Landsbyen Næringshage AS	30,58 %	Validé AS	14,82 %
Leiv Eiriksson Nyskaping AS	12,65 %	Validé Invest I AS	23,75 %
Lindesnesregionen Næringshage AS	13,12 %	Vestlandets Innovasjonsselskap AS	22,20 %
Linken Næringshage AS	15,22 %	Vindel AS	20,23 %
Lister Nyskaping AS	15,79 %	Vaager Innovasjon AS	12,15 %
Mer Innovasjon AS	15,14 %	ÅKP AS	23,95 %
Nasjonalparken Næringshage AS	13,89 %	ÅKP Blue Innovation Arena AS	24,04 %

Vedlegg 2

Dypdykk næringshage- og inkubasjonsprogrammene

1. MRS-rapport

Sivas innovasjonsaktiviteter skal tilrettelegge for bærekraftig etablering og utvikling av bedrifter i nærings- og kunnskapsmiljøer, og koble disse sammen i regionale, nasjonale og internasjonale nettverk.

Innovasjonsvirksomhet omfatter eierskap i innovasjonsselskaper, finansiering av inkubasjonsvirksomhet og næringshager, regional samlokalisering og klyngeutvikling. Målet er å legge til rette for etablering, utvikling og omstilling av bedrifter. Virksomheten inkluderer også utvikling av samarbeidsarenaer og nettverk, nasjonalt og internasjonalt, mellom privat næringsliv, FoU-miljøer og offentlig virksomhet.

Sivas MRS for programvirksomheten består av styringsindikatorer som suppleres og belyses av støttende analyser. Styringsindikatorene inkluderer:

1. Vekst i omsetning og vekst i verdiskaping i bedriftene i de to programmene (effektindikator)
2. Kundetilfredshet (resultatindikator)

De støttende analysene inkluderer datagrunnlag for analyse, sysselsettingsvekst blant målbedriftene i næringshageprogrammet, endring i antall bedrifter i begge programmene, andel kvinner i ledende stilling i bedrifter i begge programmene, samt vurdering av indikatorene som inngår i MRS.

Avtalestart defineres som det året bedriften ble tatt opp i program. Siden dette er første året i de nye tiårige nærings- og inkubasjonsprogrammene, anses alle bedriftene å ha avtalestart i 2023 (selv om noen bedrifter har blitt overført fra de gamle til de nye programmene). Det betyr også at MRS-indikatorene som måler endring/vekst ikke kan svares ut for 2023. Resultatene som rapporteres er derfor et nullpunkt som inngår i neste års endringsindikatorer.

Figur 8.2: Oversikt over MRS-indikatorer.

1.1 Omsetning og verdiskaping i bedriftene i programmene (effektindikator)

1.1.1 Næringshageprogrammet: Omsetning og verdiskaping i målbedriftene

Omsetning

Totalt hadde målbedriftene i næringshageprogrammet en omsetning på 52,2 milliarder i 2022. Gjennomsnittlig omsetning i 2022 var 25,9 millioner kroner, og medianen var 5,2 millioner kroner. Dette indikerer at et fåtall av målbedriftene har svært høy omsetning. For å gi et mer nyansert bilde av størrelsen på målbedriftene i næringshageprogrammet, viser tabellen 8.4 gruppert omsetning i 2022 for målbedriftene.

Tabell 8.4: Gruppert omsetning 2022 for målbedriftene.

Omsetningsintervaller	2022 (n = 2 016)
Inntil 500 000	16,1 %
Fra 500 000 inntil 1 million	6,2 %
Fra 1 million inntil 5 millioner	26,8 %
Fra 5 millioner inntil 10 millioner	12,4 %
Fra 10 millioner inntil 50 millioner	25,3 %
Fra 50 millioner inntil 250 millioner	11,8 %
250 millioner eller mer	1,4 %
Totalt	100,0 %

Tabellen viser at rundt halvparten av målbedriftene har inntil fem millioner kroner i omsetning, og at om lag en av ti målbedrifter har en omsetning på mer enn 50 millioner kroner. Disse står imidlertid for en stor andel av den totale omsetningen (ca. 70 prosent). Det fremgår videre at målbedriftene i næringshageprogrammet har en vesentlig høyere omsetning enn inkubatorbedriftene. Dette er som forventet, gitt hvilke bedrifter som er målgruppen for de to programmene.

Verdiskaping

Totalt hadde bedriftene i næringshageprogrammet en verdiskaping (måles som driftsresultat+lønnskostnader) på 15,8 milliarder kroner i 2022. Gjennomsnittlig verdiskaping var 7,8 millioner kroner, og medianen var 2 millioner kroner. Som for omsetning indikerer dette at det er en liten andel av målbedriftene som har svært høy verdiskaping. For å gi et mer nyansert bilde av størrelsen på målbedriftene i næringshageprogrammet, viser tabell 8.5 gruppert verdiskaping i 2022.

Tabell 8.5: Gruppert verdiskaping 2022 for målbedriftene.

Verdiskapingsintervaller	2022 (n=2 016)
Mindre eller lik – 1 million	2,1 %
Fra – 500 000 inntil – 1 million	1,6 %
Fra 0 inntil – 500 000	12,8 %
Inntil 500 000	14,5 %
Fra 500 000 inntil 1 million	8,5 %
Fra 1 million inntil 10 millioner	40,2 %
Fra 10 millioner inntil 50 millioner	17,3 %
50 millioner eller mer	3,0 %
Totalt	100,0 %

Tabellen viser at rundt 85 prosent av målbedriftene hadde positiv verdiskaping i 2022, og at fire av ti målbedrifter hadde mellom en og ti millioner kroner i verdiskaping.

1.1.2 Inkubasjonsprogrammet: Omsetning og verdiskaping i inkubatorbedriftene

Omsetning

Totalt hadde inkubatorbedriftene en omsetning på 6,5 milliarder i 2022. Gjennomsnittlig omsetning i 2022 var 7,2 millioner kroner, og medianen var 675 000 kroner. Dette indikerer at det er stor variasjon i omsetningen. For å gi et mer nyansert bilde av størrelsen på inkubatorbedriftene, viser tabell 8.6 gruppert omsetning i 2022.

Tabell 8.6: Gruppert omsetning 2022 for inkubatorbedriftene.

Omsetningsintervaller	2022 (n=905)
Inntil 500 000	44,2 %
Fra 500 000 inntil 1 mnok	11,9 %
Fra 1 mnok inntil 5 mnok	27,3 %
Fra 5 mnok inntil 50 mnok	14,1 %
50 mnok eller mer	2,5 %
Totalt	100,0 %

Tabellen viser at i overkant av fire av ti inkubatorbedrifter hadde inntil en halv million i omsetning i 2022. Den viser også at 16,5 prosent hadde mer enn fem millioner kroner i omsetning i 2022. Disse 151 inkubatorbedriftene står imidlertid for en stor andel av den totale omsetningen i 2022; 88 prosent.

Verdiskaping

Totalt hadde inkubatorbedriftene en akkumulert verdiskaping på 758,2 millioner i 2022. De hadde en gjennomsnittlig verdiskaping i 2022 på 836 813 kroner, mens medianen var -18 500 kroner. For å gi et mer nyansert bilde av størrelsen på inkubatorbedriftene viser tabell 8.7 gruppert verdiskaping for 2022.

Tabell 8.7: Gruppert verdiskaping 2022 for inkubatorbedriftene.

Verdiskapingsintervaller	2022 (n=906)
Mindre eller lik – 1 mnok	17,0 %
Fra – 500 000 inntil – 1 mnok	7,6 %
Fra 0 inntil – 500 000	30,3 %
Inntil 500 000	18,2 %
Fra 500 000 inntil 1 mnok	7,0 %
Fra 1 mnok inntil 10 mnok	15,5 %
10 mnok eller mer	4,4 %
Totalt	100,0 %

Tabellen viser at litt over halvparten av inkubatorbedriftene hadde en negativ verdiskaping i 2022. De fleste har mellom 0 og –500 000 i verdiskaping. Om lag en av fem hadde mer enn en million i verdiskaping i 2022.

1.2 Kundetilfredshet (resultatindikator)

I vesentlig grad skjer Sivas arbeidsinnsats gjennom «agentledd», det vil si gjennom næringshager og inkubatorer som igjen tilbyr tjenester til mål- og inkubatorbedriftene (den endelige kunden eller brukeren av programmene, altså de som mottar innovasjonsstøtten). Mens effektindikatoren sier noe om hvordan det faktisk går med målbedriftene, vil resultatindikatoren belyse hvordan næringshagene og inkubatorene vurderer Sivas tilbud, aktiviteter og innsats i programmene, og hvordan målbedriftene igjen vurderer næringshagens og inkubatorenes tilbud, aktiviteter og innsats.

1.2.1 Om undersøkelsen

Siva har revidert kundetilfredshetsundersøkelsene i de nye programmene. Undersøkelsen brukes aktivt til å følge utviklingen på programnivå. Den brukes også for å gi tilbakemelding til hver enkelt

inkubator/næringshage om utvikling over tid, og hvordan de presterer sammenlignet med programgjennomsnittet. I den nye programperioden har Samfunnsøkonomisk analyse AS blitt engasjert til å gjennomføre undersøkelsen, i samarbeid med Mimir Analytics. Kartlegging av overordnet kundetilfredshet med inkubator/næringshage og Sivas programmer gjøres gjennom en spørreundersøkelse sendt ut til:

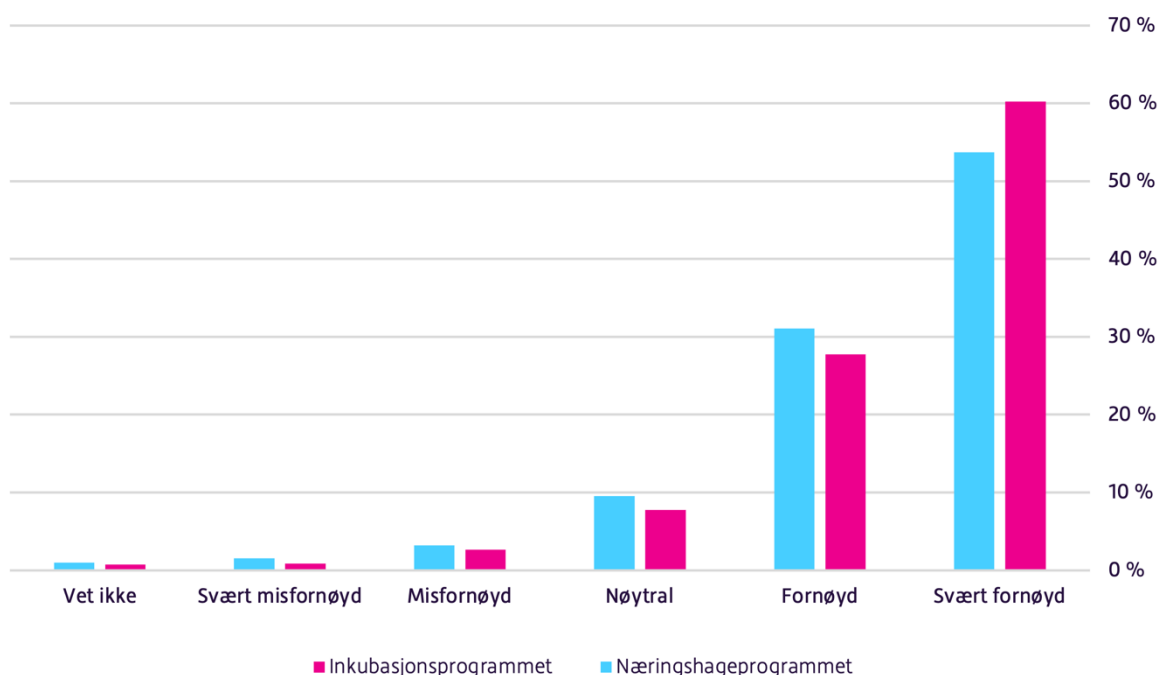
1. Daglig ledere i målbedriftene i næringshagene: 2629 utsendte spørreskjema; 721 svar; 27 prosent svarrate
2. Daglig ledere i bedriftene i inkubatorene: 2331 utsendte spørreskjema; 800 svar; 34 prosent svarrate
3. Inkubatorledere: 35 utsendte spørreskjema; 29 svar; 83 prosent svarrate
4. Næringshageledere: 39 utsendte spørreskjema; 33 svar; 85 prosent svarrate

Antallet målbedrifter og ledere som har svart er høyt, og svarratene for årets undersøkelser vurderes å være tilfredsstillende.

1.2.2 Målbedriftenes kundetilfredshet

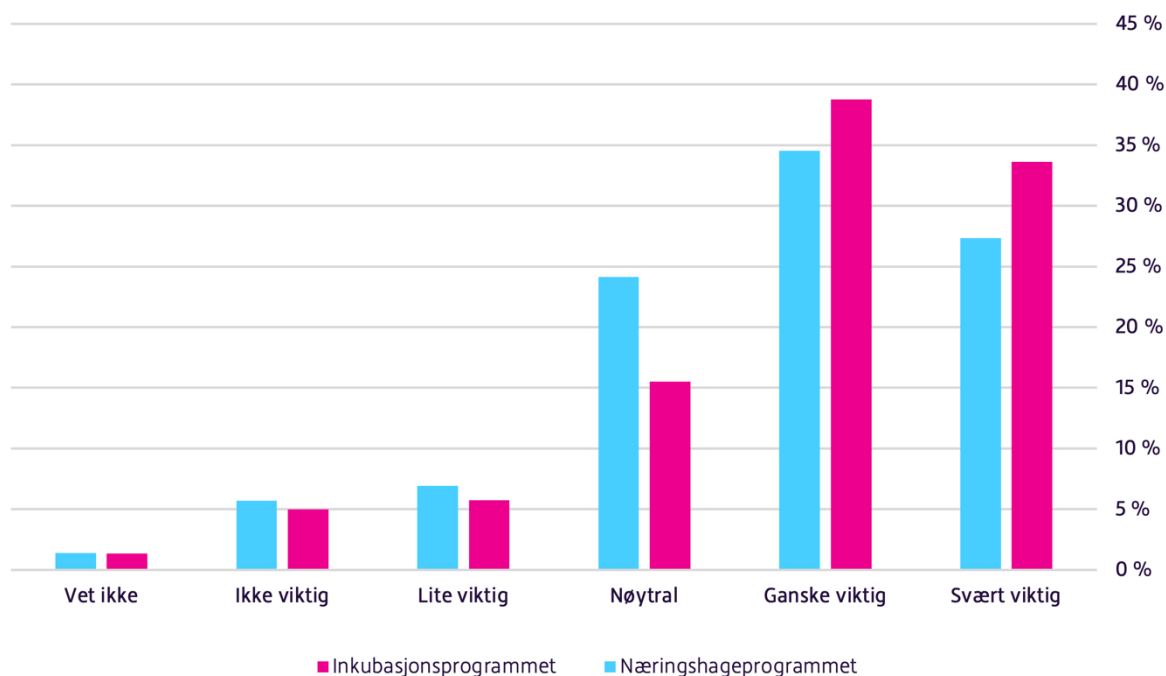
Figur 8.3 viser at en stor del av målbedriftene opplever at næringshage- og inkubasjonsprogrammene er viktige og relevante for deres bedrift. Fordelingen er relativt jevn, og over halvparten av bedriftene er svært fornøyd med tjenestene og bistanden de får fra næringshagen eller inkubatoren.

Figur 8.3: Bedriftenes vurdering av tilfredshet med tjenestene og bistand mottatt fra næringshagen/inkubatoren.

Figur 8.4 under viser at rundt 30 prosent svarer at næringshagen/inkubatoren har vært svært viktig for utviklingen til bedriften så langt. Jevnt over er tilfredsheten litt høyere for inkubasjonsprogrammet enn for næringshageprogrammet, selv om forskjellene ikke er store.

Figur 8.4: Bedriftenes vurdering av hvor viktig næringshagen/inkubatoren har vært for utviklingen av bedriften så langt.

En bedrift svarer om en næringshage at: «Programoperatør har med sin kompetanse, tilstedeværelse og oppriktige og ekte engasjement for kulturnæringer vært helt avgjørende for at vår virksomhet har overlevd kriser og pandemi, og for at vi i dag karakteriseres som en suksessbedrift. Vi er evig takknemlig.»

Andelen målbedrifter som svarer at de vil anbefale næringshagen/inkubatoren til andre bedrifter er svært høy (88 prosent blant bedriftene i næringshagene og 91 prosent blant bedriftene i inkubatorene).

1.2.3 Programoperatørens kundetilfredshet

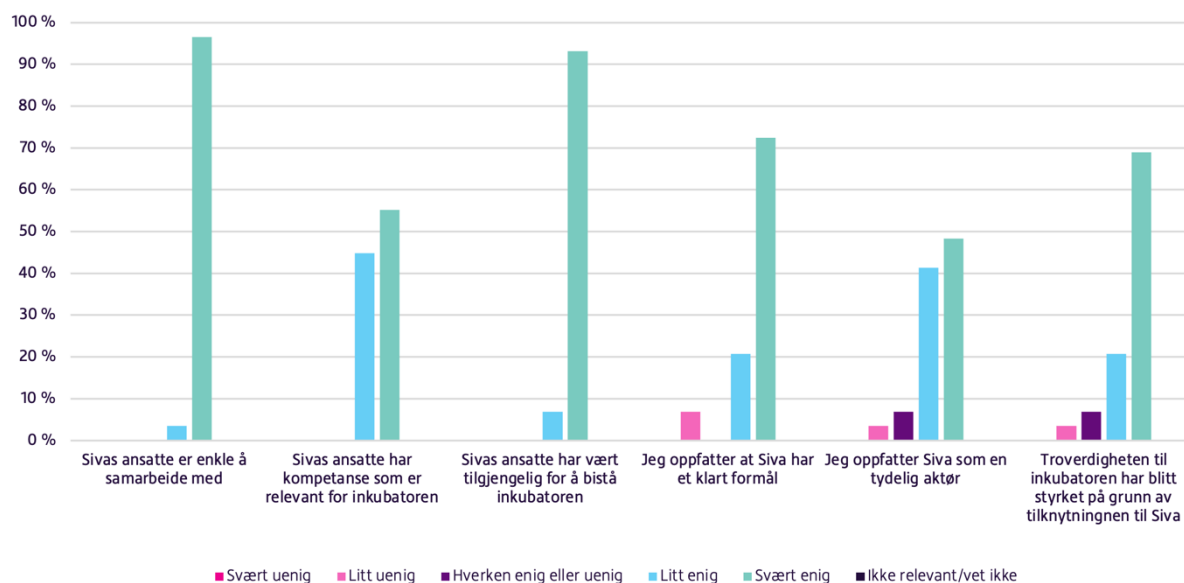
Overordnet kundetilfredshet

Lederne av programmene svarer i stor grad at de er veldig fornøyde med Siva og våre ansatte. Totalt er 91 prosent av lederne av næringshagene «svært fornøyd» med å være en del av Sivas programvirksomhet. Blant lederne av inkubatorene er det tilsvarende tallet 97 prosent.

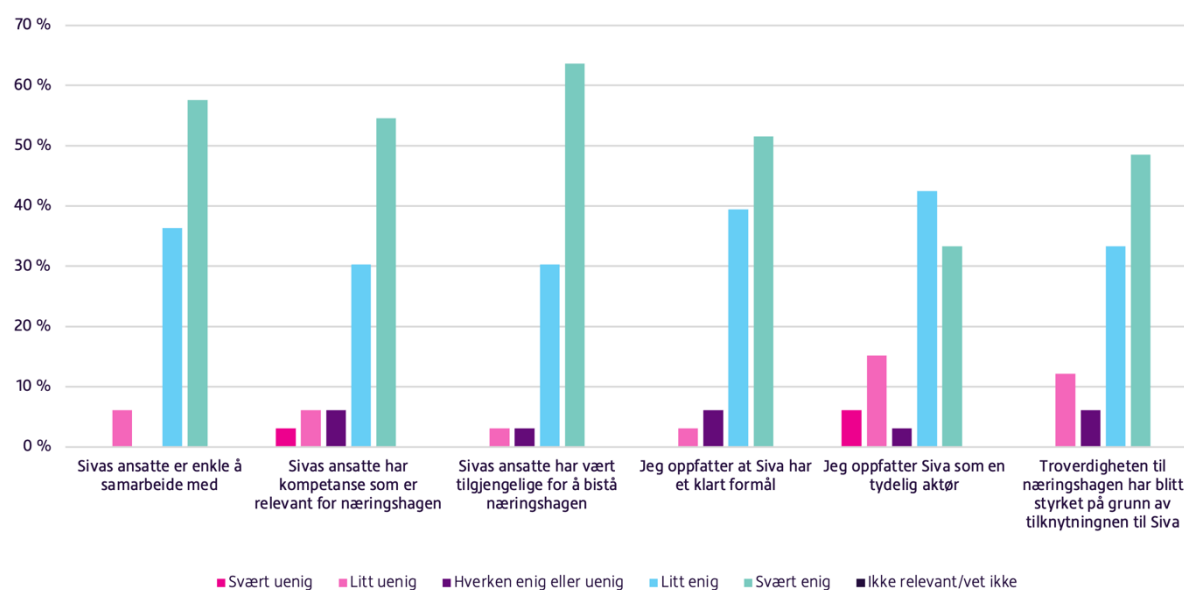
Fornøydhhet med Siva og deres ansatte

Figurene 8.5 og 8.6 illustrerer at både næringshager og inkubatorer er veldig fornøyde med Siva. Eksempelvis svarer over 90 prosent av inkubatorene at de er svært enige i at Sivas ansatte er enkle å samarbeide med og at de har vært tilgjengelige for å bistå dem. For næringshagene er tilsvarende tall litt lavere, men fortsatt svarer rundt 60 prosent at de er svært enige på disse spørsmålene.

Figur 8.5: Inkubatorledernes vurdering av påstander om Siva/Sivas ansatte.

Figur 8.6: Næringshageledernes vurdering av påstander om Siva/Sivas ansatte.

Om lag ni av ti inkubatorledere og åtte av ti næringshageledere mener at troverdigheten til inkubatoren/næringshagen har blitt styrket grunnet tilknytningen til Siva. Alle operatørene i inkubasjonsprogrammet svarer at Sivas ansatte har kompetanse som er relevant for programoperatøren. For næringshagene er tilsvarende tall 85 prosent. Et overveiende flertall mener at Siva har et klart formål og en tydelig profil. Dette er ca. 90 prosent av inkubatorene enten litt eller svært enige i. Blant næringshagelederne er det 90 prosent som oppfatter at Siva har et klart formål, mens 85 prosent oppfatter Siva som en tydelig aktør.

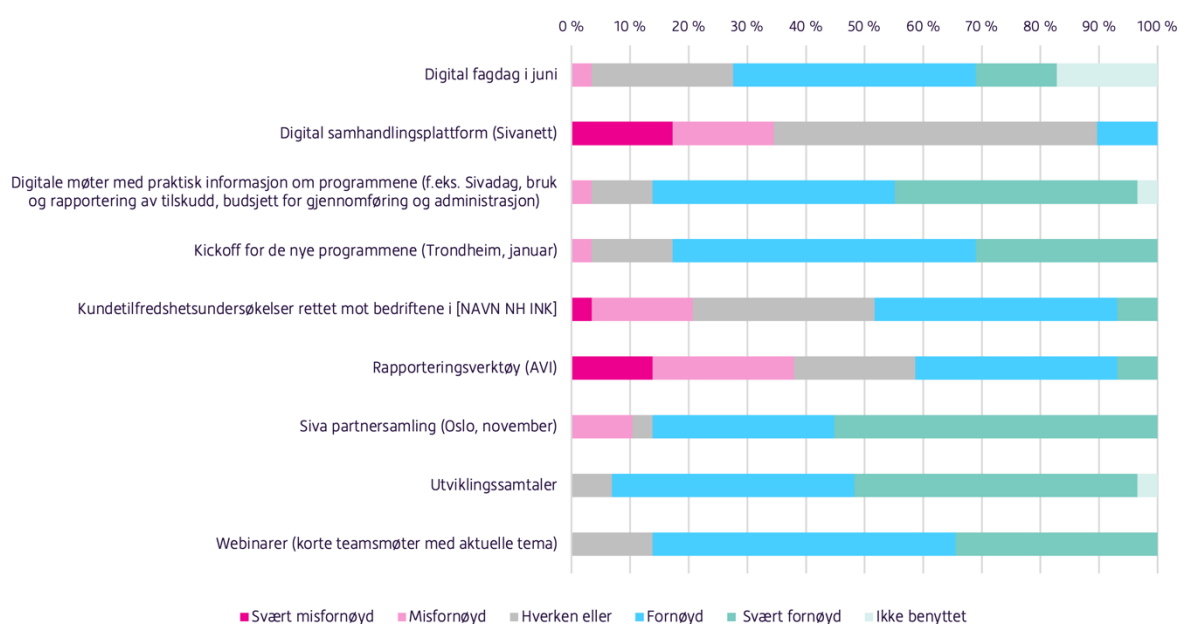
Addisjonalitet

Det er bred enighet blant programoperatørene om at Sivas støtte er avgjørende for tilbudet de klarer å gi til målbedriftene. Over en fjerdedel av både næringshage- og inkubatorlederne svarer at næringshagen/inkubatoren ikke ville vært i drift uten støtten fra Siva. Rundt 70 prosent av både næringshagene og inkubatorene ville vært i drift, men med redusert tilbud. Det er ingen som svarer at tilbudet deres ville vært uendret dersom de ikke hadde fått støtte fra Siva.

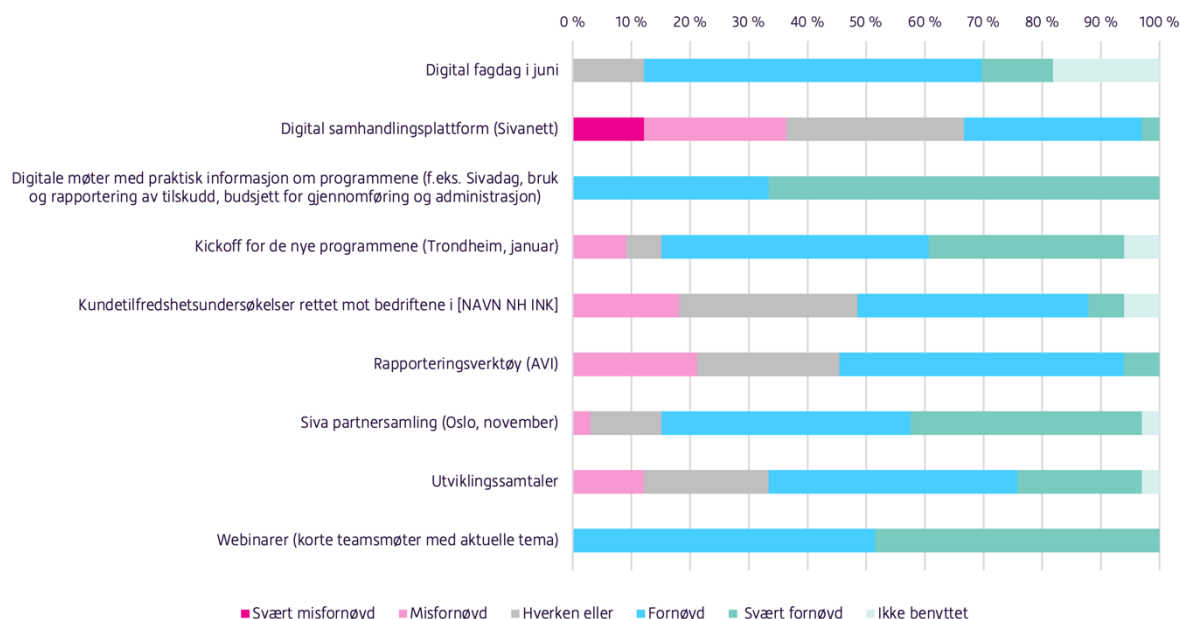
Tjenestetilbud

Figurene 8.7 og 8.8 viser at programoperatørene i begge programmene er fornøyde med tjenestene Siva tilbyr, med noen unntak.

Figur 8.7: Inkubatorledernes vurdering av tjenestene Siva tilbyr.

Figur 8.8: Næringshageledernes vurdering av tjenestene Siva tilbyr.

Den digitale samhandlingsplattformen til Siva er ikke veldig populær hverken blant inkubator- eller næringshagelederne. Blant inkubatorlederne er 34 prosent enten misfornøyd eller svært misfornøyd. Bare 11 prosent av inkubatorlederne er fornøyd. Blant næringshagelederne er 36 prosent enten misfornøyd eller svært misfornøyd. 30 prosent av næringshagelederne er fornøyd. Samhandlingsplattformen ble deaktivert og lagt ned i 2023.

Det er relativt utstrakt bruk av tjenestene til Siva. De fleste tjenestene brukes av mer enn 90 prosent av bedriftene. Den digitale fagdagen i juni er tilbudet som er minst benyttet. Henholdsvis 82 og 83 prosent av næringshagene og inkubatorene deltok på dette arrangementet.

Siva er svært tilfreds med at målbedriftene vurderer næringshagene og inkubatorene som svært relevante og viktige for deres utvikling. Det er en styrke for programmene at om lag ni av ti bedrifter vil anbefale sin næringshage eller inkubator til andre bedrifter. Dette skyldes mest sannsynlig at tilsvarende andel bedrifter uttrykker at de er fornøyd eller svært fornøyd med tjenestene/bistanden de mottar fra sin næringshage/inkubator.

Siva er også fornøyd med næringshage- og inkubatorledernes vurdering av programmene addisjonalt og tilfredshet med tjenestene som leveres. I et år der alle som er involvert i Sivas programaktivitet har jobbet hardt for at de nye programmene skal få en bra oppstart, er det positivt å se at næringshage- og inkubatorlederne er svært tilfredse med både kompetanse, tilgjengelighet og samarbeidsklima med de ansatte i Siva. Vi er enig med næringshage- og inkubatorlederne om at den digitale delingsplattformen som ble benyttet i deler av 2023 ikke fungerte tilfredsstillende. Selskapet som utviklet og driftet denne ble avvirket i løpet av 2023, og det jobbes nå med å se på mulige alternativer. Siva tar med seg innspillene fra kundetilfredshetsundersøkelsen for å videreutvikle tjenestene vi tilbyr overfor programoperatørene.

1.3 Datagrunnlag for analyse

Når det i denne årsrapporten ses på effekten av inkubasjonsprogrammet i form av omsetning og verdiskaping i bedriftene, tar analysene utgangspunkt i bedrifter som er i fasen inkubatorbedrift eller skalering i løpet av 2023 (1 155 bedrifter). Blant disse er det 905 unike organisasjonsnummer som har regnskapstall for 2022. Det er disse 905 bedriftene som danner utgangspunkt for effektanalysene av inkubasjonsprogrammet i 2023.

Effektanalysene relatert til bedriftenes omsetning, verdiskaping og antall ansatte i næringshageprogrammet tar utgangspunkt i målbedriftene. I 2023 var det 2 544 målbedrifter. Blant disse er det 2 016 unike organisasjonsnummer med regnskapstall for 2022 som danner utgangspunktet for effektanalysene av næringshageprogrammet i 2023.

At enkelte organisasjonsnummer ikke har regnskapstall for 2022 skyldes i all hovedsak at de er nyetablerte selskaper, eller har en selskapsform som ikke rapporterer regnskapstall til Brønnøysundregistrene (hovedsakelig enkeltpersonforetak).

Analysene i årsrapporten bygger på data om bedriftene som er i næringshage- og inkubasjonsprogrammene. Følgende data om bedriftene er hentet fra Sivas rapporteringssystem (AVI):

- Basisinformasjon (navn, organisasjonsnummer, etableringsdato, fylke, kvinne/mann i ledende stillinger)
- Programinformasjon (avtalestart og -slutt, fase for inkubatorbedriftene, måltall, bærekraft)
- Antall ansatte, omsetning, driftsresultat og lønnskostnader. Innhenting av disse dataene starter det året bedriften har avtalestart, og fortsetter så lenge det finnes data for bedriften i Brønnøysundregisteret.

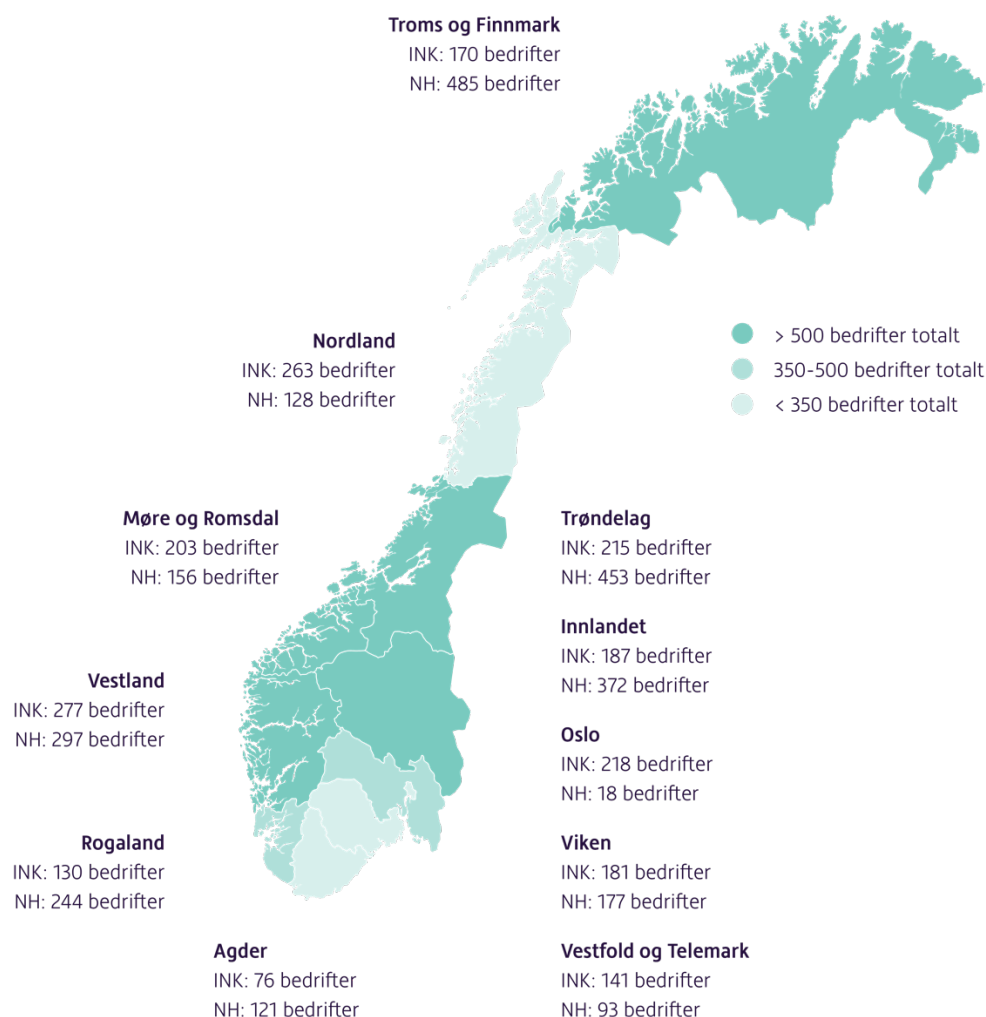
1.4 Fylkesvis fordeling av bedriftene i inkubatorene og næringshagene

Tabell 8.8 viser fylkesvis fordeling i 2023 av målbedriftene i næringshageprogrammet og bedriftene i inkubasjonsprogrammet. I inkubasjonsprogrammet inkluderes bedriftene i fasene preinkubasjon (668), inkubatorbedrift (1 131), forretningsmessig innovasjon (238) og skalering (24).

Tabell 8.8: Fylkesvis fordeling av antall bedrifter i næringshage- og inkubasjonsprogrammet 2023.

Fylker	Næringshageprogrammet		Inkubasjonsprogrammet		Totalt	
	Antall målbedrifter	Andel	Antall bedrifter	Andel	Antall bedrifter	Andel
Agder	121	4,8 %	76	3,7 %	197	4,3 %
Innlandet	372	14,6 %	187	9,1 %	559	12,1 %
Møre og Romsdal	156	6,1 %	203	9,8 %	359	7,8 %
Nordland	128	5,0 %	263	12,8 %	391	8,5 %
Oslo	18	0,7 %	218	10,6 %	236	5,1 %
Rogaland	244	9,6 %	130	6,3 %	374	8,1 %
Troms og Finnmark	485	19,1 %	170	8,2 %	655	14,2 %
Trøndelag	453	17,8 %	215	10,4 %	668	14,5 %
Vestfold og Telemark	93	3,7 %	141	6,8 %	234	5,1 %
Vestland	297	11,7 %	277	13,4 %	574	12,5 %
Viken	177	7,0 %	181	8,8 %	358	7,8 %
Totalt	2544	100,0 %	2061	100,0 %	4605	100,0 %

Fire fylker (Trøndelag, Troms og Finnmark, Vestland og Innlandet) har over halvparten av bedriftene i de to programmene. Dette skyldes spesielt den høye andelen av målbedrifter i næringshageprogrammet. Oslo har naturlig nok en svært lav andel av målbedriftene i næringshageprogrammet, men har drøye ti prosent av bedriftene i inkubasjonsprogrammet. Det er fylkene Agder, Oslo samt Vestfold og Telemark som har lavest total andel bedrifter i programmene. Dette skyldes at disse aktørene har svært få programoperatører.

Figur 8.9: Fylkesvis fordeling av bedriftene i næringshage- og inkubasjonsprogrammene 2023.

1.5 Vurdering av indikatorene

Det er første gang Siva rapporterer etter indikatorene som inngår i selskapets mål- og resultatstyringssystem (MRS) tilknyttet programvirksomheten for de nye programmene. Erfaringer fra de gamle programmene viser at gjeldende indikatorer er relevante og gode for å måle aktivitetsnivå og resultater. Det er vår oppfatning at mål- og resultatstyringssystemet setter overordnede mål og indikatorer for programvirksomheten, som sammen med støttende analyser og evalueringer/forskningsprosjekter, indikerer om Siva bidrar til å realisere bærekraftig vekst og verdiskaping i næringslivet i hele landet. Det er naturlig for Siva å utvide de støttende analysene med indikatorer for bærekraft.

Siva utvikler nå et nytt rapporteringssystem for programmene sammen med Innovasjon Norge (Flerbedriftsportalen). Målet er at systemet for datainnsamling og -bearbeiding som benyttes skal bli mindre arbeidskrevende og mer brukervennlig for programoperatørene, slik at Siva får målt resultater på

en effektiv og god måte. Alle relevante aspekter for Sivas MRS knyttet til programvirksomheten ivaretas i det nye rapporteringssystemet.

2. Programoperatører

Tabell 8.9: Oversikt over inkubatorer og næringshager i program per 31.12.2023.

Tallene i parentes etter hver inkubator og næringshage indikerer hvorvidt den ligger innenfor eller utenfor virkeområdet for distriktsrettet investeringsstøtte/det notifiserte regionalstøttekartet.

(0) Utenfor regionalstøttekartet
(1) Innenfor regionalstøttekartet

Næringshager i program per 31.12.23	Inkubatorer i program per 31.12.23
Blått kompetansesenter (1)	6:AM Accelerator AS (0)
Buskerud Næringshage AS (1)	Aggrator Inkubator Ås AS (0)
Egga Utvikling AS (1)	Aksello AS (1)
FI AS (1)	Aleap AS (0)
Hallingdal Næringshage AS (1)	Atheno (0)
Halti Næringshage AS (1)	FI AS (1)
Hardanger og Voss Næringshage (1)	Industriutvikling Vest AS (1)
Hermetikken Næringshage AS (1)	Innoventus Sør AS (0)
INAM AS (1)	Kjeller Innovasjon AS (0)
Klar bedrift AS (1)	Klosser Innovasjon AS (1)
Landsbyen Næringshage AS (1)	Kobben AS (0)
Lindesnesregionen Næringshage AS (0)	Kongsberg Innovasjon AS (0)
Linken Næringshage AS (1)	KPB AS (1)
Lister Nyskaping AS (0)	Kunnskapsparken Helgeland AS (1)
Medvind Næringshage AS (0)	Kunnskapsparken Vestland AS (1)
Nasjonalparken Næringshage AS (1)	KUPA AS (1)
Nordkappregionen Næringshage AS (1)	Kystinkubatoren AS (1)
Nordveggen AS (1)	Mer Innovasjon AS (0)
Næringshagen i Midt-Troms (1)	Norinnova AS (1)
Næringshagen i Ryfylke AS (1)	Orinor AS (1)
Næringshagen Østfold AS (0)	Oslo Cancer Cluster Incubator AS (0)
Orinor AS (1)	Pro Barents AS (1)
Pågang Næringshage AS (1)	Proneo AS (1)
Rogaland Ressurssenter AS (0)	Protomore Kunnskapspark AS (0)
Rørosregionen Næringshage AS (1)	Proventia AS (0)
Sapmi Næringshage AS (1)	Sharelab AS (0)
Sentrum Næringshage AS (1)	Skåppå AS (1)
Skåppå AS (1)	SMART Innovation Norway AS (0)
Sognefjorden Næringshage AS (1)	Startuplab AS (0)
Stryn Næringshage AS (1)	T:lab AS (1)
Sunnmøre Kulturnæringshage AS (1)	Validé AS (0)
Sør-Hedmark Næringshage (1)	Vindel AS (0)
Sør-Østerdal Næringshage AS (0)	VIS AS (0)
TEAL AS (0)	Vaager Innovasjon AS (0)
Telemark Næringshage AS (1)	ÅKP AS (0)
Thams Innovasjon (0)	
Tindved Kulturhage AS (1)	
Valdres Næringshage AS (1)	
Vindel AS (0)	

3. Tilskudd til programoperatørene

Totalt har programoperatørene blitt tilført 249 millioner kroner i 2023. Dette er finansiert med 240,2 millioner kroner over kapittel 553 post 61 i statsbudsjettet for 2023. Disse fordeler seg med 138,5 millioner kroner til inkubasjonsprogrammet og 101,7 millioner kroner til næringshageprogrammet. De differensierte tilskuddsmodellene utgjør 223,5 millioner kroner samlet for begge programmene. Fem fylkeskommuner (Agder, Nordland, Trøndelag, Vestfold og Telemark og Vestland) har bevilget totalt 12 millioner kroner utover differensieringsmodellene til programoperatørene i disse fylkene. Dette er midler tildelt eksplisitt under Sivas innmelding av programmene. Åtte av fylkeskommunene bevilget ekstraordinær prisjustering til programmene. Dette utgjorde til sammen kr 4,7 millioner kroner.

Siva har, utover oppdragene fra fylkeskommunene, tildelt midler til programmene av egne, oppsparte midler. Dette er tilskudd utbetalt i forbindelse med prosjektet «tilgjengeliggjøring av testfasiliteter og teknologisk kompetanse for SMBer». Programmene har totalt blitt tilført 8,1 millioner kroner gjennom oppsparte midler i 2023. Utover dette har de blitt tilført oppsparte midler tilsvarende 730 000 kroner til ulike utviklingsprosjekt som ikke kan splittes på fylker.

Siva fikk i 2023 tilført 16,318 millioner kroner i administrasjons- og gjennomføringskostnader fra Kommunal- og distriktsdepartementet (KDD). Disse hentes fra kapittel 553 post 61. I tillegg fikk Siva en ekstraordinær tildeling på prisjustering på 380 960 kroner. Totalt mottok Siva i 2023 16 698 960 kroner til administrasjons- og gjennomføringskostnader fra KDD. Siva hadde med seg 3 906 816 kroner i overførte midler fra 2022. I 2023 har Siva hatt kostnader knyttet til administrasjons- og gjennomføringskostnader på 18 958 831 kroner. Siva har med dette en overføring av ubrukte midler på 1 646 944 kroner til bruk i 2024.

4. Fylkesvis fordeling av tilskudd

Tabell 8.10 viser tildelte midler til programvirksomheten fra fylkeskommunene i 2023.

Tabell 8.10: Utbetalte tilskudd til programoperatørene i 2023 fordelt fylkesvis.

Fylkeskommune	Ordinær diffmodell	Toppfinansiering	Tillegg revidert, prisjustering	Forprosjekt	Annet	Sum oppdrag fra FK 2023
Agder	13 300 000	1 500 000	810 084		500 000	16 110 084
Innlandet	20 400 000		431 954			20 831 954
Møre og Romsdal	20 500 000		1 507 359			22 007 359
Nordland	17 400 000	1 500 000	442 083			19 342 083
Oslo	15 700 000					15 700 000
Rogaland	15 700 000		342 976			16 042 976
Troms/Finnmark	27 400 000					27 400 000
Trøndelag	27 500 000		471 313	150 000		28 121 313
Vestfold og Telemark	10 800 000	5 200 000	252 715			16 252 715
Vestland	33 400 000				3 100 000	36 500 000
Viken	21 400 000		499 604			21 899 604
Totalt	223 500 000	8 200 000	4 758 088	150 000	3 600 000	240 208 088

5. Differensierte tilskuddsmodeller

Formålet med differensierte tilskuddsmodeller er å utvikle transparente modeller som kan bidra til å forsterke næringshagene og inkubatorene med størst utnyttet potensial. Eventuelt kan det bidra til å nedjustere eller avslutte programaktiviteten hos operatører som leverer dårligere enn forventet på resultater og potensial over tid. For de nye programmene er det utviklet differensieringskriterier bestående av indikatorer som brukes for å analysere den enkelte næringshage og inkubator. Kriteriene er forankret i programmenes målsettinger og innretning, og kategoriseres etter aktivitet, kundetilfredshet, måloppnåelse, utviklingssamtaler, bærekraft, eksport og internasjonalisering, samt verdiskaping.

Sivas næringshage- og inkubasjonsprogrammer er nasjonale programmer, og det er viktig at differensieringsanalysene gjøres med et nasjonalt perspektiv. Oppdragene til Siva kommer fra den enkelte fylkeskommune med økonomiske rammer for det enkelte fylke. I forbindelse med opptak av programoperatører i de nye programmene, utviklet Siva i samarbeid med fylkeskommunene en prosess som både ivaretar det nasjonale programperspektivet og de fylkesvise økonomiske rammene. Differensieringsanalysene vil gjennomføres etter samme prosess, og disse gjennomføres annethvert år. Første differensieringsanalyse i de nye programmene skjer høsten 2024.

Gjeldende differensieringsmodeller for 2023 er identiske med Programstyrets vedtak fattet i forbindelse med oppstart av de nye programmene. Den differensierte tilskuddsmodellen for næringshageprogrammet har fem trinn, med tilskuddsnivå fra 1,7 millioner kroner til 3,5 millioner kroner. De 39 næringshagene er innplassert i modellen som vist i tabell 8.11.

Tabell 8.11: Innplassering av næringshagene i gjeldende differensiert tilskuddsmodell.

Tilskudd	Næringshager
3,5 mnok	Hardanger og Voss Næringshage AS, Lister Nyskaping AS
2,8 mnok	Fremtidens Industri - FI AS, Hermetikken Kulturnæringshage AS, Klar bedrift AS, Næringshagen Midt-Troms AS, Nordkappregionen Næringshage AS, Rogaland Ressurscenter AS, Rørosregionen Næringshage AS, Sápmi Næringshage AS, Sentrum Næringshage AS, Stryn Næringshage AS, Sør-Hedmark Næringshage AS, Telemark Næringshage AS, Vindel AS
2,4 mnok	Buskerud Næringshage AS, Egga Utvikling AS, Hallingdal Næringshage AS, Lindesnesregionen Næringshage AS, Medvind24 Næringshage AS, Nasjonalparken Næringshage AS, Nordveggen AS, Næringshagen i Ryfylke AS, Orinor AS, Pågang Næringshage AS, Skåppå AS, Sognefjorden Næringshage AS, Thams Innovasjon AS, Tindved Kulturhage AS
2,1 mnok	INAM AS, Landsbyen Næringshage AS, Sunnmøre Kulturnæringshage AS, TEAL AS
1,7 mnok	Blått Kompetansesenter AS, Halti Næringshage AS, Linken Næringshage AS, Næringshagen i Østfold AS, Sør-Østerdal Næringshage AS, Valdres Næringshage AS

Gjeldende differensierte tilskuddsmodell for inkubasjonsprogrammet har syv trinn med tilskuddsnivå fra 1,7 millioner kroner til 7 millioner kroner. De 35 inkubatorene er innplassert i modellen som vist i tabell 8.12.

Tabell 8.12: Innplassering av inkubatorene i gjeldende differensiert tilskuddsmodell.

Tilskudd	Inkubatorer
7 mnok	VIS AS
6 mnok	Aleap AS, Validé AS, ÅKP AS
5 mnok	Innoventus Sør AS, Kunnskapsparken Bodø AS, Kunnskapsparken Helgeland AS, Protomore Kunnskapspark AS
4,5 mnok	StartupLab AS (Oslo)
4 mnok	Klosser Innovasjon AS, Kobben AS, Kongsberg Innovasjon AS, Kunnskapsparken Vestland AS, Proneo AS, Proventia AS, SMART Innovation Norway AS, Vaager Innovasjon AS
3,5 mnok	Atheno AS, Industriutvikling Vest AS, KUPA AS, Norinnova AS, Oslo Cancer Cluster Incubator AS
3 mnok	6AM Accelerator AS, Kjeller Innovasjon AS, T:Lab AS
2,2 mnok	Aggrator Inkubator Ås AS, Aksello AS, Kystinkubatoren AS, Vindel AS
1,7 mnok	Fremtidens Industri - FI AS, Mer Innovasjon AS, Orinor AS, Pro Barents AS, ShareLab AS, Skåppå AS, StartupLab AS (Vestland)

Samlet utgjør de differensierte tilskuddsmodellene 224,3 millioner kroner, fordelt med 95,6 millioner kroner til næringshageprogrammet og 128,7 millioner kroner til inkubasjonsprogrammet.

6. Forprosjekter og ekstrasatsinger

6.1 Forprosjekter program 2023

Det har i 2023 vært gjennomført et forprosjekt innenfor programvirksomheten med formål om opptak av ny programoperatør i næringshageprogrammet. På oppdrag fra Trøndelag fylkeskommune gjennomførte Siva et forprosjekt innenfor næringshageprogrammet i selskapet Thams Innovasjon i Orkanger. Selskapet søkte hovedopptak til det nye tiårige næringshageprogrammet, men nådde ikke opp i opptaksprosessen. Et forprosjekt ble igangsatt i januar 2023, og gjennomført sammen med Thams Innovasjon, lokalt næringsliv, Orkland næringsforening og Trøndelag fylkeskommune. Resultatet ble en positiv anbefaling fra Siva. Fylkeskommunen støttet anbefalingen, og Thams Innovasjon ble tatt opp som operatør av næringshageprogrammet fra 1. mai 2023, med et årlig tilskudd på 2,4 millioner kroner.

6.2 Videreføring ekstrasatsing næringshager

Foreningen Næringshagene i Norge (NHIN) har gjennom avtale med Siva hatt ansvaret for å følge opp fire prosjekter innenfor ekstrasatsingene. Formålet med ekstrasatsingene er å styrke næringshagenes aktiviteter ved å utvikle ny arbeidsmetodikk, relevante verktøy, samt moderne samarbeidsformer for å arbeide mer effektivt og oppnå bedre resultater i næringshageprogrammet. Involverte næringshager har mottatt oppfølgingsmidler for å videreutvikle og dele verktøyene digitalt, holde workshops, og være rådgivere for andre næringshager som ønsker å ta disse i bruk. Status for de fire prosjektene beskrives kort nedenfor.

6.2.1 Verktøy og metodikk for etablereropplæring (Gründerakademiet)

Gründerakademiet (www.GAKA.no) er næringshagenes eget program for etablereropplæring. Første versjon av programmet ble utviklet i 2017 og har siden vært benyttet av næringshager og inkubatorer over hele landet. Det er Orinor AS, som etter avtale med NHIN, har hatt hovedansvaret for verktøyet også i 2023. Orinor har jobbet med utvikling og vedlikehold av programmet, og har vært prosjektleder. Gjennom ulike aktiviteter som prosjektadministrasjon, drift markedsføring, oppfølging av brukere, teknisk drift og videreutvikling av faglig innhold, har Gründerakademiet bidratt til utvikling av gründere og næringshager over hele landet. I 2023 har det blitt brukt som verktøy av innovasjonsstrukturen i Innlandet gjennom etablererveidning og gründerkurs.

Erfaringene viser god samhandling mellom Orinor og brukerne av verktøyet. Markedsføring og opplæring har vært noe nedprioritert, men det har likevel vært et betydelig antall deltakere på introduksjonskursene. Oppfølging av brukere har vært prioritert, med kort responstid på henvendelser, og positiv erfaring med teknisk support fra Seria AS. Teknisk drift av GAKA.no/API har blitt forbedret, men det er fremdeles rom for forbedringer med tanke på brukervennlighet, funksjonalitet og læringseffekt.

6.2.2 Verktøy og metodikk for bedriftsutvikling (Vekstsporet)

VekstSporet (www.vekstsporet.no) er næringshagenes verktøy for arbeid med vekst og utvikling i målbedriftene. Det bygger på filosofien om at alle bedrifter har et uutnyttet vekstpotensial som kan realiseres med fokus på aktiviteter som bidrar til innovasjon og vekst. Vekstsporet er et samtaleverktøy og en strukturert metode for bevisstgjøring av bedriftens behov, samtidig som de definerer og prioriterer tiltak for å realisere konkrete veksttiltak.

I 2023 er det utviklet nytt materiell innen bærekraft og grønn vekst, samt sirkulærøkonomi. I tillegg har eksisterende materiell innen ledelse, organisasjon og strategi blitt oppdatert. Det ble i 2023 gjennomført to fulltgitte kurs i henholdsvis Bergen og Alta, med totalt 37 forretningsutviklere fra 15 næringshager..

2023 har vært et år med betydelig aktivitet og engasjement innen "Vekstsporet". Til tross for noen utfordringer med distribusjonen av materiell, viser tilbakemeldinger og evalueringer fra deltakerne at kvaliteten og nytteverdien oppfattes som høy. Vekstsporet planlegges videreført, og det vil fortsatt være behov for vedlikehold av verktøykassen, samt kurs og opplæring. Erfaringen viser at behovet ligger på cirka to kurs i året for å dekke opp behovet ved lederskifte og/eller nye ressurspersoner i næringshagene.

6.2.3 Kompetanseforum 2.0

Samarbeidsprosjektet Kompetanseforum 2.0 (tidligere en del av prosjektet InnoMidt) tilbyr kompetanse til næringshager og deres tilknyttede bedrifter. Prosjektet har i løpet av 2023 koblet sammen flere næringshager fra hele landet. I tillegg til Nasjonalparken Næringshage, som er prosjekteier, har det bestått av seks næringshager. Prosjektet har i 2023 fokusert på å utvikle en levedyktig forretningsmodell for KompetanseForum 2.0. Dette inkluderte kartlegging av behov, utvikling av løsninger og testing av modellen.

I 2023 har det vært gjennomført følgende aktiviteter:

- Identifisere behov hos næringshager og målbedrifter for kompetansetilbud
- Oppdaterte profilhåndbok, felles maler og etablering av et kompetansefond
- Presentasjon og testing av modellen på utvalgte næringshager og nasjonale samlinger

I perioden juli 2023 til desember 2023 har prosjektet prioritert å jobbe med kompetansefond, hvor næringshagene kan søke om bistand til å gjennomføre webinarer hvor alle næringshagene i Sivastrukturen inviteres inn. Kompetansefond mottok elleve søknader, to ble avslått, og to arrangement ble ikke gjennomført. Syv arrangement med ulike tema og ulik størrelse har blitt gjennomført av forskjellige næringshager.

Samlet sett er det i Sivas nasjonale innovasjonsstruktur interesse for å etablere KompetanseForum 2.0. Prosjektet vil i 2024 jobbe videre med å utvikle en bærekraftig driftsmodell.

6.2.4 Designmetodikk

NHIN har som en del av samarbeidsavtalen med Siva gjennomført et pilotprosjekt, der formålet er å utvikle og teste et opplegg for å lære bort Design Thinking til næringshager og inkubatorer. Lindesnesregionen Næringshage er prosjektleder, mens DOGA er fagmiljø og sparringspartner. Verktøyet som utvikles skal tilgjengeliggjøres for hele Sivastrukturen.

Det er i 2023 gjennomført to fysiske workshops innen designmetodikk, med seks miljøer fra Sivastrukturen (både inkubatorer og næringshager). Prosjektet avsluttes i 2024. Resultatene og verktøyet som er utviklet deles og tilgjengeliggjøres til alle programoperatørene tvåren 2024 i Sivas kompetanseplattform. Lindesnesregionen Næringshage, noen av deltakerne i prosjektet og Doga vil gjennomføre dette i fellesskap. I etterkant skal Lindesnesregionen Næringshage dele et kit/verktøykasse og en manual slik at alle programoperatørene har muligheten til å ta i bruk DIVA -verktøyet (Designmetodikk i Siva) for bedriftene i programmene.

6.3 Geografiske utvidelser

6.3.1 Nordland

Nordland fylkeskommune bevilget midler til to prosjekter for geografisk utvidelse av næringshage- og inkubatorprogrammene i fylket, samt synliggjøring og styrking av samarbeidet med katapultsentrene. En ekstraordinær tildeling på totalt 2,5 millioner kroner i 2022 ble øremerket for å styrke tilgangen på inkubasjonsprogrammet, næringshageprogrammet og gjennomføre katapultarrangement i Nordland (disse prosjektene ble ferdigstilt i 2023). Prosjektene i Nord-Salten og Sør-Helgeland identifiserte behovet for en dedikert kontaktperson i kommunene Steigen og Hamarøy, samt i fem kommuner på Sør-Helgeland.

Samarbeid med lokale initiativer og næringsforeninger ble etablert for å sikre effektiv kommunikasjon. Mens det ble anerkjent at det var geografisk utfordrende å være fysisk til stede i noen kommuner, ble det understreket at utvidelsen i Nord-Salten og Sør-Helgeland skulle styrke samhandlingen mellom programoperatørene, med fokus på å levere relevant kompetanse og bistand til næringslivet ved behov.

Basert på erfaringene fra prosjektene og sluttrapporter fra programoperatørene, leverte Siva anbefaling for videre arbeid i regionene til Nordland fylkeskommune.

6.3.2 Vestland

Vestland fylkeskommune har gitt Siva to oppdrag. Det ene er å forsterke et næringshagetilbud i Voss, Kvam, Ulvik, Eidfjord, Ullensvang og Kvinnherad kommuner. Prosjektet ble tildelt 2,1 millioner kroner. Målet med prosjektet er å styrke den regionale innovasjonsstrukturen, og innebærer en utvidelse av geografisk nedslagsfelt for Hardanger og Voss Næringshage. Prosjektet bygger på tidligere erfaringer og resultater fra geografisk utvidelse av nedslagsfeltet til næringshagen gjennom ekstrasatsingen «søkbare

midler» finansiert av Siva. Søkbare midler ble avsluttet ved utgangen av 2022. Gjennom prosjektet etablerte næringshagen en samarbeidsmodell med lokale utviklingsaktører i nytt nedslagsfelt. Å sikre en langsiktig økonomisk bærekraftig modell har vært en sentral forutsetning for prosjektet. Prosjektet ble slutført i 2023 og næringshagen har levert sluttrapport med anbefaling for videre arbeid i regionen.

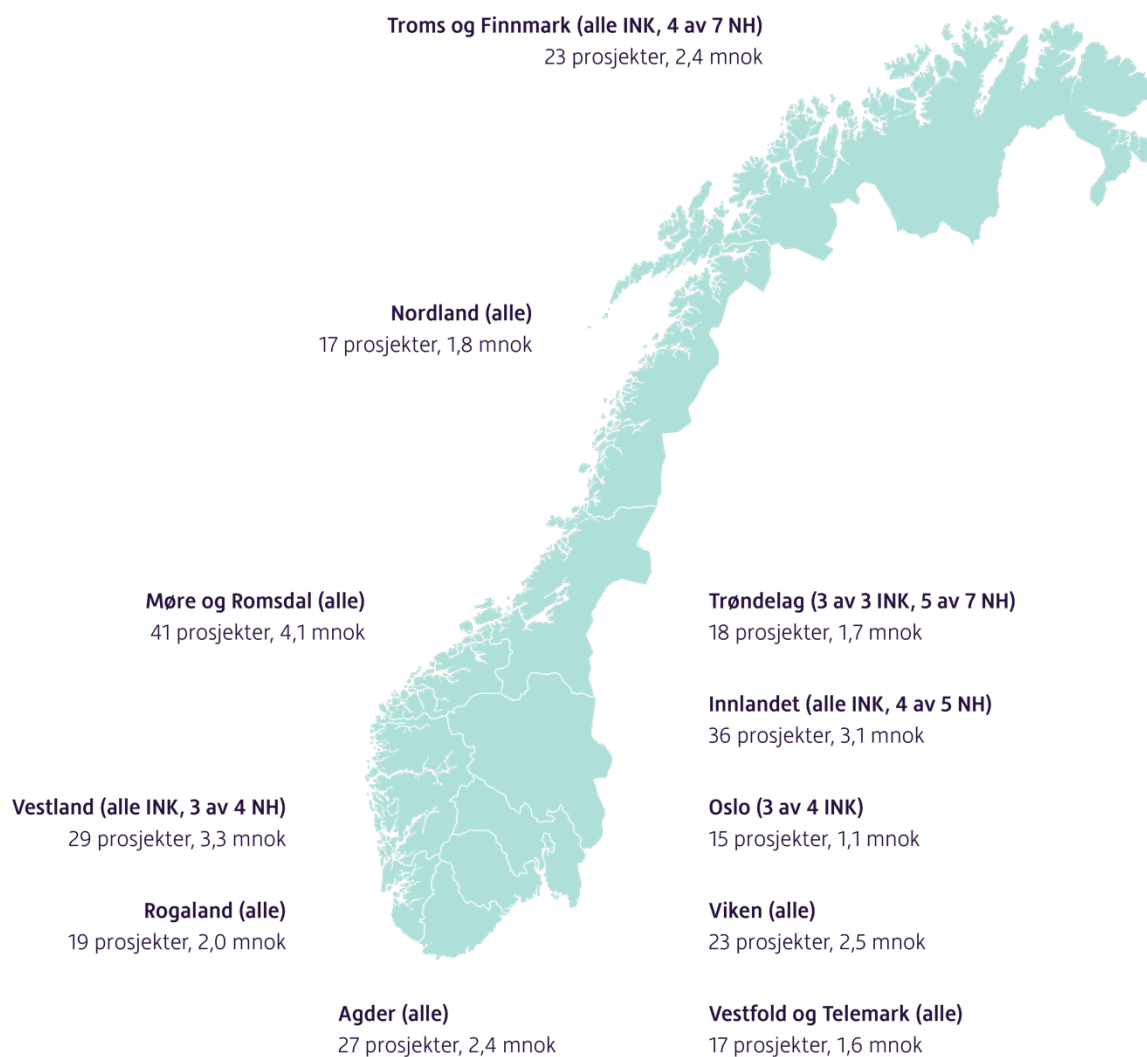
Det andre oppdraget til Siva er et prosjekt for å etablere et næringshagetilbud i Sunnfjordregionen. Deler av Sunnfjordregionen har frem til 2023 vært en del av næringshageprogrammet gjennom ekstrasatsingen «søkbare midler». Finansieringen av «søkbare midler» ble avsluttet ved årsslutt 2022. Vestland fylkeskommune valgte å videreføre dette arbeidet ut 2023 for å ivareta resultatene fra prosjektet, gjennom å bevilge en million kroner. Det er Kunnskapsparken Vestland, Stryn Næringshage og Sognefjorden Næringshage som videreførte sin satsing gjennom søkbare midler. For å sikre ivaretagelse av bedrifter som er tatt opp i programmet, er dette forlenget frem til sommeren 2024. Siva har tett dialog med fylkeskommunen og andre aktører om hvordan man best kan sikre et varig næringshagetilbud i Sunnfjordregionen.

6.4 Tilgjengeliggjøring av testfasiliteter og teknologisk kompetanse for SMBer

Dette prosjektet ble etablert i de gamle programmene, med mål om å øke næringshagene og inkubatorenes kunnskap om katapultsentrene og ordningen Norsk katapult, som forvaltes av Siva. Det var også et mål å stimulere bedriftene til å bruke både testfasilitetene og teknologi- og industrikompetansen i katapultsentrene. Sentralt i dette prosjektet var et felles ekspertteam for næringshagene og inkubatorene. Teamet bestod av personer fra næringshager og inkubatorer, og var en nasjonal ressurs for programoperatørene. En viktig oppgave for dem var å vurdere og klargjøre mulige katapultprosjekter i samarbeid med bedrift, programoperatør og katapultsenter. Ekspertteamet behandlet også søknader til Sivafondet (artikkel 28 som mål-/inkubatorbedrifter kan få i støtte for å gjennomføre et katapultprosjekt). Prosjektet har i løpet av 2023 blitt avsluttet og erstattet av et nytt prosjekt i regi av ordningen Norsk katapult.

Selv om dette er et fylkesoverskridende prosjekt, setter det tydelige regionale avtrykk. Figur 8.10 viser antall innvilgede prosjekter og totalt innvilget støtte fra Sivafondet per fylke for hele prosjektperioden.

Figur 8.10: Regional effekt av prosjektet «Tilgjengeliggjøring av testfasiliteter og teknologisk kompetanse for SMBer».

“Tilgjengeliggjøring av testfasiliteter og teknologisk kompetanse for SMBer” har hatt høy aktivitet og god utbredelse blant bedriftene i begge program. 32 av 39 næringshager (82 prosent) har målbedrifter som har sendt inn katapultprosjekter til ekspertteamet for vurdering. Tilsvarende har bedrifter i 33 av 35 inkubatorer (94 prosent) sendt inn prosjekter. Ekspertteamet har vurdert totalt i overkant av 450 potensielle katapultprosjekter, hvorav 265 vil/har blitt gjennomført. Sivafondet har totalt innvilget om lag 26 millioner kroner. Dette er et prosjekt som viser viktigheten av å ha en nasjonal struktur som kan tilgjengeliggjøre nasjonale virkemidler til bedrifter over hele landet.

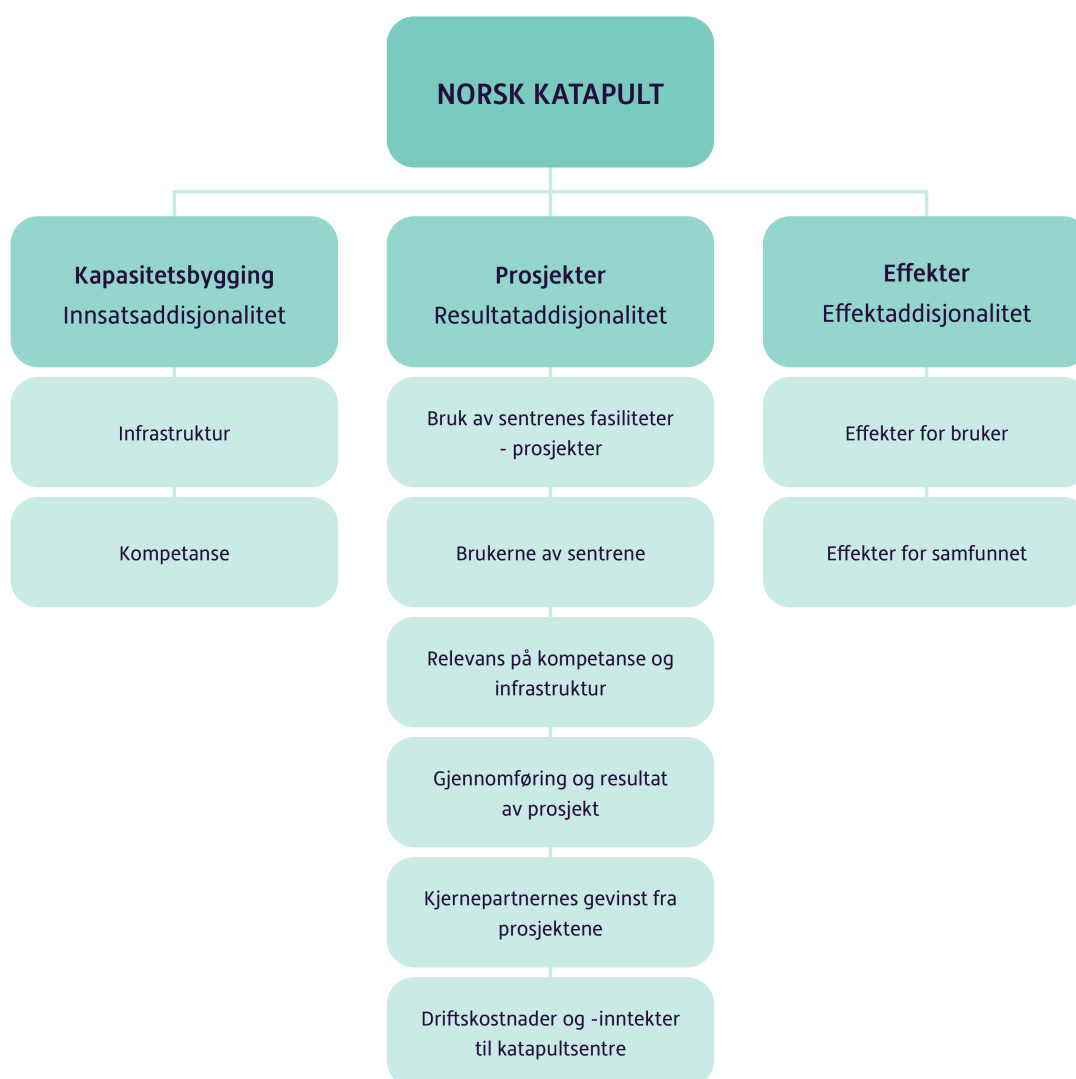
Vedlegg 3

Dypdykk Norsk katapult

MRS-rapport

Ordningens MRS måles på tre hovedindikatorer med ti tilhørende underindikatorer. Disse kan også forstås som styringsindikatorer for ordningen. Måloppnåelsen for 2023 vurderes som god.

Figur 9.4: Ordningen mål og resultatstyring.

Kapasitetsbygging (innsatsaddisjonalitet)

Figur 9.5: Oversikt over hovedindikatorer for å måle kapasitetsbygging / innsatsaddisjonalitet.

Med kapasitetsbygging menes utstyr og teknologi som tilgjengeliggjøres, og kompetanse som ytes for å gjennomføre prosjekter. Kapasitetsbygging er fordelt på to hovedindikatorer:

- H1. Infrastruktur
- H2. Kompetanse

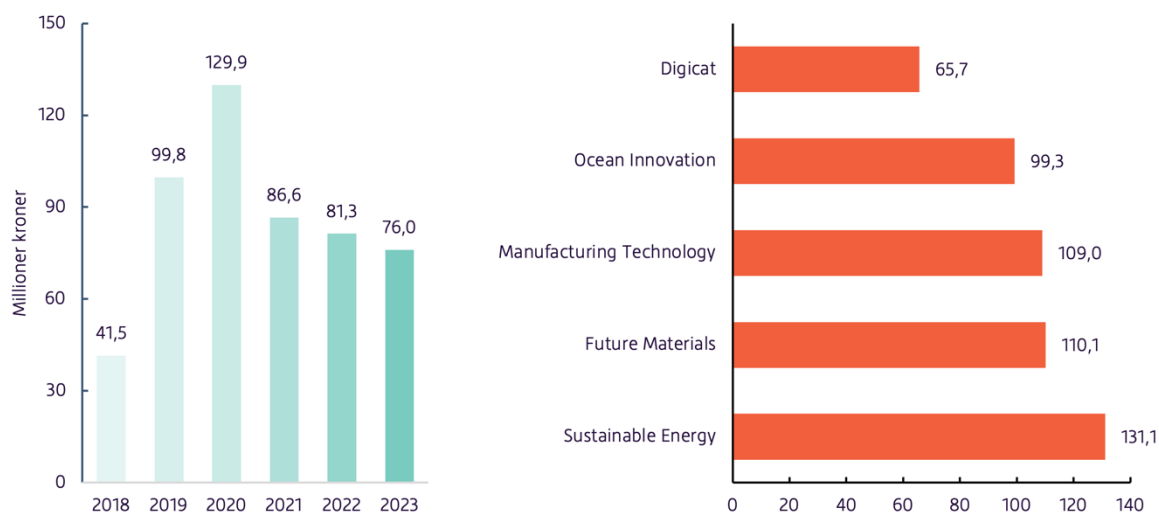
H1 Infrastruktur

Katapultsentrene har gjennom ordningen tilgjengeliggjort utstyr og teknologi til en samlet estimert verdi på over 2 milliarder kroner⁵. Dette utgjør omtrent ti ganger mer enn investeringer gjort med offentlig støtte fra Siva.

Investeringsstøtten til utstyr og teknologi er kun en andel av den økonomiske bistanden katapultsentrene har mottatt fra Siva. Samlet for perioden 2018 til og med 2023 har Siva bevilget en sum på om lag 515 millioner kroner til sentrene. Beløpet som bevilges hvert år har variert, som illustrert i figur 9.6. Noe av bakgrunnen for at tildelingsnivået i 2018 var lavere enn de andre årene, er at det på det tidspunktet kun var to katapultsentre, som begge var i startfasen.

⁵ Estimert verdi basert på ROI-analyse gjennomført i 2020. Verdien har med stor sannsynlighet økt betraktelig siden den gang. Siva vil i løpet av 2024 foreta en oppdatert ROI-analyse.

Figur 9.6: Til venstre: Totale tildelinger til de fem katapultsentrene samlet per år. Til høyre: Totale tildelinger til hvert katapultsenter samlet for perioden 2018 til 2023.

Utover variasjon i Sivas samlede tildelinger mellom år, varierer også tildelingene til hvert senter. Fordelingen vises i figuren over til høyre. Forskjell i nivå på tildelt støtte har blant annet bakgrunn i ulik *kapitalintensivitet* på investeringene. Som det fremkommer av figuren, skiller DigiCat seg noe fra de andre katapultsentrene i totale tildelinger over perioden. Som presisert i tidligere årsrapporter er bakgrunnen for dette trolig sammensatt. Primært handler det imidlertid om at de ikke har hatt behov for å gjøre like kostbare investeringer som andre sentre, ettersom eksempelvis digital infrastruktur som programvare er billigere enn fysisk infrastruktur som for eksempel en smelteovn eller en kabel.

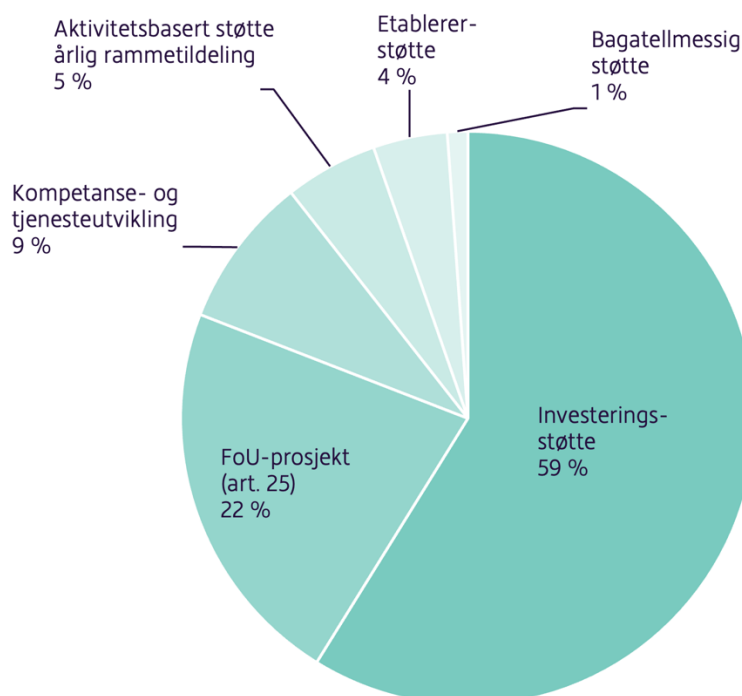
Katapultsentrene har søkt om støtte fra Siva gjennom ulike utlysninger:

- **Kompetanse- og tjenesteutvikling.** Dette er midler som skal brukes til prosjekter og aktiviteter i utvikling av senterets tjenestetilbud.
- **Etableringsstøtte.** Dette er midler som skal bidra til oppbygging av bærekraftig driftsmodell i sentrene. Midlene skal brukes til utvikling av operasjonelle rutiner og prosedyrer, gjennomføring av informasjons- og mobiliseringsarbeid, utvikling av partnerskap og nettverk nasjonalt og internasjonalt.⁶
- **Investeringsstøtte.** Dette er midler som skal brukes til anskaffelse av nytt utstyr og/eller oppgradering av eksisterende utstyr samt nødvendige tilpasninger i tilknytning til dette, inkludert lokaler. Grunnet ESA-saken har katapultsentrene ikke mottatt investeringsstøtte for 2022 og 2023.
- **Prosjektstøtte (FoU-prosjekt).** I påvente av avklaringer fra ESA rundt artikkel 27 har Siva lyst ut og tildelt midler under artikkel 25; støtte til Forsknings- og utviklingsprosjekter.

⁶ Etableringsstøtten kom på plass i etterkant av at ordningen ble etablert. Sentrene fikk først etableringsstøtte i 2020. 2022 var siste året katapultsentrene kan motta etableringsstøtte.

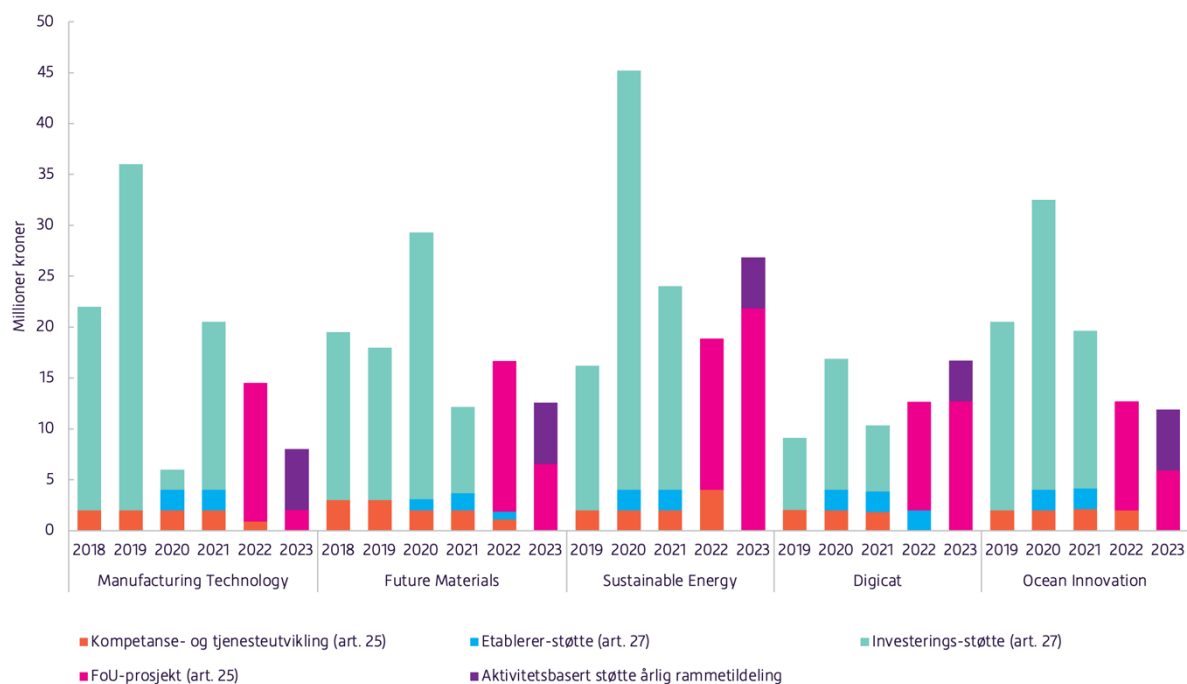
- **Aktivitetsbasert støtte.** Ny finansieringsstruktur som gjelder fra 2023. Formålet er å dekke opp for aktiviteter katapultsentrene ikke har mulighet til eller vanskeligheter for å få inntjening på.

Figur 9.7: Fordeling av totale tildelinger i perioden 2018 til 2023 til katapultsentrene på utlysning.

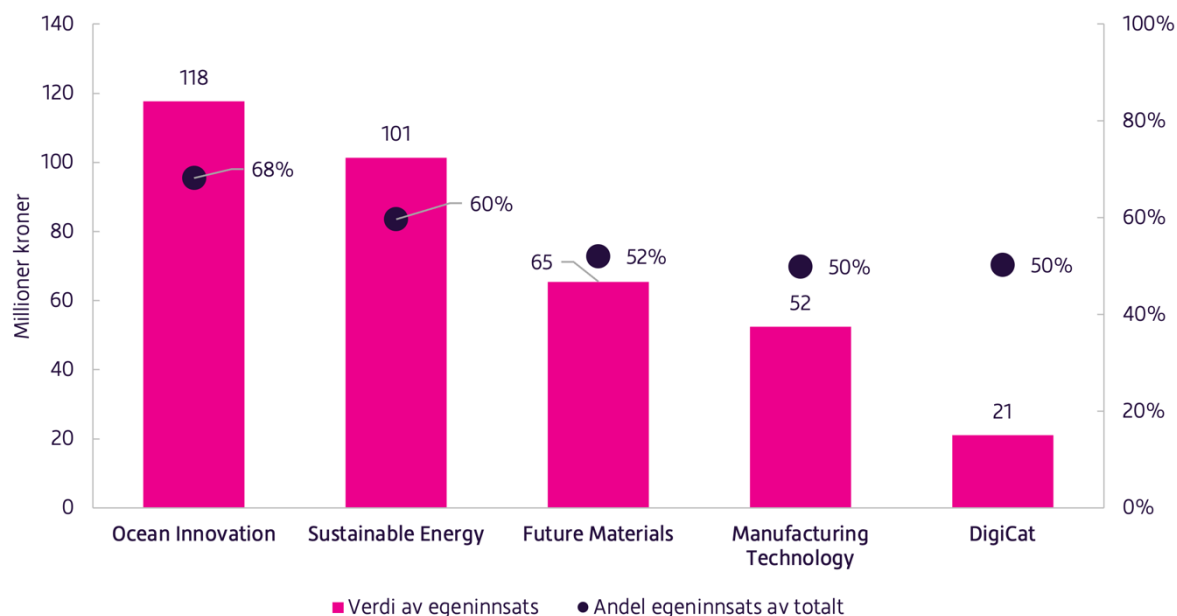
Over hele perioden fra 2018 til 2023 har bevilgningene til katapultsentrene i hovedsak vært investeringsstøtte. Som illustrert i figuren under har 59 prosent, altså rett i overkant av 300 millioner kroner, blitt tildelt katapultsentrene for å investere i nytt utstyr eller i oppgradering av eksisterende utstyr. I 2022 og 2023 er det istedenfor gitt tildelinger til FoU-prosjekter på til sammen 114 millioner kroner. Dette utgjør 22 prosent av de totale tildelingene gitt i perioden. Katapultsentrene har også i 2023 fått tildelt aktivitetsbasert støtte. Disse bevilgningene utgjør fem prosent av de totale tildelingene over perioden. Tildelinger til kompetanse- og tjenesteutvikling samt etablererstøtte sto for henholdsvis ni og fire prosent av de totale tildelingene i perioden.

I figuren under presenterer vi hvor mye midler hvert katapultsenter har mottatt per år innen de ulike kategoriene. Investeringsstøtten utgjorde brorparten av bevilgningene til og med 2021. I 2022 og 2023 er det prosjektstøtte som katapultsentrene i hovedsak har mottatt, samt til dels aktivitetsbasert støtte. Tilskudd gitt i forbindelse med etablering samt kompetanse- og tjenesteutvikling har vært jevnt på om lag to millioner kroner per år per senter. Denne typen støtte har ikke vært bevilget til sentrene i 2023.

Figur 9.8: Oversikt over tildelinger gitt til hvert katapultsenter per år og per kategori.

Katapultsentrenes kjernepartnere bistår med egeninnsats i forbindelse med saminvesteringer i infrastruktur. Egeninnsats (in-kind) inkluderer både kontantbidrag til investeringer, egeninnsats i form av timer og verdi på eksisterende utstyr som tilgjengeliggjøres. For ordningen totalt er verdien av egeninnsatsen knyttet til saminvesteringer estimert til 358 millioner kroner. Det er stor variasjon mellom katapultsentrene. Ocean Innovation og Sustainable Energy har høyest verdi av egeninnsats, mens DigiCat har lavest. For Sustainable Energy domineres dette av utstyrsverdi, mens for Ocean Innovation er det en overvekt av timer. For alle katapultsentrene utgjør andelen egeninnsats 50 prosent eller mer av den totale verdien på saminvesteringer. Det har ikke vært noen endringer i tallene som er rapportert til Siva for egeninnsats og saminvesteringer i 2023.

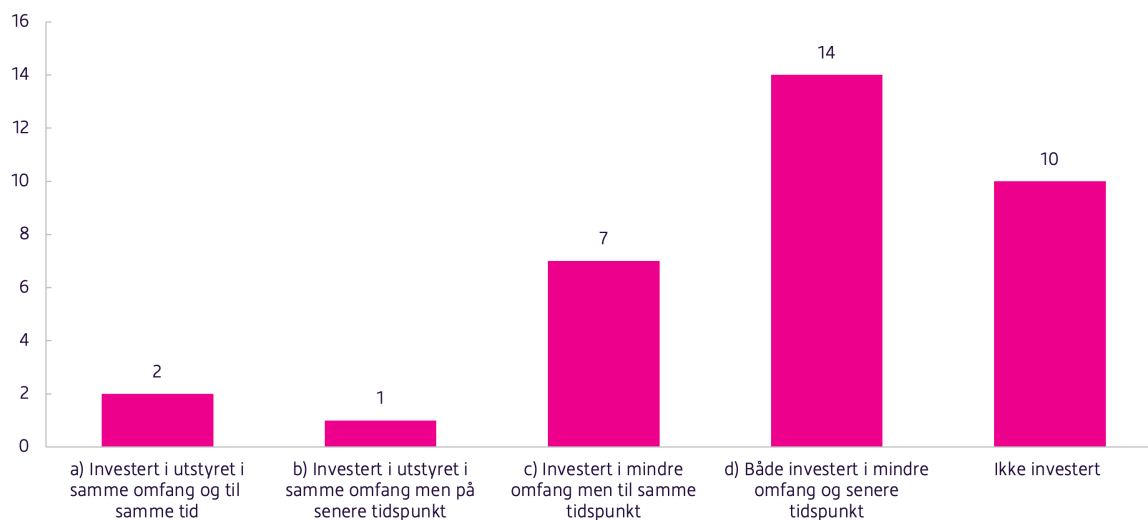
Figur 9.9: Verdi av egeninnsats på saminvesteringer fra 2018/2019 til og med 2023 (venstre akse), og andel dette utgjør av den totale verdien på saminvesteringer⁷ (høyre akse).

Addisjonaliteten av saminvesteringer sier noe om den utløsende effekten Siva/katapultsentrenes investeringer har for at kjernepartnere investerer. Som illustrert i figuren under, oppgir 40 prosent av kjernepartnere at de *både* ville investert i mindre omfang og på et senere tidspunkt, dersom Norsk katapult ikke hadde investert i infrastruktur/utstyr. I tillegg oppgir ti kjernepartnere at de ikke ville investert i det hele tatt uten ordningen. Det er også to kjernepartnere som oppgir at de ville investert i utstyret i samme omgang og på samme tid, men dette er kun seks prosent av de som har besvart undersøkelsen. Samlet vitner dette om en betydelig addisjonalitet av Sivas tilskuddsmidler. Tall som presenteres i tabell 9.9 er hentet inn i både 2022 og 2023. For kjernepartnere som ikke har besvart spørsmålet i 2023, har vi brukt svar fra 2022.

⁷ Den totale verdien på saminvesteringer er summen av verdien av partnernes egeninnsats og benyttede tilskuddsmidler til saminvesteringer fra Siva.

Figur 9.10: Addisjonaltet. Spørsmål «Dersom Norsk katapult ikke hadde investert i infrastruktur/utstyr, ville dere ha...». Antall som oppgir følgende alternativ for ordningen totalt. Data fra 34 av 45 kjernepartnere i 2022 og 2023, hvis kjernepartneren har besvart spørsmålet i 2022 og 2023 så er svaret fra 2023 benyttet.

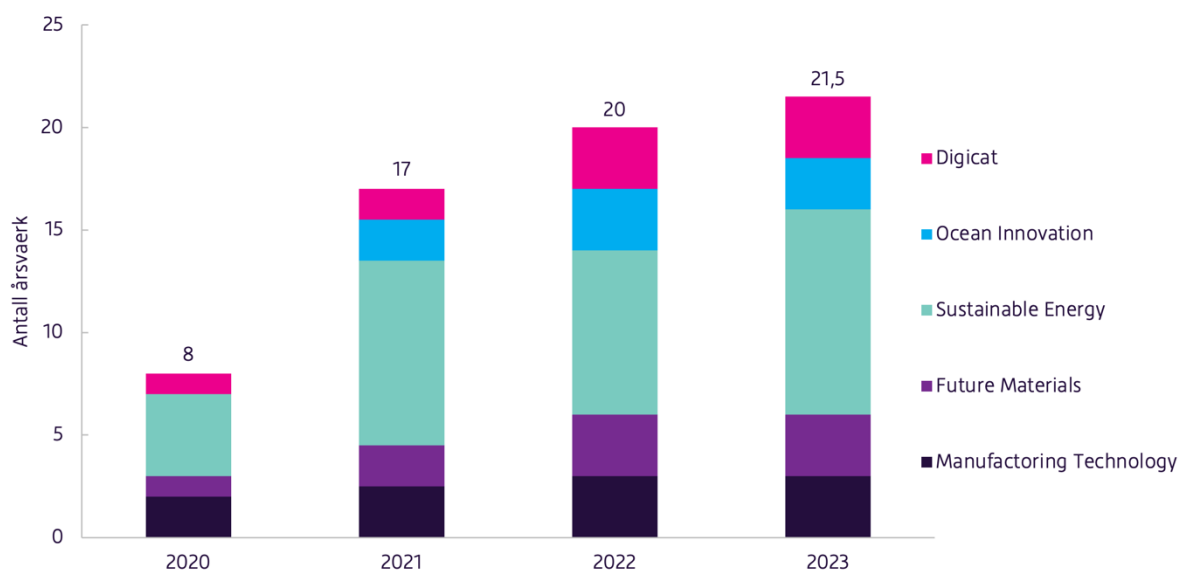

H2 Kompetanse

I tillegg til de ansatte i administrasjonen i katapultene, har katapultsentrene enkel tilgang til omtrent 800 industrieksperter ute hos kjernepartnerne som kan bistå bedrifter i prosjekt. Kombinasjonen mellom tilgang til fysiske testfasiliteter og kompetanse er unik, og gir stor verdi for bedrifter.

I perioden 2020-2023 har totalt antall årsverk i de fem katapultadministrasjonene økt fra åtte årsverk til 21,5 årsverk. Samtlige katapultsentre har hatt en økning i antall årsverk i løpet av perioden. Imidlertid er det utfordrende å gjøre en sammenligning på tvers, grunnet ulik rapportering og ulike organisering av sentrene.

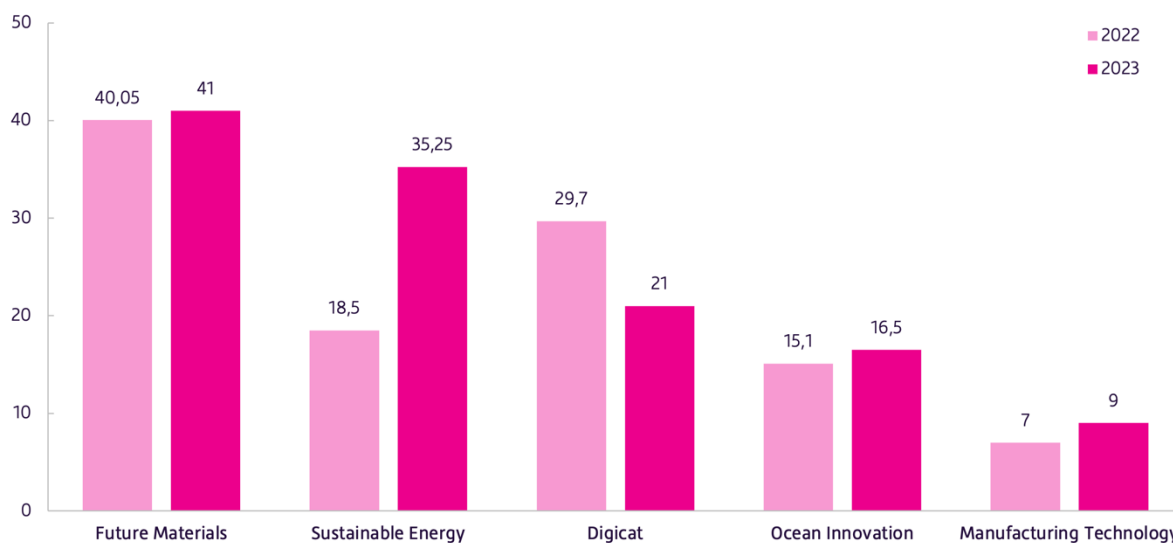
Figur 9.11: Årsverk i katapultadministrasjonene, samlet og per katapultsenter.

Totalt rapporterer kjernepartnere i katapultordningen om 122,75 tilgjengelige årsverk i 2023. Dette representerer tilgjengelige ressurser hos disse som jobber med brukerne av deres fasiliteter. Kun 35 av 43 kjernepartnere har oppgitt antall tilgjengelige årsverk, så det totale antallet er trolig høyere. Det er også verdt å presisere at disse tallene representerer kjernepartnernes egne estimater, og de må følgelig tolkes med forsiktighet.

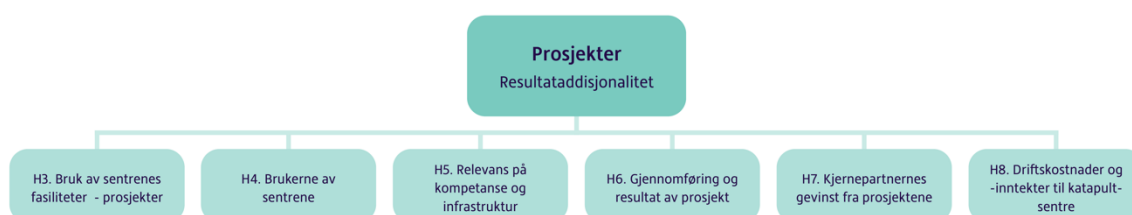
Med utgangspunkt i den informasjonen som foreligger finner vi variasjon i antall tilgjengelige årsverk hos kjernepartnere på tvers av katapultsentrene. Future Materials rapporterer å ha flest tilgjengelige årsverk i 2023, mens Manufacturing Technology har færrest. Sustainable Energy er senteret som har hatt størst økning fra 2022 til 2023. Økningen skyldes ikke at det er flere kjernepartnere som rapporterer i 2023, men endring i antall årsverk som rapporteres hos to kjernepartnere. Variasjonen, både på tvers av sentre og mellom år, kan henge sammen med antall kjernepartnere hvert senter har, og hvor mange av disse som har oppgitt antall tilgjengelige årsverk. Videre kan dette opplegget være ulikt organisert på tvers av både katapultsentre og kjernepartnere, noe som har betydning for hvordan antallet rapporteres.

I tillegg har enkelte av katapultsentrene øvrige ressurser man kan spille på. Future Materials rapporterer at dette for 2023 var 70 ressurser, mens Manufacturing Technology og Sustainable Energy hadde henholdsvis 20 og fem.

Figur 9.12: Antall årsverk hos kjernepartnerne i 2022 og 2023, fordelt per katapultsenter.

Prosjekter (resultataddisjonalitet)

Resultataddisjonalitet omhandler prosjekter og øvrig aktivitet i katapultordningen, og resultatet av disse. Indikatorene knyttes til bruk av sentrenes fasiliteter (dvs. prosjekter), brukerne av sentrene, relevans på kompetanse og infrastruktur, gjennomføring og resultat av prosjektet. I tillegg omfatter dette kjernepartnerenes gevinster fra prosjektene, samt katapultsentrenes driftskostnader og -inntekter.

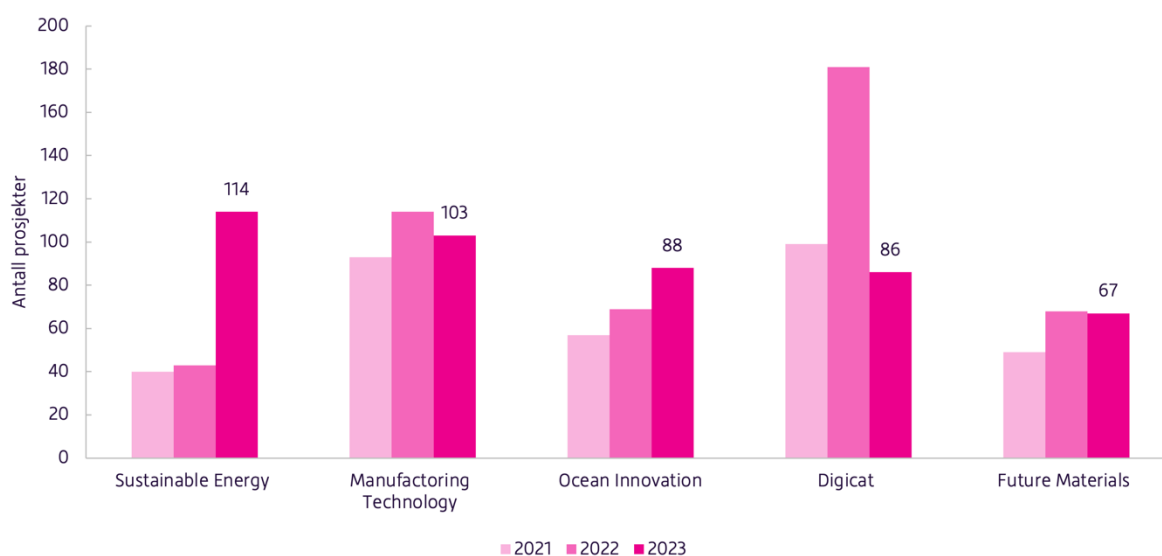
Figur 9.13: Oversikt over hovedindikatorer for å måle prosjekter / resultataddisjonalitet.

H3 Bruk av sentrenes fasiliteter – prosjekter

Det har vært betydelig aktivitet i katapultordningen i 2023. Totalt rapporteres det om gjennomføring av 869 prosjekter via katapultadministrasjonene⁸. Dette er både konkrete test- og kompetanseprosjekter, samt prekvalifiseringsprosjekter i avklaringsfasen hvor små og mellomstore bedrifter får en innledende avklaring på behov og tilpasninger til sine forutsetninger. Av de 869 prosjektene som er gjennomført i 2023, utgjør halvparten konkrete test- og kompetanseprosjekter (458) og den resterende halvparten prekvalifiseringsprosjekter (411). 2023 er første året at prekvalifiseringsprosjekter rapporteres, og vi utelater derfor denne typen prosjekter i sammenligningen opp mot tidligere år.

For katapultordningen samlet har det vært en økning i antall ordinære prosjekter som gjennomføres fra 338 i 2021 til 458 i 2023. Rapporteringen viser imidlertid at det har vært en nedgang i antall prosjekter fra 2022 til 2023, hvor 2022 hadde det høyeste antallet prosjekter målt i løpet av perioden (2021-2023) på 475. I løpet av perioden 2021 til 2023 har det vært variasjoner i antall prosjekter som katapultsentrene har gjennomført. Dette kommer tydelig frem i grafen i figur 9.14. Samtlige katapultsentre hadde økning i antall prosjekter fra 2021 til 2022, men utviklingen fra 2022 til 2023 varierer. I 2023 er det Sustainable Energy som har hatt størst økning og totalt sett flest prosjekter, mens DigiCat har hatt den største nedgangen. Ut over Sustainable Energy og DigiCat viser grafen at antall prosjekter som gjennomføres per katapultsenter varierer relativt lite. Variasjoner på tvers av katapultsentre, henger blant annet sammen med strukturelle forskjeller for type prosjekter som gjennomføres og størrelsen på disse.

Figur 9.14: Antall prosjekter (pågående og avsluttet) for 2021, 2022 og 2023.

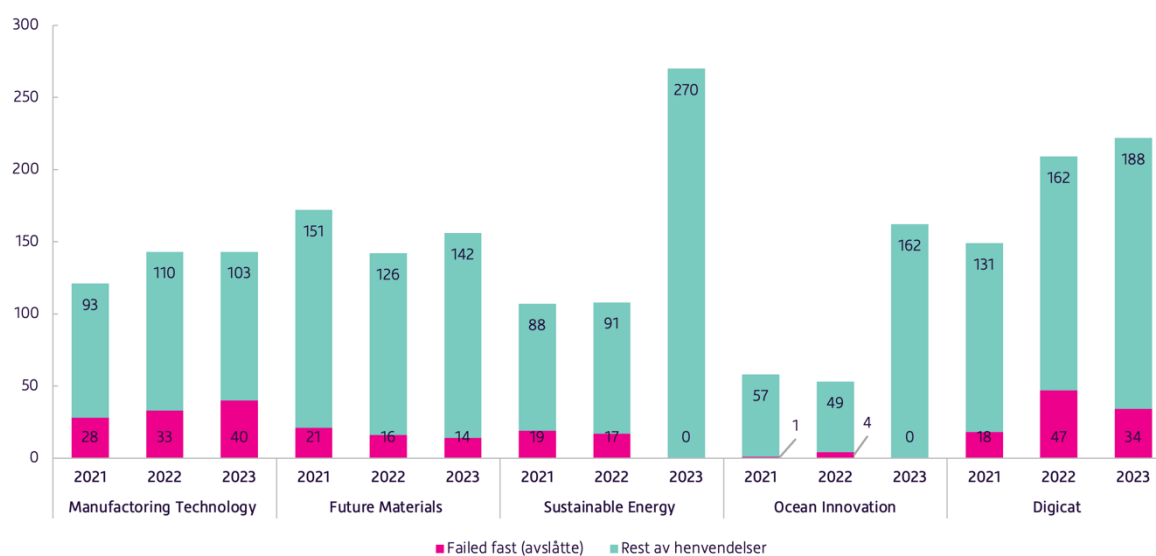
Katapultsentrene har også innledende prekvalifiseringsprosjekter i avklaringsfasen. Dette måles for første gang i 2023, og det totale antallet for året landet på 411. Sustainable Energy hadde flest (100), tett fulgt av Future Materials (95). De andre katapultsentrene hadde 79 (DigiCat), 77 (Ocean Innovation) og 60 (Manufacturing Technology) prekvalifiseringsprosjekter.

Antall henvendelser per år er en interessant indikator fordi den sier noe om interessen for, og oppslutningen om, et katapultsenter. I 2023 var det totalt 953 henvendelser til de fem katapultsentrene.

⁸ I tillegg er 353 prosjekter gjennomført via katapultenes kjernepartnere på utstyr som er saminvestert med Siva. Disse inkluderes ikke i det videre statistikkgrunnlaget.

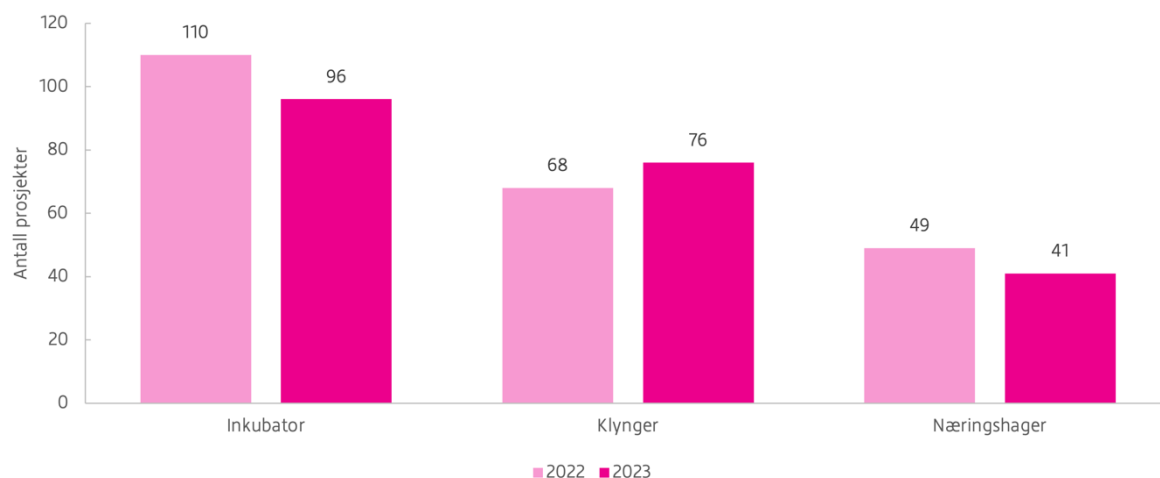
Dette er en økning fra 655 i 2022 og 607 i 2021. I 2023 omhandlet 417 av henvendelsene prekvalifisering og industriell skalering. Blant henvendelsene et katapultsenter får er det forespørsler som enten blir avslått eller hvor det anbefales å ikke gå videre. Disse refereres til som «failed fast», og har en verdi i form av at bedriftene får avklaringer og at man tidlig får avdekket mangler og svakheter. I 2021 ble det rapportert inn 87 «failed fast», mens antallet i 2022 og 2023 var på henholdsvis 117 og 89. Sett i lys av antall henvendelser hvert katapultsenter får, utgjør denne kategorien kun en liten andel (se figur 9.15). I 2021 og 2022 ble det kun rapportert antall avslåtte forespørsler, mens det i 2023 både ble rapportert antall avslåtte forespørsler og forespørsler hvor det ble anbefalt å ikke gå videre. I grafen er bare totaltallet, altså antall «failed fast», presentert.

Figur 9.15: Antall henvendelser, og herunder avslåtte prosjekter, i 2021, 2022 og 2023. Kilde: Rapportering fra katapultsentre.

Katapultordningen har grenseflater til en rekke andre virkemidler. Mobilisering fra øvrige virkemidler er en interessant indikator, fordi det sier noe om hvilke samhandlingsvirkemidler bedrifter henvises fra, og peker tilbake på samarbeid med utviklings- og innovasjonsmiljøer. Totalt i 2023 ble 213 prosjekter mobilisert inn i katapultordningen fra enten sivainkubatorer, sivanæringshager eller klynger. Dette utgjør en liten nedgang fra 227 i 2022, noe som kan skyldes at Sivafondet ble satt på vent de første månedene i 2023.

Figur 9.16: Antall prosjekter mobilisert fra innovasjonsøkosystemet i 2022 og 2023. Kilde: Rapportering fra katapultsentrene.

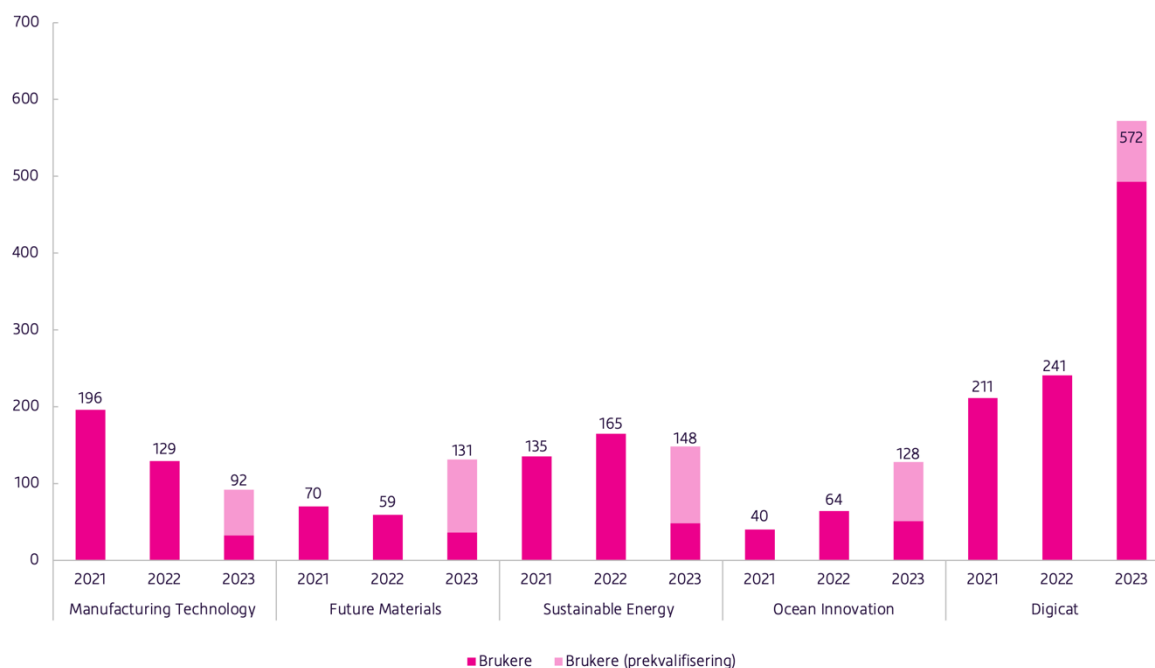

H4 Brukerne av sentrene

Totalt for katapultordningen var det 1467 bedrifter som benyttet seg av katapultenes tjenestetilbud i 2023. Av disse er 1071 bedrifter kommet direkte inn via katapultadministrasjonen i katapultsentrene⁹. Av de 1071 unike brukerne i 2023 var 660 brukere på konkrete test- og kompetanseprosjekter og 411 brukere på prekvalifiseringsprosjekter. Statistikk på prekvalifiseringsprosjekter rapporteres for første gang i 2023. For konkrete test- og kompetanseprosjekter er antall brukere omtrent tilsvarende som i 2022 (658 brukere). Det er variasjoner mellom katapultsentrene, som presentert i figur 9.17. Eksempelvis har DigiCat hatt en betydelig økning i antall brukere siste året, mens øvrige sentre enten har hatt en mindre nedgang eller økning. En av årsakene til at DigiCat har et betydelig antall brukere, henger sammen med at de gjennomfører flere kompetanseprosjekter (samlinger) hvor et større antall brukere deltar samtidig.

⁹ I tillegg er 335 bedrifter kommet inn via kjernepartnerne, samt 63 via katapultnodene. Disse er ikke inkludert i det videre statistikkgrunnlaget.

Figur 9.17: Antall unike brukere per katapultsenter per år. I 2023 er data på unike brukere splittet opp mellom ordinære brukere og brukere (prekvalifisering).

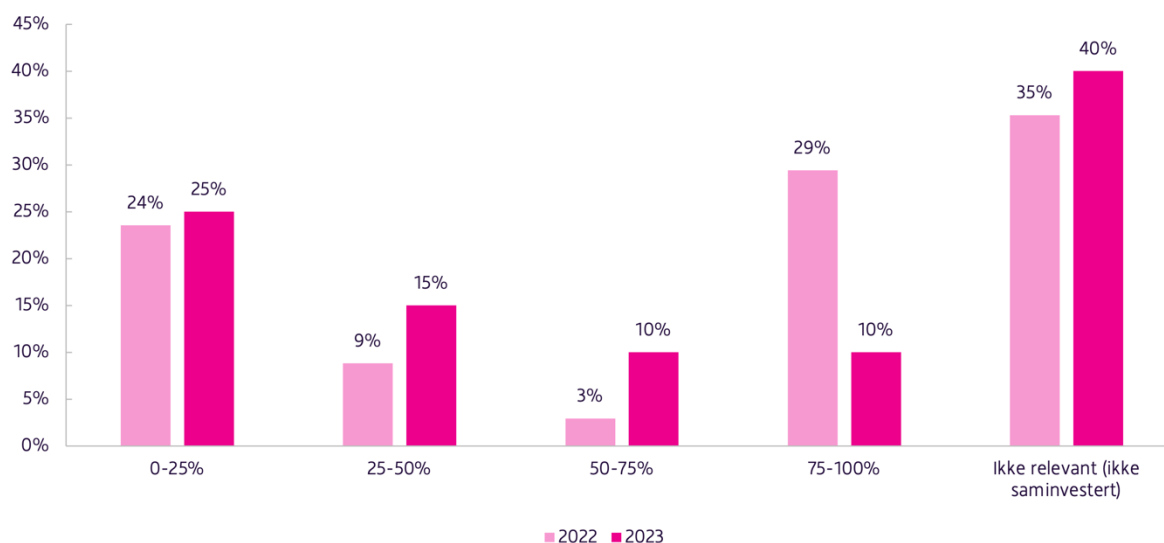

H5 Relevans på kompetanse og infrastruktur

Et katapultsenter skal gjennom utstyret de tilbyr og kompetansen de har, være relevante for bedrifter i ulike bransjer og sektorer. Funn fra kundetilfredshetsundersøkelser viser at både kompetansen og utstyret vurderes som relevant, med en score på henholdsvis 4,5 og 4,7 av fem mulige. Dette baserer seg imidlertid på svar fra et fåtall av brukerne. Derfor omtaler vi her kun funn for ordningen samlet, og ikke per katapultsenter.

En annen indikator for å undersøke relevans for infrastruktur er kapasitetsutnyttelse, altså hvor mye av infrastrukturen som benyttes. Innhentet data peker på at tiden utstyret brukes er kraftig redusert sammenlignet med tidligere. Dette kommer tydelig frem ved at ti prosent av kjernepartnere oppgir at 75-100 prosent av tilgjengelige timer ble benyttet i 2023, mens 29 prosent oppga dette i 2022. Endringen fra fjorårets rapportering er betydelig. Imidlertid har vi lite tilgjengelig informasjon om hva som kan være årsaken. Vi gjør oppmerksom på at dette kun rapporteres per kjernepartner og ikke per utstyr.

Figur 9.18: Vurdering av andel tilgjengelig timer av tilgjengelig (saminvestert) infrastruktur som benyttes gjennom katapultsenteret. N=34 for 2022 og N=20 for 2023.

H6 Gjennomføring og resultat av prosjekt

Funn fra kundetilfredshetsundersøkelsen viser at brukerne i hovedsak opplever at hensikten med oppdraget ble oppnådd. Dette kommer frem i tabellen 9.7, hvor brukerne har gitt en score på 4,2 av 5 mulige (for katapultordningen samlet). Videre rapporteres det om resultater, både i form av at oppdraget bidro til nye produkter/prosesser/tjenester (3,0 av 5), og at ide/konsept ble videreutviklet raskere, rimeligere og bedre (score 4,2 av 5). Hvorav raskere fikk en score på 3,7, rimeligere fikk en score på 3,5 og bedre fikk en score på 3,8 i 2023. Tolkning av disse indikatorene på katapultnivå må gjøres med forsiktighet, ettersom det er svært få observasjoner bak enkelte av dem.

Tabell 9.7: Brukernes rapporterte opplevelser ved gjennomføring og resultat av prosjektet, på en skala fra 1 til 5 hvor 5 er høyest. Tallene presenteres akkumulert for 2021, 2022 og 2023. Kilde: Kundetilfredshetsundersøkelsen.

	Hensikt med oppdrag oppnådd	Bidrag til nye produkter/prosesser/tjenester*	Bidrag til utvikling av ide/konsept (raskere, rimeligere og bedre)
Manufacturing Technology	4,1	3,1	N/A
Future Materials	3,9	2,5	N/A
Sustainable Energy	N/A	N/A	N/A
Ocean Innovation	4,2	2,5	N/A
DigiCat	4,5	3,1	N/A
Totalt	4,2	3,0	4,2

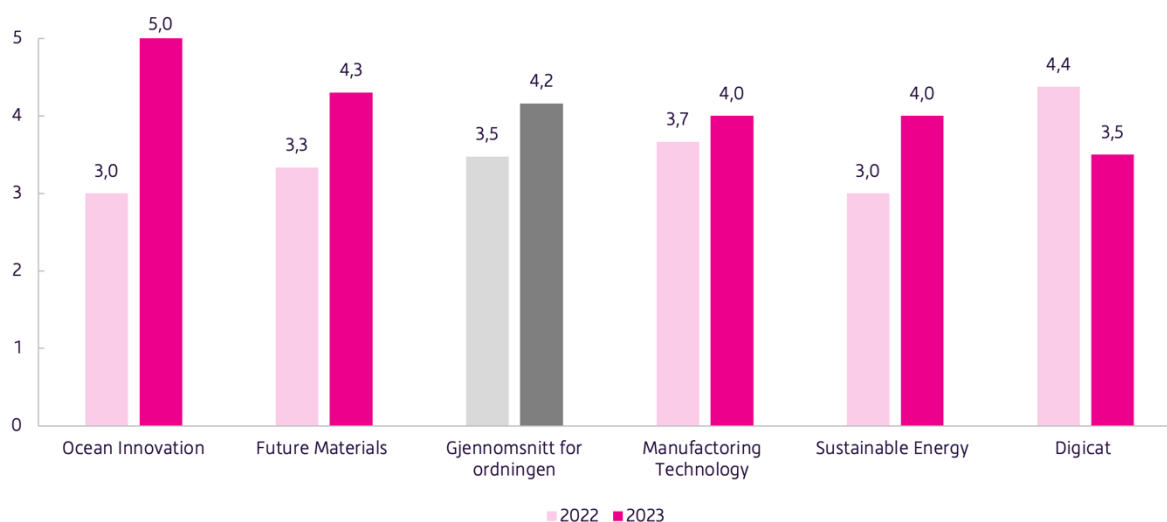
* For 2020 og 2021 er denne indikatoren på en skala fra 1 til 4. For å kunne illustrere denne i samme tabell som de to andre indikatorene, er den omregnet til en skala på 1 til 5.

En annen indikator knyttet til resultat for bruker, er hvorvidt man gjennom oppdraget avdekket behov for ytterligere undersøkelser, eksempelvis knyttet til FoU, test/verifisering eller lignende, både i og utenfor katapultsenteret. Samlet for katapultordningen oppgir 96 prosent av brukerne at de avdekket behov for ytterligere undersøkelser. Dette er en økning fra 70 prosent i 2022.¹⁰ Andelen for 2023 varierer mellom 80 og 100 prosent mellom de fire katapultsentre det foreligger data på¹¹.

H7 Kjernepartnerens gevinst fra prosjektene

Kjernepartnerne (internasjonalt ledende bedrifter og institutter) oppgir at de til dels får kunnskapsgevinster av at andre bedrifter bruker deres fasiliteter til pilotering og testing. For katapultordningen samlet finner vi en gjennomsnittsscore på 4,2 av 5 mulige. Dette er en oppgang fra 3,5 fra 2022.¹² På katapultnivå finner vi noe variasjon, hvor spesielt kjernepartnere hos Ocean Innovation opplever betydelige kunnskapsgevinster (5 av 5). Dette er en kraftig økning fra 2022, hvor Ocean Innovation var ett av to sentre som hadde lavest score på denne indikatoren. En forklaring på endringen kan være at flere eller færre kjernepartnere har besvart undersøkelsen i 2023. Vi har derimot ikke informasjon om antall svar per katapultsenter, eller for ordningen samlet.

Figur 9.19: Hvorvidt kjernepartnere opplever å få kunnskapsgevinster av at andre bedrifter bruker deres fasiliteter til pilotering og testing, på en skala fra 1 til 5 hvor 5 er størst. Data fra 2022 og 2023.

Siva har spurt kjernepartnere om de opplever økt kundetilfang (nye kunder) som følge av deltakelse i Norsk katapult. For ordningen samlet finner vi at 53 prosent av kjernepartnere har svart *ja* på dette

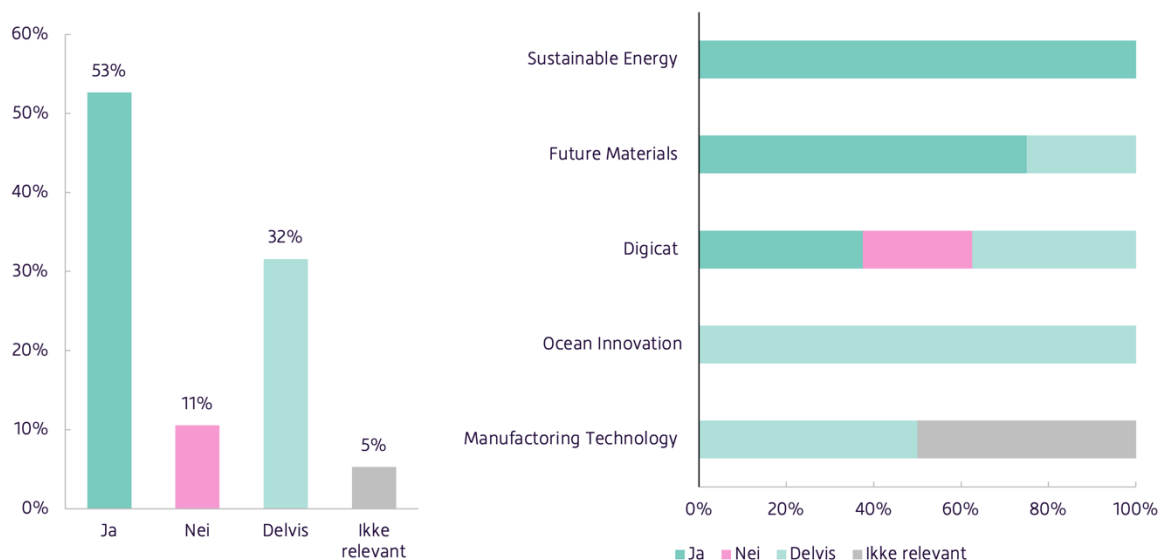
¹⁰ Andel for katapultordningen er begrenset som gjennomsnitt av andel som har besvart dette per katapultsenter.

¹¹ Vi har ikke data fra Sustainable Energy på denne indikatoren.

¹² Merk at dette er gjennomsnitt av gjennomsnittet per katapultsenter, og ikke gjennomsnitt av alle kjernepartnerne. Det betyr at ikke alle observasjoner vektlegges likt.

spørsmålet. Dette er på omtrent samme nivå som i fjor med 50 prosent. 32 prosent oppgir *delvis* og 11 prosent oppgir *nei*. Det er også bare fem prosent av kjernepartnere som svarer *ikke relevant*. Per katapultsenter er det spesielt Sustainable Energy hvor høyest andel oppgir å ha fått økt kundetilfang. Se figur 9.20.

Figur 9.20: Spørsmål: «Opplever din bedrift økt kundetilfang (nye kunder) som følge av deltakelsen i Norsk katapult?». Til venstre: Totalt for alle kjernepartnere i 2023 (N=19). Til høyre: Per katapultsenter i 2023.

Samlet peker dette på at kjernepartnere har fått gevinster av å være med i katapultordningen og gjennomføre prosjekter på sine fasiliteter. Vi gjør oppmerksom på at det for begge indikatorene er til dels få observasjoner per katapultsenter og tolkning må gjøres med varsomhet.

H8 Driftskostnader og -inntekter til katapultsentre

Katapultsentrenes totale driftskostnader og -inntekter sier noe om økonomien til hvert senter. Forholdstallet mellom disse to indikatorene avhenger i stor grad av fasen hvert katapultsenter er i, og i hvilken grad man har lyktes med å etablere en bærekraftig forretningsmodell. I tabellen 9.8 presenteres driftskostnader og -inntekter, samt driftsresultatet for 2022. Bakgrunnen er at disse tallene ikke er klare for 2023 når denne rapporten utarbeides. Det er lav variasjon på tvers av katapultsentrene, både på inntekts- og kostnadssiden, unntatt Sustainable Energy, som ligger noe høyere enn de øvrige. Det er derimot lite variasjon i driftsresultatet, hvor alle katapultsentre ligger mellom 0,98 og 1,05.

Tabell 9.8: Oversikt over driftskostnader og -inntekter (i millioner kroner) per katapultsenter og for ordningen totalt, for 2022.

Katapultsenter	Driftskostnader	Driftsinntekter	Driftsresultat*
Manufacturing Technology	25,2	24,8	0,98
Future Materials	21,5	21,2	0,98
Sustainable Energy	48,7	49	1,01
Ocean Innovation	22	22,3	1,01
DigiCat	23	24,2	1,05
Totalt for ordningen	140,4	141,5	1,01

* Driftsresultat (også kalt driftsmargin) er beregnet som følger: driftsinntekter (DI)/driftskostnader (DK).

Effekter (effektaddisjonalitet)

Med effektaddisjonalitet menes addisjonalitet av effektene som følge av prosjektene som gjennomføres i ordningen, herunder brukernes og samfunnets effekter. Ettersom ny MRS først er gjeldende fra 1. januar 2023 er effektanalyser ikke gjennomført. Siva vil igangsette anbud knyttet til gjennomføring av effektanalyser i 2024.

Grønn plattform-prosjekter

Oversikt over Grønn plattform sin prosjektportefølje som involverer katapultsentrene etter tre gjennomførte utlysninger. Porteføljen har et bredt spekter av næringer.

Tabell 9.10: Grønn plattform-prosjekter tildelt i 2021, som involverer katapultsenter (oppstart 2022)

Tittel	Prosjektansvarlig	Katapultsenter
SirkTRE – etablerer den helsirkulære verdikjeden for tre	Omtre AS	DigiCat og Manufacturing Technology
Carbon Links – linking large-scale, cost-effective, permanent offshore storage across the value chain (LinCCS)	Aker Solutions AS	Sustainable Energy
Aluminium Green Platform (AluGreen)	Norsk Hydro AS	Manufacturing Technology
Norwegian Battery Packing Network (BATNET)	Kongsberg klyngen AS	Manufacturing Technology
Sustainable Materials for the Battery Value Chain (SUMBAT)	ELKEM ASA	Future Materials

Tabell 9.11: Grønn plattform-prosjekter tildelt i 2022 som involverer katapultsenter (oppstart 2023)

Tittel	Prosjektansvarlig	Katapultsenter
Neste generasjon overvåking og kontroll i distribusjonsnett (Nextgrid)	Heimdall Power	Sustainable Energy
Ammoniakk som hydrogenvektor til energimarkedet (NH3Split)	Wärtsilä Gas Solutions Norway	Sustainable Energy
Sea Zero	Hurtigruten Norway	Sustainable Energy
Ocean Charger - maritim verdikjede for havvind med offshore energioverføring	Vard Design	DigiCat og Sustainable Energy
Bærekraftig verdikjede og materialbruk i vegbygging	Nye Veier	Future Materials
Havbunnsmineraler – Akselererer enregionstillingen	Adepth Minerals	Future Materials
Sirkulære løsninger for havbruksnæringen (SirkAQ)	Scale Aquaculture	Future Materials
Bio4Metal - Utvikling av High Performance Biokarbon til produksjon av manganlegeringer	Standard Bio	Future Materials

Tabell 9.12: Grønn plattform-prosjekter tildelt i 2023, som involverer katapultsenter (oppstart 2024)

Tittel	Prosjektansvarlig	Katapultsenter
GASS	Navtor	Sustainable Energy
Greenbox	Vianode	Future Materials
MegaCharge	Sintef Energi	Sustainable Energy
OceanGreen	Ava Ocean	
Oppsirk av maritimt metall	AF Offshore Decom	Future Materials
Optimisation of maintenance and repair of offshore floating wind turbines	Nekkar	Sustainable Energy
Re3-Plast	Nortura	Future Materials
SmartSirk	Sintef Manufacturing	Manufacturing Technology
Windrise	Aker Solutions	Manufacturing Technology

Vedlegg 4

Dypdykk Siva Eiendom

MRS-rapport

Siva skal gjennom sine eiendomsinvesteringer senke barrierer for etablering der markedsmekanismer gjør dette spesielt krevende, også for større industrielle eiendomsprosjekter. Siva skal øke investeringskapasiteten i bedrifter og nærings- og kunnskapsmiljøer, og senke barrierer for etablering. Sivas tilretteleggende arbeid og investeringer skal mobilisere privat kapital og kompetanse til prosjektene, og skal ha en utløsende effekt.

Det forutsettes at eiendomsvirksomhet ikke fortrenger privat kapital. Siva skal være en profesjonell eiendomsutvikler og kunne tilby næringsarealer tilpasset ulike regioners og bedrifters behov. Sivas medvirkning i større industrielle eiendomsprosjekter skal bidra til å utløse lønnsomme nasjonale investeringer og etableringer. Siva skal gjennom sitt arbeid bidra til økt kompetanse om tilrettelegging for og etablering av fysisk infrastruktur for innovasjons- og næringsvirksomhet.

Det er valgt ut fire styringsindikatorer knyttet til målet for eiendomsvirksomheten. Disse vil suppleres og belyses av støttende analyser. De fire styringsindikatorene er

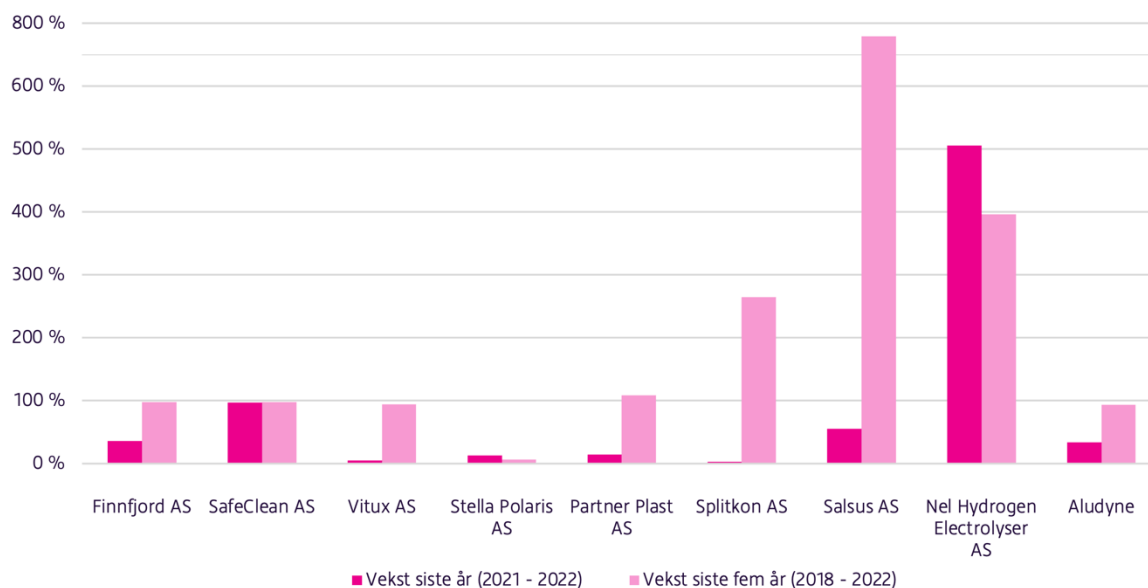
1. omsetningsvekst hos leietakerne (effektindikator)
2. avkastning på eiendomsinvesteringene (effektindikator)
3. utleiegrad (resultatindikator)
4. medinvestorbarometer (resultatindikator)

1. Omsetningsvekst hos leietakerne

Omsetningsvekst er et sentralt mål for bedrifters utvikling og vil i stor grad også variere med størrelser som sysselsetting og verdiskaping. Dersom Sivas eiendomsprosjekter bidrar til å tilrettelegge for bedrifters utvikling, vil det være naturlig å fokusere på om disse bedriftene har klart å vokse i form av økonomisk aktivitet. Her er omsetningsvekst er en relevant indikator i bedriftene som leier lokaler av Sivas eiendomsselskaper, fordi det forteller om Sivas kunder på sikt skaper verdier for samfunnet, lokalt, regionalt og nasjonalt.

Siva måler utvikling i omsetningen for noen av bedriftene som er lokalisert i enbrugerbygg (bygning som er designet og konstruert for å bli brukt av kun én enkelt bruker). I 2021 - 2022 omfattet dette ni bedrifter. Omsetningstall gjelder fram til regnskapsåret 2022. Samlet sett hadde bedriftene som inngår i denne oversikten en gjennomsnittlig omsetningsvekst på 98,2 prosent fra 2018 til 2022, og en gjennomsnittlig vekst på 37 prosent fra 2021 til 2022.

Figur 10.5:

Samlet hadde bedriftene en omsetning på 4,44 milliarder kroner i 2022. Dette er en økning på 972 millioner kroner fra 2021. Størst økning siste fem år hadde Salsus AS med 754 prosent, Nel Hydrogen Electrolyser AS med 396 prosent og Splitkon med 265 prosent. Ingen av bedriftene hadde negativ utvikling i omsetning i denne perioden

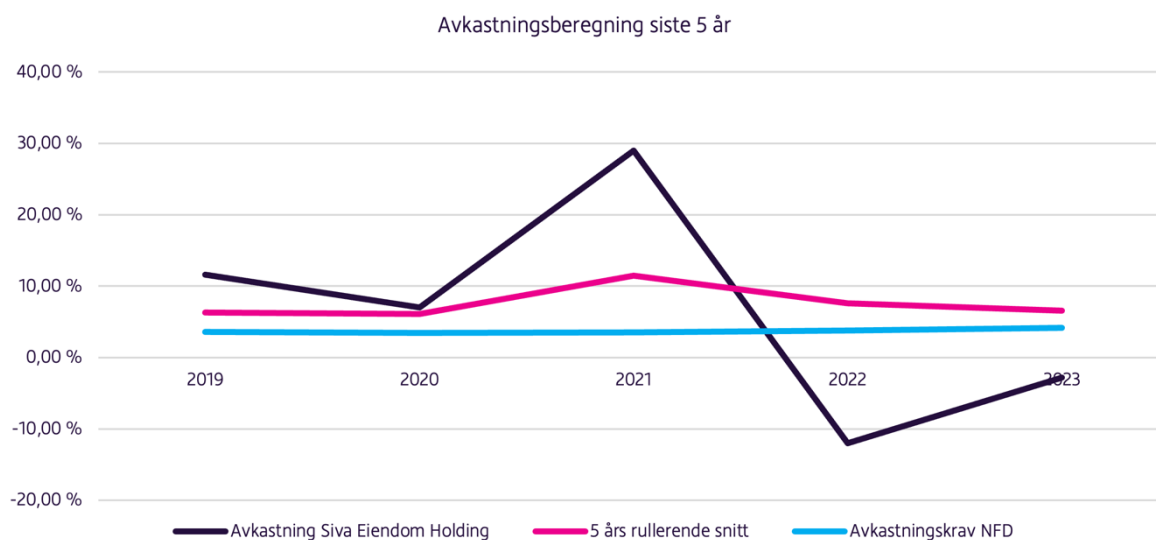
Variasjonene i omsetningsutviklingen skyldes at den makroøkonomiske situasjonen har hatt konsekvenser for vareforsyning og kostnadsvekst. Dette treffer bedriftene i ulik grad. Markedssvingningene kan også gi positive utslag som for eksempel økt etterspørsel, i enkelte bransjer.

2. Avkastning på eiendomsinvesteringene

Som eier, setter Nærings- og fiskeridepartementet et avkastningsmål for Sivas eiendomsvirksomhet. Avkastning på eiendomsinvesteringene gir klart uttrykk for om Siva Eiendom Holding AS lykkes i å utvikle en portefølje av prosjekter, der leietakerne på lang sikt klarer å skape verdier og overleve. Siva skal bidra til å senke barrierer og motvirke markedsimperfeksjoner for etablering, men samtidig drive på markedsmessige betingelser. Det er derfor ikke et mål at avkastningen skal være høyest mulig, men at den skal være markedsmessig.

Siva skal investere, eie og avhende eiendommer etter markedsaktørprinsippet. Avkastningen måles som Siva Eiendom Holding sin egenkapitalrentabilitet før skatt. Det forventes at avkastningen minimum skal tilsvare fem-års rullerende snitt av ti-års statsobligasjonsrente, med et risikopåslag på to prosentpoeng.

Figur 10.6

Egenkapitalavkastningen for 2023, illustrert i Figur 10.6, er negativ med -2,83 prosent og har direkte sammenheng med nedskrivning av eiendomsverdi, tap på aksjesalg og økte finanskostnader. Eiendomskonsernet har en snittavkastning på egenkapitalen på 6,57 prosent de siste fem år. Dette er over avkastningskravet på 4,18 prosent for samme periode.

3. Utleiegrad

Utleiegrad er en indikator på økonomisk aktivitet hos leietakerne. Når byggene Siva eier er utleid, har selskapet lyktes med å tilrettelegge for at det drives næringsvirksomhet i byggene. Så lenge en leietaker betaler husleie, vil selskapet normalt være i drift. I de tilfeller hvor en leietaker avviker virksomheten, vil indikatoren si noe om Sivas evne til å skaffe nye leietakere til eksisterende bygg. Utleiegraden vil øke dersom Siva avhender et bygg uten leietakere.

Utleiegrad viser samlet antall utleide kvadratmeter, målt mot porteføljens totalareal. Sivas mål er at alle industrieiendommer skal være 100 prosent utleid. Næringsbygg skal være tilnærmet fullt utleid, men med noe fleksibilitet for justeringer og tilpasninger ovenfor leietakere. Utleiegraden for 2023 var på 88 prosent, en nedgang på én prosent fra 2022. Pågående prosesser vil også sikre kontrakter med et lengre perspektiv på leieforholdene i Sivas bygg. Hovedtyngden av ledige lokaler er knyttet til eiendommer på Herøya, Tynset og Bømlø. Siva har i liten grad opplevd avgang av leietakere i 2023.

Det foreligger ikke leieavtaler og det betales ikke leie for ledige lokaler eller bygg. Tallene gir dermed et riktig bilde på grad av næringsvirksomhet i Sivas eiendommer.

4. Medinvestorbarometeret

Undersøkelsen er ikke gjennomført på noen år, da det er få investeringer der Siva har medinvestorer. Mange av de nyeste investeringene er utviklet og eid av Siva alene. Få respondenter gjør målingen lite

relevant. De private investeringene knyttet til eiendomsprosjektene er i hovedsak investeringer i prosessutstyr.

5. Porteføljeanalyse

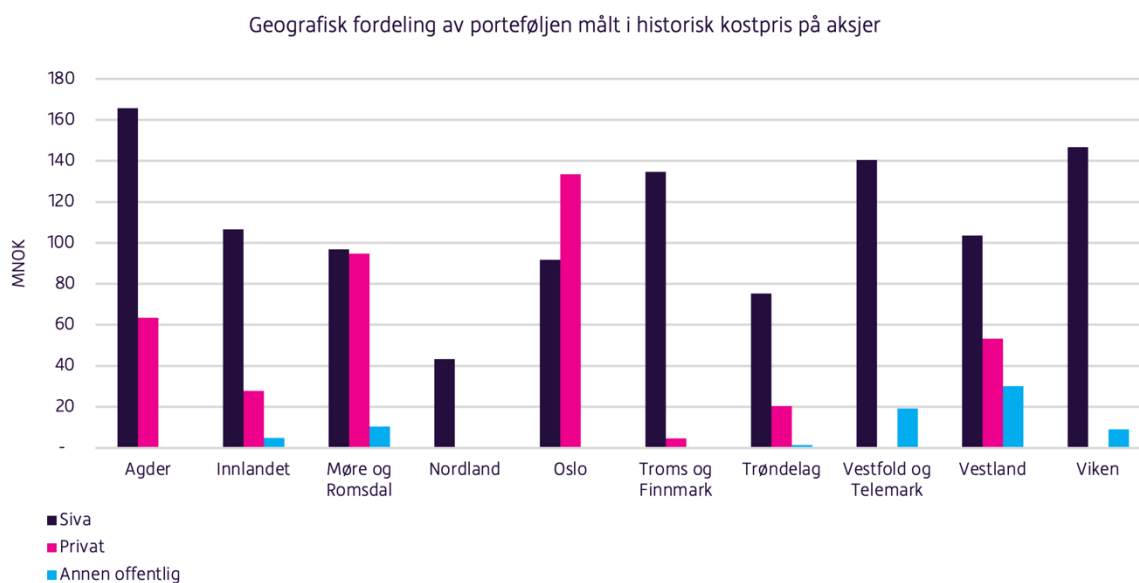
I henhold til selskapets hovedmål skal eiendomsvirksomheten senke barrierer for etablering der markedsmechanismene gjør dette spesielt krevende. I hovedsak fanges dette opp gjennom øvrige indikatorer knyttet til delmålet for eiendomsvirksomheten. Formålet med den støttende analysen er å gi et mer utfyllende bilde av status for og utviklingen i selskapet eiendomsportefølje.

Mobilisering av privat kapital

Fordelingen mellom Sivas finansielle bidrag og annen mobilisert kapital i de eiendomsinvesteringene Siva går inn i, indikerer i hvilken grad investeringsaktiviteten er utløsende for privat kapital.

Den vesentlige andelen av den private kapitalen som blir mobilisert er knyttet til investeringer i bedriftenes arbeidende kapital, som for eksempel produksjonsutstyr. Dette er investeringer som kommer i tillegg til investeringer i eiendomsselskapene.

Figur 10.7

Figur 10.7 viser historisk kostpris på aksjer i hel- og deleide eiendomsselskaper som Siva har investert i, og der Siva fortsatt er til stede. De største enkeltinvesteringene er Siva Herøya AS, Oslo Cancer Cluster Innovasjonspark AS og Siva Tromsø Eiendom AS. Sivas investering under bygging i Arendal, Siva Morrow Eyde Energipark AS, utgjør, sammen med Siva Lista Eiendom AS, Sivas investeringer i Agder. Tabell 10.1 viser en oversikt over selskaper, der Siva eier <50 prosent.

Eierskap i øvrige eiendomsselskaper

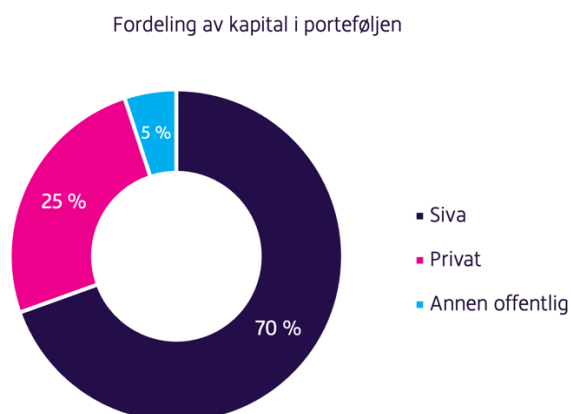
Tabell 10.1

Selskap	Fylke	Siva sin eierandel
Siva Sunnmøre AS	Møre og Romsdal	49,00 %
OCCI Holding AS	Oslo	40,71 %
Blått Kompetansesenter Eiendom AS	Trøndelag	40,00 %
NMK Holding AS	Møre og Romsdal	40,00 %
Norway's Best Group AS	Vestland	36,48 %
Astafjord Industrier AS	Troms og Finnmark	35,71 %
Kunnskapsparken Eiendom AS	Møre og Romsdal	34,00 %
Magnorgården AS	Innlandet	30,26 %
Sunndal Næringseiendom AS	Møre og Romsdal	26,78 %
GC Rieber Eiendom AS	Vestland	4,9 %

Figur 10.8 viser fordelingen mellom privat og offentlig kapital. I hele porteføljen utgjør 25 prosent privat kapital, mens fem prosent er annen offentlig kapital, for eksempel kommuner og fylkeskommuner. Andel privat kapital har økt fra 23 prosent i 2022 til 25 prosent i 2023. Det skyldes hovedsakelig partner i investeringen Siva Morrow Eyde Energipark AS.

For hele porteføljen sett under ett har hver krone fra Siva utløst 43 øre annen kapital, hvorav 36 øre er privat og sju øre er annen offentlig kapital.

Figur 10.8

Risiko

Høyest risiko anses å hvile på enbruger industribygg, som i 2023 utgjorde 40 prosent av Sivas totale leieinntekter. Utleiearealet på disse eiendommene utgjorde 55 prosent i 2023.

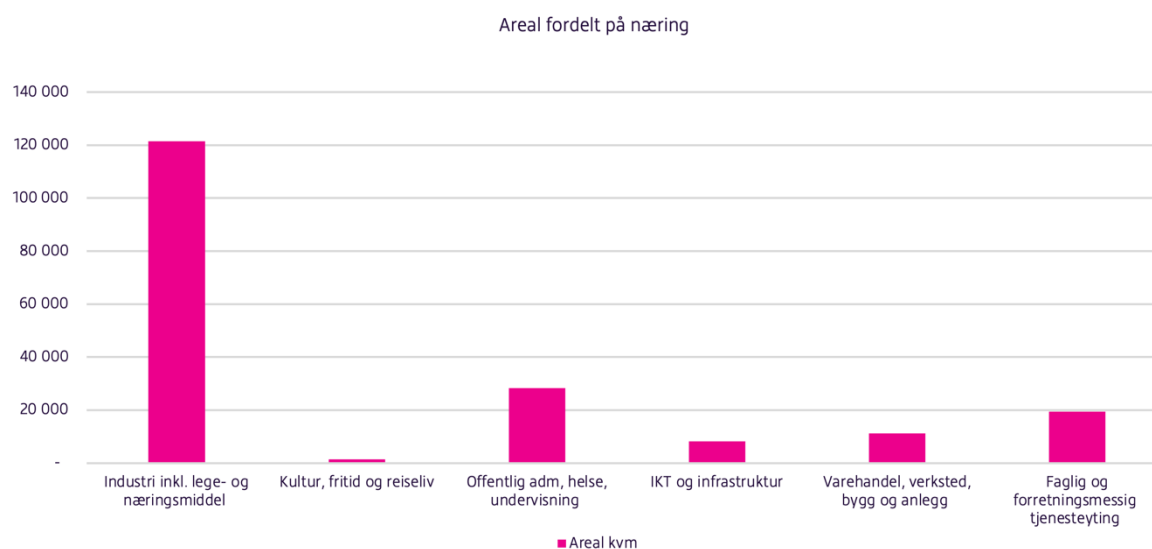
Siva søker å redusere risiko ved å kontrollere graden av eksponering i enkeltprosjekt eller i en enkelt bransje, og balansere investeringene mellom investeringer i industribygg og innovasjonssenter.

Risikospredning i eiendomsporteføljen måles med variansen i porteføljens avkastning over en tiårsperiode. Standardavviket i måleperioden er 10 prosent. Det negative resultatet i 2022 og 2023, kombinert med den betydelig høye avkastningen i 2021, øker målt risiko for perioden i stor grad.

Fordeling på næring

Figur 10.9 viser areal fordelt på næring for egenforvaltet portefølje. Diagrammet viser fordelingen av eiendomsinvesteringer på ulike bransjer, hvor kategorien industri omfatter både fysisk og kjemisk produksjon. Salg og nyinvesteringer i 2023 har ikke ført til vesentlige endringer i bransjefordelingen.

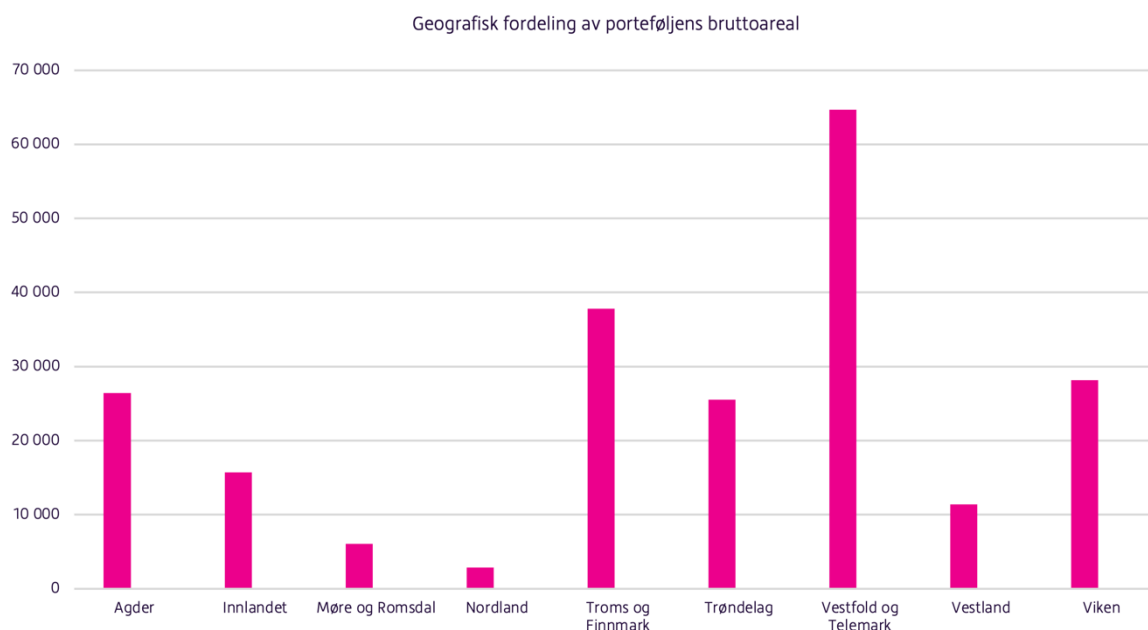
Figur 10.9

Geografi

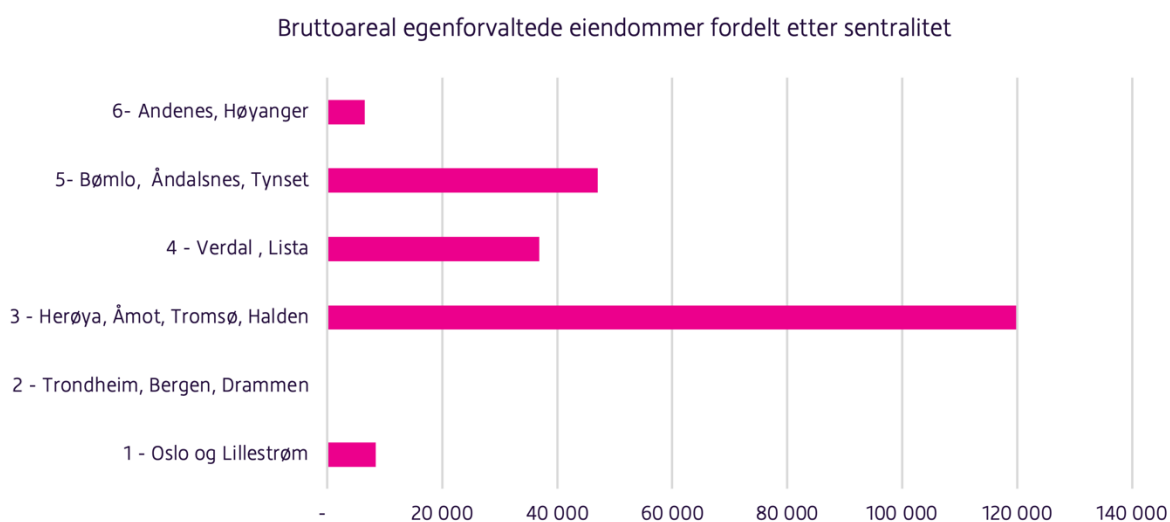
Figur 10.10 viser fylkesvis fordeling av porteføljen målt i areal. De største arealene ligger i Vestfold og Telemark, Troms og Finnmark og Viken. De største engasjementene i de tre nevnte fylker er henholdsvis Siva Herøya AS, Siva Tromsø Innovasjonssenter AS og Siva Åmot Eiendom AS.

Figur 10.10

Figur 10.11 viser den geografiske fordelingen av arealet av den egenforvaltede eiendomsmassen. Med utgangspunkt i [SSBs sentralitetsindeks](#), er Sivas eiendommer spredt, men med et tyngdepunkt i sentralitetsklasse 3. Det kommer som følge av noen få, men store enkeltbygg i Tromsø og på Herøya. I fordelingen ser vi en tydelig tendens til at eiendomsmassen primært befinner seg i mindre sentrale strøk. Dette er fordi disse områdene i større grad opplever markedssvikt og lav kapitaltilgang.

Figur 10.11

Vedlegg 5

Redegjørelse for aktsomhetsvurdering iht. Åpenhetsloven

Admincontrol

List of Signatures Page 1/1

 Sak.11-24 Vedlegg Sivas redegjørelse for aktsomhetsvurdering.pdf

Name	Method	Signed at
Tomasgard, Are	BANKID	2024-03-04 08:58 GMT+01
Bråtebæk, Anne-Hilde	BANKID	2024-03-03 17:33 GMT+01
Roland, Kjell	BANKID	2024-03-03 15:54 GMT+01
Østby, Heine	BANKID	2024-03-03 13:05 GMT+01
Ulriksen, Arve	BANKID	2024-03-03 11:25 GMT+01
Ertsaas, Jan Morten	BANKID	2024-03-07 11:06 GMT+01
Rørvik, Tine	BANKID	2024-03-06 10:48 GMT+01
Veum, Kjersti	BANKID	2024-03-04 16:45 GMT+01
Adriaensen, Maja Hvammen	BANKID	2024-03-04 10:30 GMT+01

This file is sealed with a digital signature. The seal is a guarantee for the authenticity of the document.

External reference: D0A08AC84C56435183C08B10B4981A91

Siva SF – Redegjørelse for aktsomhetsvurdering

Forord

Formålet med denne rapporten er å gjøre rede for hvordan Siva – Selskapet for industrivekst SF («Siva») arbeider for å fremme menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold og de vurderinger vi utfører i henhold til «Lov om virksomheters åpenhet og arbeid med grunnleggende menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold» («Åpenhetsloven»)¹. Rapporten skal være tilgjengelig for allmenheten og være egnet til å gi innsikt i hvordan Siva håndterer og begrenser eventuelle negative effekter.

Arbeidet med rapportering etter loven er vedtatt i selskapets styre og forankret i selskapets retningslinjer.

Denne rapporten omfatter kartlegging og risikovurdering både av egen virksomhet og vår leverandørkjede for kalenderåret 2023. Rapporten omfatter også Sivas datterselskaper.

This file is sealed with a digital signature.
The seal is a guarantee for the authenticity
of the document.

Document ID:
D0A08AC84C56435183C08B10B4981A91

Siva SF – Redegjørelse for aktsomhetsvurdering

Åpenhetsloven

Lovens formål

Åpenhetsloven trådte i kraft 1. juli 2022. Formålet med loven er å fremme virksomheters respekt for grunnleggende menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold i forbindelse med produksjon av varer og levering av tjenester.

Loven har også som formål å sikre allmennheten tilgang til informasjon om hvordan bedriften håndterer negative konsekvenser for grunnleggende menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold. Dette omfatter både hva virksomheter gjør for å forebygge og begrense risikoen for negative konsekvenser, og hva virksomheter gjør for å stanse og begrense faktiske negative konsekvenser som virksomheten har avdekket.

Lovens virkeområde

Åpenhetsloven slår fast at bestemmelsene gjelder for større virksomheter som hører hjemme i Norge, og som tilbyr varer og tjenester i eller utenfor Norge. Loven gjelder også for større utenlandske virksomheter som tilbyr varer og tjenester i Norge, og som er skattepliktige til Norge etter norsk intern lovgivning.

Større virksomheter

Med større virksomheter menes virksomheter som er omfattet av regnskapsloven § 1-5, eller som på balansedagen overskrider grensene for to av følgende tre vilkår:

i)	Salgsinntekt:	70 millioner kroner
ii)	Balansesum:	30 millioner kroner
iii)	Gjennomsnittlig antall ansatte i regnskapsåret:	50 årsverk

Siva faller inn under Åpenhetslovens virkeområde.

Lovens innhold

Virksomheter som er omfattet av Åpenhetsloven skal utføre aktsomhetsvurderinger i tråd med Organization for Economic Co-operation and Development («OECD») sine retningslinjer for flernasjonale selskaperⁱⁱ. OECD har videre utarbeidet en veileder for aktsomhetsvurderingenⁱⁱⁱ. OECDs retningslinjer og veiledning danner utgangspunktet for og ligger til grunn for de aktsomhetsvurderinger som det redegjøres for i denne rapporten.

Aktsomhetsvurderingen er en todelt prosess for å kartlegge, risikovurdere og følge opp hvordan en virksomhet håndterer faktiske og potensielle negative konsekvenser av sin virksomhet. Todelingen knytter seg til i) interne forhold og ii) leverandørkjeden.

Aktsomhetsvurderingen skal gjøres rede for årlig, og loven innebærer at Siva har en informasjonsplikt knyttet til hvordan man håndterer negative konsekvenser avdekket i aktsomhetsvurderingene.

This file is sealed with a digital signature.
The seal is a guarantee for the authenticity
of the document.

Document ID:
D0A08AC84C56435183C08B10B4981A91

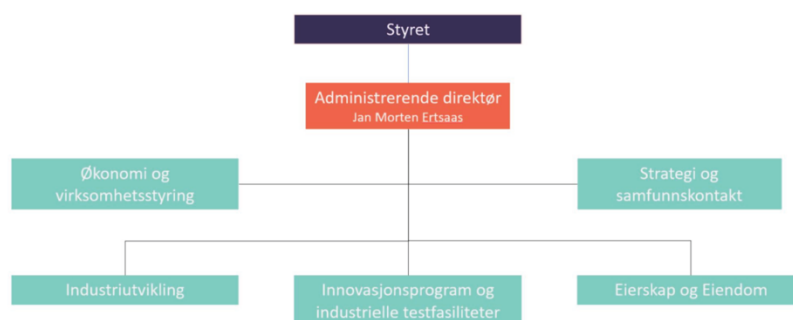

Siva SF – Redegjørelse for aktsomhetsvurdering

Organisering

Det har blitt etablert en plan for arbeidet med åpenhetsloven for å sørge for at Siva ivaretar de tre pliktene i loven. Det er lagt spesiell vekt på å etablere rutiner for hvordan selskapet skal utføre aktsomhetsvurderinger. Implementering av Åpenhetsloven som verktøy Sivas virksomhetsstyring ble vedtatt i styremøte nr. 8 i 2022.

Hovedansvaret for oppfølging og etterlevelse av åpenhetsloven er plassert hos administrasjonen i Siva SF. Administrerende direktør i Siva har det overordnede ansvaret for å følge opp etterlevelse av åpenhetsloven, herunder gjennomføringen og publiseringer av aktsomhetsvurderinger. De mer spesifikke ansvarsområdene som ligger under åpenhetsloven, ligger under stabsfunksjon økonomi og virksomhetsstyring. Nedenfor følger organisasjonsstrukturen for Siva SF (Figur 1);

Figur 1: Organisasjonsstruktur i Siva SF

Egen virksomhet

Våre retningslinjer og rutiner

Siva har flere sett med retningslinjer og rutiner for å håndtere negative konsekvenser for grunnleggende menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold.

Alle ansatte i Siva er underlagt etiske retningslinjer som beskriver hvilken adferd som er forventet. De etiske retningslinjene skal blant annet forebygge og forhindre diskriminering, korrupsjon og misligheter, bestikkelser, innsidehandel, samt sikre uavhengighet, rettfærdig konkurranse, beskyttelse av informasjon og hensynet til miljø.

Alle ansatte er forpliktet til å delta på opplæring i de etiske retningslinjene og gjennomfører jevnlig kurs på etterlevelse av kravene.

For å ivareta grunnleggende menneskerettigheter og anstendig arbeidsforhold har Siva en varslingskanal å varsle om bekymringer, kritikkverdige-, uetiske eller ulovlige forhold. I varslingskanalen kan ansatte velge å oppgi kontaktinformasjon eller være anonym. De ansatte kan i varslingskanalen si ifra eller varsle ved kjennskap til brudd på lover og regler som for eksempel brudd på etiske retningslinjer, HMS-avvik, uforsvarlig arbeidsmiljø på grunn av mobbing, trakassering, seksuelle overgrep eller diskriminering, korrupsjon og økonomiske misligheter som tyveri og

This file is sealed with a digital signature. The seal is a guarantee for the authenticity of the document.

Document ID:
D0A08AC84C56435183C08B10B4981A91

Siva SF – Redegjørelse for aktsomhetsvurdering

underslag, eller brudd på regelverk tilknyttet ulike fagområder som personopplysningslovgivning og taushetsplikt. Behandlingen av varsel håndteres etter egen rutine.

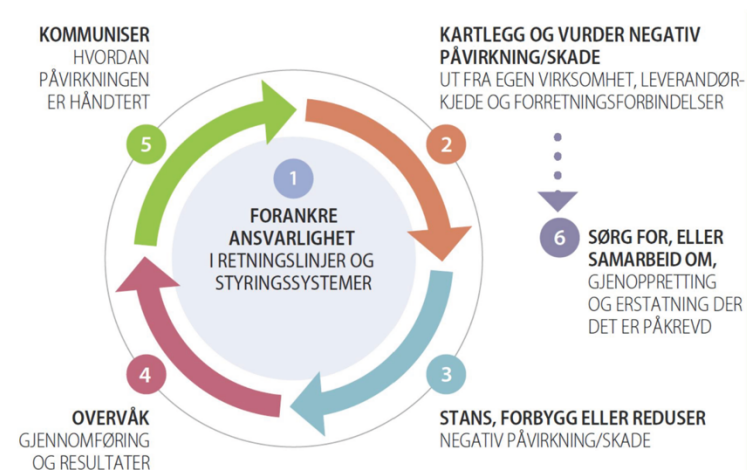
Siva gjennomfører årlig medarbeiderundersøkelser for å gjøre vurderinger knyttet til arbeidsmiljø, mangfold, inkludering, likestilling og diskriminering. I 2023 ble det gjennomført medarbeiderundersøkelse med støtte fra Great Place To Work. Resultatet fra medarbeiderundersøkelsen viste at Siva er et flott sted å arbeide, alt tatt i betraktning.

Som statens virkemiddel for å legge til rette for bærekraftig vekst i industri og næringsliv, har Siva et særlig søkelys på klima og miljø. Sivas investeringer har klare bindinger til bærekraftsmålene og virksomheten arbeider aktivt med å legge til rette for grønn omstilling og utvikling.

Siva har også implementert rutiner og retningslinjer for å selv redusere sitt klimafotavtrykk, herunder rutiner knyttet til flyreiser og kollektivtransport. For 2023 har Siva redusert sitt klimafotavtrykk innenfor dette segmentet med 21% sammenlignet med 2022.

Aktsomhetsvurdering av leverandører

Siva har i sitt arbeid med åpenhetsloven og tilhørende aktsomhetsvurderinger tatt utgangspunkt i OECDs veileder og rammeverk for aktsomhetsvurderinger for ansvarlig næringsliv. Rapporten er bygd på de seks ulike stegene som fremkommer nedenfor (Figur 2):

Figur 2: OECDs 6-stegsmodell for aktsomhetsvurderingsprosessen

Siva har gjennomført en kartlegging av egen virksomhet og leverandører. For gjennomgang av leverandører ble det tatt utgangspunkt i konsernets leverandørreskonro fra regnskapssystemet og innhentet nødvendige opplysninger om den enkelte leverandør. Vi har på denne måten kartlagt samtlige selskaper som har ytet varer og/eller tjenesteleveranser til et eller flere selskaper i konsernet i 2023. Totalt gjelder dette 526 selskaper.

This file is sealed with a digital signature. The seal is a guarantee for the authenticity of the document.

Document ID:
D0A08AC84C56435183C08B10B4981A91

Siva SF – Redegjørelse for aktsomhetsvurdering

Klassifisering i ERP-systemet

Alle selskaper som leverer varer og/eller tjenester til Siva registreres i leverandørregisteret i konsernets ERP-system. Før en ny leverandør kan legges inn i systemet er det flere påkrevde informasjonsfelter som må fylles ut;

- Lokasjon
- Kategori
- Leverandør/forretningspartner
- Risikovurdering

Gruppering og klassifisering av selskaper

I kartleggingen av selskapene er det notert følgende informasjon om samtlige selskaper:

- Beløpsstørrelse
- Lokasjon hovedkontor og lokasjon operasjoner
- Bransje og type produkt
- Vurdering om selskapet er en leverandør eller forretningspartner

Med bakgrunn i innhentet informasjon er det gjort en vurdering av tilhørende risiko knyttet relevante områder innenfor åpenhetsloven som menneskerettigheter og arbeidsforhold.

Risikobilde

Risikobilde til konsernet er todelt. For toppselskapet Siva SF er det lav kompleksitet på verdikjeden til majoriteten av selskapene forbundet med selskapets forretningsvirksomhet. For datterselskapet Siva Eiendom Holding AS med underliggende døtre er det større grad av lengre og mer komplekse verdikjeder, spesielt knyttet til oppføring av ny eiendom og rehabilitering av eksisterende eiendomsmasse. I dette ligger det blant annet manglende totaloversikt over samtlige underleverandører til våre kontraktspartnere i forbindelse med totalentrepriser. I tillegg er det manglende totaloversikt over sporbarheten til råvarer som importeres fra utlandet i forbindelse med byggeprosessen.

Aktsomhet mot ulike leverandører

I de tilfeller en tilbyder har direkte effekt på sluttproduktet innen Sivas virksomhetsområder, f.eks. en entreprenør, klassifiserer dette som en leverandør. I de tilfeller leveransen ikke har en direkte effekt, f.eks. en bankforbindelse, klassifiserer dette som en forretningsforbindelse. I metodikken skilles det på leverandør og forretningsforbindelse grunnet utvidet krav til aktsomhetsvurdering mot leverandører. For leverandører må aktsomhetsvurderingen i tillegg til å omfatte leverandøren selv, også omfatte eventuelle underleverandører til leverandøren.

De fleste av selskapene i gjennomgangen er klassifisert som forretningspartnere. Dette innebærer at det er gjort en leveranse inn til Siva, men at denne leveransen ikke har en direkte output på sluttproduktet.

Aktsomhetsvurderinger er begrenset til å sette søkelyset på leverandører og forretningspartnere med leveranse(r) over 20 000 kroner. Av en total utvalgsstørrelse på 523 er 316 selskaper klassifisert som leverandører/forretningspartner med leveranse(r) over 20 000 kroner.

This file is sealed with a digital signature.
The seal is a guarantee for the authenticity
of the document.

Document ID:
D0A08AC84C56435183C08B10B4981A91

Siva SF – Redegjørelse for aktsomhetsvurdering

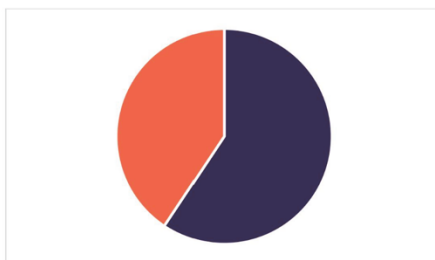
Innhenting av opplysninger

Gjennom utsendelse av et egenutviklet spørreskjema til disse leverandørene/forretningspartnerne har vi innhentet opplysninger som gjør oss bedre i stand til å vurdere risiko knytte til våre samarbeidspartnere.

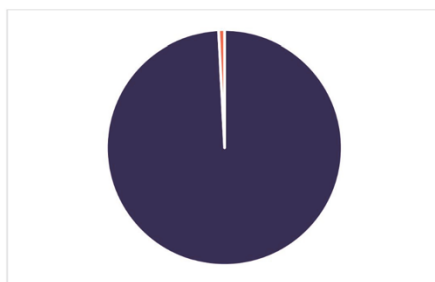
Vi har i vårt arbeid oppnådd en svarprosent på 39%.

Oppsummering av de viktigste funnene fra spørreundersøkelsen

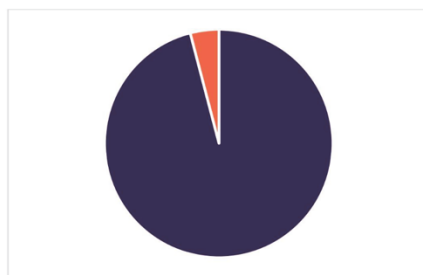
I overkant av halvparten av respondentene (61%) er selv omfattet av åpenhetsloven:

Alle respondentene, bortsett fra en, opplyser å ha retningslinjer og rutiner for å sikre likebehandling og like rettigheter for alle ansatte:

96 % av respondentene opplyser å ha retningslinjer og rutiner for å sikre at ansatte ikke utsettes for noen form for trakassering:

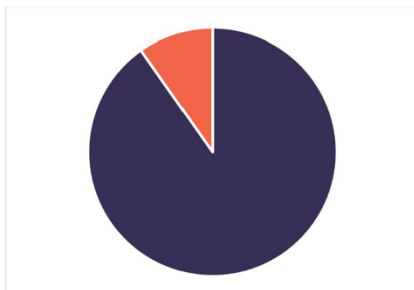
This file is sealed with a digital signature. The seal is a guarantee for the authenticity of the document.

Document ID:
D0A08AC84C56435183C08B10B4981A91

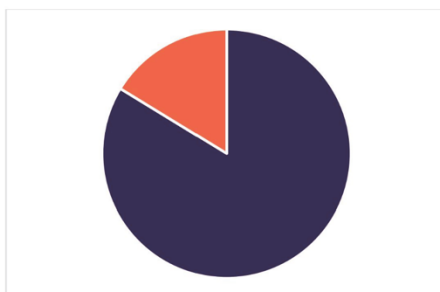

Siva SF – Redegjørelse for aktsomhetsvurdering

90% av respondentene opplyser at ansatte gis opplæring i selskapets retningslinjer og rutiner for bekjempelse av korrupsjon og bestikkelser:

83% av respondentene opplyser å ha styringsmål for å redusere egne klimautslipp:

Oppsummering og konklusjon

Gjennom vårt arbeid med innhenting av opplysninger knyttet til våre leverandører har vi ikke avdekket kritikkverdige forhold relatert til åpenhetsloven eller annet relevant lovverk. Aktsomhetsvurderingen har vist at vår virksomhet innebærer i hovedsak begrenset risiko for negative konsekvenser for grunnleggende menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold.

Den største risikoen knytter seg til konsernets eiendomsvirksomhet. Det er ikke avdekket noen avvik eller konkrete risikoer for negativ påvirkning, men i de tilfeller hvor man er usikre på en eventuell risiko for negativ påvirkning hos leverandører eller forretningspartner, stilles det krav om redegjørelse og dokumentasjon. Dersom den mottatte dokumentasjonen ikke er tilfredsstillende, vil det kunne medføre konsekvenser for kontraktsforholdet med Siva.

I 2024 vil Siva fortsette arbeidet med aktsomhetsvurderinger som et forebyggende tiltak, og evaluere og forbedre prosessen løpende.

For spørsmål knyttet til Åpenhetsloven og Sivas aktsomhetsvurderinger henvises det til kontaktskjema på selskapets hjemmeside www.siva.no.

This file is sealed with a digital signature. The seal is a guarantee for the authenticity of the document.

Document ID:
D0A08AC84C56435183C08B10B4981A91

Siva SF – Redegjørelse for aktsomhetsvurdering

Elektronisk signert av

Styret/ledelsen for Siva – Selskapet for industrivekst SF

Kjell Roland

Tine Rørvik

Arve Ulriksen

Heine Østby

Maja Hvammen Adriaensen

Are Tomasgard

Anne-Hilde Bråtebæk

Kjersti Veum

ⁱ [Lov om virksomheters åpenhet og arbeid med grunnleggende menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold](#)

ⁱⁱ [OECDs retningslinjer for flernasjonale selskaper](#)

ⁱⁱⁱ [OECDs veileder for aktsomhetsvurderingen](#)

This file is sealed with a digital signature.
The seal is a guarantee for the authenticity
of the document.

Document ID:
D0A08AC84C56435183C08B10B4981A91